Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Litt
Fran.

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK
100173 2902

GÖTEBORGS STADSBIBLIOTEK

Litt.
Trau.

HERMELIN

KALĪLAH

II

GLEERUPSKA UNIV.-BOKHANDELN - LUND

KALĪLAH

II

آن مبالغه نمودندی تا زمانیکه خلیفه ثانی از عباسیان ابوجعفر منصور بن محمد بن علی بن عبدالله بن عباس رضی الله عنهم خبر آن کتاب شنیده بر تحصیل آن شغف تمام بظهور رسانید و باطائف الحیل نسخه پهلوی بدست آورده امام ابوالحسن عبدالله بن مُقَفَّع را که سرآمد فضلای عصر بود فرمود تا تمام آنرا از پهلوی بتازی ترجمه کرد و دائم در مطالعه داشته اساس احکام خلافت و بنای شرایط عدل و رأفت بران نصایح و وصایا وضع می فرمود دیگر باره ابوالحسن نصر بن احمد سامانی یکی از فضلای زمان را امر کرد تا آن نسخه را از زبان عربی بلغت فارسی نقل نموده ورودگی شاعر بفرمودهٔ سلطان آنرا در رشتهٔ نظم انتظام داد و بار دیگر ابوالمظفر بهرام شاه بن سلطان مسعود از اولاد سلطان محمود غازی غزنوی که ممدوح حکیم سنائی ست مثال داد تا افصح البلغا و ابلغ الفصحا ابوالمعالی نصرالله بن محمد بن الحمید رحمه الله روحه وزاد فی غرف الفردوس فتوحه آنرا هم از نسخهٔ ابن مُقَفَّع ترجمه فرموده و این کتاب که حالا بکلیله و دمنه مشهور شده ترجمهٔ مولانای مشارالیه ست والحق عبارتیست در لطافت چون جان شیرین و در طراوت چون مرجان رنگین الفاظ دلفریبش چون کرشمهٔ شکر لبان شورانگیز و معانی جان فزایش چون طرهٔ سبز خطان دلاویز

نظم

حروفش چو زلف بتان چگل — همه جای جانست و ماوای دل
معانیش در زیر حرف سیاه — درخشنده چون مهر در روشن چو ماه

سوادش را که کحل الجواهر معانی عبارت از انست بر بیاض صفحهٔ دیده جای توان داد و بیاضش را که غرهٔ صباح شادمانی اشارت بدانست بر سواد چشم جهان بین توان نهاد

بیت

سخن دلکه کاتب دیوان سرای خلد کشد — سواد نسخهٔ او بر بیاض دیدهٔ حور

و با آنکه مسند نشینان بارگاه انشا در تعریف جزالت کلمات و تحسین بلاغت تراکیب آن متفق الکلمه اند

مصرع

FACSIMILE AF »KALILAH«: sida 6.

KALĪLAH

II

ÖFVERSATT FRÅN PERSISKAN

AF

ERIC HERMELIN

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBL.

LUND
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI
1939

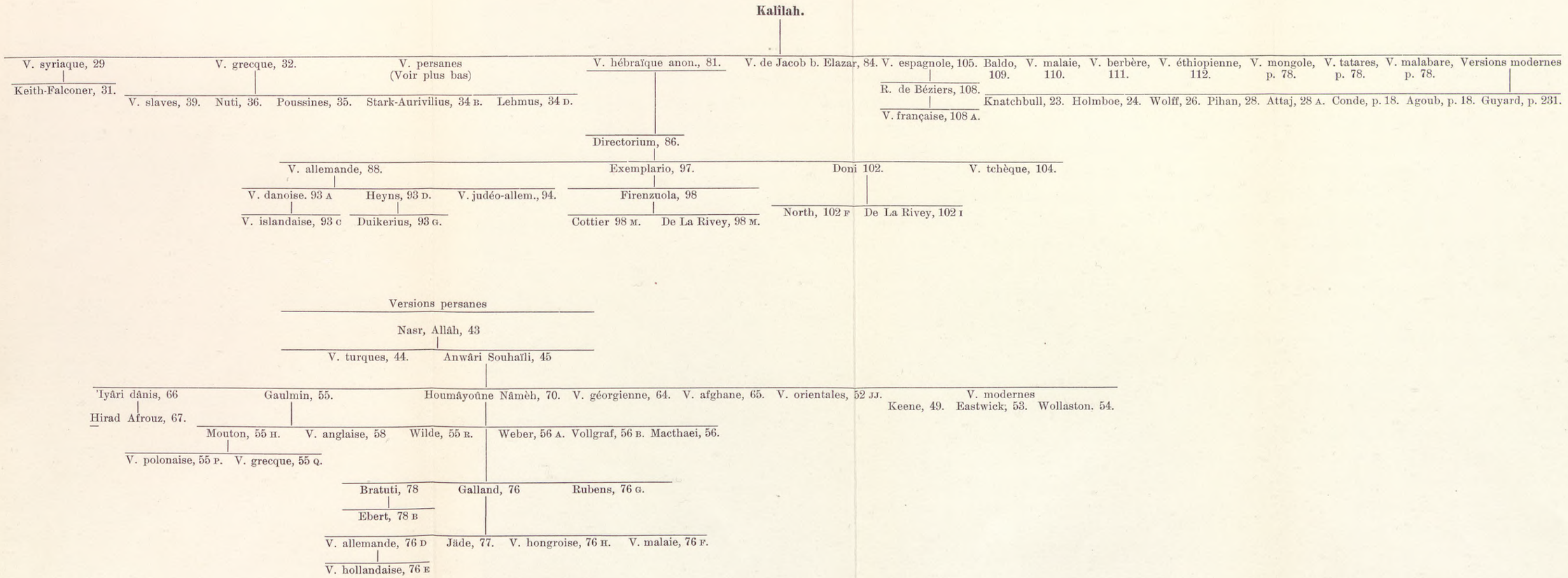
Kalîlah.
V. syriaque, 29
Keith-Falconer, 31.
V. grecque, 32.
V. persanes (Voir plus bas)
V. slaves, 39.
Nuti, 36.
Poussines, 35.
Stark-Aurivilius, 34 B.
Lehmus, 34 D.
V. hébraïque anon., 81.
V. de Jacob b. Elazar, 84.
V. espagnole, 105.
R. de Béziers, 108.
V. française, 108 A.
Baldo, 109.
V. malaie, 110.
V. berbère, 111.
V. éthiopienne, 112.
V. mongole, p. 78.
V. tatares, p. 78.
V. malabare, p. 78.
Versions modernes
Knatchbull, 23. Holmboe, 24. Wolff, 26. Pihan, 28. Attaj, 28 A. Conde, p. 18. Agoub, p. 18. Guyard, p. 231.
Directorium, 86.
V. allemande, 88.
V. danoise. 93 A
V. islandaise, 93 C
Heyns, 93 D.
Duikerius, 93 G.
V. judéo-allem., 94.
Exemplario, 97.
Firenzuola, 98
Cottier 98 M.
De La Rivey, 98 M.
Doni 102.
North, 102 F
De La Rivey, 102 I
V. tchèque, 104.
Versions persanes
Nasr, Allâh, 43
V. turques, 44.
Anwâri Souhaïli, 45
'Iyâri dânis, 66
Hirad Afrouz, 67.
Gaulmin, 55.
Mouton, 55 H.
V. polonaise, 55 P.
V. grecque, 55 Q.
V. anglaise, 58
Wilde, 55 R.
Houmâyoûne Nâmèh, 70.
Weber, 56 A.
Vollgraf, 56 B.
Macthaei, 56.
V. géorgienne, 64.
V. afghane, 65.
V. orientales, 52 JJ.
V. modernes
Keene, 49.
Eastwick, 53.
Wollaston. 54.
Bratuti, 78
Ebert, 78 B
Galland, 76
Rubens, 76 G.
V. allemande, 76 D
V. hollandaise, 76 E
Jäde, 77.
V. hongroise, 76 H.
V. malaie, 76 F.

Table des langues dans lesquelles le Kalîlah a été traduit.

AFGHAN. No 65.
ALLEMAND. Nos 24 — 26 — 27 — 34 D — 56 — 57 — 56 A et B — 62 — 63 — 63 A — 70 — 71 — 74 — 75 — 76 D — 77 — 79 — 80 — 79 A — 79 D — 83 — 88 à 93. Voir aussi *Judéo-allemand.*
ANGLAIS. Nos 23 — 31 — 53 — 54 — 54 A et B — 58 — 59 — 58 A à G — 61 — 63 F et G — 79 E — 102 F, G, H.
(ARABE. Nos 17 à 22 — 17 A à Q — p. 18.)
ARMENIEN. P. 43, note.

BENGALI. No 52 RR.
BERBÈRE. No 111.

CROATE. No 42.

DAKHNI. No 52 JJ et KK.
DANOIS. Nos 25 — 93 A et B.
DJAGATHAÏ. Nos 44 — 52 UU.

ESPAGNOL. P. 18. — Nos 71 A — 78 — 78 A — 97 — A à M. — 105 à 107.
ETHIOPIEN. No 112.

FRANÇAIS. No 28 — p. 18 — Nos 55 — 55 A à O — 60 — 63 B, C, D, E. — 72 — 73 — 76 — 76 A, B, C. — 79 C — 98 M — 102 I, J, K — 108 A.

GÉORGIEN. No 64.
GREC. Nos 32 à 34. — 32 A et B — 34 A, B, C. — 55 Q.

HÉBREU. Nos 81 à 85.
HINDI. No 52 QQ.
HINDOUSTANI. Nos 52 MM, NN, OO. — 67 à 69 — 67 A à H.
HOLLANDAIS. Nos 76 E — 93 D à K.
HONGROIS. No 76 H.

ISLANDAIS. No 93 C.
ITALIEN. Nos 36 à 38 — 38 A et B — 98 à 101. — 98 A à L — 101 A — 102 — 103 — 102 A à E.

JAVANAIS. No 76 F — p. 76.
JUDÉO-ALLEMAND. No 94.

LATIN. Nos 34 B et C — 35 — 35 A et B — 78 B — 79 B — 86 — 87 — 86 A — 108 — 109.
MADURA. P. 76.
MALABARE. P. 78.
MALAI. Nos 76 F — 109 A — 110.
MONGOL. P. 78.

OURDOU. Nos 52 LL — 52 PP.

PERSAN. Nos 43 — 45 à 52 — 52 A à II. — 52 PP — 66 — p. 46 à 47. — No 71 A.
POLONAIS. No 55 P.

RUSSE. No 28 A.

SLAVE (PALÉO). Nos 39 à 41.
SUÉDOIS. Nos 55 R — 76 G.
SYRIAQUE. Nos 29 et 30. (Cfr. nos 15 et 16.)

TATARE. P. 78.
TCHÈQUE. Nos 42 A — 104.
TURC. Nos 44 — 52 SS et TT — 70 à 75 — 70 A à E — 71 A.

חוי חכמים בעיניהם ונגד פניהם נבונים׃

Utdrag

ur Professor *Edward B. Eastwick's* Dedication af sin öfversättning af Denna Bok till Drottning Victoria af England, den 28 September 1854:

»The gracious permission to dedicate this translation to your Majesty may be regarded as likely to have important results, as it may lead other and more worthy labourers to open up to the English public a Literature, which delights and guides the immense population of your Majesty's Empire in the East, and still remains, to a great extent, unknown and unexplored in Europe.»

Utdrag

ur *Sir William Jones'* utlåtande om Denna Bok:

»The most excellent Book in the Persian Language is, in my opinion, the collection of Tales and Fables called *'Anwār-i-Suhāilī'* by *Mullā Husáin,* who took the celebrated Work of Bīdpāi for his Text, and has comprised all the Wisdom of the Eastern Nations in fourteen most beautiful Books.»

Öfversättarens Företal.

1. Af »*Kalîlah och Dámnah*», äfven kallad »*Bîdpâî's Fabler*» lemnas härmed Böcker 3, 4, 5, 6, 7, i Svensk Drägt. De äro öfversatta från Den Persiska Versionen kallad »*Anwâr-i-Suhailî*» af Mullâ Husáin bin 'Alí Al-Wâ'iz-Al-Káshifí, utgifven år 1880 af Vice-Kungliga Indiska Examinations Collegii Styrelsemedlemmen och Sekreteraren, *Major H. S. Jarrett.*

2. De feta siffrorna ange numret på sidorna i ofvan-nämnda, af Major H. S. Jarret utgifna, **AF VICE-KUNGLIGA INDISKA REGERINGEN AUKTORISERADE PERSISKA ORIGINALTEXT, HVARS 6TTE SIDA SATTS. I FACSIMILE, SÅSOM VIGNETT, I BOKENS BÖRJAN.**

3. De två öfversättnings-tablåerna tillhöra Professorn vid Universitetet i Liège *Victor Chauvin's* Bibliographiska Arbete: »*Calîlah*» (Liège, 1897.).

KALĪLAH OCH DÁMNAH

ÖFVERSÄTTNING FRÅN PERSISKAN

AF

ERIC AXELS-SON HERMELIN

DEN TREDJE BOKEN

DEN TREDJE BOKENS BEGYNNELSE

Tredje Bokens Begynnelse.

Konung Dabshelim sade till Brahmānen: »Jag har lyssnat till berättelsen om de vänner, hvilkas vänskapsförhållande, genom en olycksbringande belackares sträfvanden, slutade i fiendskap och krig, hvarigenom en oskyldig varelse mördades, och hurusom Gud, Den Allra Högste, lät vedergällningen drabba den split-uppväckande och krigs-framkallande lismaren. Gif mig nu, om tiden är inne, en klar bild af sådane vänners ställning, hvilka äro af ett hjerta och en mening, och visa mig, huru de spisa af kärlekens och huldrikhetens träd, huru de, vid fiendernas afvärjande, stå rygg mot rygg och med ett ansigte, och huru de framför sin egen tillfredsställelse sätta andras.» 235.

Brahmanen svarade:

O Khusrau! Tidens konung! Du, som, genom din rättvisa,
Har satt din thron högt öfver stjern-himlens hvalf!
Vare de ljusa och de mörka stjernorna dig lydiga!
Ty du har, med din seger, in-ristat tusen ärr i månens
och i solens panna.

Vet, att, enligt de vise af fullkomligt sinnelag, och, enligt de lärde af prisvärde egenskaper, intet mynt är värdefullare än uppriktige vänners tillvaro, och ingen värdighet högre än ärlige följeslagares förvärf.

Förthy i verlden, bland gamla och unga,
Kan ingen menniska vara utan vänner.

Förvisso, den mennisko-skara, hvars vänskaps mynt, i uppriktighetens myntverk, med trofasthetens prägel smyckats, hvars kamratskaps ört, i redlighetens örtagård, med endrägtens och vänlighetens dagg fostrats, är för själen en lisa, och en källa af ynnest och nåd. Fördelarna af att ega vänner äro många, och välsigneleserna deraf utan tal. Bland mängden deraf är
236. denna en: I lyckans dagar äro de en källa af sällskap och umgänge, och i olyckans dagar slå de in på undsättningens väg.

Skaffa dig en vän, ty alldeles ödelagd
Är hvar och en, som i verlden ej eger en vän.
Af alla de gåfvor, som finnas i verlden,
Är ingen värd mer än en trogen vän.

Af alla berättelser om vänner af *ett* hjerta och kamrater af *en* rygg, som på tide-böckernas sidor äro inskrifne, är sagan om kråkan och råttan och dufvan och sköldpaddan och hjorten en i högsta grad belysande liknelse och ljuf berättelse.» Konungen sporde Brahmänen: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN FÖRSTA SAGAN

Sagor för Små Barn.

»Advocans Jesus parvulum, statuit eum in medio discipulorum et dixit: 'Amen dico vobis, nisi vos conversi fueritis, et efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in Regnum Coelorum'.»

»Tillkallande en parfvel, ställde honom Jesus midt ibland lärjungarne (de blifvande uppsynings-männen — episcopi —), och sade: 'Amen säger jag Eder, med mindre I skolen hafva blifvit omvände, och blifvit som små parflar, skolen I icke inträda i Himlarnes Rike'.»

Första Sagan.

Brahmänen sade: Det berättas, att inom Kashmir's landamären fanns en hjerte-tjusande nejd och en betesmark utan like. Den var sådan, att dess yta, på grund af blommornas rikedom, var smyckad likasom Himmelens Paradis, och genom återskenet från dess doft-utspridande blommor, syntes kråkans vinge likasom påfågelns stjert.

På hvarje håll källor, likasom Lifvets Vatten;
I hvarje riktning spred tulpanens lampa sitt sken.
Violen växte, och den späda grönskan spirade,
Morgonvinden fattade rosens ficka.
Tuberosen, ståndande på en fot-stängel,
Likasom, på smaragd-grön stjelk, en vin-pokal.

På grund af den ymniga tillgången på vildbråd i denna nejd, brukade jägare här mycket hålla till, och ständigt spredo de svekets nät för att deri snärja djur och fånga fåglar. I närheten af denna skog hade en kråka gjort sitt näste i ett stort träd, på hvars blads sidor den studerat Visdoms-Ordet: »*Kärlek till fosterlandet ingår i religionen.*» En dag satt kråkan i trädets topp, tittade upp och ned, och kastade sin blick åt höger och venster. Plötsligen varsnade den en fågelfängare, med ett nät på skuldran, en säck på ryggen, och en käpp i näfven (Prov. 6: 11), som hasteligen skred fram mot trädet, der den satt. Kråkan räddes, och sade för sig sjelf:

»O Herre, hvad har händt denne man,
Att han kommer hit med denna olycksbådande brådska?

Det framgår ej, af hvad orsak
Han skrider fram hitåt i sådan hast.

Kanske har han omgjordat sin midja för att fånga mig, och 237.
lagt öfverläggningens pil på bedrägeriets båge för att göra mig till sitt byte. För närvarande kräfver försigtigheten, att jag stannar der jag är, och håller skarp utkik.»

Tills jag får se hvad som träder fram från bakom förlåten.

Kråkan skylde sig bakom trädets löf och skärpte förväntandets blick. Fågelfängaren kom fram till trädets fot, och spred sitt nät, och strödde några korn deröfver, och satte sig ned i bakhåll. En stund förgick. En här af dufvor anlände. Deras höfding var en dufva (Jonah) kallad »Ring-dufva», en dufva af klar insigt, stor visdom, fullkomlig fattnings-förmåga, och mäktig phantasi. Och dessa dufvor berömde sig af sin underkastelse under honom och satte sin stolthet i att lyda och passa upp på honom och tillbragte hela sin tid i hans tjenst, som var deras frids förnämsta skatt och deras trygghets och lyckas prydnad. Så snart dufvornas blickar föllo på kornen, begynte hungerns eld att flamma upp, och vred sjelfbehärskningens tygel från deras makts hand. På grund af den medlidsamhet, som höfves de store gentemot de små, försökte Ringdufva att böja dem till försigtighet och varsamhet, och sade:

»Gån ej brådstörtadt efter korn på lystenhetens väg!
Varen försiktige! Ty under hvart korn lurar en snara.»

De svarade: »O höfding! Vårt fall är ett fall af trängande behof, och vårt tillstånd har nått brytningspunkten. För kräfvor, tomma på korn och hjertan, fulla af ofrid finnes intet rum för lyssnande till råd, intet tillfälle att begrunda följderna. Och de store hafva sagt:

'De hungrige äro djerfve ända till olycka;
Ty på sitt eget lif äro de mätte.'»

Ring-dufva insåg, att han ej skulle kunna fånga in desse lystne korn-sökare i förmaningens nät, eller med förebråelsens rep draga dem upp ur slöhetens och okunnighetens grop:

Enhvar, som faller fånge för sin lystnad,
Svårt blir för honom skudda af dess ok.

Han var betänkt på att draga sig undan deras krets, men Allherrskaren, Allmakten, som bundit hans nacke med förutbestämmelsen band, drog honom mot nätet.

238. O, jag oförsiktige! *Jag* går (till synes); **Han** drager mig, emellertid i fisk-kroken (Jonah 2:dra kap.)

Kort sagdt, hela hären af dufvor lade, på en gång, åt sidan all förtänksamhet och slogo ned på kornen. Plocka upp dem och falla i fågelfängarens snara var en och samma sak. Klagande utlät sig Ring-dufva: »Sade jag er icke, att följderna af att gå brådstörtadt tillväga ej äro prisvärde, och att ett verks påbörjande utan öfvervägande icke är lofvärdt?»

Kärlekens väg, o mitt hjerta, är af vedermöda och lidande fullt;
Den, som på denna väg färdas med brådska, faller.

Förvirring och blygsel öfvervåldigade dufvorna och de tego.

Fågelfängaren trädde nu fram ur sitt gömställe. Gladeligen ilade han fram för att fösa ned dem, säkert och obevekligt, i deras fängelse, och sedan vända åter, med dem, till sin egen plats. När dufvornas blickar föllo på fågelfängaren, grepos de af förfäran, och hvar och en af dem sökte ernå sin egen befrielse, och flaxade med vingarna och fjädrarna. Ring-dufva

sade: »O mine vänner! I gören, hvar och en, ansträngningar för eder egen frälsning: men, hvad de andres befrielse angår, visen i likgiltighet.

Slike seder äro ej villkoret för vänskap.

Bland lagarne för vänskap är en stadga, som går ut på, att hvarje vän måste anse sine vänners befrielse för en vigtigare angelägenhet än sin egen: Just på samma sätt som en gång två vänner sutto tillsammans i en båt: då plötsligen, i närheten af stranden, båten krossades, och begge två föllo i vattnet. En sjöman från stranden kastade sig i vattnet för att gripa tag i en af dem, men hvem han än grep tag i, ropade denne klagande:

O vördnadsvärde man! Midt i denna fasans hvirfvel,
Lämna mig åt mitt öde och hjelp min vän.

Och om I ej hafven kraft att sätta edre vänners lif framför edert eget, och att räkna de andres frälsning vigtigare än eder egen befrielse, så ansträngen eder åtminstone tillsammans af alla edra krafter, på den ömsesidiga hjelpens och den inbördes endrägtens väg, på det att, genom denna förenings och sammanslutnings välsignelser, nätet må försättas från dess ställe, och vi alla, gemensamt, vinna befrielse.» Dufvorna verkställde befallningen, lade in hela sin samlade styrka, och ryckte, genom denna fyndiga list, nätet upp, och flögo iväg med det. Trots detta sakernas förändrade läge, sprang fågelfängaren likväl 239.
efter dem, och, i hopp om att de slutligen skulle tröttna och digna ned, följde han dem, med blicken riktad mot skyn. Kråkan tänkte: »Det torde dröja länge, innan en slik underbar syn framträder från bakom icke-varats förlåt på varats öppna fält, och sjelf är jag ej säker om att icke blifva drabbad af någonting liknande. Det är bäst, att jag följer efter dem, och får reda på, hur deras äfventyr slutar; och att jag gör min

sålunda samlade erfarenhet till ett proviantförråd för min egen lefnad, mig, till gagn i nödens tid.»

Under pröfningens dag grip din andel,
Att den må blifva dig till gagn vid olyckors afvärjande.

Kråkan flög efter dem, och Ring-dufva och hans stam flögo iväg och förde nätet med sig; den snikne fågelfängaren följde dem med ögonen och skyndade efter dem. När nu Ring-dufva såg, att fågelfängaren alltjemt följde dem efter, och att roflystnadens makt, sedan den väl satts i rörelse, höll honom fast, så att han ej kunde sluta upp med sin förföljelse, förrän han hade dem alla i sin hand, vände han sig mot sine vänner och sade: »Denne af ett grymt anlet har med utsökt beslutsamhet omgjordat sina länder för att fånga oss, och går nu på lur efter oss för att mörda oss; och, intill dess att vi blifva alldeles osynliga (Ps. 27: 5) för hans ögon, skall han ej taga sitt hjertas åtrå från oss. Det rätta härvidlag är att vi vända oss mot befolkade (Ps. 107: 4, 7, 36.) nejder och flyga dit, hvarest det finnes trädgårdar och träd, på det att hans syn må blifva afskuren från oss, och han sjelf, slagen med förtviflan och skam, må vända tillbaka till sin egen plats». I öfverensstämmelse med hans påpekande vände dufvorna, och hastade från öken-slätten och ödemarken mot husen. När fågelfängaren ej såg dem mer, vände han tillbaka med stor sorg, och kråkan fortsatte sin väg på samma sätt som förut, för att lära känna enskildheterna af deras frälsning, och gömma berättelsen derom i och för liknande händelsers afvärjande, och liknande olyckors botande, på det att han måtte handla på ordet: »*Lycklig den, som från andra tager råd.*»

Förståndig är den, som, beträffande erfarenheten af gagn och skada,
Från andra tager en andel åt sig sjelf.

Han tager åt sig allt det, hvaraf han vet att gagn skall spira;
Och lemnar ifrån sig allt det, som han inser leder till förderf.

Trygga från fågelfängarens hot, vädjade dufvorna till Ring-dufva, rörande sin frihet. Den vise Ring-dufva, hvars begrundande var i Sanningen, svarade, efter betänkande och öfvervägande: »Mitt omdöme gifver följande utslag, att ingen räddning står till buds från detta farliga läge utan trogne vänners bistånd.

Utan väg-kamrat (Mentor, Pallas Athenae, Vishetens Jungfru) kan denna väg ej komma till ett slut. 240

I detta grannskap lefver en råtta, vid namn Zīrak, som är den förnämste af mina vänner, i underbar trofasthet, och som, i ädelmodets och storsinthetens sedvänja, är hufvudet högre än alle pilgrimer och välönskare.

En upprigtig kamrat och en trofast vän,
Som i sin vänskap, ej handlar annorlunda än ärligt.

Törhända skall, genom hans bistånd, befrielse ur denna boja yppa sig och handen räckas, oss, till förlossning ur denna fara.» Följaktligen sänkte de sig ned till ett förfallet ställe, hvarest råttan hade sitt hemvist, och gingo till närheten af hans hål, och satte i rörelse portklappen till vördnadens dörr. Genljudet af Ring-dufvas vingar nådde Zīrak's öron. Han kom ut. När han såg sin vän bunden i olyckans band, lät han en ström af blod-bemängdt vatten flyta från sina ögons källa ned på kinderna och sände upp till himmelens höjd, ur sitt glödande hjerta, en sorg-begjuten suck:

»Hvad är detta som jag ser, hvad är detta?
I en sådan belägenhet är tålamod omöjligt.
Huru skulle jag, o mina vänner, kunna sitta lugn,
När jag ser min egen vän i band?

O älskade vän! O följeslagare och själsförvandt! Genom hvilket svek har du fallit i denna snara, och af hvad orsak har du blifvit fångad i detta begabberi?» Ring-dufva svarade: »Godt och ondt af olika art, och nytta och skada af skilde slag äro fastbundna vid Ödets och Allmaktens befallningar; hvad helst den gudomliga afsigtens skrifvare, i evighetens palats, med den gudomlige viljens penna, hafver inristat på mennisko-slägtets angelägenheters sidor, skall, utan undflykt, lysa fram i den synliga tillvarons förgård, och åtgärder af försigtighet deremot och försök att sno sig ifrån det skola ingenting tjena till.

Pennan har flutit med bitterhet och sötma, o min son.
Om du sitter surmulen och trumpen, hvad bryr det Allmakten?

Äfven mig har ett gudomligt domslut och ett allsmäktigt öde kastat in i denna förderfvets malström och visat, mig och mine vänner, kornen. Ehuru jag varnade dem för obetänksamhet och framfusighet, och förebrådde dem deras oförsigtighet och dumdristighet, har ödets hand lika fullt dragit ned vårds-löshetens dok öfver min insigts ögon, och hållit min klarsynta klokhet och min framsynta vishet under okunnighetens och slöhetens mörka slöja. Alla fångades vi, på en gång, i olyckans hand af frestelsens klor.» Råttan sade: »Hur under-
241. bart, att en sådan som du, som förfogar öfver så mycken skarpsynthet och förslughet, skulle varit ur stånd att motstå ödets gift-strålar (Influxus), och afvärja Allmaktens pil med insigtens och begrundandets sköld!» Ring-dufva sade: »O Zīrak, hör upp med sådant tal, ty många menniskor, som, i styrka och tapper-

het och klokhet och insigt, äro mig öfverlägsne, och, i ställning och rikedom och förträfflighet och fullkomlighet, äro mine öfvermän, hafva ej kunnat kämpa mot de eviga domsluten eller draga hufvudet ur de oföränderlige beslutens dok. *Ingen kan afvända Hans Domslut, ingen kan afvärja Hans befallningar.* När Allmakten, den Herrskare, hvars befallningar alle åtlyda, sätter i rörelse sin föresats' kedja, bringar den upp fisken från hafvets djup till den fria luften, och sätter ned fågeln, från molnens höjd, i jordens lägsta dal (1 Sam. 2: 1—10.); och intet gagnar kreaturet gent emot ödets och Allmaktens befallningar, utom underkastelse och förnöjsamhet.

Om verldens kryp börja vrida och vrida sig,
Mot Guds Allmakts Lagar, äro de intet, intet.
När, ur vin-pressen, Domen reser sitt hufvud,
Blifva de vise, allesammans, blinde, döfve.
Fiskarne falla ut, ur hafvet;
Nätet fångar den flygande fågeln, der han flyger.
Denna Dom (Jes. 21: 1) är en hård och häftig storm;
Menniskorna äro hjelplösa som afskräde inför Den.

Och det höfves dig att veta, att, hvad utsträckningen af ödets befallningar beträffar, så mottager den vise samma befallning som den ovise; och den ringe undersåten är, i ödets hafs-hvirfvel, den verlds-eröfrande sultanens jemlike.»

Hvarken med makt eller guld kunna ödets bud upphäfvas;
Det anstår ingen att fråga »Huru?» och »Hvarför?» beträffandet ödet.

Zīrak sade: »O Ring-dufva! Fatta mod! Ty hvarje klädnad, som den gudomliga afsigtens Sömmare sömmar åt kroppen af någon af tjenarne vid Hans tillbedjans tröskel, vare sig hans krage är prydd med Härlighetens knapp, eller hans mantelsläp är siradt med vedermödans bård, är utan tvifvel den renaste

kärlek och den innerligaste barmhertighet; så mycket mer som slafven ej känner sitt verkliga tillstånd, och ej ser den vänlighet, som under höljet är insvept. Och i denna betydelse har det blifvit sagdt:

Drägg eller ädelt vin — det angår dig ej, var tyst,
Ty allt, hvad vår Vatten-Bärare gjuter in,[1] är den renaste kärlek.

Och det, som har händt dig, innesluter, när du granskar det, det för tillfället mest ändamålsenliga, och de store hafva sagt: 'Renhetens honung utan sträfhetens sting gifves ej; och hvilans
242. ros utan stridens tagg växer ej':»

Många uppfyllda önskningar gömma sig inom missödenas inhägnad.

Medan Zīrak sakta uppläste detta heliga Ord, och var sysselsatt med att bita af de garn, hvarmed Ring-dufva fjettrades, sade denne: »O huldrike vän! Öppna först bojan för mina vänner, och, sedan ditt hjerta blifvit lugnt beträffande dem, så vänd dig till mig.» Råttan fäste ingen uppmärksamhet vid dessa ord, utan förblef upptagen med sitt arbete. Ring-dufva sade än en gång, och med ökadt eftertryck: »O Zīrak! Om du sträfvar efter att behaga mig och vill upprätthålla vänskapens lagar, så är villkoret det, att du först förlossar mine vänner ur deras band, och, genom denna välgerning, lägger tacksamhets-skuldens kedja om min lefnads hals.» Råttan sade: »Denna historia har du upprepat, och frampressat din anhållan med en enträgenhet, som går ända till öfverdrift. Har du ingen önskan för din egen själ, och känns du ej vid hennes berättigade kraf på dig; eller försummar du afsigtligt det märgfulla Ordet: 'Begynn med dig sjelf'?» Ring-dufva

[1] hvad vår Munskänk häller i,

sade: »Du borde ej klandra mig, ty den kungliga fullmakten till höfdingskap öfver dessa dufvor är skrifven på mitt namn, och vården om deras angelägenheter har jag tagit på min omsorgs ansvar. På dem hvilar, enär de äro mina undersåtar, en förpliktelse gent emot mig, och, alldenstund jag är deras ledare, hvilar på mig också, nödvändigtvis, en förpliktelse gentemot dem. Sedan de fullgjort sin skyldighet mot mig, och jag, genom deras bistånd och hjelp, undflytt fågelfängarens hand, måste äfven jag fullgöra min oundvikliga skyldighet, att betala min tacksamhetsskuld och att uppfylla VILLKOREN för mitt höfdinge-döme; och hvarje konung, som söker sin egen hvila, och lämnar sina undersåtar bundna i vedermödans band, länge dröjer det ej, förrän hans glädjes vin varder grumladt, och hans Härlighets-blick ondskefull och mörk:»

Ingen skall åtnjuta frid i ditt rike,
Så länge du endast söker din egen frid.

Råttan sade: »En konung bland sine undersåtar är likasom anden i väsendet och likasom hjertat i kroppen. Fördenskull måste hänsyn först tagas till *hans* välfärd, förthy, om hjertat är sundt, vållar det ej stor skada, om något skulle drabba lemmarne; men om, hvilket Gud förbjude, hjertat blefve angripet, gagnar lemmarnes helsa intet.»

Om tjenarena blefve färre, stor sak!
Men från konungens hufvud må ej ett hår falla.

Ring-dufva sade: »Jag fruktar för, att, om du gör början **243.**
med att öppna mine band, du skall styggas vid saken, och några af mina vänner skola då förblifva i sina bojor, hvaremot, om jag är snärjd, till och med om din afsmak nått sin höjdpunkt, du ej skall lemna mig i sticket, eller tillåta någonslags lojhet beträffande min räddning att bemäktiga sig ditt sinne. Och, en annan sak, i olyckans stund hafva vi alla fångats i

samme fågelfängares nät, derför är det endast på sin plats, att vi nu, när befrielsen och förlossningen stundar, handla i full enighet med hvarandra.»

Om du värdesätter en vän, så räkna den för vän,
Som är din vän i lidande såväl som i glädje.
En vän, som ej är en vän i smärta och sorg,
Hur skulle han kunna göra dig glad, han är ju sjelf din sorg?

Råttan sade: »Sådan är i sjelfva verket Barmhertighetens herrars plägsed, och sådan är grundvalen till gifmildhetens herrars religion; och genom denna prisvärda egenskap och täckeliga böjelse skall folkens tillit till din vänskap och dina undersåtars förtroende för din barmhertighet och rättvisa ökas.»

För vänskap höfves en sådan vän,
Att genom honom det som är stängdt kan öppnas.

Följktligen bet Zīrak med den största ifver och det mest oförtrutna nit sönder de band, som höllo vännerna insnärjda, och — sist af alla — befriade han Ring-dufvas hals från olyckans hals-krage. Dufvorna togo nu farväl af honom och återvände i trygghet och säkerhet till sine egne nästen, och råttan gick ned i sitt hål.

När kråkan blef vittne till, huru råttan skänkte sitt bistånd och bet sönder snarorna, fick han lust till hans vänskap och förtroliga bekantskap. Han sade för sig sjelf: »Jag kan ej vara säker för, att det öde, som drabbade dufvorna, inte också kan drabba mig, och derför har jag inte råd att undvara vänskapen af en sådan person, som i nödens stund sträcker ut en hjelpande hand.»

Öster och Väster äro öfverfulla af följeslagare;
Och dock — sådane vänner, som höfvas, äro få.
Vänner, som söka sin egen fördel, äro talrike;
Eho din börda bär, han är din vän.

Derpå nalkades kråkan sakta råttans dörr och gaf ett läte från sig. Zīrak ropade: »Hvem der?» Kråkan svarade: »Det är jag, kråkan, och jag har ett vigtigt ärende hos dig.» Zīrak var en ganska vis råtta, som hade erfarit lifvets hetta och köld, och upplefvat både gode och onde dagar. I den platsen hade han, som utvägar till flykt, gjort i ordning flere hål, för att ha dem till tillflyktsorter, och skrapat en väg från det ena hålet till det andra. Han var en af dem, som lagade i ordning hjelpmedel för händelser, som ännu icke timat, och som ord- 244.
nade hvarje sak i öfverensstämmelse med Visheten och i samförstånd med lämplighetens kraf. När han hörde ljudet af kråkans läte, vände han sig om och sade: »Hvad har du för ärende hos mig, och hvad har jag för samhörighet med dig?» Kråkan omtalade händelsernas förlopp, från början till slut, och yppade sin kännedom om råttans vackra trofasthet och oöfverträffliga redlighet gentemot dufvorna, och tillade: »Din fullkomliga ridderlighet och pålitlighet, och din vackra storsinthet och din vinnande plikt-känsla känner jag, och jag vet, hurusom vänskapens frukt kommit dem till del, och hurusom de, genom välsignelsen af ditt sällskap och umgänge, befriats ur förstörelsens hemska afgrund. Jag har nu inriktat hela min sträfvan på din vänskap, och jag har kommit hit för att uppfylla betingelsen för öppnandet af den uppriktiga vänskapens dörr.»

Många äro vi, som mot dig vända förtröstansfulle hjertan;
Vi hafva sagt dig vårt hjertas tillstånd; du vet det.

Råttan svarade: »Mellan mig och dig är förtrolighetens dörr sluten, och förbindelsens väg afskuren.

I din marknadsplats ser jag ingen annan behållning än
lifvets förlust;
Svalget mellan Öster och Väster kommer emellan oss i
denna handel.

Gå du dina färde! Hamra ej på kallt jern! Sätt ej ned din fot i jäktandet efter det, som icke möjligtvis, på något vis, kan af dig vinnas, ty att söka efter det, som ej ligger inom möjlighetens gränser, är likasom att segla ett skepp på torra landet, eller att spränga fram till häst på hafvets yta; och hvar och en som springer och fjeskar hit och dit, för att söka hvad som är omöjligt att finna, honom skall åtlöjet göra till skotttafla, och sin dårskap skall han gifva till beskådande åt de vise.»

Tag bort denna snara; gör upp en plan att snärja någon
annan;
Ty detta vildbråd, som du i mig ser, går ej in i din snara.

Kråkan sade: »Hör upp med slikt tal, ty Barmhertighetens herrar lämna ej behöfvande åt förtviflan. Eho lägger ned sitt ansigte på Härlighetens herrars tröskel, på hans böns ansigte slå de ej med knytnäfven. Från tidens vedermödor har jag till detta hof bragt min bön om skydd, och under tids-omvälfningarnes olyckor har jag gjort denna tröskel till min hviloplats och tillflykts-ort.

Utom din tröskel finnes i verlden för mig intet skydd;
För mitt hufvud finnes förutom denna dörr intet hvilo-ställe.

Som jag nu, likt en tjenare, utvalt just denna gatas stoft, och vet, att min ära består i att tjena denna ärevördiga helgedom, skall hvarken våld vrida mitt ansigte härifrån, ej heller tyranni drifva mig bort till annat ställe.»

Om du slår mig med straffets svärd, herrskaren är du; 245.
Om du upptager mig i din tjensts äreplats, slafven är jag.

Råttan sade: »O kråka, hör upp med din listiga inställsamhet, och strö ej bedrägeriets korn på ytan af hyckleriets snara, ty skaplynnet hos ditt slägtes barn känner jag fuller väl, och, som du ej tillhör min slägt, räds jag för ditt sällskap.

Främlingars sällskap är för själen ett grymt straff.

Ingalunda kan jag, för dig, vara trygg. Eho plägar umgänge med någon, på hvilken han ej kan lita, honom skall det öde drabba, som drabbade en viss rapphöna. Kråkan sporde: »Huru lyder den berättelsen?»

DEN ANDRA SAGAN

Andra Sagan.

Råttan sade: »Traditionen förmäler, att en rapphöna af behaglig gång och ljuflig sång spatserade vid foten af ett berg, och genljudet af hans högljudda stämma hördes ända upp i himmelens hvalf. Af en händelse sköt en jagt-falk genom luften på det stället. När hans öga varsnade den trippande rapphönan, och ljudet af hans glada skratt nådde hans öra, fattade hans hjerta håg för hans vänskap och, på sin inbildnings tafla, började han göra utkastet till sin blifvande förtrolighet med honom. Han tänkte för sig sjelf: »Ingen menniska i denna verlden är så oberoende, att hon kan undvara en följeslagare och afvara en med sig öfverensstämmande vapendragare (1 Sam. 14: 1) och deltagande kamrat, och det har blifvit ett ordspråk, att:

Hvar och en, som är utan vän,
Han är alltid utan helsa;
Hvar och en, som i verlden ingen vän hafver,
Hans lyckas träd bär ingen frukt.

Och denna rapphöna är en vän af trefligt utseende, af ett skrattande ansigte, af qvick fattningsförmåga, och af en vacker gång. I sällskap med en sådan vän skall min själ blifva munter och glad och fri från sorg och smärta, och mitt bröst skall genom en sådan följeslagares kärlek blifva fröjdefullt och fridfullt.»

En vän behöfves. Hvad för en vän behöfves?
En sådan Vän behöfves, som, af mitt verk, skall lösa svårighetens knut;
Som, hvar gång Han visar sin Personlighets skönhet,
Fejar bort sorgens rost från mitt Hjertas spegel.

Derpå närmade han sig sakta rapphönan, och på honom föll rapphönans blick. Darrande drog hon sig undan i en bergs-
246. skrefva. Falken slog ned från luften, satte sig framför samma bergs-skrefva, och började redogöra för sine förhållanden, och sade: »O rapphöna! Hittills har jag varit likgiltig för dina förtjenster; och din förträfflighet och fullkomlighet har jag ej lagt märke till; men i dag har, genom ditt glada skratt, glädje strålat in i min själ, och din hjerte-tjusande gång har gjort mig till ditt byte. Jag hyser nu det hopp, att du hädanefter ej må frukta och rädas för mig, utan visa benägenhet för mitt umgänge och för sällskap med mig, så att kärlekens förspel må medföra gagn, och kärlekens träd bringa fram hjerte-önskningens frukt.»

Ljuf är kärleken, ty, ju mer man deraf äter sin åtrås frukt,
Desto mer frambringar den.

Rapphönan utropade: »O du mäktige, oöfvervinnelige hjelte! Håll din hand från mig hjelplöse sorgetyngde, och gå och spisa en annan rapphöna och betänk:

Jag — och ett kärleksmöte med dig! Bort det! Blotta tanken är ett brott.
Jag — och en förbindelse med dig! Gud förlåte mig! Bara föreställningen är en orimlighet.

När som helst, så snart vatten och eld mottaga hvarandra i nära förening, skall umgänge oss emellan kunna tänkas, och

så snart skugga och sol beblanda sig, skall förtrolighet oss emellan kunna tänkas.»

Låt fara en sådan tanke, ty deraf blifver intet.

Falken sade: »O min älskade! Tänk efter sjelf, *hvad* annat än kärlek hade kunnat beveka mig att tala ljufve ord till en sådan som du? Ej äro mina klor så slöa, att jag skulle komma till korta på jagten efter en sådan som du, och ej har svaghet och skröplighet så angripit min näbb, att jag är för klen att jaga min födas rof. Endast önskan efter ditt umgänge och längtan efter din närhet och efter förtroliga samtal med dig hafva drifvit mig att sätta i rörelse kedjan af min tillgifvenhet för dig. Och, från din synpunkt sedt, kunna många fördelar tänkas ur umgänget med mig. Först och främst den, att när mine stamförvandter bland fåglarne se, att jag tagit dig under mina vingars skugga, skola de draga förtryckets hand från din mantel, och se på dig med aktningens öga, medan du, munter och glad, ströfvar omkring på berg och slätt med obekymradt hjerta. Och, än en sak: jag skall taga dig till mitt näste, så att du, efter att hafva vunnit en upphöjd boningsplats och en otillgänglig bostad, skall af dina slägtingar blifva bemärkt genom din höga värdighet. Och dessutom skall jag skaffa dig 247.
en huld och trogen maka af din egen stam, som du torde längta efter att gifta dig med, så att du, tillsammans med henne, må utsträcka förtrolighetens hand i ömma omfamningar, och tillbringa ditt lif efter ditt hjertas önskan.»

Intet förtryck från tiden; ingen ångest från stjernverlden;
Hoppet förverkligadt; och din önskans glädje-bägare brädd-
full.

Rapphönan sade: »Du är fåglarnes höfding, och af makten öfver fåglarne ligga tömmarne i ditt herraväldes hand, och jag är en af dine undersåtar och skattbetalare; sådane som vi äro

ej frie från fel och brister, och det skulle kunna hända, att jag, under den tid, då jag hugsvalas af din ynnest och lefver genom tilliten till din nåd, skulle låta något ord undfalla mig, som ej torde behaga ditt hugstora sinnelag, och då skall din vredes konungsliga klo slå ut hjernan ur mitt hufvud. Bättre då, att jag flyttar till afskildhetens vrå och icke, som en konungs uppvaktande hofman, höjer konungatjenstens standar. Ty deri ligger en stor fara.»

Jag ser åsynen af solens kind inom räckhåll;
Bättre att jag, liksom skuggan, sitter bakom muren.

Falken genmälde: »O min broder! Har du ej hört, eller vet du ej, att vänskapens öga är blindt för brister hos en vän, och att hvarje oskönt drag, som hos en vän framträder, synes det skönt?

Gift från dig! Hvad anser vännen det vara? Socker.
Fel hos dig! Hvad ser vännen deri? Heder.

Och som jag betraktar dina handlingar med tillgifvenhetens öga, och inskrifver förteckningen på dine ord och gerningar i vänskapens antecknings-bok, hur skulle jag kunna draga felets streck genom dine samtal, och hur skulle jag, jag, åt dina ord och gerningar, kunna gifva en ofördelaktig tolkning?»

Vännens öga ser inga fel.

Hur mycket än rapphönan anförde befogade ursäkter, gendref falken desamma med hjertevinnande genmälen. Slutligen förde han, under löften och bedyranden, ut rapphönan från hans hål, och, sedan de omfamnat hvarandra, bekräftade de ånyo sitt vänskapsförbund med en ed. Falken tog honom med sig, hem till sitt eget näste. Och som de voro mycket nöjde med hvarandre, tillbragte de sin tid i glädje och gamman. När

några dagar på detta vis hade förflutit, och rapphönan hade
börjat känna sig, för falken, trygg, slog han in på öfvermodets
väg och började tala djerfve ord, och, midt i sitt samtal, slog 248.
han dristeligen till med sitt vanliga gapskratt utan de minsta
skäl och grunder. Af upphöjde bevekelsegrunder låtsade falken,
som om han ej hört det, och gick ädelmodigt förbi tanken på
hämnd, men agg på grund häraf vann insteg i hans bröst, tills
en dag, då han på grund af ett lindrigt illamående, som oför-
modadt kommit öfver honom, ej var i stånd att ge sig ut på
jagt efter byte, utan stannade hemma i sitt näste hela dagen.
När natten bröt in, var hans kräfva tom på den sedvanliga
födan, och hungerns eld flammade upp i högan låga, och tände
upp hans grymma blodtörstiga sinnelag. Det agg mot rapp-
hönan, som under tiden hade hopat sig, gjorde nu falken ur-
sinnig af vrede. Trots det att rådgifvaren »Klokhet» framställde
inför honom sakförhållandet af hans löfte och ingångna för-
bund, såg han icke derpå ur gillandets ögonvrå, utan sökte
en förevändning för att bryta sitt löfte och sluka rapphönan.
Denne, som såg vredens spår i hans utseende, och af hans ögon
slöt sig till, att hans egen död var beslutad, drog en kall suck
ur ett sorgset hjerta, och sade:

»Jag hade blifvit som en älskare; jag sade, att jag skulle
vinna min åtrås Perla;
Hvad visste jag väl om, hvilka väldiga vågor detta hafvet
rymmer.

O ve, att jag icke från sakens begynnelse kastade en blick
på dess ändalykt, utan anslöt mig till en oskyld, och lät de
stores råd:

'Akta dig för att umgås med oskylde!'

blifve förgätet; förvisso, i dag har min lifstids skepp råkat
i en mal-ström, hvarur sjömannen »Öfvervägande» skall blifva

maktlös att styra det ut, och min lefnads tråd är söndersliten på ett sådant sätt, att »Tänkandet'»s fingerspets stannar häpen inför dess återknytande.

Från min kamrat — ingen trohet att vänta; från lifvet — intet hopp.
Från Stjern-verlden — intet Evangelium; från tiden — ingen rättvisa.»

För sig sjelf talade han dylike ord, och falken, som under tiden spärrat upp grymhetens klo, och vätt blodtörstens näbb med tyranniets gift, gjorde det till sin uppgift att söka en uppsåtlig förevändning. Alldenstund rapphönan, lydande försigtighetens kraf, iakttog belefvenhetens lagar, kunde falken ej finna någon giltig förevändning för att göra slut på honom. Slutligen blef han utom sig af vrede mot rapphönan och sade till honom: Passar det sig att jag skall vara i solskenet och du få tillbringa din tid i skuggan? Rapphönan sade: »O höfding
249. som eröfrar verlden! Nu är det natt, och hela verlden hafva mörkrets skuggor uppslukat. Öfver hvilken sols sken förargas du, och jag, i hvilket tings skugga åtnjuter jag hvila?» Falken sade: »O du, som aldrig blifvit tuktad! Du tillvitar mig lögnaktigt tal! Du kastar mine egne ord i ansigtet på mig! Jag ämnar tukta dig efter förtjenst.» Att yttra dessa ord och att sönderslita honom var ett.

Och jag har anfört denna liknelse, på det att du må veta, att eho, likt den silfverröstade rapphönan, umgås med främlingar och oskylde, eller tillbringar sin tid med någon, för hvars öfvervåld han ej är säker, *han offrar upp sin ädla själ åt brödraskapets ledare*, och gifver sin lefnads dag till spillo. På samma sätt är jag din spis och kan aldrig lefva trygg för din glupskhet; alltså: genom hvilka fraser tror du, du kan öppna det förtroliga umgängets väg till mig?» Kråkan sade: »O Zīrak. Fråga ditt eget förstånd till råds och tänk efter: hvad skulle

jag hafva för nytta af att tillfoga dig någon skada? Och hur pass mätt tror du att jag skulle blifva genom att äta upp dig? Å andra sidan, om ditt lif blifver långvarigt och jag lyckas vinna din tillgifvenhet, ser jag tusen fördelar mig tillförsäkrade, och kan tänka mig hundra tusen förmåner såsom mig deraf tillfallande. Och det är icke rättvist, att jag skall hafva tillryggalagt en lång och mödosam väg för att söka upp dig, och att du vänder ansigtet från mig och lägger afvisandets hand på min förhoppnings barm. Det passar sig inte för dig, som eger ett så godt sinnelag och en så ren hemlighet, att underkänna mitt främlingsskaps rättigheter och att låta en fattig främling vända åter från din tröskel — förtviflande.

Vård om främlingar för med sig ett vackert namn;
Hur kommer det sig, att denna sedvänja i eder stad ej är gängse?

Att döma af den berömvärda sinnesförfattning som jag har iakttagit hos dig, kan jag ej föreställa mig, att du ämnar helt och hållet beröfva mig din barmhertighet eller taga ifrån mitt hopps lukt-organ din vänskaps själsuppfriskande doft.»

Från dig, som, SJELF, landsflyktig är, när skall, väl, vanan spira att *omhulda* de landsflyktige?

Råttan svarade: »Ingen fiendskap är så mäktig, som den medfödda motviljan, ty om tillfällig misshällighet uppstår mellan två individer, kan den helas med ett obetydligt botemedel; men om, i roten, fiendskap skulle vara fallen och följderna deraf inneboende i båda deras skaplynnen, och i dessa uråldrig fiendskap och förnyad förbittring trädas upp på samma tråd, och gamla tvister anknytas till närbeslägtade stridigheter, då ligger dess afvändande helt och hållet utanför möjlighetens cirkel, och dess tillbakaslående är under alla 250.
omständigheter utanför den menskliga maktens råmärken, och

dess utrotande förknippadt med utrotandet af båda deras personligheter.

Förrän hufvudet dör, går ej hufvudets inbillning sin kos.

Vise män påstå, att personlig fiendskap är af *två* slag: det *ena*, när oförrätten ej är inskränkt till *en* af de två vedersakarne, i det att ena gången den här förorättas af den der, och andra gången den der förorättas af den här. Fiendskapen mellan elefant och lejon till exempel. När de sammanträffa, kan det omöjligen aflösas utan strid. Men det är icke så, att segern ofelbart är fästad vid den ena sidan och att nederlaget alltid förväntas på den andra. Under stundom får det rasande lejonet öfverhand. Understundom går segern till den skräckinjagande elefanten. En slägtfejd af detta slag är icke så lidelsefull, att ej såren, som utdelas äro mottagelige för salfva. Och det af den orsaken, att hvilkendera parten än vinner segern, hans hjerta är tillfreds. Men det gifves ett annat slags slägtfejd, der oförrätten alltid är på ena sidan, d. v. s. der den ena parten alltid skördar vinsten, och den andra förlusten. T. ex. fiendskapen mellan råtta och katt, varg och får o. s. v. I dessa fall begränsas lidandet alltid till den ena sidan och vinsten till den andra. Denna fiendskap är så djupt rotad, att stjern-verldens omhvälfning ej skulle kunna förändra den, och tidens vexlingar ej upplösa dess knut. Der, hvarest det är kändt, att något sådant stämplas mot lifvet, utan att något motsvarande från den andra sidan någonsin egt rum, och hvarest i det tillkommande ingen skada är tänkbar, i ett sådant fall, hur vore frid möjlig, och hur kunde sällskapligt umgänge räcka ut sin hand?»

Det ögonblick, då dag och natt förena sig,
Eller solens och skuggans band förenas,
Skall jag sitta tillsammans med dig; men äfven i så fall,
Skola den fullkomliga Vishetens herrar skratta ut mig.

Kråkan sade: »Lofvad vare Gud, att min fiendskap mot dig ej är från begynnelsen inrotad, och, äfven om mine stamförvandter hafva en tillfällig fiendskap emot dig, så är dock åtminstone min själs spegel fri och ren från misshälligheten damm, och mitt hjertas spegel beredd att mottaga återskenet af kärlekens och vänskapens strålar. Förvisso, enär Visdomsordet: »*Från* hjerta och *till* hjerta» är en fastställd ljus-öppning, hyser jag hopp, att denne älskade väns sveklösa hjerta vill erbjuda sig att vittna om sanningen af min upprigtighet.» 251.

Inbilla dig ej, att din hjerte-röfverska ej har kännedom om ditt hjerta.

Råttan sade: »Du låter dina ansträngningar öfverskrida gränsen för det passande och du besvärar mig med dina vänskapsbetygelser. Om jag går in på detta, och du å din sida fasthåller vid ditt beslut, så är det möjligt, att vänskapsbandet af någon obetydlig anledning sönderslites, och att du återfaller till dina gamla vanor och i din medfödda fiendskap, just liksom vatten, hvilket, hur länge det än qvarblifver på ett ställe, och huru mycket dess lukt och smak än förändras, lika fullt bevarar sina ursprungliga egenskaper, och alltid släcker den eld, på hvilken det hälles. Förtroligt umgänge med en motståndare är som att umgås med en giftig orm; det ingifver aldrig förtroende. Och sällskapa med fiender är som att sällskapa med pantrar af skarpa klor; det förtjenar ej att man pröfvar det. Ty vise män hafva sagt, att man ej bör låta sig bedraga af en fiendes snack, änskönt han föregifver vänskapliga känslor; ej heller bör man låta sig föra bakom ljuset af hans prat, huru mycket än han bemödar sig att ställa sig in.

Att af gamle fiender hoppas på nye vänner,
Är att söka en ros ur en ugn.

Eho sätter tilltro till sine vedersakare, och låter sig blåsa

upp genom deras lögner, och med belåtenhet hör på deras lismeri och hyckleri, honom skall detsamma vederfaras, som vederfors en viss kamel-förare. Kråkan sporde: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN TREDJE SAGAN

Tredje Sagan.

Råttan sade: »Det berättas, att midt under en resa träffade en kamelförare på en plats, der några karavan-medlemmar hade gjort upp en eld. De hade lemnat elden åt sitt öde, och sedan de gifvit sig iväg, hade vindens bälg blåst upp elden, så att den flammat upp på nytt, och dess gnistor, hvilka sprakade och flögo åt alla väderstreck, föllo ned i öknen på några stickor, och snart var hela öknen lysande och röd som en trädgårds-säng med eld-röde tulpaner. Midt i elden var en fruktansvärd, giftig och stor orm, som, trött och medtagen, ej kunde finna en väg åt sig i någon riktning, och åt intet håll såg någon undflykt. Så när hade han blifvit svedd som en fisk på halstret, eller rostad som en rapphöna på spettet öfver elden. Från hans gift-drypande ögon började blodet att rinna. När han varseblef kamelryttaren, ropade han på hjelp och sade:

»Hur vore det, om du vänligen hyste förbarmande med mig,
Och upplöste knuten af min bundna belägenhet?»

Kamelryttaren fruktade Gud och var godsint; när han hörde 252.
ormens klagan, och bevittnade hans ångest och hjelplöshet, tänkte han inom sig: »Visserligen är ormen menniskoslägtets arf-fiende, men — likaväl — nu är han olycklig och i trångmål. Ingenting kan vara mer på sin plats än att visa honom medlidsamhet, och att i gerningens jordmån plantera barmhertighetens kärna, som endast frambringar lyckans frukt i denna verlden, och nådens i den tillkommande. Följaktligen fäste han på spetsen af sitt spjut den påse han bar, och räckte ut den.

Ormen begagnade sig af tillfället och gick skyndsamt in i påsen. Kamelföraren trodde att allting var godt och väl, och drog honom till sig från elden och höll påsen öppen, och sade till ormen: Gå nu hvart du vill, och var tacksam att du sluppit undan för så godt pris. Slå dig ned i en vrå, och skada ej menniskorna längre, ty den som skadar menniskor får ett dåligt namn i denna verlden, och i den tillkommande gäckade förhoppningar.»

Frukta Gud och skada ingen;
Detta är vägen till lycka; den och ingen annan.

Ormen sade: »Unge man, hör upp med sådant tal, ty jag ämnar sannerligen ej ge mig i väg, förrän jag stungit både dig och din kamel.» Kamelryttaren utropade: »Har jag då ej behandlat dig väl, och dragit dig ut midt ur elden? Är detta min belöning, är sådan min lön?»

Hvad mig beträffar, gjorde jag hvad rätt var;
Du, å din sida, hvi öfvar du förtryck?

Ormen svarade: »Visserligen, visserligen, du gjorde det som rätt var, men du gjorde det mot fel person; du handlade medlidsamt, men mot orätt föremål. Du hade reda på, att jag är det ondas främjare, och att ingen välgerning åt menniskoslägtet är att tänka på från min sida. Följaktligen, då du bemödade dig om att befria mig, och handlade hänsynsfullt mot den, som du borde ha behandlat hänsynslöst, så måste, i vedergällning härför, olyckan oundvikligen drabba dig, ty göra, dem ondom, godt är göra, dem godom, ondt.

Lika visst som Rättvisans och Vishetens lagar förbjuda
Onda gerningar mot de rene och gode,
Lika visst får, mot de lågsinnade, som skada menniskor,
Vänlighet på intet sätt visas.

Vidare eger, enligt Bud-Ordet »*Somlige af eder äro de andres fiender*,» oss emellan en urgammal fiendskap rum, och framsyntheten kräfver, att fiendens hufvud söndertrampas; och, enligt Lagen: »*Döda de två svarta tingen*», är det eder plikt att döda oss, ty Befallningen har utfärdats, att vi ej skola tillstädjas att fly undan i säkerhet. Härvidlag har du kastat för 253.
vinden hvad rätt och klokt är, och har handlat med mildhet. Och jag skall sannerligen bita dig, så att andre, deraf, kunna hemta varning och vinna erfarenhet.» Kamelföraren svarade: »Hör på orm! Se saken rättvist, ty i hvilket tros-samfund anses det tillständigt att löna godt med ondt, och i hvilken religion anses det berättigadt att återgälda barmhertighetens renhet med tyranniets smuts?» Ormen svarade: »Sådan är åtminstone menniskornas plägsed. Jag ämnar nu, för min egen räkning, göra bruk af *edert* bruk, och skipa *eder* lag, och sälja dig hvad jag af eder, dyrt, har köpt på vedergällningens, retributionens marknad.»

Köp, på ett ögonblick, hvad du, under ett år, kan sälja.

Den unge mannens bemödanden voro alle förgäfves. Ormen sade: »Välj qvickt nu, hvilket du föredrager, antingen att jag biter dig först, eller att jag gör början med kamelen.» Ynglingen sade: »Slå ifrån dig slike tankar, ty att löna godt med ondt går skam före.» Ormen svarade: »Så pläga, emellertid, menniskor göra, och nu följer jag deras väg.» Kamelföraren förnekade detta påstående, tillfogande: »Om du kan styrka detta med prof, och frambringa vittnesbörd, som intyga ditt yttrande, att det är menniskors vana att vedergälla godt med ondt, skall jag, med mitt lif, köpa ditt sting, och lemna mitt samtycke till min egen död.» Ormen såg sig omkring och varsnade en buffel, som gick och betade på öde-slätten. Han sade: »Kom med mig, så vill jag fråga honom om sanna förhållandet.» Följaktligen gingo ormen och kamel-föraren till-

sammans upp till buffeln. Ormen öppnade sin tunga och sade: »O buffel! Hvad är det godas lön?» Han svarade: »Om du vill veta hvad den är, enligt *menniskors* religion, så är belöningen af godt — ONDT. Se! Jag var en tid hos en af dem. Hvart år födde jag en kalf och fyllde min husbondes hus med mjölk och smör, och husbondens hela hushållsbyggnad och hans lifs hela grundval hvilade ytterst på mig. När jag, så, blef gammal, och upphörde att frambringa kalfvar, slutade han upp med att låta sig vårda om mig, och gaf mig respass ur sitt hus, och förpassade mig ut till öknen. Sedan jag här gått på bete i ödemarken, och, utan arbets-börda som jag var, ernått mitt hjertas önskan, begynte tecken till fetma visa sig på mig. I går gick min herre förbi här, och som jag föreföll honom vara vid godt hull, skaffade han hit en slaktare och sålde mig till honom; och den dag som i dag är ämna de föra mig till slaktbänken för att slakta mig. Se sådan var lönen för allt det goda, som jag nyss talade om.»

Sådant är mitt fall. O vänner! Till hvem skall jag vända mig?

254. Ormen sade: »Ser du? Nu har du hört. Gör dig nu färdig, så fort du kan att mottaga stinget.» Kamel-föraren sade: »Enligt Lagen, utfärdas ingen dom på *ett* vittnesbörd. Skaffa hit ett *till*, och gör sedan hvad du vill.» Ormen såg sig omkring, och fick syn på ett träd. Han utropade: »Kom, jag vill fråga detta träd.» Så gingo de tillsammans till foten af trädet, och ormen sporde det: »Hvad är belöningen för det goda?» Det svarade: »Enligt *menniskors* tros-bekännelse är det godas belöning — ONDT, och enligt *deras* plägsed återgäldas välgerningar med missgerningar. Och beviset derför är detta: Jag är ett träd, som vuxit upp här i ödemarken, stående på ett ben, till tjenst för hvar och en, som kommer och går. När en dödlig menniska, öfvervältigad af hetta och törst, och vanmäktig och

trött kommer hit ur öknen, hvilar han först en stund under min skugga, och söker ro något litet: Derefter, när han åter öppnat sina ögon, brister han ut: 'Den och den grenen skulle passa till skaft åt min yxa, och den och den delen af trädet är just hvad jag behöfver för min spade; från dess stam skulle åtskilliga bra plankor kunna sågas ut, och af dessa, åter, några präktiga dörrar förfärdigas'. Ha de då med sig en yxa eller en såg, så hugga de bort af mina grenar, och min stam, hvad som faller dem i smaken, och taga det med sig; och ehuru de af mig rönt mycken hugnad, godkänna de alla denna grymhet mot mig.»

Jag står och tänker på, huru jag skall kunna beskugga hans hjessa;
Hans enda omsorg är, hur han skall kunna gräfva upp mig med roten.

Ormen utbrast: »Se så der, nu ha två vittnesmål aflagts, fram med din kropp, så biter jag dig.» Mannen invände: »Lifvet är kärt, och så länge det finns någon utsikt att bevara det, bjuder det mot, att skilja sitt hjerta från denna tillvaros behag. Om ytterligare ett vittne vill vittna i denna sak, skall jag, utan motsägelser, villigt öfverlåta min kropp åt undergången, och vara tillfreds med ödets domslut. Märkvärdigt nog, fogade det sig så, att en räf hade stått i närheten och bevittnat hela denna märkliga händelse, och med skarpsinnets öron lyssnat till deras samtal. Ormen sade: »Se! Fråga räfven der, får du se hvad han svarar.» Knappt hade kamel-föraren framställt frågan till räfven, förrän denne röt till åt honom och sade: »Hvad! Vet du ej, att det godas vedergällning är det ONDA?» Hvad välgerning har du bevisat denne orm, att du nu, i vedergällning, måste lida straff derför?» Den unge mannen upprepade enskildheterna i saken. Räfven svarade: »Du förefaller vara en klok karl, hvarför talar du icke sanning?»

Hur kan det för en klok man anses rättmätigt att tala falskhet?
Det höfves ej den insigtsfulle att säga motsatsen till det, som inträffat.

Ormen sade: »Han talar verkligen sanning; se här är påsen, hvarmed han ryckte mig ut ur elden, hängande på hans sadel-
255. gjord.» Räfven uttryckte sin häpnad häröfver och sitt tvifvel, huruvida dessa ord verkligen kunde anses trovärda, att en så stor orm kunde få rum i en så liten säck. Ormen utbrast: »Tror du inte, skall jag gå in i påsen en gång till, så att du kan se saken bevisad.» Räfven sade: »Om jag med egna ögon får bevittna hur det går till, och samla bevis för detta påståendes sanning, då skall jag förkunna ett utslag, Er emellan, som ej skall afvika från det rätta, och hvari skrymteri och illvilja ej skola ingå.» Mannen höll påsen öppen, och ormen, som lurats af räfvens ord, kröp in. Räfven ropade: »Nu, unge man, när du har din fiende fångad, gif honom ingen nåd.»

När din fiende är i din makt, och är af dig besegrad,
Påbjuder Visheten, att du ej visar honom nåd.

Mannen band påsen till, och slog den mot marken, till dess ormen var död. Och sedan hans missgerningars gnistor utsläckts, hvilade menniskoslägtet tryggt för hans illvilja.

Hvad som, lefvande, är ondt, är bäst — dödadt.

Och lärdomen att hemta ur denna berättelse är den, att en vis man ej bör öfvergifva varsamhetens kungsväg, och ej bör låta sig bedragas af fienders jemmer-rop. Och under inga omständigheter bör han anförtro sig åt dem, att han ej må göra sig till skott-tafla för deras ondska.

Hvem helst låter sig bedragas af en fiendes tal,
Hans Vishets Vaxljus skall blifva mörkt;
Lyster det dig veta, hvilken tid en fiende kan blifva en vän?
Den tid, då mörkret försvinner från natten.

Kråkan sade: »Jag har lyssnat till dina ord, hvilka du öst ur den rena Visheten, och jag har låtit mitt hjertas ögon upplysas af de glänsande juveler, hvilka du hemtat upp ur den sanna Insigtens grufva. Men ännu mer skulle det anstå din barmhertighet och frikostighet och gifmildhet och storsinthet, om du afstode från alle desse, dine bemödanden och ansträngningar, och skänkte tilltro till mine ord, och öppnade vägen till förtrolighet: »Flyn till de barmhertige och undviken de klandersjuke». Ty den barmhertige finner, efter endast en timmes bekantskap, att vänlighet och uppmärksamhet af tusen slag är hans plikt. Han kastar för vinden hvarje tanke på främlingskap, hvarje känsla af likgiltighet och oberördhet. Han sträcker ut sin vänskap och hängifvenhet ända upp till Evighetens tempel-hvalf. Den strame och stele klandraren, deremot, erkänner icke en gång förpliktelsen af årsgammal bekantskap, utan utstryker och utplånar hundrade års vänskap, innan du hinner så mycket som blinka med ögonen. Och häraf kommer det sig, att de från det synligas och sinnligas band frigjorde, med menniskor, hastigt blifva vänner och endast trögt och motvilligt fiender, likasom en gyllene flaska, hvilken med svårighet krossas och med lätthet lagas. De nackstyfve och lågsinnade materialisterna, deremot, äro slöe och tröge till vänskap, och deras vänskaps byggnad ligger snart i grus och spillror, likasom 256.
ett ler-krus, hvilket lätt krossas och aldrig lagas. Hur skönt har ej detta återgifvits med desse ädle ord:

Sådan vänskap bör man söka,
Som ej Evigheten ens sätter någon gräns för.
Ett hus, hvars grundval utgöres af obrände tegelstenar,
Jemnas med marken af ett par störtskurar.

Och den skara, jag tillhör, är sådan, att min vänskap förtjenar tillit och förtroende; men, icke förthy, känner jag ett behof af din vänskap. Och sedan jag nu gjort min uppvaktning vid detta hof, ämnar jag under inga omständigheter draga mig tillbaka, och jag skall visserligen icke smaka någon föda eller unna mig någon sömn, till dess du, genom att upptaga mig i ditt umgänge, gör mig till din vän.»

En tafla af skönhet, sådan som du är, släpper jag ej godvilligt ur min hand;
Ty med många blodiga tårar har du kommit i min hand.

Råttan sade: »Jag skall köpa din vänskap och aktning med mitt lif. Allt mitt motstånd hade endast till syfte, att, derest du skulle haft svek i sigte, jag, inför Visheten, skulle hafva en ursäkt, och på det att du ej skulle kunna säga, att du funnit en vän af slappa tömmar och mjuk kamm. Men förhållandet är, i sjelfve verket, att jag, från första början af vårt samtal, spisade frukten af din vänskap i mitt hjerta, och kände en böjelse för ditt sällskap, som var öfver all beskrifning.»

Enär i detta hjerta kärlekens ljungeld flammat upp,
Så vet, att en motsvarande känsla finnes i det andra;
Ingen älskare söker en förening med sin älskade uteslutande af egen böjelse;
Hans älskade längtar samtidigt efter honom.

Derpå kom han ut och ställde sig framför sitt hål. Kråkan sade: »Hvad hindrar dig från att komma längre ut och söka mitt sällskap ansigte mot ansigte? Eller finner du ännu oro i ditt sinne? Erfar du ännu alltjemt ängslan i ditt hjerta?» Råttan svarade: »Den som äfventyrar sitt lif för sin väns skull, och gör sitt lif till ett försonings-offer för honom, honom kan man kalla en uppriktig vän och en sann broder. Men den, som af verldsliga hänsyn visar förbindlighet och lemnar bistånd

med den jordiska egendom, han besitter, han är en vän af medelmåttig beskaffenhet, en vän med sinne för affärer, om han än derjemte kan hysa en viss benägenhet för hvad rätt är. Följande ord hafva uttalats: Den, som af hänsyn till denna tiden och af omtanke om detta lifvet, delar med sig åt en vän af sina egodelar och sin makt, han liknar en fågelfängare, som utströr korn åt fåglar, ej för att mätta dem, utan för egen vinnings skull. Och, som denna art af vänskap är mättad med sjelfviska hänsyn, är det möjligt, att den slutligen leder till fiendskap.

Hvarje person, som besmittas af hänsyn till sin personlighet,
Uppväcker med sin vänskap fiendskap.

Och den, som offrar sitt lif på vänskapens väg och höjer sig ofvan tanken på sin personlighets vara, han är en oföränderlig vän. Och den som gifver sitt lif i utbyte mot vänskap, hans värdighet är högre än den person, som endast sätter sin egendom på spel. 257.

Själens gifmildhet är gifmildhetens höjdpunkt.

Det gifves hundra tusende, som med sina penningar äro
frikostiga;
Men när det gäller lifvet, då kniper det.

Det är mig ej fördoldt, att jag utsätter mig för lifsfara genom att mottaga ditt vänskapsbud och genom att öppna vägen för ditt sällskap; men, trots allt detta, har min tillgifvenhet nått en sådan grad, att

Gällde det än lifvet, höjer jag mig ofvan tanken på lifvet.

Om hos mig misstankar funnit rum, skulle denna tillgifvenhet aldrig hafva blifvit väckt, och då hade jag aldrig lemnat min vinter-bostads vrå. Jag litar på din vänskap; och den upprigtighet du lagt i dagen vid eftertraktandet af min, har

hos mig undanröjt alle tvifvel, all tvekan, och gjort min tillgifvenhet dubbelt, ja, tusen gånger större. Men — du har vänner, hvilkas natur, genom den deri inneboende hågen till förföljelse af mig och mitt slägte, går stick i stäf mot din natur och din håg; vänner, vilkas mening om din böjelse för mig ej stämmer öfverens med dina känslor. Jag är rädd för, att några bland dem skola få se mig, och sedan börja stämpla mot mitt lif.» Kråkan sade: »Mellan mig och mina slägtingar och kamrater är en öfverenskommelse träffad, i kraft af hvilken de äro mina vänners vänner och mina fienders fiender.» Råttan sade: »Förvisso, hvad en sådan vän beträffar, som följer efter sin väns vedersakare och ansluter sig till hans motståndare, vore det mer skäl att kalla honom fiende än vän.

Man bör vända sin själs ansigte bort från tvenne slags personer:
Sin fiendes vänner och sin väns fiender.

Och det är på grund häraf, som de vise hafva sagt: Vänner äro af tre slag: uppriktige vänner, en väns vänner, och en fiendes fiender. Och fiender äro, likaledes, af tre slag: förklarade fiender, en väns fiender, och en fiendes vänner.»

Jag fruktar ej så mycket för fienden sjelf,
Som för vännens fiender och för fiendens vänner.

258. Kråkan svarade: »Jag förstår hvad du menar. Pris vare Gud! I dag ha, oss emellan, vänskaps-lagar stiftats och sällskaps-stadgar stadfästats, hvadan jag alltså räknar den för min vän, som är din vän, och den för min fiende, som är din fiende. Min bundsförvandt är hvar och en, som söker ditt bästa. Hvar och en som står på din sida, på hans sida höfves det mig att stå, vore han än min medtäflare och motståndare; och hvar och en, som skiljer sig från dig, från honom höfves det att jag skiljer mig, vore han än min vän och bundsförvandt.

Den, hvars kind ej prägeln bär af underkastelsen för min vän,
Vore han än min fader, min fiende är han, och min rival.

Nåväl — min åsigt angående vårt förtroliga umgänge, och mitt syfte med vår uppriktiga vänskap kan jag uttrycka med dessa ord: Derest jag i mitt öga och min tunga, kroppens skyltvakt och själens tolk, skulle finna något dig motstridigt och misshagligt, skulle jag ögonblickligen rycka dem ut och kasta dem, från tillvarons strand, ut i förintelsens haf.»

Om en af dine lemmar är din fiendes vän,
Anse då din fiende dubbel-gestaltad; drag svärdet två gånger; tillfoga honom två sår.

När råttan hörde dessa ord, blef han lugn i sitt sinne, och och gick fram till kråkan och tilltalade honom på det hjertligaste. De omfamnade hvarandra och utbredde glädjens matta.

Omgjorda dina länder för samtal; ty en vän är i din famn.

Sedan, på detta sätt, flere dagar förflutit, och råttan gjort sitt yttersta för att fullgöra sina plikter som underhållande och gästvänlig värd, sade han: »O min broder, om du kunde så ordna saken, att du sloge upp dina bopålar härstädes, och hemtade hit din hustru och dine barn, så vore detta synnerligen angenämt, och den ynnest, hvarmed din välvilja riktat min själ, blefve, då, fördubblad; ty denna trakt, der min bostad är belägen, är frodig och grönskande och en hjerte-tjusande nejd.» Kråkan svarade: »Hvad traktens skönhet beträffar, och klimatets sundhet och mildhet, kan ingenting anmärkas, men detta ställe ligger alltför nära den allmänna stråkvägen, och af de förbi-passerandes ständiga kommande och gående kunna endast ledsamheter uppstå, och från resenärernas skaror äro endast olyckor att förvänta. Men det finnes en äng i en annan

trakt, hvilken, på grund af dess utomordentligt frodiga och friska grönska, är uppfylld af ljus, liksom Edens Paradis, och, på grund af luftens renhet, är ett glädjens och ett munterhetens hemvist, ja, man skulle kunna kalla den en vrå af Paradiset.

Ny-spirande gräsmatta på vattubäckens strand;
Morgon-vinden, mättad med blommornas vällukt, blåser deröfver;
259. Hyacinternas krusiga hår med fängslande band
Inflätande sig i violernas lockar.

En af mina vänner, en sköldpadda bor der, och sjelf erhåller jag i närheten en riklig föda. Sällan inträffa några olyckor i dessa stilla nejder. Om du känner dig hågad derför, så tager jag dig med mig dit, och der skola vi kunna tillbringa återstoden af vårt lif i lugn och ro.» Råttan svarade:

»Till dess min lik-skrud sänkes ned under jorden,
Tro ej, att jag tager min hand från din mantelflik.

Lika i värde med din vänskap anser jag ingen ära, och ingen annan ära åtrår jag än den. Ej heller anser jag någon önskan ädlare och bättre än önskningen att beständigt få åtnjuta lyckan af ditt sällskap. Hvarhelst du framskrider majestätisk som solen, der följer jag efter som din skugga. Och hvarhelst du framsväfvar i höghet och glans utspridande din mantel-ärm, der faller jag neder för din fot, som ditt mantelsläp. Till dess mitt lifs krage gripes af dödens hand, nöjenas tillintetgörares, ämnar jag ej draga tillbaka eftertraktandets hand från din mantelfåll.

Den ovanskliga lyckans mantel-flik och hoppets krage,
Hvilken skam vore det ej att gripa dem för att sedan släppa dem!

Den bostad jag har här, är ej mitt ursprungliga hemvist. Långt derifrån! Jag kom hit emot min vilja. Ehuru min saga är ganska lång, rymmer den likvisst många märkeliga upplefvelser. Så snart vi uppnått vårt hviloställe, skall jag, om ditt hjerta så önskar,

Berrätta något litet utaf ganska mycket.»

Härmed slutade deras samtal.

*

Kråkan grep råttans svans, och de begåfvo sig iväg till den aftalade bestämmelseorten. Sköldpaddan råkade händelsevis ströfva omkring i närheten af en källa, som skulle blifva deras boningsplats. När han, på långt afstånd, såg kråkans mörka skepnad, öfverväldigades han af fruktan, och gick ned i vattnet. Kråkan släppte varsamt ned råttan från luften på marken, och ropade på sköldpaddan. När denne hörde rösten af en vän, gick han upp ur vattnet, och vid åsynen af en kär vän sände han upp ett glädjerop till himmelen.

Min vän, som fjerran var, har kommit hit tillbaka;
Och min förbleknade lycka har återlöst sin pant.
Hur kan jag nu längre plågas af sorgens törntagg?
Nu är glädjens tid; nu ler min ros.

De helsade alltså hvarandra med innerlig glädje. Sköld- 260.
paddan frågade: »Hvar har du varit under hela denna tid, och hur har du haft det?» Kråkan omtalade hela sin saga, alltifrån den stund då dufvorna föllo i nätet och tills de blefvo befriade, och hur han önskat göra råttans bekantskap, och med honom knutit vänskapens band, och ända upp till det ögonblick, då han anländt till sitt vanliga hem. Sedan sköldpaddan tagit del af denna berättelses alla enskildheter, röjde han stor glädje öfver att träffa råttan, och sade:

»Som ett järtecken, bebådande lycka, har du kommit hit;
Du är välkommen; må välsignelse och frid hvila öfver dig!

Mitt lyckliga öde har fört dig hit och min lyckliga stjernas makt har låtit din stjernbild uppgå öfver denna nejdens synrymd. Råttan sade: Hur kan jag väl på tillbörligt sätt göra afbön, för den vänlighet, som du bevisar mig, och med hvad tunga kan jag uttrycka min tacksamhet för det nedlåtande och det tillmötesgående, som du lägger i dagen. Jag har sökt skydd från olyckans sol-hetta under skuggan af din ynnest, och jag räknar förvärfvet af ditt förtroliga umgänge för min tros och mitt hopps jordiska mål.»

Det var genom gudomlig nåd, som jag frågade efter vägen;
Det var genom gudomlig ledning, som jag fick skåda ditt ansigte.

När de hade vederqvickt sig efter resans besvärligheter, och hvilat ut i denna bostad, som var fredad från anfall af olyckornas här, och ren från allt damm, upptornadt genom motståndarens förtretlighet, vände kråkan sitt ansigte mot Zīrak och gjorde följande anhållan: »Om du finner lämpligt, så omtala nu för sköldpaddan de sagor och berättelser, som du lofvat mig, på det att, emellan eder, vänskapens band må stärkas, och, genom ditt tal, en angenäm trefnad må spira.»

Öppna läpparne, och fyll, förmedelst din ljufva saga,
Mitt hjertas mun med tacksamhet.

Råttan började tala och sade till sköldpaddan:

RÅTTANS BEKÄNNELSER.

»O broder! Min uppväxt- och födelse-ort var i en stad i landet Hind, hvilken de kalla Nadūt. Der hade jag tagit min bostad i en enslig Guds-tillbedjares eremithydda och gjort mig

ett hem i en vrå i hans cell. Flere råttor uppvaktade och passade upp på mig och förkofrade sig, dag från dag, i min tjenst och efterliknelse. Hvarje morgon bar en rättrogen lärjunge en bricka med mat åt eremiten. Denne spisade en del till frukost, och gömde återstoden som ett förråd för aftonmåltiden. Jag brukade hålla utkik och lägga märke till, när han aflägsnade sig från huset, för att då genast skutta upp på brickan. Jag åt af hjertans lust så många läckerbitar som jag fann lämpligt och förärade återstoden åt de andra råttorna. Den fromme mannen funderade ut många knep för att hålla mig derifrån, men de gingo alle om intet. Många planer gjorde han äfven upp för att döda mig, men utan gagn. En qväll kom en kär gäst till hans boning. Efter de sedvanliga helsnigarne och det öfliga välkomstmålet, dukades det välsignelsebringande samtalets bord. Eremiten bad sin gäst redogöra för sin födelse- och bestämmelse-ort, för syftet med resan och skälet till hans flyttning. Gästen var en man med erfarenhet. Han hade smakat på lifvets bitterhet och sötma. 261.

Färdats hade han under åratal, öfver haf och land;
Kunnig var han i många stycken.

Han besvarade eremitens frågor på ett samvetsgrant och ärligt sätt. Han beskref på ett hjertevinnande sätt hvad han iakttagit och bevittnat af underverk i städer, och märkvärdigheter i hvarje land. Midt i samtalet slog eremiten gång på gång ihop händerna för att genom sin handklappning skrämma råttorna. Gästen skämdes öfver detta hans beteende, som angaf brist på aktning för honom, och förargades öfver detta handlingssätt, som tydde på bristande lefnadsvett hos värden. Slutligen utbrast han: »O fromme man! **Att klappa händerna när en annan talar, tjenar till talarens förlöjligande,**[1] och jag anser ej förlöjligandets vana i stil med din ställning; ej heller anser

[1] »Nous avons changé tout cela.» (Molière: »*Le médecin malgré lui.*»)

jag, att en person i dina omständigheter och med dina anspråk bör frångå artighetens allmän-giltiga landsväg, och visa böjelser för narrspel och gyckleri.»

Hängif dig ej åt gäckeri och hån,
Ty sådant höfves ej den frigjorde.
Den som gör skämt och lek till sitt yrke,
Än denne, finns i hela vida verlden ingen mindre ärad.

Eremiten svarade: »Gud förbjude, att någonsin förlöjligandets törntagg skulle häfta fast vid min mantel och att det kalla hångrinets damm skulle inmänga sig i den rena luft, hvari mitt hjerta dväljes. Med den rörelse, som du lagt märke till, afsåg jag endast att skrämma på flykten en hel här af råttor, som hafva inkräktat, öfverlupit och tagit i besittning mina mat-brickors och mitt matbords konungarike, samt utsträckt stråtröfveriets och rofferiets hand öfver alle de förråd, som jag försöker gömma undan. På grund af deras inbrott och intrång finner jag intet bröd på mitt bord, och på grund af deras förtryck stannar ingen föda oantastad i mitt hus.»

Hundra sådane som jag kunna med *ingen* ansträngning
hindra dem
Det ögonblick, då de utsträcka handen efter rof.

262. Gästen frågade: »Äro de, *alle*, djerfve och fräcke, eller visa somlige af dem mer dristighet än de andre?» Eremiten svarade: »*En* af dem är så djerf, att han röfvar bort maten på mitt bord, midt för mitt ansigte, och lägger sin förmätenhet och oförskämdhet i dagen genom att plundra mitt matförråd midt för mine egne ögon.» Gästen sade: »Hans djerfhet måste hafva en orsak. Denna berättelse ter sig för mig som berättelsen om den man, hvilken för en min värds hustru på det ifrigaste framhöll, att det måste finnas en orsak, hvarför hon sålde skalad sesam till samma pris som oskalad. Qvad eremiten: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN FJERDE SAGAN.

Fjerde Sagan.

Gästen sade: »På den väg, jag kom, anlände jag om natten till en viss by, och tog in hos en af mina bekante. Sedan vi spisat till kvällsmat, och vårt samtal tagit slut, utbredde de för mig sängkläderna, och jag lade en kudde ofvanpå, men somnade ej in. Min värd gick in till sin hustru och mellan mig och dem var endast en skiljevägg af matt-rör, och derför hörde jag deras samtal och uppfattade tydligt hela den, derpå, dem emellan, pågående rådplägningen. Mannen sade: 'O min hustru! Det är min afsigt, att i morgon inbjuda ett antal af byns store män, och låta dem sitta ned inför denne kære gäst, som är en gåfva från den fördolda verlden, och att anordna en festmåltid för dem efter råd och lägenhet'. Hans hustru sade: 'Det förvånar mig högeligen, att du, som ej har nog i huset för hushållsutgifterna, och ej vet, hvar du skall kunna lägga handen på en diram, för att dermed kunna köpa grönsaker och salt, med slik oerhörd rikedom och med dylikt väldigt kapital, kan komma på den tanken att bjuda hit gäster, och ha i sinnet att anställa ett fullständigt gästabud. Lägg då hellre undan i dag, medan du ännu har det i din makt att spara, ett förråd för morgondagen, och försök att lemna efter dig en sparad slant åt hustru och barn, så att de, efter din död, ej må behöfva vara beroende af någon menniska.' Mannen svarade:

'Insigtens öga eger ej den, som plöjer fåror och ej äter;
Härlighetens Boll(Ord) fångar blott den, som gifver ut
och gifver.

Och om makten att visa vänlighet och tillfället att ådagalägga medlidsamhet händelsevis skulle beskäras oss, så böra vi ej beklaga oss deröfver, ty sådant skall sannerligen i den tillkommande verlden blifva en skatt för oss. Hvar och en som lägger upp en skatt i denna verlden, hans själ skall på sistone betungad vara; ty att samla rikedomar och samka egodelar förer ej med sig välsignelser, och slutet derpå blifver icke godt, såsom händelsen med vargen bevisar.' Hans hustru frågade: 'Hur lyder den berättelsen?'

DEN FEMTE SAGAN

Femte Sagan.

Mannen sade: 'Det berättas, att en skicklig jägare — af 263.
fruktan för hvars snaror, hjorten ej vågade sätta sin fot ut i skogen, och, af rädsla för hvars list och förslagenhet, stenbocken ej tordes sticka sitt hufvud ut ur bergs-skrefvan:

Ögon hade han, som utsände gnistor; full af visdom var han; af genomträngande skarpsinne;
Listig; hårdhjertad; oförtruten —

hade satt ut en snara, och en hjort hade råkat komma deri. Så fort jägaren rusade fram ur sitt bakhåll, der han legat på lur, för att springa till nätet, gjorde hjorten en sista kraftansträngning i sin dödsångest och lyckades rycka upp snaran och vände hufvudet mot öknen. Jägaren blef brydd, lade emellertid en pil på sin båge och afsköt den på hjorten. Hjorten föll ned död. Jägaren kom upp till hans hufvud, slängde honom på sin rygg, och styrde stegen mot hem-hållet. På vägen hem blef han anfallen af ett vildsvin. Två, fyra gånger rusade det emot honom. Jägaren afsköt en pil mot svinet. Pilen träffade, genomborrade dess lefver, och tillfogade det sålunda ett dödligt sår. I döds-pinan från detta sår stack vildsvinet sine skarpe grymme betar i jägarens bröst, och båda två föllo döde ned på fläcken. Midt under dessa händelser kom en hungrig varg till den platsen, och fick se mannen, vildsvinet och hjorten, der de alla lågo döde tillsammans. Han gladdes högeligen öfver ett så gynnsamt sakernas läge, ty, genom dessa rika håfvor och genom detta öfverflödande mat-förråd, skulle han komma att röna mycken hugnad. Han sade för sig sjelf:

'**Mycket** tur fordras,
För att en sådan himmelens välgerning skall falla i någons hand.

Men nu gäller det att öfverväga saken och tänka sig väl för. Nu skulle det passa att samla ihop att lägga ned ett förråd. Ty låter jag det vara som det är, skulle detta innebära brist på viljekraft och samvetsgrannhet från min sida. Och slösar eller misshushållar jag dermed, får jag namn om mig att vara vårdslös och enfaldig. Lämpligast och mest i stycke med hvad de för handenvarande omständigheterna kräfva, torde vara, att jag, för i dag, låter mig nöja med bågsträngen och ej spänner omåttlighetens och slöseriets båges sträng. Dessa härliga färska, saftiga köttstycken lägger jag undan i en vrå. Sedan kan jag, dag efter dag, med lystnadens pil träffa tillfredsställandets skott-tafla. Som sagdt, desse mat-förråd stufvar jag undan i en vrå för att deraf göra en sparad skatt mot tidens vedermöda och för vedermödans tid. Ty de vise hafva sagt:

Ät ej allt; jag är rädd, att du får vänta länge på mer;
Illa höfves nödställdt läge gammalt hufvud.
264. Spisa en del af din rikedom, och lägg undan en del;
Gif ej ut ur din hand alltihop på en gång.'

I följd af sin omåttliga snålhet och girighet, fick vargen lust till bågsträngen och bet i den. Vid första hugget af hans tänder sprang bågsträngen i sönder. När strängen brast, gick bågen in i hjertat på vargen, som dog, knall och fall.

Äfven han dog; och hela härligheten förblef ospisad.

Och denna liknelses lärdom är följande: Att fika efter rikedomars hopsamlande, och att, som stackars förvärfslystne girigbukar, slafva under den befallningsman, hvars namn är »vidtsynta framtidsförhoppningar» får en ändalykt, som är hård att smälta, och ett slut, som ej blifver prisvärdt.

Ät hvad du har i dag; och sörj ej öfver tidens vexling;
Ty när morgondagen randas kommer morgondagens mat.

O, hur olyckliga äro ej de menniskor, som först, med mycken oro och vedermöda, samla ihop denna verldens gods, och sedan nödgas tillbringa slutet af sitt lif i en ångest, som ej utsägas kan!

Hur länge, o min herre, ämnar du hålla på med att samla
rikedomar,
Som, vid din död, stanna på denna sidan grafven?
Samlade du än skatterna af en Kārūn
Lika lysten och girig förblefve du ändock.
Antänd ej en eld, genom hvilken
Du sjelfver brännas och förtäras skall.»

När värdens hustru lyssnat till dessa ord, som voro präglade af Vishetens sär-märke; och när Härlighetens Influxus gjutits in i hennes själs öra, med det glada budskapet: »*Gud eger det dagliga brödet*», började hon med mild stämma att tala, och sade: 'O min älskade! Jag har lagt tillsammans ett litet förråd af ris och sesam i huset, för barnens räkning; men nu inser jag tydligt, att det ej bringar lycka med sig att samka för morgondagen. Jag skall i morgon laga till mat, tillräckligt för tio personer. Bjud hit hvem du vill, och låt hvem du vill här intaga en plats.'

Dagen derpå, sedan solens källa
Aftagit från menniskornas ögon sömnens damm,

skalade qvinnan sin sesam, satte ut den i solen och gaf sin man i uppdrag att hålla ögat derpå, till dess den blifvit torr, så att fåglarne ej komme och stule den. Mannen öfverväldigades af sömn, och, medan han sof, kom en hund, och stack nosen i deras sesam. När qvinnan blef det varse, vämjdes hon vid tanken

att tillaga föda deraf, tog bort det, och styrde kosan till bazaren.
265. Som jag också hade ett ärende derstädes, följde jag efter henne. Och jag lade märke till, att hon gick bort till Sesam-försäljarens bod, och bytte ut det, mått för mått, mot oskalad sesam. Handelsmannen utbrast: 'O qvinna, det måste ovillkorligen ligga någonting under detta, att du byter ut hvit sesam mot oskalad sesam.'

Och jag har omtalat denna berättelse, emedan det slog mig, att denna djerfva råtta måste sitta inne med all denna företagsamhet, dristighet och fräckhet, på grund af något, som står i samband med sjelfva stället. Det finnes nämligen skäl att antaga, att han har pengar här i huset, och att dessa äro ryggstödet och ryggmärgen, som ger honom det mod och den dristighet, som han lägger i dagen. Finge bara hans tillstånds planta genomlefva fattigdomens bittra förödmjukelses höst, skulle snart denna pösighet och morskhet försvinna ur hans gerningars lund, ty ordspråket säger: 'Hvar och en, som är utan penningar, är som en fågel utan fjädrar och vingar'.

Var ej utan guld, ty guld skapar guld;
Guldets värde öfverträffar allt.
Somlige säga, att man kan välja något, som öfverträffar guld i värde;
Lyssna ej till dem, ty väljer man guld, kan man genom guld frambringa guld.[1]

---

[1] Quod Bonum sapientiae aut amoris significatum et representatum sit per *Aurum* nihil communius est i Verbo; Omne *Aurum* in Arca, in Templo, in Mensa *Aurea*, in Candelabris, in Vasis, super Vestibus Aharonis, significabant et representabant Bonum sapientiae aut amoris: similiter apud Prophetas, ut apud Ezechielem; »In Sapientia tua, et in Intelligentia tua, fecisti tibi opes, et fecisti *aurum* et argentum in thesauris tuis» XXVIII: 4. ubi manifeste dicitur, quod ex sapientia et intelligentia *aurum* et argentum, seu bonum et verum, nam argentum ibi significat verum, ut quoque argentum in Arca et in Templo. Apud Esaiam, »Copia Camelorum obteget te, dromades Midianis et Ephae, omnes ii e Scheba, venient, *aurum* et

Jag är säker på, att råttans stora kraft-utveckling beror på guld. Skaffa hit en yxa, så skall jag snart vända ut och in på hans hål, och snart taga reda på, hur långt han hunnit i sitt arbetes fullkomnande.» Eremiten tog genast fram en yxa. Jag var, medan detta pågick, i ett annat hål, och hörde deras samtal. Och det fanns verkligen guld i min bostad, hela tusen dinarer, i hvilka jag brukade vältra mig, och hvars åsyn beredde mitt hjerta en ständigt växande glädje. Sanningen att säga, berodde hela mitt hjertas läge och hela min själs frid på detta guld. Hvar gång jag tänkte på det, erfor jag tillfredsställelse i min barm, och fröjd och glädje i min själ. Gästen bröt upp golfvet och sökte inunder det, till dess han kom till det ställe, der guldet låg. Hvad fick han se?

Guldmynt, många guldmynt; deras kinder strålande som solen;
Skinande och glänsande af renhet som Djamshīd's bägare;
Vackre; rosenkindade; med prägeln af Sanningens stämpel;
Dyrbare; passande för Mynt-proberaren.
Ett ögonblick tog Han de sköne i sine fingrar;
Andades på dem med sin silfriga andedrägt och stod genomborrad — — —
De skänka glädje åt qvalde sinnen;
De äro nyckeln till de jordiska svårigheternas lås.

Eremiten sade: »Se här den grundfond, som åt råttan gaf 266.
hans mod; se här hans krafts och styrkas vagga. Ty guldets

---

thus portabunt, et laudes Jehovae annunciabunt» LX: 6. sicut etiam sapientes ex Oriente, qui veniebant ad Jesum, cum natus, et procidebant et adorabant Ipsum, et aperiebant thesauros suos, et offerebant Ipsi dona, *Aurum*, thus et myrrham, »Matth: III. 11. Ubi quoque *Aurum* significat Bonum; thus et myrrha, illa, quae grata sunt, quia ex Amore et fide, quae ideo dicuntur Laudes Jehovae. Quare apud Davidem, »Vivet, et dabit illi de *Auro* Schebae, et orabit pro illo jugiter, omni die benedicet illi, »Psalm: LXXII: 15. (Emanuel Swedenborg: »Arcana Coelestia» 113.)

rikedomar äro insigtens rost-afskrapare och kraftens sträf-pelare. Nu kommer han ej mer att pråla vid matbordet med sin oförvägenhet, eller att angripa brödet och födan». Jag hörde desse ord, och märkte allaredan spår af svaghet och förkrosselse, och tecken till försagdhet, häpenhet och villrådighet i mitt väsens innersta. Jag blef tvungen att flytta derifrån. Men inte nog med det. På samma gång som denna olycka plötsligen drabbade mig och detta förskräckliga missöde slog ned på min boning, iakttog jag äfven, att mitt anseende hos de andre råttorna började att vackla, och att den vördnad och den hänsyn, som de hittills alltid visat mig, började att tyna. Mine vänners och lärjungarnas glödande hängifvenhet började att slockna, och deras lydnads och undergifvenhets rena källa började att grumlas af motsägelsernas och nackstyfhetens och halsstarrighetens damm.

Nu fanns ej längre i någons hjerta tillgifvenhet och trohet;
Nu fanns ej längre, i min frukt-trädgård, MANDRAGORAN.
Guldet, källan till hundrade slag af näring och föda,
Guldet försvann, och, med guldet, näringen och födan.

Råttorna, som plägat lifnära sig med mina lemningar, spisande vid min mildhets bord, och plockande drufvor från min mildhets druf-skörd, hyste fortfarande anspråk på nådes-vedermälen, och närde alltjemt förhoppning på gratis-bespisning. Och då jag ej kunde skaffa dem hvad de önskade, vredo de sine ansigten bort från min efterföljelse och efterliknelse, afbröto sin förbindelse med mig, sade upp sin lydnad mot mig, och gjorde sina tungor långa mot mig i begabberi och hån. Efter att hafva lemnat mitt sällskap, anslöto de sig till mine fiender och motståndare.

När blindhet föll på mig från himlen,
Gjorde jag, mig, i min sjelfhets öga, bilden af många snålvargar,

Hvilke, alle, brukade vara vid min sida,
Spisande mina smulor, liksom min gatas hundar. (Hiob 30: 1)

Det gifves ett välkändt ordspråk: »Den, hvars dinärer minskas, hans kraft sjunker», med andre ord, den, som inge penningar har, han har inge vänner. Den tom-händtes och utblottades sökande leder aldrig till något finnande, sak samma hvad han söker; och den längtan, som ur hans allra innersta väsen spirar, skall ej frambringa någon afkastning. Regnvatten, som kommer tillsammans om sommaren, i regn-pölar, kommer aldrig till hafvet, förenar sig aldrig med bäckar och strömmar. Hvarför? Emedan det intet tillflöde får. Fördenskull gifves det till spillo i öknen, och kommer ingen hvart. Vise män hafva sagt, att den som ingen broder har, han skall känna sig som en främling, hvar han än befinner sig; och den som inge barn har, hans hågkomst skall utskrapad varda från 267.
lifvets sidor; och den som är nödställd och utblottad, skall ingen lott erhålla bland vännerna. Än mer: De tomhändte skola ej en gång *hafva* några vänner, ty hvarhelst och närhelst någon person, sjelf, är behöfvande, skall hela den skara, som, likt ett Plejadernas gnistrande smycke, stå uppträdde på knuten af hans sällskaps tråd, blifva åtskilde likt en, den Stora Björnens stjernbild. Ty de materialistiskt hugades och jordiskt sinnades vänskap omslutes af sjelfviske syften och verldslige intressen.

Så länge de äta och fräta den föda, du har,
Skola de svärma omkring dig, som bin;
Men låt din by falla i grus och spillror,
Och låt din börs blifva tom som den fyra-strängade rebecken,
Då draga de sig för dig och undandraga sig att trösta dig.
Det fanns aldrig någon vänskap hos dem; alltsammans var bara en inbillning.

Jag talar sanning och ljuger ej: Marknadens hundar äro de;
Ty ditt ben[1] är hvad de älska; ej DITT SANNA VÄSEN.

Traditionerna omförmäla, att en stor man tillfrågades: Hur många vänner har du? Han svarade: »Jag vet ej. Jag är sirad af lyckan, och besitter mycken egendom och rikedom. Alla menniskor låta påskina vänskap för mig och slå på förtroligheten och förbindelsens trumma. Skulle, hvilket Gud förbjude, olyckans damm göra mitt öga mörkt och för Härligheten blindt, då blefve snart skönjbart, hvem som är min vän och hvem som är min afundsman. På olyckans och förödmjukelsens dag, då föraktets motvind blåser, ger vännen sig till känna, och i lidandets och vedermödans tid, urskiljes välönskaren från vedersakarnes skara.»

Den, från hvilken Lyckan vänder sitt ansigte bort,
Skall öfvergifvas af hustru, barn och vänner.

I de ljufliga sidor, som vise män hafva skrifvit, berättas, att någon ställde följande fråga till en Vishetens älskare: »Hvad kan väl vara den hemliga betydelsen af det, att menniskor visa en så stor böjelse för den persons vänskap, som eger rikedom?» Han svarade: »Menniskor älska rikedom, Hvar och en som är rik, honom ära de; men faller den ur hans hand, skocka de sig ej längre kring honom.»

När rosen i blomsterbädden visar sitt gyllene bräm,
Prisar henne näktergalen med tusende sånger och drillar;
Men när rosens prunkande blad hafva spridts som agnar
för vinden,
Hör ingen mer rosens namn på näktergalens läpp.

---

[1] din *personlighet,* din *sjelfhet.* Din »*persona*», ditt »*proprium*». »Proprium hominis, cum inspicitur e coelo, apparet prorsus ut OSSEUM inanimatum et deformissimum quid, ita mortuum in se. In Verbo etiam proprium per OSSA significatur.» (Swedenborg.) Hezekiel 37: 1—10; 37: 11—14.

»Vid denna allvarsamma vändpunkt hände det sig, att en af råttorna, som alltid brukat skryta med sin anställning i min tjenst, och plägat anse ett enda ögonblicks umgänge med mig för en grund-fond af beständig lycka, och på vänskapligt sätt brukat tolka sin uppriktighet och trofasthet med följande ord: 268.

»Till den grad är jag, i min hängifvenhet, ståndaktig, att
svingade du svärdet öfver min hjessa,
Skulle jag, med fast fot, stå rak i pröfningens stund,»

gick som en främling förbi mig, utan att visa mig någon som helst uppmärksamhet. Jag ropade på honom och sade:

»Går du din väg, visar du mig ingen aktning?
Ingen cypress var någonsin mer rak i ryggen.

I sanning, Hvad har händt dig? Hvart har all din föregifna vänskap och tillgifvenhet tagit vägen?» Råttan ifråga rynkade pannan och svarade med afgjord skärpa i tonfallet: »Du har burit dig dumt åt. Du må ej tro, att menniskor tjenstgöra åt någon för intet, eller att de, uppvaktande, skocka sig omkring någon för blankt ingenting. Så länge du hade pengar och visade frikostighet var det godt och väl. Då voro vi allesamman outtröttlige i att passa upp dig. Men nu har du kommit i trångmål och svårigheter; och de vise säga, att i samma mån som en menniska här i verlden är lottlös på sötma och ljufhet, i samma mån blir hon i den tillkommande verlden beröfvad äre-ställning och makt. »*Fattigdom gränsar till otro*». Och orsaken härtill är den, att det *kan* hända, att den fattige och nödställde, efter att hafva bragts i trångmål för sin egen föda och sin familjs uppehälles skull, söker sin föda på olagliga vägar. Och att följa sådane vägar vållar lidande och tuktan i den tillkommande verlden. Alltså: likasom han i denna verlden varit nedtryckt i fattigdomens elände, likaså skall han äfven, i den tillkommande, qvarhållas som en fånge i den eviga jemmerns fångahus.

Likasom en vantrogen dervisch; ingenting af *verlden*; ingenting af föreningen med *Gud.*

Förlusten af denna verlden och förlusten af det öfversinnliga lifvet är förvisso r e n förlust. Följaktligen är det ursäktligt, om folk ej vilja umgås med en dylik person, som slösat bort sin verldsliga egendom, och dessutom ingenting vet om det öfversinnliga lifvets härlighet. Det är ursäktligt, om de styggas vid hans sällskap.» Jag svarade: »Håll inne med sådant tal, ty den fattige är en konung, på hvars Härlighets panna thronen: »*Min Fattigdom är min Ära.*» blifvit satt, och hvars genomträngande insigts skuldra omsvepes af fröjde-manteln: »*Den fattige eger allt*».

Dervischens verk och dervischens siare-kraft är något för dig att lära;
Blicka ej, du, på dervischen, som en slö och stinn drönare;
Dervischens fattigdom är en högre våning och en högre spher,
I thy att den fattige tager företräde framför alla.

* *
*

269. *Perlan ligger i fattigdomen; utan fattigdom är alltsammans idel vinnings-lystnad;*
Boten består i fattigdom; utan fattigdom är alltsammans idel hyckleri.

Alltså: hvarför begabbar du fattigdomen, och af hvad skäl vämjes du vid dervischers sällskap?» Råttan ifråga svarade: »Ack! Ack! Hvad har DEN fattigdom, som propheterna gilla och fäderna prisa, för samband med *ditt* armod och *din* torftighet? Den förra slags fattigdomen är en sinnebild för att vandringsmannen på Sanningens och Verklighetens väg ej mot-

tager *någonting*, vare sig af det i denna verlden gångbara myntet, eller af den öfversinnliga verldens tillgångar och rikedomar, SÅSOM SITT EGET: detta vill säga, han öfvergifver tanken på och åtrån efter allt, på det att han må vinna allt. »*Ingen vinner allt, utom den, som afskurit sig från allt*». Den som röjer en sådan fattigdom, han är en dervisch, men den andra fattigdomens innehafvare är en tiggare. Tiggeri är en sak, och sann fattigdom eller sant dervisch-skap är en annan. Dervischen är den väldige, som rycker åt sig verlds-öfvergifvandet och gifver verlden respass; tiggaren den som fått afsked af verlden och som verlden gifvit respass åt.

En fisk på torra landet är den, som tigger bröd;
Utseendet af en fisk har han, men från hafvet har han flytt;
För bröd har han ängslan, men ingen ängslan efter Gud;
— Sätt aldrig mat-brickan framför döda själar.

»*Fattigdom är skatten från Guds skattkammare*». Den är Enhetens hemlighet. Den är Guds-kännedomens och Guds-förhärligandets ESSENTIA. Den är vattnet, som rinner från personlighets-afklädandets källa, som tvager bort, från den heliga, Gud, hängifna själen, mennisko-beroendets (Jes. 2: 22) damm. Den är äre-manteln ur afskildhetens skattkammare, som Allmaktens hand påkläder den renade anden. Fattigdom är Herrens, Den Allsmäktige Skaparens alkemi. Den är Vishetens Sten. Fattigdomens Mysterium är utom räckhåll för drickandets och glödandets hjul.

En faqīr's första steg är att gifva på båten sitt tänkande;
Och att lyfta sitt hufvud ofvan alle medtäflare (Gen. 5: 24.; Eph. 1: 21).
Så snart han hört upp med att tänka och höjt sitt hufvud,
Är han fri från stjernverldens tänkande, och är vorden verkstaden för En Annans verkande.

MEN DEN, SOM HYCKLAR ANDLIG FATTIGDOM OCH ANDLIGT BEHOF, HAN ÄR ALL ONDSKAS ROT. HAN ÄR ORSAKEN TILL ALL MENNISKORNAS FIENDSKAP. HAN ÄR KULLKASTAREN AF SKAMKÄNSLANS SKÄRM. HAN ÄR BORTTAGAREN AF BLYGSAMHETENS SLÖJA. HAN ÄR FÖRSTÖRAREN AF MEDLIDSAMHETENS BYGGNAD». HAN ÄR AFHUGGAREN AF KRAFT. HAN ÄR UTTAPPAREN AF SAFT. HAN ÄR ALL SÖNDRINGS OCH ALL SYNDAPESTS UPPHOF OCH MÖTESPLATS.

För den som ligger fotfjettrad i tiggeriets boja finnes ingen bot. Han måste rycka åtskils hofsamhetens och blygsamhetens slöja, och, alldenstund inskriften: »*Blygsamhet höfves en trosbekännare*» utskrapats från hans tillstånds sidor, mister hans lif sitt vin, blifver dystert och vemodigt, och han gripes af öfvervåld och förvirring. Och Hvilans Son (Marc. 2: 28) tager sin solstråle bort från det innersta gemaket af hans bröst, och sorgens här vinner herraväldet i hans lynnes konungarike, och hans Vishets vaxljus blifver utan låga, och hans förstånd och hans skarpsinne och hans sjelfbevarelsedrift och hans grepp på de himmelska tingen vända ansigtet mot förfallet. För-
270. delarna af ett grundligt betraktande gifva, hvad honom angår, ett olycksbringande resultat. Äfven om han är ärlig och uppriktig, blottställer han sig för misstanken för hyckleri, i det att den goda tanke, som hans vänner hyst om honom, fullständigt vändts upp och ned, och förvandlats till dess motsats, och ger en vrång-bild af honom. Begår någon en synd, genast riktas anklagelsen derför mot honom. Hvad han än gör eller säger, på honom får det hvila. Hvarje egenskap, för hvilken den rike skördar berömmelse och pris, blir, för den fattige, källan till stickord och förtal. T. ex.: Om en fattig man visar prof på mod, anklaga de honom för dumdristighet. Utöfvar han frikostighet, gifva de honom namnet slösare. Och försöker han vara saktmodig och mild, tillräkna de honom svaghet och slapphet. Lutar han åt foglig anspråkslöshet, kalla de honom drönig

och lat. Gifver han prof på en ledig talförmåga och flödande vältalighet, gifva de honom öknamnet pratmakare och skräflare, och, om han flyr till tystnadens fristad, kalla de honom en målning i ett varmbadhus. Om han åt sig utväljer tillbakadragenhetens och afskildhetens vrå, sätta de detta i samband med svagsinthet. Och om han uppträder med ett leende ansigte och är glad och sällskaplig, veta de genast berätta, att han tillhör de skämtares och gyckelmakares skara. Är han noga med sin mat och vårdar sitt yttre, kalla de honom en dyrkare af sin kropp; låter han sig deremot nöja med smulor och trasor, målas han ut, som urspårad och vind-drifven. Om han bor qvar på ett ställe, blir han framställd som en grön och klemig stackare, utan verldserfarenhet; och om han bestämmer sig för att göra resor, blir han nedskälld som en vagabond och olycksfågel. Lefver han ogift, heter det, att han lefver mot naturen; är han gift och familjefader, benämnes han som en sinnlig slaf under sina lustar. Och skulle de sedan, under dessa omständigheter få nys om, att han, rent af, *eftersträfvar* och *eftertraktar* något! Bevare oss Gud! Den i deras hjertan inneboende hätskheten och inrotade illviljan ville aldrig medgifva hans anspråks rättmätighet och befogenhet, utan i stället förargades de bara så mycket mer. Källan till alla olyckor, som drabba menniskorna, är lystnad efter vinning. »*Den vinningslystne är föraktlig.*»

Ur vinstbegär framgår förnedring; ur förnöjsamhet upphöjelse.»

När min vän slutat sitt tal sade jag: »Du talar sannt, och jag har till och med hört påstås, att om någon låge illa medtagen af sjukdom, så att allt hopp om vederfående vore afklippt, eller om någon vore öfverväldigad af sorgen öfver en skilsmessa sådan, att återförening vore otänkbar, eller råkat hamna som en landsflyktig främling i främmande land utan hopp om återvändande och utan medel för sitt uppehälle, skulle

detta vara lättare att bära än den outhärdliga bördan af fattigdom och nöd. Nu ser jag, att detta påstående flutit ur Vishetens källa, och att förkunnaren af denna Sanning talat ur egen erfarenhet.

Det gifves ingen större olycka i verlden än fattigdom;
Någon lycka för den tomhändte är genom intet medel möjlig.
Säg till den, hvars hjerta är öfvervältigadt af girighetens lidande:
»Dö! ty någon annan bot gifves ej för denna sjukdom.»

271. Och bland alla de sorger, som fattigdomen medför, är redan detta nog, att man nödgas begära något af menniskor och tvingas att utbedja sig medel till lifvets förlängande af sina egna likar. Döden är bättre än fattigdom och tiggeri. Bättre då sticka handen i gapet på en orm och derur draga ett dödande gift till sin föda, eller rycka åt sig köttstycken från ett hungrigt lejon, eller att bo vägg om vägg, i samma hus, med en af vrede ursinnig panter, än att nödgas bära fram sine behof för de nedrige, och att släpa på tiggeriets skam. Ty det har blifvit sagdt, att den glädje man erfar, när man får något, ej går upp mot den förödmjukelse man lider, när man ber om det; äfvensom att den glädje, man känner, öfver att hafva erhållit en anställning, uppväges af den skymf man spisar och den smälek man smakar, då man derifrån förjagas.

Fyra ting äro en källa till nytta och gagn;
Men till slut uppvägas de af fyra andra.
Lifvet — af dödens bitterhet; Anställningen — af afskedandets skymf;
Synd — af ångerns nesa; tiggeriets allmosa — af tiggeriets skam.

* *
*

Derpå lemnade jag råttan, och skyndade mig bort till ingången af mitt hål. Der såg jag, att Eremiten och hans gäst voro i farten med att skifta rof och att dela med hvarandra mitt guld. Eremiten lade sin andel i en liten pung, och stoppade pungen under sin hufvudkudde. Nu grep mig en olycksalig åtrå efter detta guld. Ty jag tänkte, att, om jag åter kunde få guldet i min hand, skulle jag få kraft och styrka i min själ och ro i min ande. Då skulle vänner och bröder, likasom en gång förr, trängas omkring mig och erbjuda sina tjenster, och då skulle återigen min hof-församling pynta och pryda sig till fest, och min gunst och vänskap efterfikas. I tanke härpå, visade jag ett betydligt tålamod, tills de somnat. Sedan smög jag mig sakta och försigtigt till eremitens hufvudkudde. Men gästen var en man af erfarenhet. Hela tiden voro hans ögon öppna för hvad som pågick, och han följde noga alla mina rörelser. Plötsligen gaf han min fot ett sådant rapp med sin käpp, att den blef alldeles mörbultad, hvarpå jag kröp tillbaka till mitt hål, släpande foten efter mig. Der dröjde jag en stund, tills svedan börjat stilla sig. Sedan kröp jag än gång dit, alltjemt i samma diktan och traktan. Denna gång slog gästen mig på hufvudet, och så hårdt att jag alldeles bedöfvades och med yttersta möda lyckades krafla mig ned i mitt hål, der jag föll ned sanslös. De hugg och slag, jag fått uppbära, och svedan af de sår, som han tillfogat mig, gjorde mig mätt på allt hvad jordisk rikedom heter, och jag tänkte icke mer på min fattigdom och nöd.

Hvarför skulle någon klaga öfver tomma händer,
När helsa är gränslös rikedom?

Jag lärde mig sannerligen inse, att vinningslystnad är hvarje olyckas förtrupp och hvarje straffdoms förspel. Så länge fågeln ej erfar lystnad efter kornen, är hans hals fri från nätets snara; och så länge menniskan ej omgjordar sina

länder med lystnad efter förvärf och vinst, utbytes icke hennes Härlighets äre-drägt mot vanärans säck-väf. Hvar och en som
272. finner för godt att färdas på hafvet, eller ger sig in i en fara, som icke ligger inom hans pligts omkrets, han har vinningslystnad i ögonen. Och det är just på grund af vinningslystnad, som sorgens damm lägrar sig på Guds-vännernas ansigtes panna. Det är vinningslystnadens falska, undermåliga vigt, som förminskar de, genom sin Guds-tillit, stores värde i Rådets våg.

O broder, var ej lysten efter vinning,
Ty girighet gör en menniska ond och låg.
Lyssna till två ord, som det så behagar dig,
På det att du, i Lifvets hushåll, må få en plats.
Drag in din fot under förnöjsamhetens mantel (Jes. 58: 13, 14.).
Gif upp traktandet efter menniskors penningar.

Det är förunderligt, att någon vill söka sin hjerte-hugnad i mycket penningar. Han vet ej, att hjertats hvila och frid vinnes genom *litet* deraf, Och han söker tilltvinga sig en inflytelserik ställning genom att hopa verldsliga egodelar, och han har aldrig fått LÄRA sig, att endast genom dessa egodelars **ÖFVERGIFVANDE,** kan han vinna öfver till en ÖFVER-sinnligt hög maktställning.

Storhet och makt vinner den, som gräfver upp sitt hjerta från kärleken till verlden;
Hvila och frid erfar den, som drager bort sin hand från lystnaden efter verlden.

Genom denna händelse försattes jag i ett sådant läge, att jag drog upp vinningslystnadens träd ur mitt hjertas jordmån. Derigenom fick jag i min hand förnöjsamhetens frukt ur Gudshängifvenhetens fruktgård. Derigenom lärde jag mig vara belåten med Guds Vilje, Och, medan jag lade mitt hufvud ned

på Allmaktens skriftliga order, sade jag till mig sjelf: 'I dessa olyckshändelser och lycko-omhvälfningars inneslutna betydelse, gifver verlden tillkänna sina egenskapers och bristers sär-märken. Och dess mathematiskt pålitliga slutledning är den, att förståndets öga, när det angripes af vinningslystnadens upptändning, blifver surt och rinnande och blindt för innebörden af de *sär-märken*, hvilke af Visheten anordnats och påstämplats på Härlighetens palats. Intet Härlighetens palats finnes, hvarest märkena af verldens svek och bedrägeri ej komma i dagen, och ingen fast borg, hvarest, i inskriften öfver dess ingångs-ports panna, en antydan om dess uppsåt och afsigter ej är inristad. Hvem har verlden upphöjt, som den ej förnedrat? Hvem upplyftat, som den ej kullkastat? Hvar har verlden planterat ett träd, som hon ej ryckt upp igen? Hvem har hon smekt, hvars blod hon ej druckit? Och åt hvem har hon öppnat maktens dörr, utan att sedermera skänka honom tusen vidrigheter som påbröd.

Denna föraktliga verld är som en obeständig qvinna,
Från hvilken hennes make aldrig någonsin spisar lyckans och glädjens frukt.
Hvem satte väl någonsin foten på trappstegen till hennes thron,
Utan att spisa svärdet i hennes hand, när det klöf hans hufvud.

En slik löftesbryterska förtjenar ej att man harmar sig öfver henne, att man grämer sig öfver hennes vara eller icke-vara, att man förargar sig öfver den förlust eller vinst, som hon beskär.

Verlden har alltför LITEN betydelse för att man skulle gråta öfver den,
Eller hängifva sig åt en grundlös sorg öfver hennes vara eller icke-vara.

Efter dessa betraktelser flyttade jag från eremiten och tog min bostad i öknen.

En dufva var med vänskapsband bunden vid mig. Genom denna förbindelse, och genom denna dufvas vänskap och tillgifvenhet, öppnades för mig dörren till bekantskap och umgänge med kråkan. Och denna har för mig beskrifvit din välvilja och ditt ridderliga sinnelag. Från hans samtals trädgård har dina dygders vällukt utbredts och framträngt ända till mig, och sagan om dine sköne egenskaper och ädle anlag har, hos mig, uppväckt en brinnande håg åt lärjungaskap och vänskap. Det är tack vare hans tillskyndelse, som jag eftertraktat, att, genom lyckan af ett sammanträffande med dig, komma i åtnjutande af ditt sällskap. Från afskildhetens öken flyr jag, i thy att enslighet är en tung pröfning, och ensamhetens ödslighet är mödosam och svår. Det finnes, i hela verlden, ingen glädje, som går upp mot vänners umgänge, och ingen smärta, som kan jemföras med skilsmessa från kamrater eller frånvaro af själsfränder. Men, — lofvad och prisad vare Gud! — Ur motgångens hjerte-pinande törntagg har Härlighetens ros börjat spira, och vedermödans natt af svart ansigte har förvandlats till den verlden prydande och smyckande Hvilans morgon af klar insigt och gudomlig syn.

273.

Skilsmessans dag är slut; slutad är natten af frånvaro från vänner;
Jag har läst mitt öde; Tilländalupen är stjernverldens maktperiod; slutadt är arbetet.
Bjud Hoppets Morgon, som gömmer sig i böne-kammaren bakom hemlighetens slöja,
Frambryta, ty den mörka nattens arbete är slutfördt.

Sådane äro mine äfventyr, och jag har omtalat dem utan att utelemna något, och nu har jag kommit till ditt grannskap, och hoppas på din vänskap och din medkänsla.

Och nu höfves det dig, att du, med din vänlighets rost-
afskrapare,
Fejar bort lidandets rost ifrån mitt hjertas spegel.»

När sköldpaddan hört detta tal, utbredde han förbindlighetens matta, började visa artighet och uppmärksamhet och sade:

I det hus, der en sådan gäst tager in,
Gör Himmelens Phoenix sitt näste.

Hvad lycka och ära kan jemföras med lyckan och äran af ditt sällskap, och hvad glädje går väl upp mot glädjen af ditt umgänge? Likasom du är angelägen om min hjelp och min vänskap, likaså gagnar och förhärligar ditt kamratskap mig. Och så länge lifvets lampa fortfar att brinna, skall jag, som en mygga, spela älskare inför glansen af ditt vax-ljus' skönhet.

Som dammkornet lägger jag mig ned i solstrålen af din
nåd;
Högge du än in på mig med ett svärd, från dig lössliter
jag mig ej.

I det högstämda anförande, som du nyss hållit, rymmas flerfaldiga erfarenhets-rön samt varningar af många slag. Genom den lärdom, som ditt föredrag innehåller, hvilken lärdom också är vinsten deraf, framgår tydligt, att en klok man bör sig nöja låta med en **nypa** endast af det skräp, som går under 274.
namnet »denna verlden», och vara belåten med jemt så mycket, att han ej behöfver sträcka ut nödens och behofvets hand inför någon menniska. Ty hvar och en, som eftertraktar mer än en beta bröd och ett kryp-in, hvilket han måste hafva, sträcker foten utom gränsen för hvad rättvist och billigt är. Och denna orättvisa och obillighet skall vältra sig öfver honom, och kasta

ned honom i olyckans hvirfvel och förskräckelsens öken, och honom skall detsamma drabba, hvilket drabbade den lystna katten. Råttan sporde: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN SJÄTTE SAGAN

Sjette Sagan.

Sköldpaddan sade: Det berättas, att en viss person hade en katt, åt hvilken, för hvar dag, ett stycke kött, stort nog att stilla hans hungers eld, var bestämdt och utdelades. Men på grund af hans roflystna natur, som hos honom vunnit herravälde, i thy att hans begär stod till det tomma och fåfängliga, nöjde han sig ej med sin andel.

O min älskade! Klappa på fattigdomens och förnöjsamhetens dörr;
Ty nesa födes af vinningslystnad, och ära af ett förnöjsamt sinnelag.

En dag gick han förbi ett dufslag. Dufvornas hjerte-bedårande kuttrande och deras stämmors sopran- och alt-toner satte kattens begär i rörelse, och han kastade sig in i deras borg. Men borgens försvarare och bostadens väktare grep honom utan misskundsamhet, och förde honom bort från lifvets rosengård till dödens eldsugn. Innan han ännu hunnit berusa sin lystnads hjerna med doften af dufvornas hjerna och märg, blef han af dufvornas beskyddare flådd, uppstoppad med halm och upphängd utanför dufvornas dörr. Af en händelse kom hans herre att gå der förbi, och fick då se sin katt i denna fasansfulla belägenhet. Han utbrast: 'O, du lystne! O du af ett förmätet öga! Om du hade varit belåten med den andel, som utdelades åt dig af köttslig föda, hade de ej flått skinnet af dig

Var förnöjd, o min själ, med litet.
Ty, utom allt tvifvel, elände följer på vinningslystnad.
Icke visste Kārūn, den rikedomen dyrkande,

Att fridens rikedom är till finnandes i afskildhetens vrå.
Lystnad efter makt och rikedom gör en menniska olycklig;
Om du är vis, håll dem icke kära.
Rofdjur, hjortar och himmelens fåglar.
Alla kastas de i nätet af lystnaden endast, lystnaden efter mat.
275. Panthern, som bland rofdjuren sträcker på nacken,
Faller i snaran, som en råtta, af lystnaden efter mat.

Och lärdomen att hemta ur denna berättelse är följande: Du bör hädanefter vara tillfreds med jemt upp så mycket föda, som räcker att hålla lifvet vid makt, och med ett hål, som kan hålla hettan och köldens plåga ifrån dig. Och du bör ej sörja öfver den egendom, som har gått förlorad.

Var ej sorgsen, o min själ, om gods och guld förgås.
Var glad! Ty kroppen, denna mask-säck, är ej jemmer värd.

Vet, att en menniskas ära består i hennes afslutning och uttömning, hvad hennes sjelfhet och personlighet beträffar, icke på hennes fyllning med jaghet, egenhet och egendom. Den, hvars Essentia Visheten har ärekrönt såsom en af sina riddare, är alltid älskad och alltid ärad, besutte han än endast små tillgångar och få pund. En sådan menniska är lejonet lik; ty äfven om hon är slagen i bojor och jern, ingifver hon likväl fruktan och vördnad. Men den rike mannen utan Visheten är alltid föraktlig och värdelös. Han är som en hund, hvilken, änskönt smyckad med halsband och ring, icke förthy är ömklig och oren.

Hvar och en, som, förnedrad, smäktar i okunnighetens fångahus,
Är en tiggare, äfven om, af hans guld, hundra fartyg kunde lastas.
Huru skulle den menniska, som är rik på kunskap,
Vilja så mycket som se åt guld och ädelstenar?

Och ännu en sak: kasta bort från ditt hjerta bördan af grämelse öfver din biltoghet och landsflykt. Fäst intet afseende vid, att du är fjerran från din födelsebygd och hembygd. Ty en vis man hämtar bistånd ur sin kunskap, hvart han än går. Men den okunnige är i sin egen fädernebygd och hemtrakt en främling och oskyld.

En VISHETEN's riddare är ingenstädes en främling.

Och sörj ej deröfver, att du nu måste säga: 'Jag *hade* en skatt, men den har fallit ned i förskingringens stoft', ty verldsligt gods och verldslig rikedom vänder städse sitt ansigte mot förfallet, och dess såväl mottagande som förlorande ligger utanför pålitlighetens omkrets. De vise hafva sagt, att från **sex** ting kan man ej vänta sig ståndaktighet och beständighet: 1) skuggan af ett moln, som försvinner, medan man ännu ser på den; 2) sjelfvisk och beräknande vänskap, hvilken, sprungen fram ur egennyttiga bevekelsegrunder, inom kort blifver till intet och liknar ljungelden från en blixt; 3) qvinnlig kärlek, som af ringa orsak upphör; 4) sköna ansigtens fägring, hvilken omsider förvandlas; 5) lögnares loftal, som ingen glans hafva och ingen glans gifva; 6) verldsliga rikedomar, hvilka på sistone komma till förstörelsens ställe, hvilkas egare aldrig komma fram till trofasthetens väg.

Låt dig ej bedraga af denna föraktliga verldens grann- **276.**
låter och utstoffering;
Ty, för ingen, skola de visa beständighet och trofasthet.

Det anstår ej vise män, att glädja sig öfver myckenhet af rikedom eller att sörja öfver brist derpå. Ty, enligt höge andars åsigt, är hela verlden, med allt dess gods och lösöre, ej värd ett gräs-blad. Följaktligen höfves det ej, att man gifver det dyrbara lifvets skörd för vinden i vansinnig äflan att tillskansa sig densamma. Ej ett senapskorn af grämelse

bör man spilla på grubblerier öfver dess förlust eller dess obefintlighet. De, som erhållit insigt i och kännedom om detta Arcanum: »*På det att I ej mån sörja öfver det, som tages ifrån eder, eller glädja eder öfver det, som kommer eder till del*», sporra den gudomliga nådens gåfva, det upplysta förståndets springare öfver till den andra stranden, till förnöjsamhetens fält. De sätta in myntet af sitt lif på besittningstagandet af ensamhetens goda land och öfvergifvandet af kärleken till verlden och dess oundvikeliga följder. Om de ega verldsliga egodelar och jordiska rikedomar, öppna de ej glädjens dörrar inför sine hjertans ögon. Ega de dem icke, hvarken uttrycka de eller röja de någon sorg häröfver, ej heller slunga de, med anledning häraf, ut någon förebråelse mot Gud.

Om verlden glider bort ur din hand,
Sörj ej deröfver, ty den är intet.
Om verlden kommer in i din hand,
Gläds ej deröfver, ty den är intet.
Ondt och godt af denna verlden går förbi, går förbi — — —
Gå förbi denna verlden, ty den är intet.

Förvisso, sjelfva rikedomen måste anses och betraktas såsom något, hvilket man skickar i förväg; sjelfva egendomen måste räknas såsom af värde endast i den mån man deraf lägger undan åt sig, och samlar ihop åt sig en skatt till den tillkommande verlden. God vandel och ord, som Gud gillar, det är den rikedom, som ingen kan taga ifrån någon, som lyckans vexlingar och omhvälfningen af natt och dag ej kan ödsla bort eller förstöra. Och gagnet af verldsliga rikedomar och deras sanna värde består deri, att man deraf kan bereda sig ett förråd för det nästa lifvet, och derur kan rusta ut sig — och laga i ordning, hvad som erfordras — för resan på väg till det osynliga och det öfversinnliga. Och, enligt Ordet »*Vi grepo dem plötsligen*» (Qur'ānen 7: 93.), skall dödens bud-

bärare komma plötsligt. Återlemnandet af den oss anförtrodda själen eger ej rum på någon viss tid.

Väck upp från ljuflig sömn narcissen, ditt vackra öga,
Ty lifvet flyr sin kos, hastigt, liksom lifvet af en ros.

Om ehuruväl du ej behöfver mitt råd och väl kan skilja mellan det som gagnar dig och det som skadar dig, så är jag likväl angelägen om, att gent emot dig uppfylla vänskapens plikter och att stödja ditt vackra sträfvande och understödja dine prisvärde egenskaper. Du är i dag vår vän och broder, och hvad som göras kan för att gynna dig och hvad som utänkas kan för att behaga dig, det skall ske. Och äfven förutsatt — hur otänkbart detta antagande än kan synas — att från din sida tecken till ovänlighet skulle visa sig, skall från vår sida endast uppriktiga välsignelser och häfdvunna vörd- 277.
nadsbetygelser komma dig till del.

Äfven om du gifver mig öfver, kan jag ej öfvergifva dig;
Äfven om du krossar mitt hjerta, kan jag ej krossa mitt förbund med dig».

Efter att sköldpaddan uppläst denna vers och kråkan hört, hur vänligt han bemött råttan, vederqvicktes han i sitt hjerta, och hans glädje svallade öfver. Han sade: »O broder! Du har gjort mig lycklig, och fördubblat min glädjes tillgångar genom att lägga i dagen en enda liten del af alle dine vackre egenskaper. Den bäste vännen är den, under hvars välviljas och huldrikhets skugga, och i hvars omvårdnads och omhägnads beskydd, hela skaran af hans vänner, när som helst, kunna söka sig en tillflykts-ort och en fristad. En sådan vän öppnar, åt sine följeslagare, barmhertighetens och gifmildhetens dörr, och gör det till sin hjerte-angelägenhet, att villfara deras begäran och bispringa dem i deras nöd. Den, som af någon anledning som helst drager sig undan (Jes. 58: 7: sista raden.)

och håller sig tillbaka från sine vänner, passar ej till vän. Det berättas i Traditionen, att En Stor Man hade en vän, som kom till honom en natt och bultade på hans dörr. Den Store Mannen visste, att det var hans vän. Han försjönk i ett allvarligt och djupt begrundande, som gick ut på att finna orsaken till detta besök vid så sen en timma. Efter långvarigt öfvervägande, ryckte han till sig en börs full af penningar, spände på sig sitt Svärd, och befallde en Tjenarinna att gå före honom med ett tändt Ljus (Prov. 31: 18.). När han öppnat dörren och tagit sin vän i handen och omfamnat honom, sade han: O min broder! Jag kunde endast uttänka tre skäl för din ankomst hit på en så osedvanlig timma. 1) Att en olycka inträffat, och att du derför var i behof af guld; 2) Att en fiende rest sig upp mot dig för att döda dig, och att du sökte hjelp och bistånd för att fördrifva honom; 3) Att du plågades af ensamhet, och att du behöfde någon att ordna din sak. Nu har jag åt dig anskaffat hvad du behöfver för alla dessa fall, och har kommit ut till dig dermed. Behöfver du penningar, se här en Börs, full af guld. Söker du bistånd i strid, se här är jag med mitt skarpa Svärd. Och önskar du en tjenarinna, se här en Tjenarinna, som anstår dig.

Hvad än du bestämmer, mäktigt är ditt herrskare-ord.

Hans vän gjorde inför Honom sin afbön. Genom denna vackra tjenst-villighet från hans Väns sida, stärktes hans förtroende till dennes trofasthet och vänskap.

Om ditt arbete flyter ur Sanningen, handla då så,
Att din vän, genom dig, må hinna fram till sitt mål;
Bäst, allra bäst, är att fästa blicken vid vännens
HJERTE-ÖNSKEMÅL,
Ty likgiltighet *härför* framkallar ängslan.

278. Ingen utom den fri-kostige (Jes. 32: 5, 8) kan hjelpa den välsinnade person, som har fallit ned i olyckans ström-hvirfvel.

Alldeles likasom, när en elephant har sjunkit ned i dyn, ingen, utom andre elephanter, kan draga upp honom. Om obehag skulle drabba dig, medan du ordnar råttans angelägenheter, finnes det af den anledningen ingen orsak att tappa modet. Och håller du blott blicken fästad (Jes. 45: 22) på ditt Goda Namn och din fri-kost-ighet, behöfver du icke, på grund *deraf*, låta dig uppfyllas af smärta. Ty en vis man söker alltid Äran och Det Goda Namnet. Om det gällde att sätta hufvudet på spel för att vinna Det Goda Namnet, bör man likväl icke deraf låta sig afskräckas. Ty det Eviga Lifvet skall, med förintelsen, hafva vunnits, och litet hafva sålts för Mycket.

Om än, för eder, verlden står att vinna, vinn i stället
Det Goda Namnet;
Ty intet, utom Det Goda Namnet, kan i verlden vinnas.

Hvar och en som ej vill dela med sig af sin rikedom åt de fattige (Jes. 41: 8, 9; Apoc. 1: 1), han skall ej räknad varda bland de rike (Jes. 53: 12); och den som tillbringar sitt lif i vanära och gäckeri, hans namn skall ej medräknadt varda bland de lefvandes namn.

O Sa'dī! Aldrig dör Den Gode Mannens Namn;
Den, deremot, dör, hvars namn med Godhetens ej är
förenadt.

*

Sålunda talade kråkan, när plötsligen, snabbt löpande, en hjort syntes på afstånd. Vännerna trodde, att någon, som jagade honom, var honom i hälarne. Sköldpaddan kastade sig ned i vattnet, kråkan satte sig ned i ett träd, och råttan kröp ned i ett hål. När hjorten nådde vatten-brädden, stannade han, liksom förlamad. Kråkan kastade blicken omkring sig åt alle håll för att se, om någon var efter honom eller ej. Men huru, än, han blickade åt höger och åt vänster, kunde han ej upp-

täcka någon. Han ropade till sköldpaddan, att han skulle komma upp ur vattnet. Och råttan kröp också fram. Sköldpaddan märkte, att hjorten darrade och blickade ned i vattnet, men utan att dricka. Han sade: »Om du är törstig, så drick, och räds icke, ty här har du ingenting att befara.» Hjorten kom närmare, och sköldpaddan började att tilltala honom och önska honom välkommen i följande ordalag:

»O käre vän! Hvarifrån kommer du?
Var icke en främling, ty likasom en frände anländer du hit.»

Hjorten svarade: »Jag var ensam i denna öken. Jag umgicks ej med mine stam-förvandter, och oafbrutet jagade mig, från en vrå till en annan, båg-skyttarne (Gen. 49: 23) som spände förderfvets båge. Just i dag såg jag en gammal man, som låg i bakhåll och lurade på mig och iakttog mine steg, hvarthelst jag gick. Jag fick för mig, att han var en jägare, hvars förrädiska snara plötsligen skulle snärja och binda mine fötter. Jag flydde och anlände hit. Sköldpaddan sade: Räds
279. icke, ty jägare tränga aldrig fram till grannskapet af detta ställe (Ps. 27: 5). Och om du finner för godt, så slå dig ihop med oss, att vi må kunna taga dig i vår egen vänskaps sköte, och att byggnaden af våra tre personers sällskap må vinna fasthet medelst stödet af en fjerde; ty vise män hafva yttrat, att ju flere vännerna äro, desto färre skola olyckans dolk-stötar varda, och desto mindre skola de blifva utsatte för det oblida ödets öfverfall.

Hvarhelst kärlekens och trofasthetens sedvänja råder,
Der öfverflödar så mycket ymnigare stillhet, hvila och förnöjsamhet.

Det har blifvit fastställdt, att om vännerna än vore tusen, måste de likväl betraktas som *en*; fienden deremot, vore han än endast *en*, borde likväl betraktas såsom tusen.»

Tusen personer behöfvas till vän;
Till fiender räcker en.

Äfven råttan hviskade några tänkespråk, och kråkan talade likaledes några hugnande ord. När hjorten märkte, att de voro vänner af ett godt sinnelag och kamrater af ett ärligt uppsåt, förenade han sig med dem och blef med hjerta och själ, för deras umgänge, benägen.

Hur ljuflig är icke samvaron (Ps. 133: 1) med en själs-befryndad vän!

Hjorten bosatte sig i den dalen, och hans vänner förmanade honom enträget, sägande: »Sätt icke din fot utanför denna betesmark, som är omkring oss, och löp icke långt bort från grannskapet af denna källa, som är en trygghetens och säkerhetens borg.» Hjorten lofvade att följa deras förständigande. Således tillbragte de derefter tiden tillsammans. Nu fanns der ett rör-snår, hvarest de alltid plägade samlas för att leka och roa sig och tala med hvarandra om hvad som hade händt. En dag kom kråkan, råttan och sköldpaddan till det bestämda stället och väntade länge på hjorten, som ej syntes till. Denna omständighet gaf orsak till hjerte-ängslan, sådan som bemäktigar sig oroligt förbidande hjertan, och deras sinnens oro öfverväldigade dem. De bådo kråkan, sägande: »Gör dig omak och flyg upp i luften och bringa oss tidender om den frånvarandes tillstånd.»

O Zephyr, Susa förbi min älskades tjäll! Vägra ej!
Håll ej undan från hennes hjerte-qvalde älskare ett budskap om henne!

Efter en stund återvände kråkan och medförde följande underrättelse: »Jag har sett honom fångad i olyckans nät.» Sköldpaddan sade till råttan: »I detta trångmål finnes intet hopp

utom från dig, och hjortens befrielses banér kan endast genom ditt bistånd höjas.

280. Skynda, ty tiden för arbete ilar förbi!

Kråkan ledde vägen och råttan sprang efter. När råttan kom fram till hjorten, sade han: »O käre broder! Hur har du fallit i denna strömhvirfvel? Du, med all din visdom och insigt, hur har du kommit att gifva din nacke åt förräderiets snara?» Hjorten svarade: »Hvad båtar skarpsinne mot den gudomliga Förut-bestämmelsen? Hvad gagnar snille och kunskap mot den konungsliga befallningen? Från öfvervägandets öken till skickelsens boning är vägen ändlös, och från krigs-listens vidder till förut-bestämmelsens rymder är afståndet utan gräns.»

Knappt hafva vi satt foten utom dörren, förrän vi ledas
vilse af hundra svek
Om det, som för oss beslutas bakom slöjan.

Råttan sade: »Sannt talar du.»

Närhelst ödet slår upp förut-bestämmelsens tält,
Kan ingen ståta med sin förtänksamhet.

Derpå började han ifrigt söndergnaga hjortens nät. Bäst han höll på dermed, kom sköldpaddan. Denne uttryckte sin sorg och smärta öfver vännens tillfångatagande. Hjorten utbrast: »O käre vän! Din ankomst hit innebär en mycket större fara än hvad som har händt mig. Ty om en jägare skulle komma, så kan jag, derest råttan dessförinnan hunnit gnaga sönder mine band, rädda mitt lif med ett enda språng; och kråkan kan flyga sin väg; och råttan kan söka sig en tillflykt i någon vrå. Men du, du har hvarken hand att lyfta upp till nödvärn, eller ansigte att kämpa med, eller hufvud att göra motstånd med, eller fot att fly med. Hvarför har du gjort dig omaket att komma hit, och hvi har du visat en sådan oförvägenhet?» Sköld-

paddan svarade: »O käre kamrat! Hur kunde jag underlåta att komma och på hvad svep-skäl hålla mig tillbaka, och dock anse, att jag handlade rätt? Hvad glädje har lifvet, om man, ensam och skild från sine vänner, måste framlefva det?

Jag var till, men utan lif. Anse detta icke underbart;
Ty hvem aktar väl sitt lif på skilsmessans dag?

Jag har en ursäkt för att jag kom, ty det var just af din skönhet som jag ofrivilligt drogs till detta ställe, och längtan att återse dig beröfvade mig tålamod och lugn. Och hvad afståndet, det besvärliga, och vägens oundvikliga längd och vedermöda beträffar, så förpassade min följeslagare »Uthålligheten» allt det der till det overkligas verld.

Gud vet, att jag ej kan uthärda att vara dig förutan;
Jag kan ej stå ut med dagar af skilsmessa och nätter af enslighet.

Var icke modstulen, ty än i denna stund skall du vara fri. Knutarne skola lösas och i lugn och ro skall du återvända hem. 281.
I alla fall höfves det oss att tacka Gud och att lofprisa Honom. Ty hvarken har din kropp skadats, ej heller har ditt lif förödts. I motsatt fall skulle intet läkemedel kunna tänkas ut, ej heller någon bot ligga inom möjlighetens gräns.» Medan de sålunda samspråkade, syntes en jägare på afstånd. Men just i samma stund hade råttan blifvit färdig med sitt arbete att gnaga sönder nätet. Hjorten tog ett språng, kråkan flög iväg, och råttan kröp ned i ett hål, och endast sköldpaddan stannade qvar, der han var. När jägaren kom fram och fann hjortens bojor och band afbitna, lade han bestörtningens finger mellan begrundandets tänder, och började se sig omkring till höger och vänster för att upptäcka den, genom hvars ingripande detta hade inträffat och genom hvars hand det utförts. Han fick då syn på sköldpaddan och sade till sig sjelf: Om än denna föraktliga tingest ej kan hålla mig skadeslös för den förlust,

som drabbat mig derigenom, att hjorten sluppit undan och nätet rifvits sönder, så är det likväl kränkande för en jägares anseende att återvända tomhändt. Han grep fördenskull genast tag i sköldpaddan och kastade honom i en säck, och häfde säcken på ryggen och styrde kosan mot staden. Sedan jägaren aflägsnat sig, samlade sig vännerna ånyo, och då förstodo de, att sköldpaddan hade infångats. Ett skri höjdes ur deras hjertan. Klagan och jemmer-rop uppsteg till etherns högsta hvalf, och de sade:

»Den dag, då vår syn beröfvades sin skönhet,
Fylldes våra ögon med tårar vid hvarje blick.

Hvilket qval kan jämföras med våldsam skils-messa från vänner? Hvilken sorg förliknas vid följeslagares frånvaro? Den som beröfvas åsynen af sine följeslagare och den som utestänges från rosenkindad förtrolighet, han vet, att vandringsmännen i skilsmessans dal hafva satt bestörtningens fot i gyttjan (Ps. 40: 3), och att enstöringarne i längtandets cell hafva lagt saknadens hand på sitt hjerta.

Hvad bekymrar dig vårt tillstånd, du, som aldrig sorg har smakat?
Du, som sitter på flodens brädd, hvad vet du om törstens öfvervåldigande makt?

Enhvar af vännerna hviskade några visdoms-ord och anförde några vemodiga och sorgefulla tänkespråk, lämpade efter detta fall, och andemeningen af deras ord anknöt sig till det som inträffat.

Hjertat har ingen glädje, när det tynar fjerran från den älskades ljufve läppar:
Utan älsklingen har älskarens hjerta intet värde.

Slutligen sade hjorten till kråkan: »O min broder! Ehuru 282.
vårt språk är mycket vältaligt, och de välklingande qväden, som vi anföra, af mäktig innebörd, så gagnar allt detta likväl inte sköldpaddan, och våre ve-rop, våre klago-rop, och vår gråt och jemmer komma icke in i *hans* mage. Det stämmer bättre med en sann tro på Gud att tänka ut någon krigslist och få fram någon plan, som innebär hans undflykt och medför hans befrielse. De vise hafva sagt, att *fyra* slags menniskor pröfvas vid fyra slags tillfällen: 1) Den modige, hvars mod röjer sig på stridens dag; 2) Den uppriktige, hvars uppriktighet klart skönjes, när han lånar eller lånar ut; 3) Tillgifna och trofasta qvinnor och barn, hvilkas tillgifvenhet och trofasthet yppar sig på fattigdomens dag; 4) Pålitlige vänner, hvilkas pålitlighet bekräftas på nödens och olyckans dag.»

En vän är mig af nöden, då dagen mulen är;
En skock af vänner hylla mig, när solen skiner.

Råttan[1] sade: »O hjort! Jag har ett förslag. Ett sätt vore, att du ginge framför jägaren, och låtsades vara utmattad och sårad, medan kråkan slår sig ned på din rygg och låtsas anfalla och hacka på dig. Utan tvifvel kommer jägaren att blifva förtjust, när han får se dig, vid tanken på att nu kunna fånga dig igen. Han torde då släppa ned sköldpaddan och alle sine redskap på marken, och hasta efter dig. Så snart han kommer dig nära, linka då iväg från honom, men inte så qvickt, att det förtager honom lusten att förfölja dig. Håll honom på jagt efter dig under en hel timma, men glöm hela tiden ej att lägga band på dig och ej springa för fort, utan uppmuntra honom till fortsatt förföljelse. Och då kan det hända, att jag lyckas befria sköldpaddan och sätta honom i stånd att fly.

Vännerna lyckönskade råttan[1] till hans fyndighet.[1] Hjorten

[1] »Parturiunt montes. (*Jesajah 40: 4.*)
Naseētur ridiculus mus. (*Jesajah 40: 4.*)»

och kråkan spelade som öfverenskommet var inför jägaren. När denne såg hjorten halta iväg, och kråkan flaxande omkring honom, liksom för att plocka ut ögonen på honom, trodde han, i sin enfald, att han med lätthet skulle kunna fånga hjorten. Han tog derför säcken från ryggen, satte ned den på marken, och gaf sig iväg efter honom. Råttan gnagde genast sönder säck-snöret, och släppte ut sköldpaddan. Efter en stund började jägaren att känna sig trött och utmattad efter sin fåfänga jagt efter hjorten. Han hörde upp med jagten, gick tillbaka till det ställe, der han lemnat säcken, fann säcken öppen och sköldpaddan försvunnen. Han betogs af en mäkta stor häpnad och bestörtning, och sade för sig sjelf: »Ingen skulle kunna tro de underbara händelser, som jag har varit vittne till: Först biter någon sönder hjortens nät, sedan gör hjorten sig sjuk, och kråkan sätter sig på hans rygg. Och så, slutligen, öppnas säcken och sköldpaddan ger sig iväg och flyr. Hvad kunna alla dessa händelser bero på?» Under sitt grubblande häröfver,
283. öfvermannades han af fruktan och sade: »Tvifvelsutan är detta en féernas boning och ett demonernas hemvist. Jag måste skynda mig tillbaka, och höra upp med att antasta denna ökens djur.»

Följaktligen bar jägaren bort hvad som återstod af hans trasiga påse och hans förstörda nät och svor, medan han flydde sin väg, att, om han endast komme lyckligt undan med lifvet ur denna skog, skulle han aldrig mer, så länge han lefde, låta tanken på denna öken föresväfva sig, och dessutom skulle han på ett vänligt sätt varna andre jägare från att besöka densamma.

Ty der blåser ständig motvind mot näten.

*

Sedan jägaren dragit sina färde, församlade sig vännerna ånyo, och tillbragte derefter sin tid i eget hem, i frid och trygghet, i lugn och ro.

Och derefter grep aldrig mer olyckans hand deras belägenhets mantelfåll; ej heller klöste missödets klo deras omständigheters och angelägenheters ansigte. Genom endrägtens välsignelser och sammanhållningens gagn blef fridens band knutet och föreningens trådar stärkte.

En tråd, som enkel är, kan af en gubbes kraft afslitas;
Men är den dubbel, kan ej en Zāl-Zar bryta af den;
Rosendoft *enbart* förtorkar slutligen hjernan;
Socker förtärdt *enbart* upphetsar lefvern.
Ingen kraft tillföres själ och hjerta från någotdera *enbart*;
Men, *tillsammans*, som i socker inlagda rosor, gifva de styrka
åt både hjerta och själ.

* *
*

Sådan är sagan om vänners umgänge och om följeslagares enhällighet och förening; om upprigtig kärlek i lycka och olycka och om iakttagandet af hängifven trofasthet under både glade och sorgsne dagar, och om fullgörandet af kamratskapets förpliktelser i såväl med- som mot-gång. I allt hvad tiden bragte och verlden sände dem, lade de en föredömlig fasthet i dagen. Följaktligen undkommo de, tack vare endrägtens och det ömsesidiga biståndets välsignelser, många döds-bringande strömhvirflar, MED LIFVET, och vände ryggen åt vedermöda och sorg (Jes. 30: 19; 25: 7, 8), och lefde, lycklige och i frid, på Fridens Thron, på Sällhetens konungsliga Säte (Apoc. 3: 21).

En vis menniska bör anse det vara en pligt mot sig sjelf, att, i den heliga Vishetens (Prov. 31: 1—10) Ljus, och med ren tanke, värdigt begrunda dessa berättelser. I betraktande af att svage djurs vänskap frambragte sådan välbehaglig frukt och medförde sådana förträffliga verkningar, skulle icke då — om alla de visa, insigts-fulla menniskor, hvilka äro mennisko-

slägtets utvalde och folkets ypperste, började utöfva vänskap efter *slika* linjer, och lade sitt umgänges grundval på *slik* grund,
284. och fullföljde sin vänskap med *ärligt* uppsåt, och fullbragte sitt umgänge med *rena* afsigter — Välsignelsens Ljus spridas öfver hög och låg, och skulle icke då — sedan de lyckliga verkningarne börjat skönjas i hvarje mennisko-boks sidor — Välsignelsens Nåd tillfalla liten och stor (Jerem. 23: 22)?

Den som häfdar det vänskapliga umgängets rättigheter,
Äfventyrar aldrig sitt lif utom i sine vänners sällskap.
Ty, om ingen vän är tillstädes, blir följden sorg;
Ty föga kan man utföra utan en bunds-förvandt;
En sådan menniskas sällskap, som är upprigtig och rättfram,
Måste man gripa i mantel-fållen; ty en sådan menniska är trofast.
Välj ut åt dig en vän, som menar hvad han säger (Jes. 33: 15);
Hans själ skall vara dig en sköld emot olyckans pilar.
Värdet af en dylik trogen vän
Är värdet af SJÄLENS vänskap, som är ovärderlig.

Slut på Den Tredje Boken.

THE ENVOY,

»THE PIED PIPER OF HAMLIN«

PLAYS »THE MAGIC FLUTE«:

(»DIE ZAUBER-FLÖTE«:)

»In diesen heil'gen Hallen
Kennt man die Rache nicht,
Und ist ein Mensch gefallen,
Führt Liebe ihn zur Pflicht.
Dann wandelt er an Freundeshand
Vergnügt und froh ins bess're Land.

In diesen heil'gen Mauern,
Wo Mensch den Menschen liebt,
Kann kein Verräter lauern,
Weil man dem Feind vergibt.
Wen solche Lehren nicht erfreu'n,
Verdienet nicht ein Mensch zu sein.»

DEN FJERDE BOKEN

DEN FJERDE BOKENS BEGYNNELSE

Fjerde Bokens Begynnelse.

Qvad konung Dabshelím till Brahamånen: »Jag lyssnat har till Sagan om de gode vänner och uppriktige kamrater, och lärt mig deras enighets och endrägts frukt. Jag lärt mig hafver, att

Eho har fått en trofast vän, han har fått ingen sorg.
Eho fått ingen vän, han har fått ingen hjerte-fröjd och glädje.

Nu, tälj en saga, mig, som handlar om en ovän. Som visar, att man ej skall låta någon ovän sig bedraga. Som visar, att man tro ej sätta skall till någon fiendes förmenta ödmjukhet och föregifna foglighet och underdånighet.»

Att, bland en skock af fiender, en vän, sig, söka ut,
Är söka mänga eld och vatten samman.

Brahmänen svarade: »Förvisso, ja, förvisso! En vis man ger ej akt på vedersakar'ns ord. Han köper, sig, ej hyckleriets och bedrägeriets falska glitter-varor. I ty att och enär en skarpsynt fiende, för egen frommas skull, UT bjuder, och I DAGEN lägger den förträffligaste artighet och älskvärdhet.[1] Och den fullkomligaste blidhet och förbindlighet.[1] Han smyckar och han

[1] Så var det *då*. Så var det *före* verlds-kriget. Så är det *nu*. De store »*statsmän*» samt med »*fältmarskalkar*»: de äro, allesamman, mönster af »*korrekthet*». De äro, allesamman, »*ethiska personligheter*». De äro, allesamman, ärade och *kraschanerade*. Om deras bomb-plan, än, ha slitit TUSEN Spanske barn i sletor, behängde varda de med *store* »*kors*» och »*storkors*».

pyntar sig — utvärtes. Han gör sitt yttre till sitt inres motsats. Gör bruk af listens, lögnens och förställningens subtilaste minutiae.[1] Begagnar sig af inställsamhetens mest raffinerade haranger. Och, under dessa, som en täck-mantel och kåpa, bemantlar han sitt arga plan-uppgörande och djupa, under-fulla ränke-smideri.[1] THY, höfves det en klok och förutseende och framsynt man, **att** han, HUR mycket fienden än tager fram, ur smickrets skåp, af smek och lismeri, bevarar sin misstänksamhet vid makt, och icke låter sjelf-bevarelse-instinkten slappna. Men ÖKAR sin tillbaka-dragenhet och förbehållsamhet. **Att** han, ju MER hans fiende fram sätter artighetens fot, dess MER sig sluter in. Dess MERA drager vänskapens och frändeskapens mantel TILL sig. ÅT sig. Ty slumrar han, och sofver han, och gör sig saker till försumlighet och slöhet, och lemnar han en enda SPRICKA, för sin ovän, öppen, skall denne, som beständigt LURAR just härpå (darauf LAUERT), med ens, sitt bakhålls batterier öppna upp och låta spela, och skjuta svekets pil i önske-målets tafla.[1] I SÅDANT fall, är tillfället för salfvans påläggning och botemedlets applicerande försuttet. Och ruelse och sorg bli frukt-löse och tomme. Och ångerns
286. hete tår: den gifver intet gagn. Och »OM» och »GIFVE GUD!»: de hafve mist sin talan. Och tima skall detsamma som, för ugglan, timade, då ugglan slagen vard af korpens hand.» Qvad konung Dabshelím: »Hur lyder den berättelsen?»

---

[1] »Judases like Chamberlain and Daladier.» (Martha Dodd: »*My years in Germany.*» Page 318 (Gollancz.).

DEN FÖRSTA SAGAN

Första Sagan.

Brahmānen sade: »Det har, oss, berättats, att, i ett af kungarikena af China, var ett berg. Ett berg så högt, att synens sinne många gånger måste göra uppehåll på vägen för att pusta ut, förrän det kunde återta sin färd och komma till dess topp. Ett berg så högt, att väktaren: förståndet blott medelst phantasi'ns och inbillningens stege, förmådde sätta, på dess hjessas höjd-punkts hög-slätt, ned sin fot.

Ej någon sett dess topp, om ej med hjertats blick;
Ej någon mätt dess djup, om ej med tviflets fot.

På detta berg, af fasa fullt och majestät och skräck, på grund af gränslösheten af hvars höjd och ändlösheten af hvars rymd,

Det Hela himla-hvalfvet rymdes i dess spets,
Den Hela jorde-ytan rymdes vid dess barm,

på *detta* — hade Guds-Visdomens Trädgårds-mästare, i ren. oblandad magt-fullkomlighet, bragt fram ett träd. Dess grenar nådde högre än Plejaderna. Dess rötter nådde ned till jordens medel-punkt. De hade sig, om jordens tarmar, slingrat fast.

Ett mäktigt träd, hvars hvarje minste gren,
Med Paradisets Lotus-Träd, upptagit täflings-kampen.
Märkt ut — så har Guds Vishet proclamerat —
Af tvenne märken eller egenskaper: dess *rötter* faste, orubblige, i den djupa *jorden*; dess *grenar* sträckande sig, till *Guds Himmel*, Upp!

På detta träd, som många grenar hade, fanns, der, af korpanästen, flere tusen-tal. En konung hade korparne vid namn »Den Seger-sälle» (»Pīrūz»). Och, alle, lödo de hans viljes lag. Och, alle rättade sig efter hans befallningar. Och alle lystrade till hans förbud. När helst det gällde öppnandet och bindandet af någon angelägenhet. En natt kom ufvarnes monarch, den der Shabâhang hette, på grund af en ur-åldrig fejd och fiendskap som rådde mellan korparne och ufvarne, i spetsen för en talrik, tapper, blod-törstig armé, och gjorde, uppå korparne, ett natt-anfall, och ödelade många korpars lif.

Med arm af en hjelte han lyfte sin hand;
Han fienders hufvuden fällde, som damm.

Den mörka natt, förbrände han, med vapen-maktens eld, en mängd af korpar af ett mörkt förflutet och ett svart register. Han sydde, uppå desse sorge-samme olycks-fåglars tillstånds krage, som en Inscription, Guds Ord i Hans Qur'ān: »*Och döden dem hvarhelst I träffen på dem.*» (Qur. 2: 187.).[1] Derefter, återvände han, från denna drabbning, triumpherande, och jublande, och mägtig-gjord, och glad. Men, näste dag, då nattens korp med svarte vingar hade vändt sitt ansigte mot vester-
287. landets näste, och stjernornas kohórt, en svärm af ugglor lik, sig dragit undan och fördolt i afskildhetens och tillbaka-dragenhetens gömsle —

Sitt svärd, ur skidan, drog Den Sol, Som lyser verlden;
På flykten jagades, af dagen, nattens här —

DÅ gaf kung Pīrūz order om att hela hären skulle ställas upp. Förtäljde för densamma, sedan, sorge-sagan om den vilda

[1] »Tuez-les partout où vous les trouverez, et chassez-les d'où ils vous auront chassés.» (Kasimirski.)
»Kill them wherever ye find them, and drive them out from whence they drive you out.» (Palmer.)

uggle-härens stormning, och brast ut: »I hafven, sjelfve, sett de ugglors natt-anfall. I hafven, sjelfve, märke lagt till deras dristighet och mod. I dag, är, i Er här, svårt sårad mången korp. I dag är, i Er här, mång' korp en invalid. Och mången stupad är. Och mången bräckter är, på fjädrar plockad, och med vingar — brutne. Men värr' än så att vänta är af deras dristighet och djerfhet. Af deras ifver att tillintetgöra, och deras lystnad att förarga och förtreta korpar, och vinna underrättelse om våre bostäder och hem, och blifva underkunnige om våre hvilo-ställen och om våre nästen. Förutan tvifvel, skall den framgång och triumph, som denna uggle-här sig lyckats skansa till öfver de våre, dem göra ännu mera öfvermodige och företagsamme. Men NÄSTA gång de skola återvända snabbare. Och NÄSTA gång, vid NÄSTA tillfälle, de skola hembära en seger öfver oss, mer fullständig och mer afgörande än DENNA gång. Och *de* af oss, som, redan, sjuke äro utaf nederlagets sjukdom, dem skola de kredensa låta den sherbétt, som ryms i dödens kalk. Och möjligt är, att, om de, än en gång, på enahanda sätt, oss gripa an och öfverraska med ett natt-anfall, ej en af oss skall lemnas qvar vid lif — af all vår stolta här. Begrunden, nu, och öfvervägen denna angelägenheten! Funderen ut en plan! Och finnen ut hvad åtgärder som böra vidtagas, hvad mått och steg! Och tänken ut ett sätt att stå den fiende emot och drifva den på flykten!

Af fienden, är detta blott det FÖRSTA natt-anfallet.
Den nästa gång skall han begynna på med list och Svek.
Om ingen hämmar denna olycks-flod, och, för dess vreda
böljor sätter SPÄRR och STOPP,
Skall talrikt olycks-yngel, ur den floden, alstras.
Förskansen vägen, som till kriget leder, denna dag som ÄR;
Förthy i morgon skall ej något räddnings-tecken längre
kunna spåras.»

När Pīrūz bragt sitt föredrag till slut, fram-trädde fem af korpahärens främste. De gingo fram till konungen, och lade, för hans fot, tacksägelsens tribut, lofprisandenas offer. De bragte ut, på öfligt sätt, sin bön om välfärd och välsignelse för kungen. Och desse fem, de voro, ibland korparne, namnkunnige. Och ryktbare, på grund af öfverlägsenheten utaf deras skarpsinne och omdömes-förmåga. Och vida ansedde och frejdade, på grund af sanningen af deras domars dom-slut, och skönheten af deras tankars djup. Hvadhelst de lade fram och tydde an med fine vinkar, höll, inombords, Victorians, Triumphens, Segerns Hemlighet. Hvadhelst de förde fram och pekte ut, såsom sin åsigt och sin oförgripeliga mening, deri fanns lyckans talisman och segerns bäddad in.

Med klart förstånd och moget öfvervägande,
De skrapade, från tidens spegels anlet, nederlagets och förbistringens och skilje-messans rost.
Med full-full-ände-n-ingens Visdoms-Ljus och Vishets-Jungfrun's Råd,
De öppnade, på half en timme, tusenden af stjerne-verldens svåra, o-upp-löse-liga gåtor.

288. I alla angelägenheter satte korparne, till deras råd, sin lit. Närhelst det gällde att afvärja olyckor och faror, begynte de på *så* vis, att de sporde *desse* fem om råd. Och kungen, sjelf, såg deras omdömen och domar an som före-dömlige och gagnelige, och deras råd, vid fattandet af sitt beslut i rikets styrande, han aldrig ratade och aldrig stod emot. När Pīrūz' öga, uppå desse, föll, då smekte han en hvar af dem med blicken af den kungliga bevågenheten. Han gaf, dem, löften om en äre-mantel. Han löften gaf, dem, om konungslige presenter, som passats an för deras höge rang. Derefter hof han upp sin röst och sade: »*I dag* en dag är, som, för Ert förstånd, Er fyndighet, skall bli en pröfvo-sten. Hvadhelst af perlor I förborgat hafven och gömt

undan i Ert sinnes och Ert hjertas perle-skrin för perlor och juveler, hafven fram dem! Och träden upp dem på förklaringens och tolkningarnes tråd. Derefter läggen dem på anerbjudandets och före-ställningarnes bricka, och räcken, sedan, fram dem, inför mig. Förthy hvart mynt, som slaget är, på tros-visshetens pröfvo-sten, i Edre Äro-fulle hjertans Mynt-Proberings-Kammare, skall bringas fram, från Mynt-Proberingens och Pröfningarnes hus, till pejlandets och af-yttringens marknad. Och korparne uppläto lofvets och berömmets tunga, och talade, derefter, till sin konung, sägande:

O Konung! Må en verld bo under ditt beskydd!
Må jorden liksom tiden vara dine välgångs-önskare och lycko-önskare!
Må Segerns Dörra-Nyckel vara i din *hand!*
Och för din *fot*, må dine fiender, som stoft, utströdde, ligga!

I denna sak är *ditt* upphöjda omdöme det afgjordt bästa. Och det som går igenom *ditt* upplysta sinne-lag, är, härvidlag, det lämpligaste och det rådligaste. *Vi* äro endast slafvar, *vi*! Hvad kunna *vi* väl säga, *vi*, som icke är mång-tusen-faldigt klarare och tydligare afspegladt i spegeln af monarchens kungliga förstånd. Och *vi*! Hvad veta *vi*? Som ej är, många gånger skarpare, i Boken af den Konungsliga Skarpsintheten, ristadt in och hugget in? Men, enligt Ordet: »*Eho befallder är, han har en ursäkt*», hvad angår något, vi försporde blifvit om, och något, vi befallde blifvit att besvara, så vele vi, alltefter måttet af vår makt och vår förmåga, och intill gränsen af vår insigt och vårt vett, en ansats göra att din order efter-komma, och, genom lydnad, vinna ditt behag.

Men hvad vi tala måste är, för ditt upplysta sinne, klart och tydligt.»

Qvad konungen, till en af dem: »Hvad säger DU om saken? Hur skulle DU dig bära åt för att den olycka, som, hotande,

för dörren, står, med konst-grepp, värja af?» Han svarade: »O konung! De vise män, som, före oss, ha lefvat här i verlden, ha pekat ut, för oss, den list, det stratagém, som vid en olyckshändelse af detta slag är, oss, af nöden, och, oss, till båtnad blifva kan och gagn. Och sagt och bjudit: »Om någon är för svag att stå en stark och mäktig fiende emot, och oförmögen till att bjuda öfvermakten spetsen, låt honom, då — FÖR ALL DEL — ta farväl af gods och ägodelar, låt honom, då — FÖR ALL DEL — ta farväl af hus och hem! Låt honom vända ansigtet från fosterland och hembygd! Ty krig och krigs-förklaring är en vansklig sak. Och sätta foten ned på krigets stig, på slagets fält, är synnerliga farligt. Besynnerligen vid ett tillfälle som nu, då, nyss, vi sprängts af fienden på vild, vild flykt, och måste räkna det för rof, att NÅGRE af oss hafva lyckats komma undan. Eho, förutan noga eftersinnande och moget öfvervägande, beger sig af för att ut-kräfva hämnd, och ger sig in på företaget att ta nappa-tag med fiender, hvars vapens verkan och hvars hätskhets bett han ännu har i friskt, friskt minne, han lägger sig att sofva, der en störtflod
289. störtar ned, han lägger, uppå forsens anlet, tegelstenar. Att lita på sin egen magt och kraft, att sig bedraga låta af sin egen tapperhet och styrka: är fjerran från försigtighetens lagar, för thy ett svärd är hvässt på tveggehanda håll, och segerns vind kan blåsa upp från tveggehanda rigtning.»

Hör upp att slåss med hvem det vara må; ja, äfven, med
en svagare;
Ty mången störtflod har jag födas sett utaf en droppe.
Slå ej, med knyt-näfven, på den, som har mer kraft än du;
Du kan ej slå med fingret mot en stål-knif.

Nu vände kungen sig emot en annan af de fem, och sade: »Nå, än du! Hvad tänker du? Hvad synes, Dig, tillrådeligt vid detta tillfälle?» Han svarade: »Hvad angår det anförande den

föregående wazīr'n har låtit sig undfalla, hvarvid han talade om flykt, om flykt från hus och hem, och hans förslag, att vi vår fosterbygd, af skräck, sku' öfverge och låta ligga der för fäfot, är jag, med honom, derutinnan, icke öfverens. Och jag går längre. Jag säger, att en dylik plan ej höfves män af mod. Jag säger, att en dylik plan ej höfves män af vett. Ty att, vid första anfall och attack, och efter blott en enda slagtning eller drabbning, bereda, åt föraktlig feghet, till sig, väg, och gifva hem och fosterland på båten, DET blefve källan till en brännande degradation, DET skulle ge, åt kallt förakt, berättigande.

Det höfves, lejon-män att ej ge tappt och hals vid hvarje litet hugg.

Då låge det, väl, närmare till manlighet och klokskap, att vi bereda oss till strid för hus och hem. Att vi, med allting hvad vi hafva, hvad vi äro, oss rusta ut, med värdighet, till kamp och krig.

Med mindre vi, ur Skidan,[1] draga Svärdet,[2]
Skall ingen oss, i framtiden, i-håg-komma, som män.
Vi skole, sjelfve, peka ut vår skam;
Om, gentemot de låge, vi te fram vår låghet.
Så länge verldens Skapare är vår Kamrat och Vän,
Gå vi, mot Ādam's fiende, för att, med Svärdet,[2] emot honom, släppa ut och ösa ut vår Vrede.

Den framgångs-rike och den lyckosamme kung skall, **DEN** tid, kunna famna om, med glädjens armar, kunga-maktens mö, då vattnet af hans svärd, som regnar eld, skall hafva namnet af den stämplande och ränke-fulle fienden, från taflan af det

[1] Ordets Bokstaf.
[2] »*The Sword of the Spirit which is The Word of God.*»

söta lifvet, af-tvått. Den ryktbare och verldsberömde kejsaren skall, **DEN** stund, kunna föra hvilans vin-pokal till önskningarnes läpp, då bägaren af den fräck-ögde vederdelomannens lömska afsigter, af kejsaren, med segerns sten, skall hafva krossats. För närvarande, ligger frälsningen deri, att vi utsätta väktare och vakt-män. Att vi, på hvarje håll, der fara tänkas kan och anfall hotar, oss hålla skyddade och hålla noga vakt. Att vi, om fienden oss griper an och går till anfall, mot honom, rustade och förberedde, gå till mot-attack. Att vi, med mannamod, på stridens slag-fält, hålla stånd. Till dess att segerns ansigte, ur krigs-skåd'-platsens rök och damm, för hoppets blick, sig ter. Om icke, tills vårt blod, på tapperhetens och det äro-rika ryktets fält, med stoftet af den valplats, der vi stupat, skall ha mängts ihop och blandats.

290. Om, äro-fullt, vi döden ljute, så — får gå!

Det höfs, sultäner, att, på krigets dag, då rikets namn och ära stå på spel, sig vända bort från hänsynstagande till krigets conseqvenser, och att, i krigs-tid, räkna lif och gods, som utan värde och som utan pris.»

Sätt, döds-föraktande, din fot på stridens fält;
Och fånga, i urholkningen af uppsåtets och längtandets chaugån, din åtrås Boll.
Säg! Önskar du, att Lyckan visar, dig, Sitt Ansigte, till fägnad för ditt hjerta?
Nåväl! I SÅ fall, visa, DU, ditt ansigte, på slag-fältet, för fienden, och träd din ovän, dristigt, under ögonen.

Monarchen vände Nådens Ansigte emot en annan. Och talade: »Hvad kräfver *din* dom, härvidlag, för bot? Hvad skrifver *din* uppfattning utaf sak-läget för kloke råd på taflan af framställningen och underställandet?» Han svarade: »Mig angår *intet* råd af annor man. Jag frågar *intet* efter hvad de

andre säga. Bäst vore — synes, mig, — att vi spioner[1] sända ut, och pressa i vår tjenst förtjente, vakne män som nyhets-pejlare och krigs-kunskapare. Att de, på sätt som höfves, må förhållandena hos vår fiende kunskapa ut, och lista ut, om han är böjd för fred och för förlikning. Om han sig nöja låta vill med krigs-tribut och skatt ifrån vår sida. Och våre vänskaps-anbud och förliknings-anbud, med emot-tagandets bevågenhet, vill möta. Då kunde, också, *vi*, sen vi, på fredens grundval byggt vårt verk, vår nacke, efter måttet af vår kraft och inom gränserna af rimlighet och möjlighet, inunder oket af tribut-taxering och beskattning böja. Och, THY, från krigets lidande och natt-anfallens vedermöda, löste ut och satte frie, i lugn och ro, bli qvar i eget land.

Så länge, med lämpor, du vinner ditt mål,
Är mjukhet mot ovän långt bättre än krig.
När fienden icke kan krossas med kraft,
Bör dörren till ofred, med mildhet, bli stängd.
Om du, från en ovän, ej trår efter mén,
Bind ovännens tunga med vän-skaps magi.

För konungar, är *ett* ibland de kloke regler och *ett* ibland de sunde makt-utöfnings-medel DETTA, att, NÄR en oväns makt och öfver-makt blir synbar, och fara råder, att hans öfverlägsen-het och fräcka yfverborenhet skall sprida ut sitt gift i hela riket, och att rikets undersåtar falla skola i förderfvets träsk, och sjunka ned i undergångens vatten-hvirfvel, han, DÅ, gör bruk af fintlighetens tärnings-kast, och möter fiendens två tärningar med mildhet, och sätter sine undersåtar, från förderfvets schack-matt, frie, och gör sitt gods och guld till sköld för folk och land. Ty att, på stolthetens och öfvermodets matta, fördrista sig att slå, med tärningen, ett kast, ehuru fienden, ännu, ett kast har qvar, och att, besinnings-löst och obetänksamt, slå,

[1] acc. obj.

med tärningen, ett kast, ehuru fienden är starkare och mäktigare, är VIDA skildt från Vishetens Befallningar. Det är, utaf Erfarenhetens Vagga, lyst i bann.»

291. Om tiden, dig, ej passlig är, anpassa dig för tiden!

Monarchen kallade en annan af wazīrerna, och sade: »Gif, äfven, du, ett tecken och en vink! Låt höra, äfven, du, hvad, i ditt hjerta och din hjerna, flutit in!» Wazīr'n till orda tog, och talade, och sade: »O min konung! I mine ögon är det ärofullare och manligare att säga till sitt fosterland: 'Farväl!', att utstå lands-förvisningens och biltoghetens nesa, att smaka landsflyktens och främlings-skapets skam än bryta tråden *af* af fordomtima ära och att förnedra sig inför en fiende, som alltid varit svagare än vi.

När lyder falken, fogligt, inställsamt, den bäfvande och blyge vakteln?!

När blir det vilda lejonet den milde hjortens rof?! Om vi begifva oss till stället för mottagandet af skatte-bördans tyngd och tvånget att oss finna i hvadhelst af omak och förtret det kan behaga ugglorna att lägga på oss, så blefve desse, dermed, **likväl**,[1] icke tillfredsställde. De skulle, **tvärtom**,[1] med den makt, som, dem, förlänad är, bemöda sig och sträfva efter vårt fullkomliga utrotande och vårt förintande.[1] Och det har blifvit sagdt, att hänsyn till en fiende är på sin plats i samma mån som syftet dermed är tillgodogörandet af EGNE önskemål förmedelst FIENDENS tillmötesgående och ynnest. Men foglighet inför honom får **icke** gå till öfverdrift och till excess.[1] *Så att man gör sig sjelf förnedrad och föraktlig.*[1] *Och så att fienden, i båldhet, växer till.*[1] Hvad, nu, beträffar ugglorna

[1] England—Frankrike—München—1938. Cf.: Martha Dodd: »*My years in Germany*» (Gollancz, Ltd, London, 1939.), sid. 201, 267, 273, 318. Jemför, med det ofvan-stående, äfven: Alexander Werth: »*France and Munich*», pages 315—363 (Hamish Hamilton. London 1939).

och oss: de förre skola ALDRIG, med en ringa skatt, sig låta nöja. Vår bot är tålamod och lugn. Men, SKULLE oss förhållandenas kraf så tvinga, ha vi alls intet mot att börja krig. Ty krigets vedervärdigheter och besvärligheter vi bära *hellre* än förlusten af vårt NAMN.»

Långt bättre ligga död, betäckt utaf en Sten,
Än varandra, lefvande, omkring, i infami och nesa.

Derefter fram-befallde konungen den femte af wazīrerna, hvars namn var, »*Kār-Shināz*», och sade till honom: »Jag hyser stort förtroende till ditt förstånd, som öppnar upp de hinder-samma svårigheter. Jag sätter, till din insigt och ditt siar-skap, som lyser upp och pryder hela verlden, en gräns-lös och en obetingad lit.

I svårigheter, som beträffa stjerne-verld, och religion, och, rike,
Har ännu ingen sett en svårighets-uttydare och svårighets-uppöppnare lik din intelligens, som hufvud slår på spik och, städse, träffar prick.
Förutom medelst *din* af Gud inhemtade, välsignade Method skall ingen menska, nånsin, nå sin längtans mål och syfte;
Förutom genom Lyckan och Lycksaligheten af *din* hugstore och höge ande skall ej någon menska, någonsin, se Humā-Fågelns Skönhet.

Du, hvad tänker *du* om denna sak? Hvad är *ditt* råd? Hvad slår *du* fast för plan? Emellan krig, och fred, och flykt från eget land, hvad gör *du* för ett val?» Härpå genmälde Kār-Shināz och svarade: »Mitt råd är det, att vi ej böra börja krig med ugglorna, med mindre, dertill, först, vi skola hafva blifvit tvungne. Att vi, så länge vi en annan utväg kunna finna *på*, för att bli qvitt vårt mellanhafvande med ugglorna, ej böra kasta in oss uti krig. Förthy de äro, i en kamp med oss, oss

öfverlägsne. Och vi, vi äro, i en kamp med dem, dem underlägsne. De äro icke endast öfverlägsne oss, i makt, de äro också öfverlägsne oss, i raseri och strids-lust. Och att se an en fiende som svag är orsaken till uppblåsthet och sjelf-förhärligande. Men hvar och en som uppblåst är, och sin person-
292. lighet förhärligar, han nära är till undergångens brant. Jag hafver redan *förr,* och förr'n de *timade,* om deras invasioner, deras natt-anfall, haft för-känning och aning. Och hvad jag fruktat för ha mine ögon sett.[1] Just nu de ämna oss ej falla an. I ty att, bland dem, finnas män af fasthet och beslutsamhet. Och män af fasthet och beslutsamhet invagga sig ej någonsin i trygghet för sin fiende. I ty att denne, om han är, dem, när, har möjlighet att, hastelig, sig störta öfver dem. Å andra sidan, om han är, dem, fjerran, och afståndet emellam dem är stort, dock, likväl äger möjlighet att återvända. Och, när han lider nederlag, och tar till flykten, är det antagligt, att han lägger sig i bak-håll. Och äfven om han skulle vara ensam och allena, kan man förvissad vara och fullt öfvertygad, att han, med spinnande af ränker, är beställsam, och, ifrigt och beskäftigt, kläcker ut förräderi. Och enligt, nu, anförde skäl och grunder, är krig, från deras sida, just för ögonblicket, in abeyance. Och, äfven, under förutsättning att så icke vore, och, äfven, under förutsättning att de rufvade på krig, det vore, *likväl,* intet gagneligt och fördelaktigt för oss, att ge oss in i nappatag och strid med dem. Ty visast ibland alla menniskor är den, som håller sig, från krig och örlig, fjerran. I ty att det, som, under striden, spilles ut är kroppens röda blod och lifvets ädla mynt, för hvilket torde blifva svårt att leta reda på ett surrogat, en like.»

Om, än, du hafver elephanters styrka eller lejons klor,
I mine ögon, hafver freden företräde framför kriget.

---

[1] »I was not in safety. Neither had I rest. Neither was I quiet. Yet trouble came.» (Hiōb 3: 26.)

Qvad konungen: »Om du, till DEN grad, håller kriget i förakt, hvad föreslår du?» Han svarade: »DEN saken kräfver moget öfvervägande och nogsamt eftertänkande. DEN frågan måste mätas upp, från höjd till djup, af grubbleriets och betänksamhetens fot. Förthy åt konungar, bli anskaffbare, genom vise råd, och anskafflige, genom kloke planer, det som ej ernås kan med *stackar* af, i klyftans sköt, begrafvet guld, det som ej vinnas kan med *härar* utaf krigare och svenner.

Med svärdet, kan du dräpa EN, ja, kanske HUNDRA;
Med Vishets-Rådet kan du knäcka HELA HÄRENS rygg.

Och hela sakens rot är kungens upplysta förstånd. Det torde hända, dock, att dryftandet deraf och rådplägning derom i kretsen af förtrogne, råds-förfarne, ärlige ministrar till ökningen af ljuset af hans visdom kunde blifva, orsaken och källan. På samma sätt som oceanens vatten förökas genom flodernas volym. Eho, fördenskull, slår döf-örat till för rådet af bepröfvade wazīrer, eho, fördenskull, icke SÖKER UPP dem, och, sig, UTBER, deras råd, skall, inom kort, få se sin lycka blekna. Han, hastigt, skall försvinna se hvad, genom lyckans gunst och lycksamhetens ynnest, kommit i hans hand. Då, deremot, en hvar, som, lyckosamligen, en andel fått i sūfisk, öfversinnlig Visdom, och, visligen, gör *hänsyn* till de ord, som hans ministrar tala, — att jag så säga må — till sin utvändiga och sin invändiga beklädnad, skall se sin lycka blomstra och sin framgång fast. Pris vare Gud! — vi ha, i dag, en kung, som smyckad är med Vishetens Fullkomlighet, och prydd med Eftertänksamhetens och Begrundandets Juvel!

O du! — hvars hägn beskyddar Vetenskapens Land!
O du! — hvars Visdom tänder Österlandets Sol!
O du! — hvars kloke råd, ur Sannings-Källan sprungne,
Har lagt till rätta Domar-Sätets Grund!
Hvad värde har *mitt* råd, inför *din* Visdoms Skarp-Blick? **293.**
Hvad värde har ett *skal,* när jemfördt med en *Perla*?

Men då, nu, kungen har mig hedrat genom att, i denna sak, utbedja sig mitt råd, och då han, mig, förlänat värdigheten af det konungsliga rådets hermelin, så lyster, mig, att sjunga *ut*, och tala *fritt*, och tala *om* det ena och det andra. En *del* jag säga vill i kungens lönrum. En *del* jag säger gerna coram populo. Och, likasom jag afskyr och föraktar krig, på samma sätt, och lika mycket, stygges jag vid tanken på ett nesligt sjelf-uppgifvande och vämjes vid förslaget att vi skulle lägga oss, som *hundar*, ned, för oväns-foten, till att trampas, och böja nacken för ett skammens ok, som våre fäder skulle hafva skuddat af.[1]

Tag an jag böjer nacken för min fiende!
Ej får han, DERFÖR, någon lit till mig![1]
Nej! Vida bättre, då, att dö och skiljas hädan,
Än lefva, föremål för misstro och förakt.[1]

En man af ädel hug begär en lefnad lång, på det att minnet af hans lif må bli odödeligt. På det hans namn, på ryktets vingar fördt, en stjerna månde få, ovansklig en prestinna. Men om — hvad Gud förbjude! — vid det namnet skulle låda någon fläck, då föredrager han att *kort* må bli hans lif och *kort* hans lefnads-saga.

Må godt mitt rykte bli och obesudladt!
Att dö är bättre än ett lif med skam!

Och jag, för min del, anser *ej* det vara vist och rådeligt för kungen, att han sin hjelplöshet och svaghet tutar ut. Ty hvar och en, som gifver hän sin kropp åt låghet och förnedring, skall finna portarne till sorgens fäste låtne upp. Och vägen till upprättelse och botemedel spärrad af.

Håll upp ditt mod! Var glad! Du ej, för missmod, vike!
Ty stjerneverlden argast är mot den, som gifvit tappt.

---

[1] Se not å sida 138.

Och återstoden af hvad jag, till kungen, har att säga måste sägas mellan fyra ögon. På det att det må ställas fram för kungens verlds-beprydande förstånd, förutan vittnen». En af de nära-varande hof-männen i församlingen brast ut: »O Kār-Shināz! Just HÄRI ligger fördelen och nyttan af rådplägningar, att hvar och en, som, dervid, innehafver vishet och förstånd, och, dervid, sitter inne med sagacité och perspicacité, må yttra sig och säga hvad HAN tror. DÅ hända kan, att öfverläggningens och discussionens pil, hvad anbelangar och beträffar EN af de rådplägande, åtminstone, når fram till allas önskemåls och syftes skott-tafla. Och store män ha sagt, att Conferencer äro sammanslutningar af vise män. Och, vidare: 'Hvarhelst en skara vise män begynna ta en fråga under öfvervägande, skall allt hvad saken angår, så dess orsak som dess följd, bli ställdt i skarp-ljuset af deras ifrigaste efter-forskning och deras mest minutiösa undersökning. Thy, blir, ock, ändskapet af slik en samfälld och gemensam öfverläggning, med lycka och med framgång, sammanställd.

Sätt ej din lit till guld. Till svärdet eller skölden;
Sök bistånd och sök råd af Guds-upplyste män.
Sann Vishet står, dig, bi och fattar dig i handen,
Den stund, då svärd och pil, dig, ingen hjelp beskär.

THY, hvad kan gagnet bli deraf att du för fram ditt ord i enrum?» Qvad Kār-Shināz: »Ej hvarje råds-medlem är pålitlig och tillförlitlig. För öfrigt, statens hemligheter äro icke liksom **194.** vanliga, allmänneliga angelägenheter. De äro icke som uppgörelser eller förhandlingar i allmänhet, de der, förutan mén, med förste bäste granne, kunna dryftas. Och man har sagt: »Att yppa konungars och furstars hemligheter kan man förvänta sig af deras riksråds-medlemmar, ambassadörer och beskickningssändebud. *Du*! Hur vet *du*, att, här, just *nu*, vid *detta* tillfälle, ej finnes en spion, som spänner öronen, och lystrar till hvart

ord, på det att han må allt, hvadhelst han hör, så fort som möjligt, fortskaffa, och bringa till vår konungs oväns kännedom. På det att denne och hans följe må begrunda hans rapporter ifrån början och till slut. Och, efter moget öfvervägande af desse, må sluta till hvart hål, igenom hvilket kriget skulle kunna tränga in i deras rike. Och, THY, förhindra att vårt råds-sluts pil till pricken af vårt syftes mål-tafla sku' hinna. Och äfven *om* vi medge, att ett slikt antagande är föga troligt, och äfven *om* en fiende, på *detta* ställe, icke finnes, måhända hvar och en af de, här, nära-varande har en kamrat, en vän. Måhända hvar och en af desse vänner och kamrater sätter an dem, frågar ut dem, och dem spörjer ut om detta mötes enskildheter och detaljer och vill ha reda på hvartenda ord, som sagts. Och hvad blir följden? Jo, följden blir, att, förr'n man hunnit vinka eller blinka, en sann och ordagrann och fullt exakt rapport om hvad, här, förefallit, och om de mått och steg, som här beslutats, skall hafva fallit ned i hvar mans mun, skall hafva fallit ned på hvar mans tunga, och örat nå af fiende och vän. THY är det som de vise män så kraftigt understrukit ha betydelsen af att en hemlighet skall hållas dold.

Hur vackert talade ej denne vise man:
»Är, dig, ditt hufvud kärt? Fördölj din Hemlighet!»

Och hvar och en som, för en annan man, den der ej stämplad är med stämpelen af trofasthetens signatur, sin hemlighet bekantgör, han skall, på ändalykten, gripas utaf ånger, men denna ånger skall ej någon hugnad eller båtnad, honom, ge. Och ingen menniska har mer behof af att, för allom, hålla sina hemligheter tryggade och skyddade, med all den kraft, med allt det nit hvaraf de äro mäktige — än KONUNGAR. Förthy, derest, om *kungens* hemligaste rådslag, en *annan* undfår kännedom än DEN, som är, i *sanning*, en, sin konungs tro-man, blir följden, som man lätt förstår, förderf — förderf.

Om någon, utom dig, ditt Mål, din Visdom känner,
Fast höfves att man, åt ditt Mål, din Visdom, skänker
sorgens salta tår.

Och många äro de, bland konungar och furstar, som genom rödjandet utaf sin Hemlighet och blottandet af sin Personlighet, ha mist sin kunga-krona och sin kunga-thron. Ja, mer! De hafva mist sitt lif, sitt hela vara! Precis som kungen af Kashmīr, den der, emedan han, för sin wazīr, låt skina fram de tankar, som, i honom, hade fått sitt hemvist, på kortan tid, föll ned, från kunga-maktens och från herra-väldets Zĕnith, till hjelplöshetens och till makt-löshetens Nâdir. Hvars lefnads sol sjönk ned och sänkte sig i vesterlandets icke-vara's horisont.» Qvad kung Pīrŭz: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN ANDRA SAGAN

Andra Sagan.

Qvad Kār-Shināz: »Det hafver, oss, berättats, att, i den stad Kashmīr, der var, en gång, en kung. Han hade fäst, på hufvudet af stjerne-verldens oregerlige, bångstyrige, rödbrune springare, den fulla underkastelsens och undergifvenhetens tyglar. Han hade, omkring halsen på den tredskande, motspänstiga och nacke-styfva stjerne-verlden, tids-andan och tiden, slängt kast-repet af Öfversinnlig Makt. Af skräck för elden af hans svärd, som sköt ut blixtar, fanns der, för *Vinden*, ej det mod och ej den galla, att den sig understod att blåsa åt ett, mot det *rätta* 295.
hållet, *motsatt* håll. Af fasa för hans spjut, som tog bort lif, som föll likt blixten, fanns der, för *Vattnet*, icke längre någon makt och någon styrka, så att, på jordens ansigte, det, kunde rinna krokigt och förvändt.

Han, öfver verlden, hängde fredens Äre-Drägt,
TILL DEN GRAD, att, från nakenhetens skymf, hvart svärd förskonades.
På grund af hans rättvisa skipande af lag och rätt,
Förgäto de förtryckte och förpinte att sända upp, till Himlens Thron, vid arla morgon-stund, bekymrets suckars pil.

Och denne majestätiske och milde kung: han hade, i den okränkbara helgedomen utaf sin Harím, och bakom Förlåten, som dolde Lyckans Hemvist, en älskad tjuserska, hvars svarte lockars natt, i längd, med längsta vinter-natten, kunde täfla. Hvars ansigte, som, i sin skönhets fulländning, gaf, själen, lif, med

fullmånen af fjorton nätters ålder kunde uppta skönhetskampen, och, ur den kampen, utgå såsom seger-vinnare. Derest en eremit, som natten höll, med vaksamhet, vid lif, i drömmen sett en bild af hennes skönhet, han skulle, likt den fager-skrudade och dagg-bestänkta morgonen, af kärlek till det under-sköna ansigtet, ha slitit kragen af sin späknings munke-kåpa AF.

I hållning, en drottning. Af ädel gestalt.
Som bågar: hennes ögons bryn. En ränn-snara: hvar lock.
Hon var som en cypress, som finner, i en äng,
För lockar, violer, för kinder, jasmin.

Monarchens hjerta var, i denna älskling, så bound up, att han betraktade betraktandet af hennes skönhet som skörden, vinsten af hans hela lif. Och skådespelet utaf hennes lockars svall och hennes skönhets-märken såg han, som lifvets hela kapital och grund-fond, an. Hvart ögonblick, drog attractionen af hans kärlek för den sköna hans själs juvel, till denna sköna, o-motståndligt, hän. Och, från hans hjertas börs, stal tjufven af den sköna hjerte-röfverskans förtjusande och rike lockar hans tålamods och sjelf-beherrsknings mynt.

Jag följer henne icke af min egen drift;
Hon kastar sine lockar kring mig liksom kast-rep. Hon drager mig, och drar mig som hon vill.

Och denna liderliga, lek-fulla och glädje-fulla skade-görerska: så snart hon märkt, att kungens hjertas fågel, i snaran af de lockar, hvilke bundo hjertat, hade snärjts, begynte hon att spänna bågen utaf sine ögons bryn till caviteten bakom hennes öron, och afsköt pilen af sitt ögas blick mot skotte-taflan utaf kungens hjerta. Och, sedan band hon fast, med nya bojor, förmedelst ljufva smekningar och milde ord, de båda fötterna af kungens själ.

För HENNE: konst-förfarenheten af att döda älskare och
skickligheten af att tända fejd, och väcka hat:
Var liksom en, på kroppen, fast-sydd mantel.

På grund af hennes skönhets öfvermod — det öfvermod som hörer skönhet TILL — var hon ej nöjd och tillfredsställd med *kungens* kärlek endast. Hon lät ej mätta sig med *kungens* kärleks-lek. I *alla* rigtningar, åt *alle* håll och kanter, dref hon, med ANDRE, gäck. Hon slungade sin lasso, som tog hjertan 296.
fångne, om nacken på de olycklige vandrings-männen uti lustans och begärets ödemark. Till sist hon valde ut en vacker yngling. En pilt af skön gestalt, som var en af monarchens tjenare och kammar-pager. Han var en gosse fager under ögonen. Han var en af det kunga-hofvets favoriter. Han stod, med alle, på förtrolig fot. Hans kinders mjuka fjun var, nyligt, spiradt fram. Det kommet var, likt Khizr, då han kom till brädden utaf Lifvets Vatten. Och fjunet af hans skägg: det tedde sig som vore det en Paradisets hyacinth, som frodades och blomstrade på stränderna af Paradisets Flod, den floden Káusar.

På purpur'n af hans läpp fram-spirar skäggets fjun,
Likt friske frukter växande på stränderna af Lifvets Vatten.

Och honom gjorde hon till sitt försöks-object. Med honom, bragte hon å bane ett förhållande. Den unge mannen, sjelf, var, så, af kärlek, öfverväldigad och öfvermannad, att, på vignetten af hans tillstånd, ej fanns qvar, ur tålamodets bok, en enda bokstaf; att, på hans lefnads sida, ej fanns qvar, af lifvets signatur, ett enda ande-drag.

Eho, med kärlek, stiftat har bekantskap,
Skall aldrig drifva ång'sten ur sin själ.
Hans ångest när' och fostrar upp hans kärlek;
Och ingen medicin tar kärleks-bördan bort.

Beständigt egde, mellan älskar'n och hans älskarinna, förmedelst ögon-bryn och ögon, samtal rum. Och medelst tecken och metonymi, de sporde och de svarade hvarandra. De, sinsemellan, talade och hörde på. En dag satt kungen thronande på glädjens thron. Sitt hjerta hade han vid tanken på den lifs-förökande föreningen med sin förtrollerska smidt fast. Den unge mannen var, i tjenstgöring vid hofvet, bunden. Han stod och vaktade monarchen upp. Och allting var beredt och lagadt till, på allra bästa vis, för glädje och för gamman. Monarchen gaf en blick, beundrande och dyrkande, på skönheten, som lyste från hans hjertas ljufva herrskarinna. Han läste, uppå hennes kinders sidor inscriptionen: »*I den fullkomligaste harmoni och symmetri*». Den sköna ouppmärksam var och glömde bort sig. Hon märkte ej, att, uppå henne *kungen* rigtade sin blick. Sjelf sände hon, till ungersvennen, blickar. Från hennes läpp ett smil sken fram så ljuft, att, af dess sötma, hela verldens mantel-släp, af socker, skulle hafva kunnat fyllas.

> Ett smil, mig, gif, och fyll min glädjes och mitt varas mantel-släp med socker!

Den unge mannen: likaså. Han, också, sände, sammalunda, från sitt trolska ögas ögon-vrå, till henne, kärleks-blickar, som skulle hafva kunnat väcka upp, i verlden, tusende tumult.

> Hans lekfulla Narciss, till hälften, öppen;
> Den ena hälft sköt kärleks-blickar fram och kärleks-hviskningar. Den andra hälften koketterande, behag-sjuk.

Så snart som kungen blifvit sakens läge varse, UPP flammade, uti hans hjerta, nitets eld. Och svartsjukan slog, i hans hjerta, ut i vreda lågor. Han insåg deras kärlek för hvarandra. Han drog, med ens, sitt hjerta bort från all beröring med dess forna herrskarinna.

Så säga Sannings-folket, enhälligt, gemensamt:
»*Ät icke frukt ifrån ett träd, som kastar in sin skugga i en annans trädgård!*»

Sen, tänkte han, och sade, för sig sjelf: »Det synes, mig, som om det vore fjerran ifrån visdom, att härvidlag, i denna sak, gå brådstörtadt, besinnings-löst, till väga. Det synes, mig, ej vara rätt och riktigt, ej stämmande, med klokhet, öfverens, att jag, vid undan-skaffandet af dessa två personer, som, tvifvels- **297.**
utan, äro fiender till mig, går på, med ifrigt mod, och brukar hast och brådska.»

För menniskan, är tålamod, än allting annat, bättre.

Följaktligen, han låtsade, som om det regnade. Såg an, som icke-sedd, den sedda episoden. Och njöt af dryckeslaget och tog del deraf, precis på samma sätt som han det, alltid, gjort. Och lemnade det icke förr'n det terminerat. Sin natt han tillbragte, tills morgon-ljuset bräckte, i skenet af den sköna älskarinnans skönhets ljus. Men, hela tiden, brann han, i sitt hjerta, likasom en mygga. En mygga svedd af svartsjukans och vredens eld.

En kung! En älskare! En kärleks-rusig älskare! Och slik en hjerte-tjuserska!
Hur kunde han se *henne* leka kärleks-lek med andre?

I korthet, näste dag, när solens strålande Djamshíd på tinnarne af himmelens turkos-blåa palats, re'n, hissat segerns och triumphens flagga, och höfdingen och fursten bland planeterna, från framför portico'n utaf den blåa himmels-spherens hvilo-ställe, lyft undan våldets och det täta mökrets flor —

Då genom uppenbararens, den unga dagens kalle ande-drag,
Från taket, ramlat ned den **falska** solens kalk.

Och Bruden, Som Den **Sanna** Solen är, med Fagert Ansigte,
Från bakom molnets svarta slöja visat fram Sin Kind —

DÅ satte kungen sig på Ärans Thron och proclamerade Den Sanna Rättvisan, och bjöd de Doms-åstundande att träda fram, och afgjorde, i egen hög person, hvart enskildt fall.

Den Kung, Som är, med Rättvisan, en vän
Han är Guds Ömhets och Guds Mildhets Skugga.

Och, sedan han förhandlingarne bragt till slut, och färdat ut, i hvarje enskildt fall, sitt doms-slut, drog han sig undan till sin hemliga lön-kammare, och hade, der ett samtal med den råds-herre, som var regerings-handlingarnes främste man och axel. Skarp-rättar'n: »*Vreden*» satte honom *an* och dref honom, af alla krafter *på*, att omförmäla, för wazīren, nattens händelser, för att, i samråd med wazīren, gifva, åt de älskande, en drick af den sherbétt, som heter »*straff*» och »*död*». Men herrskaren, befallaren: »*förståndet*» afrådde honom derifrån, och sade: »För honom, dölj din hemlighet, och bringa, sjelf, hvad straff, du önskar, till verkställighet. Omsider fick hans vrede, likväl, öfvertaget. Han lät sig undfalla ett ord och två, och röjde, för wazīren något litet af det nit, det hat, som bodde i hans hjerta. Han utbad, sig, af honom, hjelp och råd i detta fall. Wazīren stämde, med monarchen, öfverens. Han röstade — han MED — för parets afrättning. Så, blef, då, slutligen, som resultat af sammankomsten, slaget fast och afgjordt, att de två brottslingarne skulle döden dö. Och det bestämdes, att de, begge två, en hvar af dem, af gift-bemängd sherbétt, sig, skulle döden dricka. Att de, från tillvarons och varats fasta strand, UT, in i icke-varat's vatten-hvirfvel, skulle slungas. Och — till på köpet — på ett sådant sätt, att ingen, utom konungen och hans wazīr, det skulle veta. På det att slöjan, döljande monarchens skam, och tråden, täckande och skyddande

hans ära ej skulle — hvad den förra angår — rifvas af, ej skulle — hvad den senare beträffar — slitas sönder.

Hvad angår dåd af detta slag är allra bäst att de förhemligas
och icke röjas,
Ty, om du röjer dem, skall du, på sistone, det åtra.

Wazīren kom, från kungens sällskap, till sitt hem. Han fann 298.
sin dotter öfverväldigad af vrede, och utom sig af vämjelse och harm. Sen henne han besport om orsaken till vreden, erfor han, att hans dotter, just den samma dag, gjort ett besök i konungens seralj, och aflagt en visit i qvinnornas harím. Der hade hon, från första älskarinnans sida, på många vis, rönt oartigt bemötande. Der hade hon, bland hennes satelliter, hennes parasiter, gjorts till ett föremål för spott och spe. Wazīren harmades, när detta, honom, mäldes. Och för att lugna henne, för att hugna henne, qvad han:

»Budbärar'n: morgon-brisen bragte mig, förliden natt, ett
budskap:
'Tillryggalagd är sorgens dag. Och grämelsen har lagt sitt
anlet neder på förintelsen'.

Ej sorg du spisa må, ty, inom två, tre dagar, skall, förvisso, hennes lefnads lampa släckas ut, och hennes lifs-tids rosa bräckas af och vissna. För att få närmare besked härom, derhoss *bekräftelse* härpå, förfrågade sig flickan om det sanna, verkliga förhållandet. Wazīren lät en »pust», en »flägt» af hvad som förefallit mellan honom och monarchen blifva bragt till hennes kännedom, men lade, henne, samtidigt, på hjertat, att iaktta den yttersta tystlåtenhet härom, och *stumhet*. Förtjust, och öfverlycklig öfver detta glada, glädjefulla budskap, gick flickan, från sin faders sällskap, ut. Samtidigt kom en slaf ifrån seraljen, en af befattnings-innehafvarne vid qvinnornas harím. Han kom, med helsning till wazīrens dotter. Han kom

med ursäkter och med försäkringar om odaliskens vänskap för henne. Knappt hade han gått genom början af apologi'ns inlednings-ord, förrän wazīrens dotter honom afbröt med de orden: »*Bry* dig ej! *Betyder* ingenting! Ehuru kungens älskarinna, utan anledning, mig, gramse var, och, grymt och skonings-löst, mig förfördelade, snart straffet henne gästa skall, snart skall hon få sin dom. Sin villas rätta lön.»

Nu är det nära till den tid, då, fjerran från mitt öga, skall tagas bort och föras bort mitt hjertas fiende!

Vid desse ord gaf sändebudet uttryck åt sin lifligaste glädje och förtjusning. Brast ut: »Hvem har du fått det från? Af hvem har desse ord du hemtat in? Och säg — o säg — hur länge skall det dröja, förrän vi få, från hennes tyranni och våld, befrielse och ro?» Wazīrens dotter svarade: »Derest du är i stånd att taga vara på min hemlighet och den fördölja och krafter har att den ej släppa ut och divulgera, skall jag, dig, yppa hela sanningen i denna sak, och icke undan-hålla, från dig, minsta grand.» En ed svor slafven, bindande och stark. Derefter omförmälde, för honom, wazīrens dotter alltihop. Hon lade fram, för honom, minste facta. Strax vände slafven hem, och inberättade alltsammans för sin herrskarinna. Hon kalla lät den unge mannen, som hon älskade. De träffades, i hemlighet, i hop. Om hvad som timat, gaf hon, honom, kännedom. Och röjde hvad, dem begge, förestod. Tillsammans öfvertalade de *andre* parter. Förledde *dem* att, innan konungen, om deras sammansvärjning, hade fått en aning, tillsammans, gå till kungens hufvud-gärd, och slunga ned hans lefnads farkost i förderfvets vatten-hvirfvel, och göra ände på hans ljufva lif. Nu, märk, och, noga märk: BLOTT derför att han yppade sin hemlighet för sin minister, NED, föll han, från konungslighetens värdighet! NED, föll han — till och med — från lifvets thron! Han föll — MED ENS, PLADASK — i dödens käftar!

Han föll — MED ENS, PLADASK — ned i den plötsliga, oförberedda, bråda dödens fängsel-håla! Och gagnet af den saga, som jag mält, är detta, att, om monarcher, af ministrar, taga råd, och göra *bruk* af, hemta *gagn* ur den erfarenhet och skarpsynthet, som är, dem, gifven, så böra de, dock, ALDRIG göra dem bekante med sitt HJERTA's Hemlighet — Den Perla, Som de dolt i djupet af sin själ. Förthy, om *de*, med all sin glans och höghet och Gudom-e-liga Värdighet, om *de*, med allt sitt stöd och bistånd och beskydd från Himlen sjelf, om *de*, med all sin storsinthet och hugstorhet och höge ande, om *de*, med allt sitt Guds-upp-lysta hjerta och förstånd, sin EGEN Hemlighet ej mäktat dölja och osynlig-göra, hur kunna *andre*, som stå *under* dem, i ställning, och *lägre*, hvad beträffar Guds-Kunskap och Vetskap, åt Hemligheten, gifva protection och hägn? Åt Hemligheten ge en fristad och asyl?»

299. När *du*, du *sjelf*, din Hemlighet ej mäktar skydda,
Hvi ondgör's du, om *andre* släppa Hemligheten ut, och, prångla ut? Sig, Deraf, göra vinst, och, Dermed, schackra?

När Kār-Shināz den sagan bragt till slut, och med den hjertetjusande ut-tolknings-konstens diamant en ädelsten af sådan skönhet hade genom-borrat, UPP lät en annan af de näravarande vid denna samman-komst sin mun. Han öppnade tillrättavisningens och näpstens läpp, och sade: »Att döma af hvad du har sagt, bör, öfver rådplägnings-förfarings-sättet brytas stafven. Vi måste, alle, handla som, för godt, oss, synes. Men factum är, att öfvergifvandet af råds-församlingar och råds-bord ej gillas utaf Vishet och Förstånd. Och Guds Ord i Qur'ānen: »*Och gif dem råd, i hvad de ta sig för*» bevisar nogsamt, att ett verk ej börjas bör,[1] *förutan råd.*[1]

[1] »Conseille-les dans leurs affaires.» (Qur'ānen 3: 153.)

Om du ej grundar arbetet på råd,
Förgäter du din skyldighet mot lagen, och gifver ej, åt
Vishets-Jungfrun, din tribut.

Den Text, hvari Gud bjuder sin prophet att iakttaga råd och rådpläga med tjenarne på Guds Prophet-skaps tröskel, ådagalägger, att rådplägning ej allenast är en oafvislig pligt, men en, af Gud, bestämd och fastställd lag.»

Propheten blef befalld att pläga råd;
Hvi stannar *du*, från denna kungs-väg, fjerran?

Qvad Kār-Shināz: »Guds Bud till Sin prophet — må honom Guds, Den Högstes Frid beskydda! — att pläga råd var **icke** *derför* färdad ut, som skulle, för *prophetens* omdöme och dom, behöfvas något bistånd eller stöd från *andres* sida. Ty prophetians innehafvares upplysta sinnelag, som bisprangs af Gudomlig Uppenbarelse, och pryddes af Konungslig Allmakts Ynnest-fulla Stöd, är en, den hela verldens sanne spegel. — *Den* spegeln visar fram, af allt, som sker och händer, *Innebörden, Verkligheten, Meningen*, och **Sanningen**. — Nej! Budet gafs för att bekräfta fördelen af råd. Och ställa fast det gagn, som derur flyter. På det att menniskorna mände sig, med denna sköna och beundransvärda vanas egenskaper smycka. Och vända sig, från sjelf-beslutandet och sjelf-bestämmandet och sjelf-klokheten, BORT. Och vända sig, mot eftertänksamheten och försigtigheten, HÄN. Och vise män förläna, åt sin svaghet, genom hjelp från *andres* visdom, styrka. Precis på samma sätt som ljuset af en lampa. Fördubbladt varder det, förmedelst oljans kraft. Precis på samma sätt som glansen af en eld. Förökad varder den, förmedelst vedens mat. Ur mine ord är icke DEN förklaringen att hemta, att råd och rådplägning blankt skulle läggas ned. Tvärtom! De äro SÅ att fatta och förstå, att resultatet af slik råd-plägning och råd-gifning, och det beslut, som, derpå, grundats fast, bör, omsorgsfullt fördöljas och förtigas.

Ty tvenne oskattbare förmåner tillskyndas, dem, som hålla inne
med och gömma sina hemligheter och tiga still med det, som 300.
bor i deras bröst. Den förste DEN, att — som erfarenheten
har bevisat — hvart företag, som hålles *doldt och hemligt*, så
mycket *fortare* blir bragt till lyckligt slut. Och, härpå, hän-
syftar, för öfrigt, Ordet i Qur'ānan: »*Sök hjelp, i* **hemlighet**,
i vigtiga förrättningar!» Den andre DEN, att, om ett företag
ej stämmer öfverens med Ödets För-Bestämmelse, och det som
bor i menskans bröst, som mensko-hjertats önskemål, ej kan
sin mognad nå, och föras ut i verk, så blifver, härigenom, men-
niskones bröst, åtminstone, besparadt olycks-önskarenas skade-
glädje. Förskonadt varder det från sqvaller-byttornas och klan-
der-sökarenas hån.»

Att jag, med Dig, förenad ej kan bli, går mig så djupt och
smärtsamt ej till sinnes
Som mine med-täflares och rivalers hugg och sting, då de,
med skadeglädje, tömma ut, på mig, sin tungas etter-
mängda spott och gift.

Qvad konungen Pīrūz: »O käre vän! O kärleks-fulle gifvare
af råd och varning! Jag hyser fullaste förtroende till öfver-
måttet af din sympathi och pligt-trohet. Af alle de wazīrer
och rectōrer, som, vid detta hof, med riks-regerings-verket,
äro, mig, behjelplige, är DU den, som jag skattar högst, i
insigt och förstånd. Städ icke till, och medgif icke, från din
sida, någon oförmåga, att, högt, med skärpa, sjunga ut hvad-
helst, af råd och fromma önskningar för mig, ditt hjerta rym-
mer.» Qvad Kār-Shināz, betygande sin vördnad:

»O du, under hvars skuggas skydd så vilde djur som
fåglar hvila tryggt!
O du, på grund af fullheten af hvars förstånd, så kropp
som själ åtnjuta frid!

Det åligger hvar tjenare, *att*, när hans herre hafver uppgjort någon plan, för honom tala om hvad HAN, i saken, anser vara, rigtigheten och rättskaffenheten, närmast. *Att*, om han finner slik en plan beslägtad med och gränsande till misstag, fel, och orättvisa, med hofsamhet och ödmjukhet, försöka, för sin herre, peka detta ut, och göra detta klart. *Att*, tills hans herres åsigter och omdömen, i denna sak, fullständeliga rättats, och han, i saken, ändrat sitt beslut, med *råd*, ej höra upp, från *hjelp*, ej dra sin hand. Ty hvarje rådsherre, som, svikande sin pligt emot sin gynnare, välgörare, och ynnest-visare, i dådlös lojhet, glömmer gifva, honom, råd, i svart otacksamhet, förgäter visa, honom, trohet och hängifvenhet, han måste, som en fiende, ses an. Och *vidare* rådplägande med honom måste höra upp. *Närhelst* en konung, thessoledes, sina hemligheter respecterar och beskyddar och förborgar, och bringar i sin hand en fulltrogen wazīr, en gifvare af råd förutan svek och vank, *närhelst* en konung anser som sin pligt, enligt den konungsliga lagen, att löna och belöna dem, som göra godt, och anser straffandet och näpsandet af dem, som göra ondt såsom en regel innesluten uti konungarnes lag-bok, DÅ skall han, som en segervinnare och triumphator blifva varse, *att* blomstra skall hans Rike intill evig tid. *Att* hvila skall hans Härlighet på evig lyckas grundval. *Att* tidens sorge-samma, olycks-samma hand Huldsalighetens Skänker, ur hans hand, ej bort skall röfva.

Så mycket det står i din makt, dig trygga till och luta mot Guds Rättvisa och Dom,
På det ditt Rike, genom desse tvenne Himmel-Stegar, varde stadfäst.
Gif verlden frid och ro! Gif verlden fred! Låt verlden hvila ut, i ljufligt lugn, förmedelst dina sorg-fördrifvande och ångst-förjagande och rika håfvor,
Att DU må lycklig bli, och GUD förnöjd!

Qvad konungen: »På hvilket SÄTT bör man sin Hemlighet och sina hemligheter dölja och förtiga? Och för HVEM?» Qvad Kār-Shināz: »För konungarnes hemligheter finnas *skilde* grader. Och *somliga* deraf äro af slik natur, att kungen, äfven, för sig SJELF, dem dölja måste. Det uttydt är: i han måste, i sin ansträngning att dem fördölja och försvara, gå så långt, att — som man skulle kunna säga — han ej vågar göra ens sig SJELF, med dem, förtrogen. Hur mycket mindre skulle han, då, töras gifva, androm, derom, minsta antydning och vink. Och, härom, har en af Guds stor-män sagt och talat: 301.

Det som ej talas bör, fördölj det i ditt hjerta,
Med sådan svartsjuka, att sjelfva hjertat ditt,
Om, ock, det sökte finna ord derför en långan tid,
Ej skulle kunna finna ord derför, och bringa det på tungan.

Och *andra*, åter, äro af den art, att *två* personer kunna ernå äran af bekantskap och förtrogenhet med dessa hemligheter. Och, vidare, hvad angår *somliga*, der kan du hemligheten anförtro åt *tre*. Ja, *somliga* kan du förtro åt *fyra* och åt *fem*. Men, märk! *Den* hemlighet, som har, förstulet och i smyg, gått genom dine tankar, hvad beträffar *ugglorna*, är af den art, att den ej medger mer än fyra öron, mer än tvenne hufvud.» När konungen de orden hade gripit, begaf han sig till sin lön-kammare, i hast. Befallde, till sig, sin minister Kār-Shināz. Och började, med honom, saken dryfta. Han sporde, först och främst: »Hvad var den första orsaken till fiendskapen mellan oss och ugglorna? Och hvad var hätskhetens och splitets grund och rot?» Qvad Kār-Shināz: »I forne, längesen förflutne dagar, fanns en korp. Den korpen hade, ur sig, ut-öst några ord. De orden hade retat ugglorna till vrede. Och hat emot oss hade gripit deras bröst. Fördenskull rasar, nu, hos dem, mot oss, förbittring. Fördenskull ha de dragit ut, mot oss, af hämndbegär, i härnad. Och ofred råder, mellan oss, till denna dag.» Qvad konungen: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN TREDJE SAGAN

Tredje Sagan.

Qvad Kār-Shināz: »Det hafver, oss, förtäljts, att en flock fåglar, en gång, kommo hop, och öfverens. De talade: 'Vi önske, oss, en ledare. Oss, höfves en anförare och en Amír. På det att vi, i svåre fall, vid svåra olyckshändelser, till honom, mände ta vår tillflykt för att söka, oss, beskydd. På det att vi, derest en fiende oss griper an, och, mot oss, drar i härnad, med denne hjeltes hjelp, må stränga an oss att slå fienden tillbaka, och drifva fienden, med blodig panna, uppå flykt.» THY, märkte hvar och en af dem en fågel ut, och nämnde ut honom till Amīrātets värdighet. Allt under det att andre, åter, sträfvade emot, och sökte, med anförande af mot-bevis och mot-skäl, att göra hans utnämning ogiltig och utan laga kraft. Till dess att turen, sent omsider, kom till ugglan. En massa fåglar slöto sig ihop. Beslöto göra ugglan till sin höfding. Beslöto lägga maktens tömmar i hans styrnings hand. När de, i dryftandet af denna sak, dykt ned, och börjat slå sig samman i partier — det ena FÖR ut-korandet af ugglan och det andra MOT det — **upp** flammade, till sist, ibland dem, hatets eld. Och orden öfver- 302.
gingo från besinningens och måttfullhetens gränser, och trängde in på området af split och tvist. En del af dem, i trofasthet mot ugglan, upplyfte partiskhetens och parti-andans standår. Och andre, åter kastade, på sämjans och endrägtighetens slagfält, tvedrägtens och misshällighetens sten. Kort sagdt, till slut bestämdes det och blef beslutadt, att de en ANNAN, som, af deras flock, ej var en medlem, sig, utse skulle till sin arbitrator och sin skipare af dom. Att de, hvad helst han, dem, befallde, skulle lyda. Att de hvad helst han, dem, bestämde,

skulle gilla. Och, thy, å ömse håll, på tvisten göra slut. *Då* hände det, på grund af Ödets för-bestämning, att en korp, på långt håll, för dem, syntes, i det fjerran. De ropade: 'Se här är en, som icke tillhör vår församling! Af honom skole vi, oss, bedja ut ett råd. Dessutom hör han, också till vårt slägte. Han är en fågel, han, såväl som vi. Så länge store män, och myndige och mägtige af fågel-folkets hvarje art, ej äro af ett sinn, ett språk, ett öra, så länge blir, der, ingen harmoni och ingen endrägt. Och utan endrägt, gå vi aldrig någonsin i land med denna plan, vi ha gjort upp.» THY gjorde de, när denne korp, till dem, sig slutit an, densamme underkunnig om hur saken stod. Och bådo korpen om hans gunst-benägna råd i denna sak. Och korpen gaf, dem, svar, och talade, och sade: »Hvad vrånghets och förvändhets tanke är, väl, denne?! Hvad vansinnets och galenskapens oernåeliga phantasi?! Hvad samband har den olycks-bådande och olycks-digra ugglan med värdighets-befattningen af Er befallnings-gifvare och skrifvare af bud?! Hvad förefinnes för samhörighet emellan denna varelse af ful och elak uppsyn och glansen af lag-stiftarskapets och den absoluta monarkiens höga rang?»

O fluga! Sīmurgh's fält är ej ditt slagfält!
Du talar för din egen sak! Du vållar, oss, förtret!

Med *falken*, den högt flygande, och, sky-högt sväfvande, som skrytets trumma öfver örnen slår, hvad hafver händt? Med *påfågeln*, den hjerte-tjusande och ögon-smekande, som fägringens och färge-praktens lustgård, med glansen af sin vingskrud, lyser upp, hvad hafver händt? Hvar är den Konung *Phoenix* af ett lyckligt Öde och ett lycksamt Förebud, hvars Lyckas Skugga sätter Ärans Diadēm, på hjessan af Namnkunnige sultāner? Och *örnen*, full af härlighet och majestät, hvars starke vingars dån, hvars mjuke fjädrars sus så ofta bragt i darrning bergens högsta topp, hvi dröjer han? Om,

äfven, *alle* fåglar, utaf ädel börd och Namn-bevarande Gemüth förgås, och *alle* vinge-brutne, svage fåglar, jemte dem, försvinna, långt bättre DET: att fåglarne, förutan kung, sitt lif tillrygga-lägga, än att de samtycka till skammen att stå under ugglans herravälde, och bifalla till förödmjukelsen af ugglans regiment. Ty HAN förenar, med en vidrig anblick och en afskyvärd gestalt, förståndets fattigdom och intellectets armod. Och trots de raseri-utbrott, som honom öfverväldigar, han håller sig ej af från öfvermod och skryt. (Cf. Martha Dodd: »*Tjugo år i Tyskland*».) Och, jemte detta allt, är han, från skönheten af Unga Dagen, Som upplyser verlden, stängder ute. Ja. Och Dagen — som, i enlighet med Ordet: »*Och Vi ha grundat dagen som ett utkomst-medel*»,[1] är lifvets marknads kapital och grund-fond — är, honom, sluten till och spärrad af. Och han är skuren af från *Solens* (»*Gam-***Shämäsh** *lō-rōđ*», Kōhéleth 6: 5.) Ljus, Som pryder verlden all. Från *Solen,* Som — i enlighet med Ordet: »*Och Vi ha öfver jorden hängt den* **Solens** *Lampa, Som så klara skin*'»[1] en *Lampa* är, Som lyser hela skapelsen, ett *Vax-Ljus* är, Som jorden all förgyller — från Denna *Solens* Lampa är han skuren af. Och — hvad som **303.**
värre är — passion och lättsinne preponderēra och predominēra i hans lynnes complexion. Och hån och Guds-förakt och Ordkritik och åsigts-olikhet och menings-difference med Gud, Den Allra Högste, Den Allsmäktige, är, af hans handlings-sätt och lifs-method, dess signatur. Stån af från detta osunda project!

[1] *Qur'ānen: 78 de Sūrah'n: 6 tte t. o. m. 13 de Versen:*

6. »Ha Vi ej jorden satt såsom en säng?
7. Och bergen nitat fast som jordens spikar?
8. Vi hafve Eder skapat af två kön.
9. Vi hafve skapat sömnen för Er hvila.
10. Vi hafve gifvit, Eder, natten, till Er mantel.
11. *Vi hafve grundat dagen som ett utkomst-medel.*
12. Vi hafve ofvan Edre hufvud, byggt sju faste himlar.
13. *Vi hafve, öfver Edre hufvud, hängt den Solens Lampa, Som så klara skin'.*»

Och byggen Edra angelägenheters byggnad, uppå Klokhetens och Framsynthetens Grundval! Och gransken Edre företag med Vishets-Jungfruns Mått-Stock! Sen an, som Eder pligt, att handla hvarje sak på sätt, som stämmer öfverens med fördelaktighet, och rådlighet och gagn. På det att I, beständigt, mån Er lefnad bringa till i lugn och ro. I bören, först och främst, ur Eder egen krets, åt Eder, kora ut en höfding. En höfding, på hvars visdom, lärdom, insigt och förstånd, I kunnen all Er lit och all Er tillförsigt, med trygghet, bygga. På det att denne vuxen vare allt, ehvad Er möta månde. **OCH** med sitt upplysta förstånd, förstå att lösa upp de svårigheters knutar, som Er binda månde. Förstå att hålla alla motigheter och fiendtligheter, som Er möta månde, stången. Precis som den der haren, som, sig, sjelf, utnämnde till ett Månens sändebud, en Månens Budskapsbärare. Som, genom skicklig strategi, afvärjde, från sitt slägte, sine stam-förvandter, hemska fasor.» Af korpen, sporde fåglarne: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN FJERDE SAGAN

Fjerde Sagan.

Han svarade: »Det hafver, oss, berättats, att, uti de elephanters land, ett år, i en af öarne utaf Zīrbād, det hände sig, att något regn ej hade fallit ned. Att molnen, likt en mjölk-lös moder, sinat ut. Att molnen, ur barmhertighetens bröst, ej låtit någon droppe sippra ut, och drypa ned på gommen af de törst-försmäktande, som jordens vagga bar uti sin bädd. Att torkans eld förtorkat jordens källor, och gjort dem, liksom sten-hårdhjertade, grymma menskors ögon, förutan tårars fuktighet och ljufva dagg. Förtvinade och svedde lågo vattnets brunnar, likt önskningarnes gom hos dem, som mist sitt hopp. Och elephanterna, af törstens pina vordne utom sig och makt-löse, anförde klago-mål och buro fram sitt lidande inför sin kung. Befallning gaf, dem, elephanter-kungen, att de, åt alle håll, sku' ge sig af, med hast. Sku' ge sig af, och leta efter vatten, och söka derefter med sådant allvar och med sådant nit, att deras sökande ej öfverträffas skulle kunna. De elephanter mätte upp, med undersökningarnes fot, det hela landets hvarje vrå och skrymsle. Till sist, de lände an intill en källa, hvars namn, uppå Arabiskt tungomål, var »*Månens Källa*», hvars namn, på Persiskt Språk, var »*Cháshmah-i-Mâh*». Den var en djup, djup brunn, och innehöll ett gräns-löst, aldrig sinande förråd af vatten. De elephanters kung, tillika med en talrik svit af samtlige hans krigare och hofmän, begåfvo sig till källan för att dricka vatten. Omkring densamma hade några harar gjort sin läger-plats, sitt hvilo-ställe. Som klart och tydligt är, betydde elephanter-härens invasion, för hararne, en riks-olycka. Eho af hararne sitt hufvud trampadt fick af elephantens fot

fick, sig, en öron-gnidning, slik, att, honom, blef nödvändigt att, från lefvernets palats, till dödens undanskymda vrå, sig packa undan. Och krossad blef han, sönder-trampad till den grad, att en beskrifning af hans tillstånd, efter detta grymma trampande, blott tolkas kan med hänvisning till full-förintelsen.

Kär varsamt fram mot fältet — körsven! — kör försigtigt,
Att icke mensko-hufvud, under tyranniet af din fåles hof,
bli malde sönder.

Vid första kommandet af desse elephanter vordo många harar sönder-krossade och trampade till stoft.

304. Hvem finns, som lefva kan, om du, på SÅ vis, kommer, två, tre gånger?

De gingo, nästa dag, inför sin konung, hararnes sultän. De sade, enhälligt: »En ädel-sinnad kung, en rättvis konung är till som skydd för de förtrampade, som hjelp för de betryckte. Hvar makt-inhafvare, som sitter på sin thron, är till för skipandet af rättvisa och dom. Är icke till för tömmandet af gästabuds och festers njutnings-bräddade och skummande pokaler.

För DEN skull har, på denna thron, du stigit upp,
Att du må bispringa de fallne och förtappade.

Beskär, oss, rättvisa! Beskär, oss, dom! Kräf ut, åt oss, af elephanter-hopen, vedergällning! Befall, att denna pina, som vi lida genom deras grymhet, må ta slut. Ty när som helst det hända kan, att desse komma åter och trampa under sine fötter de eländige, som, half-döde, sig frälsat ha från under deras fot.»

EN gång Du visade Din Kind! Mitt hjerta stal! Min klokskap! Mitt förnuft!
NU, tag, från mig, mitt lif! Ty annat värdes-föremål har jag ej qvar, åt Dig, att gifva.

Qvad kungen: »Svår-afgjordt och icke lätt-begrundadt är det ärende I han ställt fram. Det höfs, att hvar och en af Eder, som har snillets guda-gåfva fått i arf, nu träde fram, på det att vi, gemensamt, denna saken dryfte. Förthy att verkställa en förut-fattad afsigt, och icke, dessförinnan, derom, taga råd, är fjerran från de lyckosamme egenskaper, hvilke smycka vis-män.

Eho, sig, signad ser med Kunskap ifrån Gud,
Gör intet, utan att, derom, först, hafva bedt till Gud om Råd och Bistånd.

Nu var der ibland hararne en hare nämnd Bih-Rūz. Skarp var han i förstånd. Och honom skänkte menskorna sin lit och sitt förtroende. Ty honom hade Vishets-Jungfrun korat ut, och rustat ut med öfverflödande, full-ände-ningens Visdom. Med skarpt förstånd. Med genom-trängande, discriminerande, som blixten, skarpe blickar. Med lugn betänksamhet. Och tålamodets frid. Så snart han såg, att saken låg hans Majestät om hjertat, fram trädde han, och helsade, och sade:

O konung! Grämer dig de qval, som dine arme undersåtar måste utstå?
Rätt så! Ty det är Lagen. Det Seden är hos Män, som skipa Dom!
Håll ej din ömhets-blick tillbaka från det sorge-läge, hvari dine öfvergifne undersåtar vändas!
På det att du må *njuta* af din krona, och din lycka och din ära och din thron!

Om det, för konungen, hans Majestät, så synes täckeligt, nåväl må konungen då sända mig, som sin gesandt till elephanterna,

och nämna ut en officer att mig ledsaga, att han mig öfvervaka må och, på mig, hålle ögat, och gifve akt på hvad jag säger eller gör.» Qvad konungen: »Ej höfves, mig, till ditt bevakande, en spejare. Jag aldrig hyst och aldrig hysa skall, mot dig, en misstanke. Jag litar på din redbarhet, din ärlighet, din rakrygghet, din tro. Jag ofta iakttagit har, och ofta hört berömd din handel och din vandel.

Hvad angår stämpeln af din gernings mynt, är nog att jag detsamma, flere gånger, pröfvat,
Att jag, på profvets pröfvo-sten, din gernings mynt har funnit sannt, och ren dess halt.

305. Välsignad, må du gå! För ut det, som du vet är gagneligt för menniskorna och hvad tiden kräfver! För ut det, som du vet bäst lämpar sig för detta fall. Du vet, att kungens sändebud är kungens tunga. Du vet, att hvar och en, som önskar läsa titel-bladet på den bok, som heter menskans sinne-lag och håg, och hvar och en som önskar lära känna tolkaren af menskans hjertas hemlighet, kan undfå kännedom derom förmedelst menskans budskapsbärares och sändebuds så *ord* som *dåd*. Ty, om, från sändebudets sida, upphöjd dygd och prisvärd redbarhet i dagen träda fram, och om, hos honom, spåren af förträfflighet och öfverlägsenhet sig visa, skall hvar och en betrakta detta som ett prof på skönheten af KUNGENS urvalsfähigkeit och omdömes-förmåga och som ett prof på KUNGENS mensko-kännedom och skärpan af hans blick. Å andra sidan, om, hos sändebudet, vårdslöshet och liknöjdhet sig röja, strax skola de belackares och bakdantares tungor sätta sig i gång, och göra KUNGEN till ett föremål för smädelse och klander. För öfrigt, hvad beträffar denna sak, ha vise män oss, skarpt, förständigat, och, öfver måttan enträget, förmanat oss att inse och förstå, att hvar och en, som skickar *af* en budskaps-bärare med budskap till en ort, bör skicka af den visaste, han har i

hela flocken, och den vältaligaste, som han har bland hela folket, och den fullkomligaste, som han har i kraft och bragd. Och fordom-tima kungar ha, af detta skäl, gemenligen sändt sände-bud som i Guds skola gått och upplysts ha af Gud. — Sikándar, Alexánder, »Zu'l-Qarnáyin»[1] till exempel. Ja, han gick längre, till och med, än så. Han var sitt eget sändebud, sin egen budskaps-bärare. Förklädde sig, förställde sig, och gjorde sig *O*-igen-kännelig. Och drog i väg på ambassad, och sade:

»Ett lejon, som, på lejon, går på jagt,
För *med* sitt eget bud, i egen klo.»

En stor Guds stor-man har, på tal om sändebuds utsändande, gett, oss, besked, och sagt:

»Det höfves en gesandt att han är vis.
I ordalagen djerf och ej försagd.
Att han ger svar på tal, när han blir spord.
Och svarar så, att svar, med Sanning, samsas.
Han tale rent och klart, och sjunge ut.
Han sjunge ut Det Ord, för Hvilket folket hungrar.
Full mången potentat har, med ett bittert ord,
En verlds-del satt i brand, miljoner mödrar mördat.
En man af annan art (»*Hic érit, Áltĕri, álter.*») skall, med ett Smeksamt Ord,
Strö ut och stifta, mellan hundraden af skilde sekter, frid och kärlek.»

Till orda tog Bih-Rūz, och talade, och sade: »O kung! Ehuru jag, till någon del, såsom min ställning anstår, noga, med gesandt-skapets betingelser, så smått, förtrogen är, och, om

[1] Alexander den store; »Zu'l-Qarnáyin» = »de två hornens herre». »Horn», sinnebild af kraft. Så, i Hebreiskan. »*Qärän*»; »*Qarnō thārūm be Kāvōd*» (Ps. 112: 9.). »*Vajōräm Qärän le ghamō, Thehilāh le kollkhasidāv, livnē Israël gham Qerōvō, hallelū-Iāh!*» (Ps. 148: 14.)

dess lagar, något litet underkunnig, så skulle jag, likväl, om konungen, den hela verlds beskyddare, i nåder täcktes, uppå gunstens tråd, ur Visdomens Juvel-skrin, träda några oskattbara Vishets-Perlor upp, Dem göra till min hela lefnads prydnad. Jag skulle Dem se an som smycket af min Ära. Jag skulle Dem se an såsom mitt biståndsgrund-fond. I Dem jag skulle se min trygghet och mitt stöd. Jag skulle aldrig vika af från dessa lagar, i allt, hvad helst jag förehafver och mig tager *till*. Och, jemnlikt dessa, skulle jag mitt lifs-verk bringa till ett slut.» Qvad kungen: »O Bih-Rūz! Den bästa qvalificationen för ett sändebud, den bästa verificationen för en budskaps-
306. bärare är *den*, att han sin tungas svärd, liksom en stål-blank scimitār, med kraft och båldhet svingar. Men, LIKVÄL, låter hänsynsfullhetens, finkänslighetens perla, på sina sidor, sprida ömsinthetens sken. Och, LIKVÄL, låter artighetens och belefvenhetens fägring, på sina sidor, gjuta vänlighetens ljus. Han låta bör hvart yttrande, som, i ingressen, tyder an befallnings-ordets stränghet, vid hvarje *paus*, och vid dess *slut*, med ljufhet och behaglig blidhet, mildras, och terminera låta det med älskvärdhetens charm.

De blide orden lyfta bort, från bröstet, tyngden af DE ordens brodd, som alstra hätskhet;
De milde orden lyfta bort, från pannan, ögon-brynens vredes-sammandragningar, i raseri.

I korthet sagdt: ett sändebuds framställning af sitt budskap, bör ske med ord af artighet och sträfhet, bör ske med ord af vänlighet och hårdhet, bör ske med ord af älskvärdhet och barskhet, bör ske med ord af rättvisa och våld. Gesandten måste iakttaga bindande och lösande. Gesandten måste iakttaga gripande och skänkande. Och slitande i sönder, och lappande i hop. Och byggande i hop, och brännande med eld. På det han, THY och THESSOLEDES, både häfda mände sin

konungslige befallares och budskaps-gifvares Prestige och Majestät, och, samtidigt, må kunna lista ut hans fiendes uppgjorda plan och listigt spunna ränker Och alla lömska afsigter, hvarpå han rufva mände Och alla hemligheter dolda i hans bröst. För öfrigt, hvad beträffar de förhållnings-regler, hvilka den, som vis är, iakttaga bör, då han, på en beskickning; sänder en ambassadör, så kunna de med desse orden sammanfattas:

»*Sänd ut den, som är vis, af inga regler bunden;*
Sänd ut den som är vis, sänd, sedan, hvem du vill!»

Derpå gjorde Bih-Rūz sin vördnads-afskeds-bugning, och trädde, sedan, ut ur kungens hof. Han bidade, med tålamod, till dess att natten, insvept uti dunklets bister-dystra dok, för himlens blåa skys palats, det svarta mörkrets förlåt hade dragit neder. Han bidade, till dess att taffel-täckaren af Enda-Varats Makt, på mat-bordet af himmels-spherens Orb, ställt Måne-Skenets Silfver-Kandelaber.

När natten lät, på jordens ansigte, de svarte, mysk-bestänkte
lockar falla neder,
FRAM trädde Månen. Skred högtidligt fram på himlens tak.

När Månens Medel-Punkt nått närheten af himla-hvalfvets inre omkrets, och strålarne af himlens mindre ljus (Genesis 1: 16.) sig hade spridt utöfver jordens mörka, damm-behöljda yta, och jordens ansigte lysts upp af skönheten af denna, hela verldens hulda smyckarinna, af denna, alle de eländiges och sorgesammes cells upplysarinna, DÅ gaf Bih-Rūz, beslutsamt, sig i väg. Åstad begaf han sig och reste af till ön, som hörde till de elephanter. När ön han nått, han sade för sig sjelf: »För MIG, att vara nära DESSE grymme och blod-törstige tyranner är ett och samma som att sväfva uti fara för mitt lif. Är samma sak som att riskera döden. Ehuruväl, från deras sida, något öfverfall på

mig ej blifvit planlagdt, befaller mig, dock varsamheten och försigtigheten att icke, med de snöde vålds-män, som på nacken sträcka, komma samman, ej heller träda mensko-pinare och blods-tyranner under ögonen. Ty desse ha, på grund af sitt personlighets-förgudande och svag-sinne, och sitt förnufts-afgudande och Wahn-sinne, för eländom och brutnom, ingen sorg. De låta sig, om desse, intet vårda. Om TUSEN hjelp-löse, ur-
307. spårade och förolyckade, inunder jern-hälen af deras öfvervåldes fot, i smulor, skulle malas, det skulle vålla dem platt intet bry. Och dammet af de sönder-trampades och olyckliges trångmål sku' sig i näsan af de stoltes tyranni platt intet kunna hitta hem och tränga in.

För *dig*! Hvad sorg för *oss*? Och för *vårt* olycksaliga och undertryckta läge?
Om *lampan* blåser ut, för *vind-pusten*, hvad sorg?

Bäst är för mig att klättra till en höjd. Att färda ut det budskap, som jag bärer, ifrån fjerran. Derest det faller ned i emottagandets välkomnande och glade armar — godt och väl! Men om mitt ljufliga och glada budskap stöts tillbaka, och mitt förliknings-anbud sparkas bort med hån, har JAG, dock, talat ut, har JAG min själ, dock, frälst». Fördenskull steg han upp uppå en bergs-brant, och ropade till elephanter-konungen från fjerran, och sade: »Jag är sändebudet ifrån Månen, och intet sändebud må drabbas af förfång, hvad, ÄN, det tala må, hvad, ÄN, det höre. *'En man, som sänder är, har intet annat pålastadt beting än föra fram sitt budskap'*.[1] Änskönt hans tal må synas brista i respect, änskönt hans ord må synas hotfulle och hårde, det höfves, ej förthy, att, honom, ge gehör, enär han icke, efter sitt arbitrium, till Månens ord, kan något lägga, enär han icke, efter sitt arbitrium, från Månens ord, kan något taga bort. Du vet — o kung! — att Månen, som upp-mäter och kring-vandrar

[1] »An apostle has only his plain message to preach» (Qur'ānen 29: 14.).

verlden, höfvitsmannen är på verldens marknads-plats. Och dagens konungs: Solens ställ-förträdare. Du vet, att, derest någon spinner ränker emot Månen, och icke hör hans budskap med uppmärksamhetens öra, han hugger, med en yx, emot sin egen fot, han sträfvar, med sin hand, emot sin egen död. Han gräfver, med sin egen hand, sin graf». De elephanters konung spratt, vid desse orden, häftigt upp. Förvånad, sporde han: »Hvad är, af detta sände-budskap, innebörden?» Bih-Rūz till orda tog, och svarade och sade: »Så hafver Månen talat och befallt: *'Eho sig ser, i styrka och i makt, dem svagom, öfverlägsen, och låter sig, af denna makt och styrka blåsa upp, och sig på grund deraf, deröfver, yfva, och trängtar efter att, med våld och tyranni, de värn-löse och svage trampa under fötterna, hans handlings-sätt och hans till väga-gående är ett ovedersägeligt och omisskänneligt indicativ på snarligt stundande degradation och förödmjukelse och skam för honom sjelf. Slik hug skall honom kasta ned i ödeläggelsens och undergångens hvirfvel.*

Så icke stolthets frö, i åkern af ditt hjerta;
Gif ej, åt hätskhet, rum, uti ditt hjertas fält.
Hur länge ämnar du, på våldets och på krigets fåle, lägga sadeln?
Far icke fort dermed, ty, STÄDS, skall jordens arma slägte ej förblifva krigets byte.
Med ens, skall våldets våg den fräne vålds-man dränka,
Med ens, skall himlens Pil den sköld, han lyftat, borra.
Ty vet: på ändalykten, verket blifva skall af ***annat*** *slag;*
Ty vet: på ändalykten, verket falla skall ur ***dina*** *händer.*

Allt för din *stolthets* skull, på grund hvaraf du tror dig vara, androm kreaturom, öfverlägsen, allt för din *högfärds* skull, på grund hvaraf du litar på din lånta magt, ditt snart förflydda varas majestät och glans, som leder dig i undergången neder

och förderfvet, har saken kommit till en sådan spets, att du har lagt beslag uppå MIN källa, och dine härar fört, till källan, fram, och gjort, i öfvermåttet af din elakhet och onda afsigt, den klara källans rena vatten mörkt, och grumligt, och rördt upp! Månn' du ej vet, att örnen den snabb-vingade och majestätiske, om han sig skulle understå att låta sine vingar vaja öfver denna källa, i hast, med ens, af blixten af min vrede,
308. skulle bli förtärd? Förbränd? Månn' du ej vet, att, derest Taurus, ifrån Himlens Betes-Fält, på denna källa, skulle kasta annekteringens och rof-begärets öga, *hans* öga skulle bli, af Arcturus, med spetsen af hans grymma pil, sydt upp?

Ja! Sjelfve djefvulen, när, hit, han kommer, kröker på sin nacke.
Ja! Sjelfve fågelen, när, hit, han flyger, låter vingen falla.
Ej himmelen, en gång, med mindre stödd af led-sven,
Fördristar sig att, från sin atmospher och från sin spher, bege sig hit.

Och jag, jag har, på grund af gränslösheten af min hänsynsfullhet och barmhertighet, sett an såsom min pligt att dig, med detta varnings-budskap, väcka upp ur sömnen. Om du din egen syssla troget sköter, om du, från detta slag af dristighet och djerfhet, afstånd tager — godt och väl. Om, deremot, du farer fort dermed, och görer hårdt ditt hjerta, då skall jag komma, uti egen hög person, uti mitt eget Väsen, i min skräckinjagande Essentia, och dig, med ångest-qval och pina, rätta af. Och om du detta budskap intet aktar, och på dess märg och sanning icke tror, kom nu, kom denna stund, då jag, i källan min, är nära-varande, att du, med egne ögon, må mig se, och, hädanefter, hålle dig, från denna källa, fjerran, och, kring dess grannskap, icke ströfve kring.» Förvånad blef, vid denna oration, de elephanters konung. Han gick till källan, och såg Månens bild i vattnet. Till elephanten talade Bih-Rūz

och sade: »O min konung! Tag något litet vatten ut ur källan! Och två ditt ansigte! Och gör din bön! Törhända månen skall, sen du, i stoftet, inför Månen, fallit neder, af ömkan rörd, dig, ge sin ynnest, och, med dig, bli nöjd.» Ut sträckte elephanten, strax, sin snabel. När snabeln uppå vattnet föll, kom det i rörelse. För elephanten syntes det som om det Månen var, som hoppade omkring. Han ropade: »O sändebud och budskaps-bärare från Månen! Månn' Månen rörde sig, emedan jag min snabel slog i källans vatten? Månn' Månen, THY, mig, vred och gramse är?» Bih-Rūz gaf svar: »För visst! Fördenskull, skynda dig! Fall ned! Fall ned, i stoftet, i tillbedjan, inför Månen! På det att Månens vrede stillad månde bli.» I stoftet lade elephanten sig, i hyllning, inför Månen. Han hembar, vördnadsfullt, sitt helga lydnads-löfte. Han underkastade sig Månens Vilje. Och lofvade att, hädanefter, aldrig komma dit. Att, hädanefter, aldrig bringa elephanter-här'n till denna källas grannskap eller nejd. Med desse budskap återvände, till sin kung, Bih-Rūz, ambassadören. Och hararne undfingo, derigenom, ro. Och, genom denna list, befriades de, allesamman, ifrån så stor och öfverhängande en fara. Och denna dödens skräck vek, från dem, bort.

Och jag[1] har denna saga talat om, i ty och alldenstund, bland Eder, höfves en förståndig man, som FÖRE Eder, i allt Edert verk och arbete, månd' gå, som Eder ledare och Eder undervisare. Som, Eder, bistå månde i att Edre fiender, med all Gewalt, fördrifva. Om, nu, vid detta tillfälle, en rapp och qvick person, af Er, rådfrågats, när hade, någonsin, sitt samtycke han gifvit, eller tillåtit att fästa kunga-skapets heders-inscription vid ugglans namn? Han hade, tvärtom, Er, befallning gifvit och förståndigat, att icke draga på Er vanryktet och infamin af ugglans skam. Förthy, förutom alle öfrige ej önskansvärde, klandervärde egenskaper, som han eger, förena sig, amal-

[1] Det är korpen som talar.

gamerade i hans natur, dessutom, svek, bedrägeri, och hyckleri och list. Och intet fel och lyte hos monarcher är jemförligt med perfidi, och trolöshet, och grymhet och **TORTYR.**[1]

Eho en främling är för kärlek och för tro,
Har icke vänskapens parfym och doft uti sitt hjerta.
309. Det bröst, som, af bedrägeri och skrymteri, förmörkats,
Har, i sig, ingen strimma utaf ljus.
Bryt ej i spillror trofasthetens lag,
Ty ingen last ger, menskomen, i näsone, en vämj'ligare
och en veder-värdigare stank än tro-löshet.

Och kungar äro Guds, Den Högstes skugga — lof-prisadt vare Guds, Den Högstes Namn! Förutan solen utaf konungarnes rättvisa, förmörkad vore hela verldens ring. Förutan skuggan utaf deras ömsinthets, huldsalighets, och trohets moln, förintadt vore mensko-barnens hvilande, bekymmerslöst och lugnt, i trygghetens och tillförlitlighetens vagga. Än mera: himlens tält kan, utan rättvisans och billighetens tält-stång, icke resas. Ty »*Genom rättvisa är det som himlen ståndar fast.*»

Om rättvisan ej vore mathematiskt fast-ställd,
Sku' himlens blåa hvalf ej finnas till.

ENÄR, För jordens barn, den tråd, på hvilken deras trygghet hänger, är bunden vid en rättvis konungs existens; **och** himlens tält-stång, utan rättvisans och ömsinthetens hjelp, som sig, i tidehvarfvets konungar, har visat, skulle krossas; **och** konungars befallningar, beträffande så menniskornas egendom som lif städs prevalera; **och** deras bud, likt Ödets Bud, i lösande och bindande af förehafvanden och företag, ha vunnit laga kraft —: **fördenskull** bör en konung hålla tro och hata våld, och,

[1] **TORTYR,** Se not å nästa sida.

ömt, behandla sine undersåtar, ej *tyranniskt*. Han bör sitt hjertas spegel hålla ren från hatets rost. Han bör, på hjertats tafla, svekets, tyranniets, och **TORTYRENS** [1] inscription ej

[1] **TORTYR.**

»A young man — absolutely harmless from a political point of view — had his apartment raided and a copy of »*The Brown Book of the Hitler Terror*» was found in his room, left there by a friend the night before. For this offence of which he was innocent he was brutally knouted on the legs with a stick full of rusty nails. His legs became swollen, an infection of gangrenous nature set in, and he barely escaped amputation. Now, two years later, he walks like a cripple and he is periodically laid up, his legs swelling and filling with pus which he must have removed before they can heal and he can walk again. While in prison, when asked questions, on his attempt to answer calmly, the guards spat in his face. He, then, determined *not* to answer them. The result of this »impudence» of silence was the throwing of lighted cigarettes down his throat. He also said he and his fellow prisoners and other inmates were knocked down to a kneeling position, and forced to open their mouths while the guards urinated in them.

A friend of a famous poet, the latter an elderly Jew and a pacifist, was in the same prison during the term of the old man. He described the most harrowing scenes of sadistic **TORTURE,** inflicted on this frail, gentle, and aged man. He was forced to strip nude one night before fellow prisoners and the guards. With a burning match they set fire to the bony old form covered profusely with hair. When his screams of pain became too loud they threw a pailful of urine over him to put out the flame. Another night he was stripped nude again and made to dance to a lewd dancehall tune on a table between burning candles and buchetfuls of human manure. Weary and broken, after hours of this humiliating performance, he stumbled and fell forward across the table, upsetting the refuse over him. A few months later the shrivelled, beaten and scarred old body was found dead, hanging by a rope in his cell. The Nazis pronounced it suicide. It was the new Germany's answer to race, innocence, ideals, and genius.

Most of the men and women were given the jobs of cleaning out the toilets with their bare hands, and told if they wanted their hands clean before eating or retiring, they could lick them.»

(»*My years in Germany*» by Martha Dodd (Gollancz Ltd, London, 1939.), pages 257, 258 and 259.)

rista in. Ty de olycklige, som, genom våldet af en tro-lös, svek-full konung, och, genom grymheten af en förädisk herrskare, ha öfverväldigats, dem drabba skall detsamma öde, hvaraf drabbades, i kattens,[1] i den fromme, afhållsamme kattens[1] klo, den stackars rapphönan och lille vakteln.» UPP lyfte alle fåglarne sin röst, och frågade: »Hur lyder den berättelsen?»

»Drunk with the power Messrs Chamberlain and Daladier handed to them in Munich, Hitler and his friends have indulged in a maniacal and frenzied orgy of sadism and destruction that has shaken the world.»
(Ibīdem: page 267.)

The futile and barefaced attempts of »*Der Angriff*» — a newspaper on about the same plane as »*Der Sturmer*» — to refute Martha Dodd's statements are doomed to derision and contempt. Except in case of kindred spirits amongst newspapers, which **reproduce** them. [»Judases like Chamberlain and Daladier» (Ibīdem: Page 318)] (»*S. D. S.*» $^{12}/_{7}$ 1939.) **And reproduce them without Contradiction or Demur** Cf. »**G. H. T.**», 15th of July 1939: »**I DAG**», where such newspapers are held up — imprecatiōnī et exsecratiōnī.

[1] M. Bonnet: »There is ONE criticism which I refuse to accept: and that is that France was not loyal to her signature. France's signature is sacred. Czechoslovakia wasn't invaded, was she? (Alors!)»
(Alexander Werth: »*France and Münich*». Page 345. [Hamish Hamilton, London, 1939.])

»Chamberlain, after giving away **Czechoslovakia** (— *med 2.000.000 soldater, vapen för 5.000.000.000 kronor, försvars-anläggningar för 1.500.000.000 kronor och vapen- och ammunitions-fabriker för inemot 20.000.000.000 kronor* — Öfversättarens Parenthes) refused to leave Hitler his umbrella as a souvenir. 'Oh, no, you can't have **that:** It's **British!**'»
(Ibīdem: Page 395.)

»*It was during the Anglo-French talks of April 29th and 30th 1938 that Lord Runciman was, if not born, at any rate, conceived.*»
(Ibīdem: Page 147.)

»*The End of the Münich Lie*»: Italians in Tunis: »*We want Runciman! We want Runciman!*»
(Ibīdem: Page 399.)

»The *End of the Münich Lie*»: Italians in the »Tevere»: »*We spit on France.*» (Ibīdem: Page 413.)

DEN FEMTE SAGAN

Femte Sagan.

Qvad korpen: »Jag mitt näste hade i ett träd på sluttningen af ett visst berg. Der bodde, i mitt nära grannskap, en viss rapphöna. På grund af närheten af detta grannskap, vann den kärlek, som, med sitt band, oss hade länkat hop, en ökad styrka, och åsynen af rapphönan frambragte, städs, hos mig, en innerlig tillgifvenhet för honom, och, när, så, tillfälle sig erbjöd, för oss, läto vi oss in i samtal med hvarandre. En dag, försvann han plötsligt från min åsyn. Och borta han förblef en långan tid. *Så* länge att jag trodde, att han kommit om. En tid efter den rapphönans försvinnande, kom, der, en vaktel. Han gjorde, af rapphönans bo, sitt residens. Och, då jag inga underrättelser och tidender om honom hade undfått, fann jag ej fog för tvist med vaktelen, på denna grund.

En går. Och, strax, en *annan* tar hans ställe. 310.

En tid förflöt, sen detta hade händt. Och stjerne-himmelen, som hvälfver sig omkring, sig hade många gånger hvälft omkring, då, plötsligt, ett tu tre, vår rapphöna behagade tillbaka-vända. När han en annan installerad såg uti sitt näste, begynte han att vid-ta förberedelser för krig. Han ropade: »MITT nästet är! Gå bort ifrån det! Palatset tillhör MIG! Gör, på dig sjelf, det tomt!» Men vakteln svarade och sade: »Ingalunda! Just nu är dess besittnings-rätt i makten af min klo. Och jag är dess in-hafvare och herre. Om du har rätt dertill, gack, sträfva efter att bevisa dine rätts-anspråk. Och laga, att du lägger laga papper fram och åtkomst-handlingar.» Qvad rapphönan: Ditt

inhaf grundadt är på rån och rof. Jag eger köpe-bref och lagfarts-handlingar i saken.» Kort sagdt, emellan dem, brann striden het, och, med hvart ögonblick, brann splitets flamma hetare, och, med hvart ögonblick, upplyftes tvedrägtens och osämjans standar allt högre och allt högre upp i luften. Ehuruväl jag föreslog, dem, sätt för tvistens slitande och påfann utvägar att bilägga processen och gå in på en förlikning — fåfäng möda, fåfäng möda! Till slut bestämdes det, att saken skulle hänskjutas till en, i rätt, förfaren domare, och underställas hans beslut och hans dekret. På det att han, sen båda parters argument han åhört, en dom, på rätten, grundad skulle färda ut, och göra slut på bådas, deras yrkanden och äskanden. Qvad rapphönan: »Ej långt från detta ställe bor en katt. En mäkta from och sedesam och afhållsam och Guds-hängifven katt. (»The Runciman Respite» [»*France and Münich*», Page 205.]) En katt, som ondska flyr. En katt, som grymhet afskyr. Hvar dag, han håller faste-dag, och fastar. Hvar natt, han bringar natten till i bön och andakts-öfningar, och håller natten lefvande i djup meditation. *Allt från den stund*, då Solen, denne kung Djamshíd, på gyll'ne Thron, sin konungsliga puka låter slå i Det Palatsets pelar-gång hvars Namn är: »*Himlen ha Vi byggt med Egen Magt*»,[1] *och till den stund* då Nattens Konung låter breda ut sin mörka matta på det fält, som heter: »*Vi ha jorden bredit ut liksom en matta*»[2] han smälter ned sin oskattbara själ, med hungerns eld, i späkningarnes smältdegel, i fastans smält-ugn. *Allt från den stund* då stjernornas armé och de klart skinande planeternas kohort, på himlahvalfvets fält begynna sätta sig i rörelse, *och till den stund*, då Guds-Allmagtens kammarherrar, med ljuset af den verldsföryngrande Aurora's ljusa-stake, som skiner fram från horizon-

[1] »*Nous bâtime le Ciel par notre Puissance Seule*». (Qur'ānen: 51: 47. Kasimirski's Öfversättning.)

[2] »*Nous avons étendu la terre comme un tapis*». (Qur'ānen: 51: 48. Kasimirski's Öfversättning.)

tens gräns, för jorde-barnen, visa fram de spår, som gifva an den klara Solens uppgång, står han, liksom ett ljus, på Guds-andaktens fot, och smälter ned, af kärleks-glöd och kärleks-eld, i tårar.

Med ögats vatten, tvår han sina händer från all verlden;
I nesans skrymsle, söker han, åt sig, en Skatt från Himlen.
Sin fot, förakt-fullt, vändt från båda verldarne;
För *sig*, en främling, blott. Förtrogen, blott, med *Gud*.

Hans frukost utgöres af gräs och vatten. Det fjerran är, ifrån hans skaplynne att skada skapelser, och såra menniskor, och gilla blods-utgjutelse. En domare, än han, mer rättvis och mer ädel finnes ej. En skilje-domare, än han, mer omdöms'-giltig, fördoms-fri, och o-på-verkad kunna vi ej finna. Till honom, höfves, oss, med hast, att ila, att han, opartisk, oss emellan, färde ut sin dom.» De kommo, båda, härom, öfverens. De vände, båda, sine ansigten mot kattens hus. Och jag, jag följde efter dem, i deras spår, ty jag var angelägen om att SE den mång-omsjungne, fastande och religiöse katten — som, om han **311.** svarade mot sin beskrifning, i sanning måste vara ett af verldens underverk. Dessutom lekte mig i hågen iaktta den dom, han, mellan litiganterna, sku' färda ut. Knappt hade alla tiders fastare sitt öga låtit falla på dem båda, förrän han ställde sig uppå sin högre fot, och vände blicken sin mot höga helge-domen, och lade an den Guds-hängifna minen af en pilgrim, och började sig sysselsätta med uppfyllelsen af Guds-andaktens riter, och slöt sig in i böner utan slut, och sträfvade, med omsorg utan gräns, att bringa kroppens tvenne pelare i position, i botens knäfall och förkrosselsens genuflexion, inför vår Herre.

Till helvets-porten, NYCKELN är den bön,
Som lång du görer, inför menskors ögon.
Om du, i hemlighet, är elak och gemen,
Hvad gagn af fromhets-ryktets rena vatten på din vandels yta.

I häpnad vakteln stod, på grund af kattens åtbörder, och rapphönan förvånades och baxnade på grund deraf. De väntade och stodo, der, förbidande, till dess att han sin andakts-öfning skulle hafva terminerat, och skredo sedan fram, och bragte fram sitt ödmjuka »Salām!» De bådo honom blifva, mellan dem, en skilje-domare. De bådo honom afgöra och slita deras tvist, beträffande det rätta ägar-skapet utaf huset. Den katt, sen ifrigt honom de bönfallit och besvurit, lät upp sin mun och talade och sade: »Förmälen mig om enskildheterna i Edert fall.» Till orda togo rapphönan och vakteln, och talte om för honom, hur det sig förhöll. Qvad katten: »Käre unge vänner! Mig hafver åldern satt sitt märke på, sin stämpel. Och mine yttre sinnen hafva undergått en svår försvagning. Uppå min hjessa har omhvälfningen af stjerne-himlens qvarn-hjul, som sig vrider kring i ständig rotation, stänkt svaghetens och skröplighetens damm. Hos mig, den grymma tidens skonings-lösa höst har, med en is-ig hand, från Lifvets Lustgårds unge telning, stulit bort dess svalkas vatten, stulit bort dess skönhets glans. Och yngling-skapets natt, som, helt och hållet, är all krafts och värmes källa, har, till snö-hvit ålders arla morgon-stund, som är, af alle lyten och skavanker, deras sammanfattning och förening, nu, förvandlats.

O ve mig! Yngling-skapets glade dagar ha förrunnit!
Mitt lif har på det vis, som *du* nog känner, runnit ut i sanden, runnit UT.
I sin[1] står åtråns mjölk. I flod stå ångerns tårar.
UT, ur mitt hufvud, hafver flugit sjelf-utsmyckningens, personlighets-förgudningens och yfverborenhetens vind.

Men kommen närmare, och talen ljudeligare, och täljen mig, ånyo, än en gång: hvad ÄR det som I önsken? På det att

[1] eller »ebb», corresp. till »flod».

jag, med kärandens påstående och yrkande samt, ock, med svarandens gendrifvande och refuterande, må fuller bli bekant och komma på det klara. Och, sen, i stånd bli satt att färda ut en dom. Men *innan* jag det gör, och *förr'n* jag utslag fäller, vill jag Er hugna med en smula vänligt råd. Jag vill Er, med förmaningar och maningar, inunder hvilkas täcke ligga svepte in och dolde de sanningar, som, verlden och religionen, höra till, till fyllest lycklig-göra.

Om du, i dag, mitt råd ej aktar på,
Förbjude Gud, att dig, i morgon, ångern gnager.

Om I, med hjertats öron, viljen höra mine ord, och bringa dem till platsen för mot-tagandet, skall deras frukt, Er, komma till, och bli till gagn, såväl i denna verld som i Den Nästa Verlden. 312.
Men, om I dem förakten och tillbaka-visen, och Er, från deras andemening vänden bort, skall jag, åtminstone, inför mitt samvet's dom, mitt karla-väsens, stå fri från allan skuld och skam, och stånda sjelf-rättfärdigad.

Jag har gjort *mitt*, belangandes, **dig**, gifva **råd**;
Om du det tager **mot**, om du det slänger **bort**, vet, bäst, du **sjelf**.

Bäst är, för Eder, att I, båda två, Er, söken Rättvisans och Fredens Väg, och, ifrån Sannings-Vägen, icke vandren vilse, ej heller yfven Eder öfver verldsligt gods och gull, som har sitt ansigt vändt mot ödeläggelsens gebit och intet-görelsens. Bäst är, för Eder, att I ej beröfven Er Välsignelsen i Evighetens Verld och Oförvanskligheten, allt för den snöda vinnings skull, som bjuds af denna verld. Som dårskap bjuder Eder gripa fast i Er besittning.» Qvad rapphönan: »O rättvise och omutbare domare! Om menniskor blott sträfvade att söka det som rätt är, och hvar och en sig skrudade i rättvisans och pligt-

trohetens egenskapers mantel, då funnes ej behof af domstols-tribunal, då funnes ingen anledning besvära domstols-presidenten för hans utslag. Åklagarens, försvararens geschäft, afläggandet af ed, frambringandet af prof: allt skulle bort-lagdt bli, i glömska falla, bli blankt obehöfligt. Försvinna skulle det från tidens sidors bok. Men SOM båd' käranden och svaranden — den ene som den andre — fått sine ögon lyckte till och täppte till af sjelfviskhetens och de egen-nyttige motivens ophthalmi, är det, dem, stört omöjligt skåda Sanningen i ansigtet. THY, höfves, dem, en man, hvars hjertas ögon öppnats upp, och klarhet fått förmedelst Ärlighetens Perlas Ögon-Salva. En man, uppå hvars syn-bilds spegel egen-nyttans damm sig icke lagt och lägrat. På det att han må ärlighetens skönhet kunna förevisa för de tvistande, och hålla denna skönhet fram för deras hjertas ögon. Och denna Sannings grund-princip och ande-mening hafver en af Religionens store män, i bunden form, på versens tråd, hängt upp, och sammanfattat, i gestalten af en saga.» Qvad katten, spörjande: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN SJETTE SAGAN

Sjette Sagan.

Qvad rapphönan:

1. »De installerade en domare, och domar'n grät;
   Qvad en, der, nära-varande: »Hvi gråter du?
2. Nu är ej tid, för dig, att gråta och att klaga.
   Nu tiden inne är, för dig, att ta lyckönskningar emot, och vara glad.»
3. Qvad domaren: »O ve! Hur skulle jag, med hjertat krympt och klämdt, förmå afkunna dom?
   Jag okunnig, och de två parterna, i målet, kunnige!
4. De två mot-parterna, i saken, hemma! Med fallets alla enskildheter fullt förtrogne!
   Hvad vet den stackars domaren om desse litiganters härfvors trassel?
5. Han vet ju ingenting? Har ingen aning om hur saken sig förhåller. Han är blankt okunnig om alla bi-omständigheterna! **313.**
   Hur skulle han förfoga och befalla kunna öfver deras goda gods och blod?»
6. Den andre svarade: »Sannt! Sannt! De båda kontrahenterna, de *veta* mer. Men påverkas af partiskhet och sjelfviskhet.
   Du! Du vet ingenting! Men skiner gör du, dock, såsom en Domens och Religionens Lampa!
7. I ty att ingen fördom eller partiskhet inverkar på ditt utslag dem emellan, och din dom,
   Är denna fördoms-frihet och opartiskhet ditt ögas ljus.
8. De två, i målet, hemma-stadde parterna, å andra sidan, de

äro, af sin sjelfviskhet, förblindade, i sjelf-intresse;
Och deras partiskhet för' deras vetande i grafven.

7. Så länge du ej låter dig bestickas, är du klar-synt;
Så fort du börjar *fika* efter något, blir du klöf-bunden och blind.

10. Opartiskhet gör vis okunnigheten;
Men partiskhet och fördom görer kunskap vrång och grym.

11. Derest en domare sitt hjerta binder fast vid mutor,
Hur skall han *skilja* kunna mellan förorättar'n och den förorättade?»

Men — Gud ske lof! — *ditt* rena hjertas spegel har ej gripits an och skymts af sjelfviskhetens rost. Och ögat af *din* pligttrohet och samvets-grannhet har ej bländats och fördunklats utaf mutornas och egen-nyttans eld. Af detta skäl är det o-omkull-kasteligt och o-omtvistligt, att det, som rätt är, skall *du*, oss, förkunna, och det, som rättvist är, oss, stadfästa, som dom. Eho sin nacke drager undan din befallning, hans hufvud skall du gifva, Evighetens Tuktomästare och Fängelse-Fånga-vaktare, i våld.»

Eho sin nacke vrider undan din befallning,
Hans hufvud hugg, med straffets glafven, af.

Qvad katten: »Visliga I talat hafven. Klokt och visligt. Och sanningen är *den*, och sannings-krafvet *det*, att hvar och en af Er bör rycka upp begärets telnings rot utur sitt hjertas jordmån. I bören veta, att, eho har, verkeligen, rätt, eho är, verkeligen ägare af Sanning, han är, ock, sannerligen, segrare och öfvervinnare. Sak samma om hans kraf, till synes, ej gå fram, sak samma om hans anspråk ej, synbarligen, beaktas Å andra sidan är den falske pretendenten, som stöder sig på ohemule kraf, i sjelfva verket öfvervunnen och besegrad, om än, offentligen, hans vädjan vinner rätt. Ty skrifvet står: »*Det, som är falskt är dömdt att flykta bort.*» Hur sköne klinga icke desse höge ord:

Derest, i dag, mot mig, din springare du sporrar,
Hur vill, i morgon, ur mitt kast-reps snara, du dig bryta loss?
Till synes är du seger-säll, men — vänta:
Se saken rätt! Från Verklighetens syn-punkt. Ty många äro de, som du har sårat. Och många suckar och förbannelser har du besvurit fram.

Jag säger, Eder: 'Gören, Eder, goda gerningar till ett förråd för Evigheten, och sätten ingen lit till detta lif. Till detta korta lif, som, likt ett sommar-moln, och välbehaget af en ljuflig gård af rosor, i hast, i hast, skall vissna bort, och dö. Betrakten hög och låg av Ādam's barn som en. Betrakten fjerr-belägne, närbelägne utaf menskligheten slägte, för Er, så käre som Ert eget lif. Tillstädjen icke, hållen ej för höfveligt att, gentemot en enda menniska, begå en handling, som I ej gillen skulle gentemot Er sjelf.[1]

Betrakten ej som lofligt emot andre **314.**
Hvad I ej skullen anse lofligt emot Eder sjelfve.[1]

På detta vis ut-flåste han, emot dem, trolleriets och bedrägeriets siraps-söte, svafvel-mängde fromlerier, till dess han vunnit deras vänskap och förtroende. Till dess de skredo, trygge och förtröstansfulle, och förutan skräck, villrådighet och tvekan, helt nära till den fläck, der katten stod. Då grep han, med ett enda språng, dem begge, och fyllde köket af sin buk med kött. Med fågel-köttets läckra, kostliga förråd och proviant. Och spåren, af hans böner, fromme vittnesbörd, och andakts-förevisningar, och verkningarne af hans afhållsamhet, redbarhet och kyskhet kommo fram i dagen.[2] Och syftet med

[1] »Ehvad I icke viljen menniskorna skulle göra emot *Eder*, det gören I ej heller emot *dem*.»

[2] Verldskrigets 10 millioner slakt-offer.

alltsammans visade sig vara tillfredsställandet af hans helvetiska personlighet. »Staten är en person.» (Jakob Christoffer Boström.) Hans snöda lustar och hans djuriska instinkt.

Och jag har denna saga talat om, på det att du må veta, att ingen tilltro sättas bör till en af svek-fullt sinn. Till en, som offrar menniskorna uppå slakte-bänken.[1] Nu är det så, emellertid, att denna uggla — ränkespinnande och trolös — framvisar samma sinnes-håg och complexion som ofvan-nämnda katt. Förutan mått: hans fel. Förutan gräns: hans brister. DEN del deraf, som komma kan i regionen af beskrifningen, är som en droppe i omätlighetens ocean. Den är likt en atom, när jemförd med de nio himmels-sphererna, som hvälfva sig och hvälfva sig omkring.

Om jag berömde ugglan hundra tusen år,
Ej *ett* beröm af hundra tusen vore rättvist.

Förbjude Gud, att I *den* åtgärden, Er, skulle välja ut, och sätta ugglan uppå sultanätets thron! Förthy så snart, uppå hans olycks-bådande och olycks-digra hjessa sättes kunga-kronan, skall, tvifvelsutan, stjerne-himlen den tyranniske, uppå hans hjessa, kasta ödeläggelsens och undergångens sten. Så snart den trappa, som, till thronen, leder upp, beröres af hans fot, den ej välsignade, skall blixten ifrån stjernehimlens hvalf, i raseri, på honom, gjuta ut tillintetgörelsens och undergångens eld. I ty och alldenstund hans väsen orent är, och hans essentia afskyvärd och vedervärdig, skall Eder hyllning och Er underdånighet, på honom, gå förspilld.

En ren natur det kräfs, att taga mot Guds Nåd;
Ty **hvarje** sten och jorde-klimp blir ej korall och perla.

[1] Till en, som offrar menniskorna upp-i skytte—grafven. Till en, som beder Gud välsigna vapen-makten, krigs-makten, i Fridens Furstes Egen Helgedom och Freds-Palats, det uttydt är: i *KYRKAN*.

Sen fåglarne, på desse orden, med uppmärksamhetens öra, lyssnat, beslöto de, med ens, att afstå från sin plan. De öfvergåfvo tanken på att varda ugglans underdånige och ugglans undersåtar. De gåfvo, honom, afslagets farväl. Och ugglan, skämd och förödmjukad i sitt innersta, förblef, i skammens vrå, förnedrad och förgrämd. Till korpen sade han: »Du svartansigtade! O du, hvars ansigte ej vet af någon skam! Du har, nu, slitit blygsamhetens slöja från ditt ansigte! För godt du funnit kasta detta spott och spe på mig! Föraktad har du gjort mig och bespottad! Du har mig kastat ned i hatets och i oförsonlighetens grop. UPP har du tornat fiendskapens damm, som tidens omhvälfning, på hundra tusen år, ej skall förmå att lägga. UPP har du flamma låtit stridighetens eld, som alla vatten-massor, hvilka gärda himmelen omkring, ej skola hafva i sin makt att släcka ut och qväfva.

Dö skall mitt hjerta. Dö. Men aldrig dör det ärr, din grymhet ristat hafver på mitt hjerta. 315.

Jag vet ej, *hvilka* forna handlingar, från *min* sida, jag har att tacka för all denna kärlighet och älsklighet, i denna dag, från *din*. Jag vet ej, om du, kanske, har betraktat dylik vänlighet och affabilitet såsom nödvändiga preliminärer eller inledningsceremonier, oss emellan, för att en *grund-val* lägga, till ett godt Gemyt, ett trefligt sam-förstånd. Dock vet: derest ett träd huggs ned, skall, från dess rötter, *ny* en telning spira. Och den skall växa *till*, och den skall blifva *stor*, och den skall återvinna *all* sin forna glans och höghet. Men när, med svekets såg och våldets såg, förtrolighetens och försonlighetens telning sågas af och kapas, då kan man ej, på något sätt, sig, tänka eller föreställa, att trofasthetens gren sku' spira från dess rot. Och, likaså: Om, af ett svärd, ett sår blir fogadt till. Det såret helas kan, och läkas med en salfva. Men såret af ett giftigt ord, som tungan talat ut, kan aldrig någonsin,

i hela lifvet, läkas. Ty tungan vållar gapande, oläkelige sår, som ingen salfva i all verlden mäktar draga samman eller hela.

Det sår, som tungan fogat till, blir aldrig läkt.

* *

*

Det sår, som, genom tungans svärd, i hjertat, ristas in,
Blir aldrig, grundligt, läkt af någon salfva.
Emellan *dig* och *den*, du, med din tunga, qvalt,
Är UTESLUTET allt kamrat-skap eller sam-förstånd — förutom sam-förståndet och kamrat-skapet emellan glas-flaskan och stenen.

En pil-spets, som, i bröstet, sitter fäst: — att draga DEN, ur bröstet, ut, är möjligt. En pil, som, ifrån tungan, in i hjertat, skjutits in: — att draga DEN, ur hjertat, ut, är icke möjligt.

Den pil, som *hjertat* stinger, *dess* gadd kan ej dras ut.

Allt ondt, som tänkas kan, allt ondt som qvälja kan, kan, genom något annat, förebyggas eller botas. Men icke illviljans och hatfullhetens glöd. Dess motande och undanrödjande ur själen är, genom intet stratagem, uppnåeligt och utförbart. En *eld*, ehuru den förbränner och förtär, dess kraft och makt kan, genom vatten, varda släckt och stäckt. Men elakhetens eld kan icke, genom de Sju Hafvens Alle Vatten, släckas. Ett *gift*, ehuru det är skadeligt och död-medförande, dess Virus kan, med mot-gift, nihil-eras, dess onda verkningar, ur kroppen, föras ut. Men elakhetens gift kan icke, genom motgiftet af NÅGON balsam eller salfva, ryckas ut ur hjertat. Och vet, att, hädanefter, är planteradt, mellan mig och dig, och mellan min nation och dine stam-förvandter, den oförsone-liga fiend-skapens träd. Hvars rötter sträcka sig till jordens djup. Hvars grenar öfver-toppa toppen af Pleijäderna.»

När, i ditt bröst, planterats hatets träd,
Väl vet du, *nogsamt* vet du, hvad slags frukt det bringar.
Inrotad hätskhets träd bär frukt af SÅDAN art,
Att dess arom för gommen af hvartenda hjerta alstrar fasa.

Sen ugglan detta sagt, begaf han sig i väg. I väg begaf han sig, förgrämd och modfälld. I väg begaf han sig med fällde vingar. Och korpen, ångrande de ord, han talat ut, föll i ett djupt och långvarigt begrundande. Han sade för sig sjelf: 316.
»Hur fast förunderligt är icke detta häpnads-väckande bestyr, som jag, i blindo och i dårskap, gett mig in uti, och gripit an! För mig, mig sjelf, och alle mine stam-förvandter, har jag väckt grymme fiender till lifs, och bistre, blods-utgjutande tyranner väckt till vrede. Hvad hade jag att göra med att gifva, fåglomen, mitt råd?! Hvad orsak hade jag att spela *deras* Mentor?! Jag var ej mera passlig, jag än någon annan, att axla varnarens och råd-utbringar'ns mantel! Och gifva råd och hålla tal ibland ett folk, hvars yngste, minste ledamot och medlem är mycket visare och bättre än jag sjelf. För öfrigt, desse vise fåglar visste *mer* om ugglans fel och brister än jag sjelf. Och hvad som, dervidlag, var bäst att göra, hade de långt bättre reda på än jag, jag sjelf. Men — vise som de voro — hade de sin tanke riktad på affärens ändskap. De bäfvade vid tanken på hvad ohemule ord sku' föra med sig. De handlade på innebörden af de Helge Orden: »*Eho sin tunga tyglar och i tystnad lefver han är vis.*» Och Gud har skapat tungan som ett svärd. Dess form är svärdets form. Dess skepnad svärdets. Och detta för att ange, att den ej begagnas bör på lek. Ty att, med svärdet, leka tillhör gycklarenas och svärdslukarnas skrå. De hjeltar och de män, som dra i strid och örlig, begagna blott sitt svärd i krigets led. Att draga tungans svärd ur gommen: — svärdets skida — att, utan nöd-tvång, draga fram det naket, det är, med egen hand, sin egen strupe skära, det är att vedervåga sjelfva hufvudet uppå ett kast.

När tungan *vana* får att tala lösligt tal,
Hvad *under*, om, af skräck för henne, själen bäfvar?!
Då svärdet blifvit smidt att taga lif och mörda,
Har det, rättvisligen, i formen af en *tunga*, blifvit smidt.

Men värst af allt är *det*, att desse orden fälldes rakt i ansigtet på ugglan. Förutan tvifvel, skall, af denna orsak, ugglans ursinne och raseri ha blifvit värr'. Och, derigenom att han hörde mine smäde-ord med egne öron och in propriā persónā, har hat på hätskhet lagts och mordisk hämnd-lust stegrats. Det hafver blifvit sagdt, det — *blifvit till ett ord-stäf*, att den som vis är, om han äfven hafver fullt förtroende till egen kraft och makt, betraktar det som nödvändigt och de rigeur *att* aldrig tala lede ord till en sin fiende, *att* aldrig vara den, som *börjar* en dispyt, *att* aldrig lita blindt på egen makt och styrka, *att* aldrig väcka sofvande och slumrande fiendtlighet till lifs. Förthy, änskönt en man bepröfvadt mot-gift äger, och massor utaf skilda mediciner hafver i sitt våld, är det ej, DERFÖR, rätt, att han, i hopp om deras efficacitét och bot-förmåga, skall sluka i sig massor utaf dödligt gift.

Änskönt du hafver motgift i din hand,
Gif akt! Sup icke i dig dödligt gift!

Och alle vise äro, derom, öfverens, *att* dådets verkan ordets verkan öfverväger. *Att* öfverlägsenheten, öfver tal, af bragd är oförnekelig och fast beståndande. *Att* resultatet af de gagnerika gerningarne sig visar och bevisar vid de gerningarnes slut. I det att de, vid ändalykten, ingå hjonalag med Godheten. Och *den*, hvars ord hans gerning öfverglänser, och *den*, som tolkar sina gerningar med fagert snack, och *den*, som pryder sina gerningar och bragder, inför menniskornas ögon, med ljufve lof-ord och med huldt beröm, **han** dömder är att, inom ganska kort, få se sin gerning lösas upp och bli till grus och spillror.

Och, sjelf han dömder är att höljas utaf skam. All *bragd-lös tal-konsts frukt är ruelse och ånger.* JAG är den store talaren och lille göraren, som aldrig brydde mig om helsosamt begrundande och nogsamt öfvervägande af sakens följder och affärens conseqvenser. Men hade Visdoms-Kronan smyckat ännet af mitt tillstånd, och hade jag en andel ägt af Visdoms-skatte-Kammarens o-tömmeliga Skatter, DÅ hade, först och 317.
främst, jag sport en man, om råd, och, sedan, derest, dervidlag, beslutet fattats, att jag *borde* tala, bragt fram en oskadlig och mén-lös oration, ur hvilken intet split sku' hafva kunnat spira, ej heller någon hätskhet skulle hafva kunnat alstras fram.

Jag talte bittre, icke öfver-vägde ord;
En perla, som ej genom-borras kunde, genom-stack jag.

Enär jag, utan hörande af vis-mäns råd, och utan råd-plägning med erfarne och kloke, beträdde denna faro-fyllda väg och lät mig in på detta värf så fullt af våda, och, utan öfverläggning, och med ifrigt mod, vrok ur mig ord, som voro blott till skada, vrok ur mig ord, som väckte krig till lif, hvad under, om jag räknad vorden är ibland de ondskefulle, och tutad ut som kunskaps-lös och som en tok?! Och gjorder känd som babblare och narr?! Det hafver till ett ord-språk blifvit: det som skrifvet står: »*Den mycket talar, talar mycken smuts.*» Ehuruväl — rent ytligt sedt och till det yttre skenet — det TAL-FÖRMÅGAN är, som utgör skillnaden emellan menniskor och djur, tillräkna *vis-män,* åt de menniskor som tala strunt, en rang betydligt lägre än den rang, de ge åt djuren. Och sammaledes, också, menniskor emellan. En menska, som är stum, hvars tunga är i band, betrakta *vise män,* i allo, ädlare och nyttigare än en talare.»

Tyste äro djuren. Menniskorna tala.
Den stumme bättre är än den som talar illa.

Om menniskan *skall* tala, så bör hon tala Sannt.
Om icke, bör hon, liksom djuren, tiga stilla.
Tag dig i akt för dåren, som talar vidt och bredt om tio menniskor, som äro DÖDA![1]
Och tala, du, i Visdom, och, af Gud, bevarad, blott om En. Om En som LEFVER. Blott om DEN ENDE LEFVANDE. Blott, endast, blott, om — **Gud**

Kort sagdt, sen korpen detta talat och sig sjelf anklagat, darrade hon något litet, ryste *till*, och flög i väg.
Och sådan, som jag, nu, den har beskrifvit, var begynnelsen af tvisten och misshälligheten mellan oss och ugglorna.» Qvad konungen: »O Kār-Shināz! Jag hafver lyssnat, nu, till alle dine ord. I deras sköte lågo tal-lösa välgerningar. Med vis-män samman-sitta, taga vis-mäns ord till ledare för våra gerningar och handlingar är af bekymmers-frihet och prosperitét, en indicator, ett prof på fram-gång till fullkomlighetens rang.

De godes sällskap är liksåsom mysk;
Ty deras doft gör, uppå hjertats hjerna, verkan.
De vises gerning visa vägen fram till Guds-Kunskapens Thron;
De vises ord äro vägledare till Vishets-Jungfruns Sköte.

Alltsedan, NU, i mig, mitt hjertas hus illumineradt vordet är af desse, Guds-upplyste, Guds-ingifne Ordens Helga Lampa — den enda Lampa, som enstöringarnes cell, i menskligheten monasteria, mäktar lysa upp — förklara för mig, hur du ämnar gå till väga för att förbättra läget för vår krigar-skara, som, lik en mygga, svedd i ljusets eld, har svedts i elden af de ugglors
318. öfvermodiga tyranniskhet. Och yppa, vidare, för mig, hur du har tänkt dig böra gå till väga, för att, åt mine undersåtar, skaffa ro i deras hjertan, för att, åt min armé, förskaffa fred.»

[1] »Historie-forskaren» och »Literatur-bökaren».

Ditt visa råd, så snart det griper in, och tar en sak om hand,
Upplöser knuten på mång' hundra till-knutna och svåra
angelägenheter på EN timme!

UPP lät den vise Kār-Shināz lof-prisandets och Konunga-förhärligandets tunga. Han qvad:

»O konung! Vare verlden, dig en lydig slaf! Och vare
Himmelen din Hjelpare och Upprätt-Hållare!
Må Segern, ridande på tvenne vind-fot-snabbe fålar, i spetsen
gå för hela din armé!

Hvad, nu, beträffar det, som dine insigts-fulle, klar-tänkte ministrar, till föredragandets palats, ha dragit fram, med olika förslag: *än* krig, *än* fred, *än* flykt, *än* bibehållandet och vidmakthållandet utaf vår post och position, *än* neslig underkastelse och skymfligt samtycke till ut-betalande af krigs-tribut och skatter, så får *jag* säga, att, för min del, *stygges* jag vid alltihop. Ej NÅGOT utaf de förslagen kan jag gilla. Mitt hela hopp är det, att vi, förmedelst någon slags finurligt, fintligt, plan-lagd list, oss, skaffa må en öppning och ett räddningstillfälle till undflykt. Ty mången man har, genom list och knep, och genom adopterandet af slughet och förställning, fört ut och gått i land med företag, som ingen yfverborenhet eller, dermed, beslägtade fasoner kunnat gå i land med eller föra ut. Liksom de röfvare i riket af Gurgān, förmedelst list, från-narrade en eremit ett får, ja, stulo fåret bort ur eremitens egna händer.» Qvad konungen: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN SJUNDE SAGAN

Sjunde Sagan.

Qvad Kār-Shināz: »Det har berättats för oss, att en from och afhållsam asket, för att det offra upp, sig, hade köpt ett fett och frodigt får. Ett rep han hade bundit om dess hals. Han ledde det i rigtning mot sin eremit-cell. På vägen, fick en skara röfvare, på fåret, syn. De öppnade begärets, lystenhetens öga. Omgjordade förräderiets och bedrägeriets länder. De ställde sig i eremitens väg. Hos de Gurgānske stigmännen begynte stormen af passionerna och lystnaden att rasa, men oförmögne voro de att, som en leopard, på shaikhen, taga språng, att, ansigte mot ansigte, och, frontibus adversis consistentes, från honom rycka fåret i sin klo. Af tvång, följakteligen, drefvos de till ränker. De blefvo tvungne bruka räfvens list. De sökte gifva, shaikhen, harens sömn. De sökte honom vagga in i säkerhet. Och honom, sedan, hastigt öfverrumpla. Sen, mycket, de funderat hit och dit, bestämde de sig, mangrannt, för ett särskilt stratagém, en särskild krigs-list. De kommo, derom, öfverens, att de den godtrogne, omisstänksamme mannen, dermed, skulle lura, och, sedan, narra fåret ur hans hand. Så var det klart. En af dem gick, till shaikhen, fram, och sade: »O shaikh! Hvar hafver du fått denne hund ifrån?» En annan gick, till shaikhen, fram, och frågade: »O shaikh! Hvart leder du, nu, hädan, denne hund?» En tredje man dök upp, som ingenstädes från, och talade på samma sätt och sade: »O shaikh! Månn' du, dig, ämnar att gå ut på jagt? Jag ser, du för' en hund, med dig, i led-band!» En skälm antastade den shaikhen bakifrån. Och sporde: »Shaikh! Hur mycket köpte du den vackre hunden för?» På detta vis, de

kommo, en och en, och hvar för sig, från ett håll och ett annat, och spände, alle, ögonen i shaikhen, och sporde, alle, enhälligt,
319. af honom, samma sak. En af dem sade: »Detta är en får-hund!» En annan sade: »Nej! Det är en vakt-hund.» En understod sig kasta skymf-ord och förnärmelser på shaikhen, och sade: »Detta är, ju, drägten af en Religionens man! Han skrudar sig i Renhetens och Redbarhetens Kåpa! Hvi smutsar han sin mantel och sin hand med denne förorenande och afskyvärde hunden?» Men mot-hugg fick han af en ANNAN af det bandet, som genmälde, och sade graf-allvarligt: »Shaikhen är en fostrare. Han leder denne hunden bort att fostras till *Guds* tjenst. Han leder honom bort att omhuldas och smekas af Den Högste.» En hvar af desse slynglar sjöng en sång efter SIN näbb. En hvar sin fräckhet spydde ut på shaikhens hufvud.

De slöto till hans ögon med sitt inställsamma tal, allt under det att deras läppar göto fräckhet;
De stulo bort, från älskarena, deras hjertan, allt under det att hvar och en på cittran spelade, i olik-artad ton.

På grund af mängden af de samman-stämmande utlåtandena, begynte tvifvel invadera shaikhens sinn. Han sade, för sig sjelf: »Förbjude Gud, att säljaren af detta kreatur en trollkarl varit har, som det förhexat! Förbjude Gud, att han, med sina trollkonster och hexerier, en hund har låtit synas som ett får, i mine ögon! Nu, ingenting är bättre för mig än att *jag* min hand, från denne hunden, håller fjerran. Att jag, på språng, på jagt, beger mig efter denne lurendrejare och säljare. Och tar tillbaka, från honom, det guld, jag, honom, såsom priset för ett får, betalat har.» Den stackars shaikhen lemnade, på grund af mått-lösheten af sin enfald och godtrogenhet, det får, han egde, der det var och stod. Och sprang, i hastigt lopp, att hinna fatt dess säljare. Och röfvar-bandet röfvade hans får i hast. Och röfvar-bandet tog det fåret till sin lya. (Böhmen.

Mähren, Österrike, Tyskland.) Och utan att behof ha haft att bruka våld, de lade fåret, hasteligt och lusteligt, på slagtebänken. I följd af detta stratagém och denna list, lät shaikhen fåret glida ur sin hand. Och mistade ej fåret blott, men guldet. Och jag har denna saga talat om, på det att vi, vi, OCK, må välja och slå in på stratagémets väg. Ty utan användning af list och stratagém, blir omöjligt, för oss, på ugglorna, få öfverhanden.

När du, i makt, ej är din ovän vuxen,
Förgät ej bringa stratagém och krigs-list i din hand.
Ty, medelst list, du kan de hjeltars bågar bräcka sönder;
Och, medelst stratagém, de starkes bågar båg-sträng
bryta af.

Qvad konungen Pīrūz: »Kom fram med ditt förslag och tala öppet!» Qvad Kār-Shināz: »Jag vill mig sjelf, i detta företag, gladt, göra till ett offer. Jag vill, att nå vårt mål, gladt, offra upp mitt lif. Ty lagligt är och lofligt är, för en person, att dö, om, dermed, lifvet af en menighet kan räddas, och frälsningen af många menniskor kan nås. Och detta stämmer både med förnuft och tradition. Mig, synes det tillrådeligt och visligt, *att* kungen, i den allmänna församlingen, i det convent, som inbegriper både hög och låg, först, gjuter ut, på mig, sin vredes skålar, mig låter drabbas af sin vredes eld. *Och* färdar ut, derpå, om mig, befallning, *att* de mig plocka skole på min skrud af fjädrar, *att* de mig smeta skole med mitt eget blod. *Och* kasta mig, af blod betäckt och sårad, vid foten och i skuggan af det träd, uppå hvars grenar hvila våre nästen. *Att* konungen, med hela sin armé, derefter, drager bort, och till ett visst förborgadt ställe sig begifver. Och väntar, der, på mig, till dess att jag, sen jag lagt snarans fall-rep ned på deras väg, och snarans fall-grop gräft, skall återvända efter väl förrättadt ärende, och göra klart, för konungen, hvad tiden och hvad

läget yttermera kräfver.» Följaktligen kom kungen ut, ur råds-gemaket, rasande. Han skummade af raseri och harm.
320. Och alle hofmän stodo, i förbidande, afvaktande. Och nyfikne att finna ut, hvad, mellan kungen och wazīr'n, hade beramats, och hvad den hemliga rådplägningen emellan dem bragt fram för resultat. När de nu sågo kungen komma ut, ur råds-gemaket och lön-kammar'n, skälfvande af vrede, de böjde, alle, sine hufvud ned. De stodo, alle, grubblande och undrande. DÅ gaf hans majestät Pīrūz, med ens, befallning, sägande: »I gripen Kār-Shināz! I kasten ut den skälmen! Och plocken honom på hans fjädrar och hans stjert! Och sölen ned, med blod, hans fot och hufvud! Och kasten honom ned vid foten af ett träd!» Men kungen, sjelf, med hela sin armé, begaf sig till det ställe och den plats, som han, med Kār-Shināz, valt ut och kommit öfverens om. Allt under det att detta timat, hade solen sjunkit ned, och Allmaktens Gudomeliga Kammar-Tärna smyckat himlens stjernors brudar, på himla-hvalfvets perl-bestänkta tak.

När solen, den strålande, gömde sig bort,
Drog natten, den mörknande, fram med sin här.

Shabâhang, konungen, och ugglornas monarch: han hade, hela dagen, liksom hans ministrar, med denna tanke, lekt och plägat samlag: »Enär vi, allaredan, kunskap fått och kännedom om korparnes abode, och hafve slaktat eller brutit vingarne på största delen af dem, hvi skulle vi ej, nu, i natt, emot dem, företaga nytt ett natt-anfall? DÅ skulle deras lefnads DAG, till NATTEN af förintelsen och döden bli förvandlad! DÅ skulle vi, i två, tre dagars tid, vår lefnad kunna lefva fram i nästets lugna vrå, i frid och trygghet!

Sen fienden har dödt, skall njutbart bli vårt lif.

Kort sagdt: DÅ natten, som är dagen af bazāren af de ugglors härlighet och majestät, uppå sig dragit mörkrets svarta dok

och dunklets svartblå-färgade och dystra kåpa, och satt sig ned på verldens rikes thron, och, öfver denna verld, fått öfverherra-väldet; D Å höfdingen för Zanzibâr's [1] armé, emot Tatārernas,[1] sin mörka fana höjt till natt-anfall,[1]

— All jordens yta impregnerad var och genom-dränkt af ambra;
Allt himlens kloster uppfylldt var af rök —

DÅ föreslog natt-ugglornas monarch, och lade fram för omröstning och bifall, inför sin hela krigs-här och sin stab, att gå till natt-anfall, ännu en gång, mot korparne. Och allesammans voro, enhälligt, der*för*. Och allesammans drogo ut mot korparne.

En trupp, som sökte fejd, en skock som tände strid;
Och alle fulle utaf hätskhet, djerfhet, lystnad efter blodsutgjutelse.
De bundo sina midjor, hårdt, med hatets bälte, om;
De samman-drogo sine flint-sten-hårde hjertan för conflicten.

När ugglornas armé, till korparnes förläggnings-ort, väl hunnit fram, befanns det, att der fanns, af korparne, ej minsta spår. Ej minsta tecken af dem gjorde sig förnimbart. En skräck grep ugglorna. De nästan raglade. Åt hvarje håll och rigtning 321.
gingo de och sökte. Allt under det att Kār-Shināz låg, qvidande, under ett träd. Han låg och qved, och vred sig, jemrande sig sakta. En uggla råkade att uppfånga hans stön. Han bragte underrättelse härom till konungen. Shabâhang gick, med några ugglor ur sin svit, som voro hofvets pelare och kungens hemligheters emot-tagare, att honom syna. Han sporde honom: »Hvem

[1] Originalet har, för »Zanzibar», »Zangbar». Zangbār betyder, utom Zanzibar, äfven bläck. Prof. Eastwick skrifver, här, i en not: »Darkness is here compared to the sable sons of Abyssinia, and the day to the fair-faced Tátárs».

är *du*? Och hvad är *ditt* geschäft?» För kungen uppgaf Kār-Shināz sitt namn. Derhos, sin faders namn. Derhos, sin ställning, som hans majestät Pīrūz's minister. Han lät sig undfalla ett ord och två om sin befogenhet och sin belägenhet vid korp-kungs-hofvet. Shabâhang svarade: »Ja, ja! Jag vet! Jag har hört mycket talas om dig alla redan. Nu, tala om för mig: hvar äro korparne? Den andre genmälde: »Mitt ynkeliga tillstånd torde visa klart, att *JAG* ej är i stånd att tala om det minsta grand, hvad angår DERAS hemligheter.» Shabâhang frågade: »Du var, ju, korp-kungens minister och wazír?! Du var, ju, invigd i hans alla hemligheter?! Du var ju hans rådgifvare och hans förtrogne?! Hvad brott har du begått och hvad förräderi, att denna skam dig drabbat har och denna nesa? Hvad har du gjort dig saker till, att du har ansetts värdig denna vedergällning?!» Qvad Kār-Shināz: »Min herre och min mästare blef, på mig, vred. Han fattade, emot mig, agg och ovilja. Han gjorde mig till föremål för sine misstankar. Och mine afundsmän: de fingo, sig, på thy sätt, dörren låten upp till sqvaller och förtal. Och satte strax, i gång, mot mig, ett lömskt bakdanteri. Till dess att, för mig, skedde hvad som HAFVER skett. Till dess, mig, timade, hvad timat HAFVER. I det att forna tjenster, förre pligt-trohets-bevis, förgångna skyldighets-uppfyllelser ej längre sågos AN. Blott aktades som skrot. Och kastades i icke-varats skrot-behållare.»

> Förutan lön och tack: all tjenst, jag har bevis't;
> Förbjude Gud, att någon straffes med en otacksam och orättviser tjenst-utkräfvare!

Shabâhang frågade: »Men hvad var *orsaken* till hans misstänksamhet?» Till svar, qvad Kār-Shināz: »Hans majestät, vår nådigste monarch, behagade att, efter Eder natt-attack, befalla till sig samtlige wazírer och ministrar. Och dem befallde han, att, hvar och en för sig, afgifva sitt utlåtande med anledning

af den calamitét, som hade timat. När min tur kom, befallde han, och sade: 'En räddnings-planka te! Och peka ut en bot! Som oss, ur denna svåra fara, frälse! Lägg, oss, en krigs-list fram! Ställ fram ett stratagém! Som, från oss, detta gräseliga, hiskeliga olycks-öde värje!' Jag svarade och sade: '*Vi* ha ingen makt oss inlåta i strid med ugglornas armé. Ty större *deras* dristighet i örlig än *vår egen.* Och större *deras* härs-makts, deras styrkors *anfalls*-kraft än *vår* armés *försvars*-kraft. En annan sak är den, *att* Ödet, nu behagat LÄGGA lyckans stridshästs tyglar i händerna på uggle-kungens frie vilje. *Att* thron-trappan, som leder upp till segerns thron, med fjäten af densamme himla-stormande monarchen, hafver sirats. Att, nu, emot Den Nya Lyckans innehafvare och herre, skaka näfven, och taga nappa-tag med Ödets protegé: — det är att mana ut, emot sig, Ödets hämnd, och förebådar nederlag och undergång och fasa. Förthy att slå på skrytets trumma, och berömma sig af täflings-fähigkeit med innehafvaren af sådan seger-sällhet, som, beständigt, dageligen, växer, är typiskt ett karakteristikon och märke, som alltid förebådar olycka och skam.

Strids-lystenhet mot Lyckans protegé
Skall, på den stridslystne, som vore det ett träd, hans hufvud kapa.
Den antilop, som löper in i lejonets qvartér,
Skall, genom egen död, sitt eget hemvist öda.

Bäst är, ja, allra bäst att skicka, honom, sändebud. Att skicka, honom, sändebud med freds-anbud och pacification. Ty, om de tända stridens låga an, då skola vi se BRÄNDE våre hem, och allt vårt gods och bohag och geråd, af splittringens och skiljemessans eld, förtärdt, förskingradt. Och vi, vi sjelfve, skingrade som rök, och spridde kring, i verldens alla regioner. Då, deremot, om de sin ingång göra genom fredens dörr, och vi gått in på att betala sådan krigs-tribut och pålaga, som nöden 322.

kräfver, vi skole lefva tryggt, i tacksamhet mot dem, och lefva sorge-fritt, i alle våre dagar.'

Om det, dig, lyster hålla hufvudet uppå dess plats, vänd
icke hufvudet från krigs-tribut och skatter.
Förthy, om DET du gör, skall ej ditt *hufvud*, hos dig, blifva
qvar och ej din *krona*.

Vår konung baxnade, vid desse mine ord. Han stod, af häpnad, slagen, och bestörtning. Ursinnig, utbrast han: 'Hvad vågar du att påstå? Hvar tar du modet från att tala desse ord? Vill du mig skrämma från att slåss med ugglorna? Vill du antyda eller föregifva att vår egen här ej ugglornas armé kan hålla stången?!'

Om fienden, på grund af svärdet sitt, är karsk,
Nåväl: — jag, *ock*, en spjut-spets hafver, som är hvässad,
När jag, för krig och bardalek, får håg och lust,
Jag bringar fiendernas hjertan ned i pina.

Jag öppnade, ånyo, varningarnes tunga. I syfte att min trofasthet ådagalägga och min pligt-trohet, jag skänkte, honom, varningarnes skänk. Jag talade och sade: 'O min konung! Vik icke af ifrån det rättas väg! Gif dig ej in, på grund af lockelserna af ditt hjertas maning, förutan öfvervägande och eftertänksamhet, i en affär, ett företag, hvars slut du icke vet. Kläng, hårdt, dig fast vid ödmjukhetens krycka, och fall till föga, som den mask du är. Ty hända kan, att öfvermäktig ovän, med ödmjukhet och foglighet, kan späkter bli och göras mild och tam. Och hända kan, att svår-handterligt byte, i snaran bringas kan, med smil och list.

Frid i de verldar två är DE två ordens tolkning:
'Mot vännerna, var mild! Mot fienderna, mjuk.'

Precis på samma sätt som med den bistra stormen. Det låga gräset erfar, deraf, ingen skada. Förblir, på grund utaf sin litenhet och ödmjukhet, i fred. Då, deremot, det höga trädet med de starke grenar, på grund af sin motspänstighet och kärfhet, varder knäckt.'

'Föröfva icke våld! krig! Ty stjerne-verlden, som sin lust, i våldkrig-föröfvande, beständigt haft och hafver,
Skall spärra våldkrig-föröfvar'ns och tyrannens väg, med våld och tyranni'.

Af mina varningar upptändes korparne till raseri. Jag väckte deras misstankar och misstro. De klagade mig an och ropade: 'Du står på DERAS sida! Du tar parti för ugglorna: för våre fiender! Du sviker oss! En affälling du är, en apoståt! Du öfvergifver dine egne stamförvandter!' På grund af dessa, mine fienders anklagelser, beviljade, mig, kungen ingen tilltro. Han vägrade, på mina varningar, att lyss. Han ut-göt, öfver mig, sin grymma vredes skålar. Och vrok mig, i det tillstånd, ned, som, här, I sen. Emellertid förmärkte jag, hos honom och vårt folk, en afsigt att, mot Eder, förebereda krig. Thesslikes, ock, en plan att, för att Er fördrifva, af krigs-list göra bruk och 323.
stratagém.» När ugglornas monarch till Kār-Shināz's framställning hade lyssnat, hänvände han sig, strax, till en af sine nära-stående wazīrer. »Hvad synes dig», qvad konungen, »om detta fall? Och huru är du böjd att SE på denne korp?» Ministern svarade: »*Hans* fall tycks icke kräfva något vidare beaktande. Ju förr, dess hellre, hugg hans hufvud af. Och rensa jordens yta från hans läro-satsers smuts. Ty detta bör betraktas som en afsevärd välgerning. Och anses för en fullkomlig favör. Och tillfället att *honom* ta af daga — en lycko-träff, än hvilken vi, oss, icke TÄNKA kunna någon större — bör ej till spillo ges och släppas ur vår hand. Jag ser, i desse half-utsläckte glöd-kol, en eld, hvars lågor ingen släcka kan.

Låt oss, till Gud, vår tillflykt taga, om, från denna eld,
Der skulle komma, till oss, någon rök, der skulle komma, till oss, någon gnista!

En hvar, som släpper tillfället utur sin hand skall, sedan han sin »*chance*» har mist, och möjlighet till makt-utöfning har förlorat, ej någonsin, i hela lifvet, åter-få sin »*chance*». Och, för det mesta händer, att hans bot ej båtar. Den, som sin fiende, i skröplighet och ensamhet, har träffat på, gör bäst i att befria sig från honom. Ty, om den fienden, ifrån den olycks-hvirfveln, varder fri, och vinner kraft, och finner makt och medel, skall han, för visso, slå sig ned, på huk, i hämndens embuscade, och hatets bakhåll. (Tyskland 1933—39.)

Närhelst en fiende, från *dig*, flyr bort, flyr du ej bort från *honom*;
Närhelst en fiende, utur *din* fall-grop, skuttar upp, går du ej säker för att ramla ned i *hans*.
Månn' det, dig, lyster att, för fara från *hans* sida, vara trygg?
Gif, honom, då, om han, i *din* hand skulle falla, ingen miskund.

Må kungen taga sig i akt, och, på hans ord, ej lyss. Ej låna örat åt hans hale ord, som smälta hjertat. Ty vise män ha sagt: 'Att lita på en VÄN, som icke pröfvats har, är annat allt än vist.' Hur mycket mindre bör man lita på en *svekfull fiende*, som söker gifva utlopp åt sitt länge närda hat?!»

I desse dagar, då man ej kan lita på en VÄN,
Hur kan man lurad bli, af snacket af en OVÄN? (England 1933—39.)

En del af desse ord uppfångades af Kār-Shināz. I hjerte-ångst han klagade, och utbrast:

»Jag hafver, ALLAREDAN, ett förpinadt och ett blodigt
såradt hjerta;
Vrid icke, du, i hjertats sår, din dolk.»

De orden gjorde verkan i Shabâhang's: ugglekungens hjerta. Han vände sig, ifrån wazîr'n, som hade talat, bort. Hänvände sig till ännu en wazîr. Och sporde honom, sägandes: »Hvad är din åsigt och hvad säger du?» Wazîren svarade: »Jag kan ej finna någon mening med att mörda honom. Jag ser, deri, ej bittersta reson. Förthy en manlig man, om han sin ovän finner neder-bruten och förkrossad, bör, med miskund och ömkan, gjuta olja i hans sår. Han bör i dagen lägga herzliches Erbarmen. Te fram, med godhet, eftergift, och tillgift, de vackra känslor han, för menskligheten har. Åt den, som slitits upp och rifvits sönder af förskräckelse, åt den, som flyktat in uti 324.
en fristad, bör han förskoning ge och skänka nåd. Den vilsevandrande, som vandrat långt från Vägen, bör han omhuldiga och ta i hand.

Bereder Väg för Herrens män! Och görer Vägen **NY!**
Då, sjelf, du ståndar, rak, grip handen af den fallne!

Och det finns mångt och mycket, som gör menniskorna vänskapsfullt och kärleksfullt inställde mot en fiende. Som, till exempel, skräcken för en *TJUF*. Så gjorde hennes rädsla och förskräckelse för tjufvar, emot sin make, gunstigt sinnad köpmanskapar'ns vif. Qvad konungen: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN ÅTTONDE SAGAN

Den Åttonde Sagan.

Han svarade: »Det hafver, oss, berättats, att, der, en gång, en köpen-skapar' fanns, ofantligt rik, ofantligt sur till lynnet. Ofantligt stolt, ofantligt ful att på-se. Derhoss han gammal var, och snål, och ogästvänlig.

Lik afgrunds-djevul'n, i sin ansigts-vederstygglighet.
Lik badhus-eldens korp, i dårskaps-talträngdhet.
Hans hjerta var af sten. Hans själ af härdadt stål.
Han lif, ur hjertat, stal, och eld ur själen.

Och denne vederstyggelige gubbe hade fått ett vif. Ett vif af ren natur, af skönt utseende. Den fjorton dagar gamle månen gjorde, genom hjelpen utaf lånet utaf hennes kinders glans, den mörka natten mera klar och strålande än ljuse dagen. Och solen, den all verlden lysande och sköna lampan, som en LATÉRNA är för himla-hvalfvets dōm, blef genom strålen af det ljus, som sken från hennes hjerte-smyckande och fagra ansigte, ut-plånad, skrapad ut, och sken ej mer. Och tidens tunga, när den ville sjunga ut sitt pris af denna, hela verldens själ och smyckarinna, brast, uti lof-sång, ut, med desse ord:

»Skön månen är. Men fagrare och vänare än månen är ditt ansigte.
Cypressen ståtlig är, och rak, och hjertat vederqvickande. Men din gestalt är, än Cypressens, rakare och ståtligare och mer vederqvickande.

Den perle-prydda pennan af beskrifningen, beskref, på sidorna af tolkningen och teckningen, på sätt som följer, hennes tjusnings hundra-tusend'-del:

Om phantasin, på tankens sidor, läte glida pennan,
Långt skönare än så Gud skapat din gestalt.
Hvar ynde, hvart behag, som, bakom Öfversinnlighetens slöja, har förborgats,
Har Gud, i din beundransvärda skepnad låtit träda fram.

Med hundra tusen hjertan sökte mannen: maken hennes att smälta isen kring den skönas håg, och öppna dörren till föreningen och lyckan. Det icke lyckades. Ty hon, å *sin* sida, med hundra tusen språng och flykt-försök, sprang, från sin älskande och hustru-kära make, bort.[1] Hon undvek all beröring, all
325. contact med honom. Ej tjusades hon af hans fagra snack. Ej lurades hon af hans inställsamma tal. Vid hvarje nytt bevis på hennes grymhet, fann mannen, hur hans kärlek växte till. Vid hvart förnyadt utslag af motspänstighet, vann kärleks-eldens flamma ökad fart.

Tills du, på mig, blir vred, blir ej min kärlek större.[2]

Hans åtrås hand grep icke ränn-snaran af hennes lockars svall, förutom, blott, med ängslandet och ångsten af hans hjerta. Hans önskans ros slog icke ut, ur hennes kinders rosen-gård och lust-gård, förutom blott i form af stingandet af vedermödans törn-tagg.

Jag SLAF är af den kind, som sig ej låter se.
Jag KÄR är i den lock, som sig ej låter smeka.[3]

---

[1] »Vitas, hinnuleo, me similis, Chloe!»

[2] Eastwick: »Thy spite is needed to renew my love».

[3] ordagrannt: draga.

En natt, besöktes deras hus utaf en tjuf. Det råkade sig så, att mannen låg och sof, men hans gemål var vaken. När hon blef tjufven varse, blef hon rädd. Hon kastade sig i sin makes famn. Höll honom, tätt, i sine armar sluten. Och maken, köpmanskaparen vok upp. Han fann, i sine armar, sällheten och lyckan. Af himmelsk fröjd betagen, hof han upp sin röst. Han jublade i högan sky, och sade:

Månn', ändtligen, min lycka vaknat har till lif?
Enär det ansigte, som jag ej ens i drömmen
Fördristade mig hafva något hopp att få,
Nu kommit till mig inför mine vakne ögon.

Hvad ÄR den denna kärleksrikhet och barmhertighet, som, nu, från bakom öfversinnlighetens skärm, för mig, sig tett? Med hvilket tjenst-bevis, med hvilken pligt-uppfyllelse har jag mig visat värdig denna stora gunst?

En kärlek, som ej *fanns* hos dig,
Hvar har den *kommit* från?

När, närmare, han såg sig kring, uppdagade han tjufven. Han ropade: »O lejon-hjertade och ädle man! O man, hvars fötters steg, af Gud välsignats! Tag hvad du vill af allt mitt gods och gull! Tag bort det, och för bort det, med dig, sedan! Ty, genom gunsten och välsignelsen af dine steg, har detta trolösa och obönhörligt grymma vif, mig, blifvit blid, mig, blifvit mild och blid.» Och lärdomen af denna saga: det är DEN, att under trängande, uppdykande omständigheter kan den, som dem bevittnar, se sig föranlåten att, gentemot sin ovän, låta nåd gå före rätt. Ja, han kan anse intet annat än förlåtelse och hänsynsfullhet, emot honom, RÄTTVIST. Som, nu, exempel-vis, med denne korp.»

Barmhertig var, då du mitt tillstånd skådar,
Ty, HÖGT, det ropar på barmhertighet.

Shabâhang sporde ännu en wazīr. Han ställde, på en tredje riks-minister, spörsmål. »Hvad dom», han sporde, »fäller *ditt* förstånd, i detta mål, som, oss, nu, föreligger?» Wazīren svarade: »Jag anser vara bäst, att kungen axlar nådens och
326. barmhertighetens mantel, och, honom, lifvets mantel icke drager af. Men, tvärtom, höljer öfver honom fredens äre-mantel, och honom ej missunnar frukterna af ynnest och beskydd. På det att han, å sin sida, i tacksamhet härför, i gengäld, må skatta tjenande i kungens tjenst som perla oskattbar. Och, sedan, öppna redbarhetens, ärlighetens deux-battant-er af kloka maningar och kloke råd. En ANNAN sak: De vise hafva alltid *DER*UPPÅ lagt an, *att* locka ut, ur fiendernas hopar, någon bråk-del. *Att* kasta tvedrägtens, misshällighetens sten i deras skarors medel-punkt och midt-punkt. *Att* med hvartenda stratagém, de känna till, af fienderna, göra två partier, fienderna klyfva. I ty att tvist och åsigts-olikhet bland *fiender,* hos *vänner* alstra hjerte-frid och arbets-duglighet. På samma sätt som tvisten mellan djefvulen och tjufven, till eremiten bragte lugn och sinnes-frid.» Qvad konungen: »Hur lyder den berättelsen.»

DEN NIONDE SAGAN

Nionde Sagan.

Wazīren svarade: »Det har berättats, att en eremit af ren natur, och afhållsamt och torftigt lefnads-sätt, och ädelt sinnelag, invid Bagh-Dād, i en utaf dess utkanter, förlagt sin bostad, och byggt upp sin cell. Sin tid han bragte till -- från arla morgon och till särla qväll — med dyrkan och tillbedjan af all verldens Konung — *må prisadt varda och förhärligadt Hans Namn*! *Enär* han hade skakat mantelen, från alla verldsliga förbindelser, allt sneglande åt verlden och dess lustar, ren och damm-fri, *och* läst, på ansigtet af lifvets bok, om denna verld, dess falskhets och dess tro-löshets beskrifning, *och* visste och sig hade lärt, *att* glädjens söta dryck ej tömmas kan förutan sorgens sting, *att* myntet uti rikedomens skatte-kammare ej vinnas kan förutan olyckornas qval —

En ros förutan törnen finnes ej i denna verldens trädgård;
Ej heller finns, der, en tulpān, förutan skammens fläck.
Dess sol-stråls-svärd dig når. Du säger: »Det är solen.»
Din kind[1] gör svärdet gul. Du säger: »Det är guld.» —

THY, drog han, i förnöjsamhetens cell, sitt hufvud in i Gudsförtröstandets och Hvilans krage, och tog emot, från Öfversinnlighetens Verld, med lugn och ro, den Mat, som Öfversinnligheten, honom, bragte.

Vi vande oss vid underkastelse och vid förnöjsamhet;
Med allt hvad som, från Vännen, kom, vi voro nöjde.

---

[1] acc. obj.

Nog af — en af hans ärlige disciplar erhöll kännedom om shaikhens stora fattigdom och brist. Och, för att ge honom ett sjelf-försörjnings-medel och för att hjelpa honom kunna ta sig fram, fram ledde han, till shaikhens cell, en ung, och fet och frodig buffel-hona, hvars söta mjölk förljufvade och smekte önskningarnes gom, och gjorde tungan under gommen mjuk och mild. Han buffel-honan gaf, åt shaikhen, som en gåfva. En tjuf bevittnade den gåfvans öfverlemnande. Hans lystnad väcktes upp. Hans lusta kom i svallning. Han satte sig i sinnet henne stjäla. Han sig begaf i väg till shaikhens cell. En djefvul, likaså, i menske-lig gestalt kom promenerande. En Ādam — utvärtes! Men invärtes, i verkligheten, en förbannad djefvul![1] Han slog sig, med den tjufven, nu, i sällskap. De blefvo, uppå vägen res-kamrater. Qvad tjufven, spörjande: »Hvad är, nu, *du* för en? Hvar kommer *du* ifrån? Och hvarthän *går* du?» Qvad djefvulen, som svar: »Jag är en djefvul. Jag mig omskapat har i denna skapnad. Jag hafver mig förklädt i mensklig
327. drägt. Jag ämnar mig till denne shaikhens cell. Ty många menniskor, i detta kunga-rike ha, genom honom och välsignelsen af hans förmaningar, vändt om, och slagit in på botens väg och Guds-tillbjedandets. Och mina frestelsers bāzār har folkats af. Och flan har blifvit marknaden af mina hviskningar. Thy, är jag angelägen om att få ett tillfälle, mig, gifvet att bringa honom om och ta hans lif. Jag har, nu redogjort för mig, på sätt, du hört. Berätta, du, nu, *mig*, hvad *du* är för en herre, och hvad *ditt* yrke är, och hvad *ditt* fack.» Och tjufven svarade: »Jag är, till facket, en bedragare. Att lura och bedraga är min profession. Och, natt och dag, jag tänker ej på annat ting än huru, på någons guld, jag lägga kan beslag. Och, derigenom, rista in bedröfvelsens, nedslagenhetens ärr i någons hjerta. Jag

[1] Fräckt och myndigt pöser pampen;
Men, ex nihil, nihil fit.
Är du vis, så sök ditt Väsen (Mishlé 8: 21.),
Undfly pampen, han är tom.

är, just nu, på väg för att, från samme shaikh, som en fet buffel eger, den buffeln röfva bort, för att, på den, må godt, och göra den till medel för mitt uppehälle.» Qvad djefvulen:

»O du, all verldens själ! Du är min vän och bror!»

Pris vare Gud och lof, att tråden af gemenskapen och slägtskapen emellan oss har blifvit starkare! Ty detta, ENSAMT, är tillräckligt, för att göra oss till vänner. I ty att bådas afsigt är att vålla, honom, mén.» Derefter gingo de, tillsammans, vägen fram. När qvällen kom, anlände de till eremitens cell. Och denne hade just afslutat sitt beting och förelagda värf af daglig andakt. Han hade just afslutat sitt tillbedjande af Gud. Nu satt han, der, på kanten af sin gamla böne-matta. Han hade somnat in. Han fallen var i sömn. Ett infall tjufven fick, det slog honom, han tänkte: »Om denne djefvul söker honom mörda, är möjligt att han, under proceduren, vaknar upp. Och skriker till. Och häfver upp ett rop. Och, derigenom, kommer andra menniskor, som, i hans grannskap, bo, att, från den söta sömnen, vakna upp och alarmeras. I så fall, blir det, mig, omöjligt *stjäla* buffeln.» Och djefvulen, å sin sida, begynte grubbla. Han tänkte: »Om, nu, tjufven drar i väg med buffeln, och leder buffeln ut ur detta hus, så måste han, nödvändigt-vis, först, öppna dörren, och möjligt är, att shaikhen, genom dörrens knarrande, blir väckt. I så fall måste hans afdagatagande bli skjutet upp.» *Thy*, sade han, till tjufven: »Hör, nu, på. Ge dig till tåls en stund och vänta lite. Till dess att jag har tagit shaikhens lif. Sen kan du buffeln ta, och dra i väg med.» Men tjufven svarade: »Nej! Vänta, DU! Till dess att jag har gifvit mig i väg med buffeln. Sen, kan du, lugnt och ostördt, mörda shaikhen.» Och tvisten, dem emellan, växte het. Till dess att, slutligen, den öfvergick till gräl och träta. Förbittrad i sitt sinne, höjde tjufven upp ett rop. Han höjde upp ett rop, och *väckte* shaikhen. Till shaikhen, skrek han: »Upp! Här står en

djefvul! Som i beredskap står dig lifva af!» Men djefvul'n, å *sin* sida, var ej svars-lös. Han skrek i högan sky: »Här står en tjuf! Som ämnar ta och föra bort din buffel!» Af deras träta och konflikt, blef shaikhen väckt. Gaf till ett anskri, höjde upp ett nöd-rop. Hans grannar ilade till hjelp, med hast. Och följden var, att djefvulen och tjufven flydde. På så vis räddades asketens lif. Derhos hans egendom. Från all sköns mén och skada. Allt hägnades och skyddades i frid, på grund af stridigheten mellan två hans fiender.»

När stridighet, i *fiendernas* krigs-här, bryter ut,
Hvad göres, *dig*, behof, ur skidan, draga svärdet?!

När, nu, wazīren nummer *tre* sin saga bragt till slut, begynte den som, först rådfrågad vorden var: wazīren nummer *ett* att baxna. Han sade: »Klart jag skönjer, nu, att denne korp har
328. Eder, med sitt lismeri, och spegel-fäkteri, och trolldoms-drejeri, FÖRHEXAT. Men tagen Er i akt, och vaknen upp ur dåsighetens sömn! Och dragen inbilskhetens bomull ur förståndets öron. Betrakten det som Eder skyldighet och pligt, att, med den noggrannhet, som vishet förestafvar, begrunda denna angelägenhetens ändalykt och slut. Förthy de **vise** män ha lagt sin gernings grundval — besynnerliga, då det gällt sig skydda mot en oväns ränke-smideri och funder — på regeln och principen af rättfärdigheten. De låta sig, från vägen, ej åsidovändas af ord, som äro lögn, af tal, som saknar ljus. Å andra sidan, de förvirrade och oförsigtige: de taga ingen hänsyn till de vise mäns princip. Strax, genast, efter lite smicker, falla de till föga. De visa artighet och affabilitét. De glömma fordomtima hatfullhet och hätskhet. Uråldrigt, ärftligt, sekelgammalt ras-hat, med ens, på *en* gång, platt förgäta de. De vända sine hjertan mot försoning. Det fröjdar dem att hafva ingått fred, att hafva stiftat frid. De *veta* intet och de *inse* intet, att, om en fiende, i tusen olika förklädnader, förkläder

sig, och skapar om sig i mång' tusen olika gestalter, skall rosten af hans hat, på taflan af hans hjerta, likaväl förblifva.

Jag talade till dine svarte lockar, sägande: »Ej skolen I,
ännu en gång, begå stråt-röfveri!»
Och åren gingo bort och åren svunno, Och, ännu, alltjemnt,
fortgår deras lek!

Men märk-besynnerligaste af alltihop är DET, att, genom och i följd af Eder okunskap, en fick-tjuf från Bassóra, uti Edre ögon, antar skepnaden utaf en stjerna från Bagh-Dåd. Och att en färgad liten kula utaf glas, i Edre ögon, synes som en konungslig och äkta perla. Ert fall mig minner starkt uppå den timmermans, som, af sin sedeslösa, liderliga makas ord, bedrogs och lurades.» Qvad konungen: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN TIONDE SAGAN

Tionde Sagan.

Wazīren svarade: »De ha förtäljt,[1] att, i den staden Sarandíp, der fanns en timmerman. Han hade nått, i *enfald*, högsta graden. En hustru egde han, ett fagert vif. *Hon* hade nått, i *skönhet*, högsta graden. Med ögon som den skönaste gasell. Med ögon, hvilke med en enda blick till fånga togo, dämpande, det vilda lejon. Med ögon, hvilkas kisande och smäktande och räf-spels-lekande och falske blickar, åt denna verldens vise, gåfvo harens sömn.

En tafla, hjertat dårande och själen smältande;
En afguds-bild, af fager kind, som älskarena smekte.
På grund af hennes lock, var hyacinthen i förtviflan,
På grund af hennes kind, var rosen, afundsam, till vatten, smält.

Den timmermannen var, af kärlek till henne, förryckt. Han kunde, utan henne, icke hvila. Ej en minut, han kunde härda ut, om henne han ej såg. Af nöd-tvång tvungen, smekte honom qvinnan. Men önskningens pokal, vid kärleks-festmåltiden, *den* tömde hon, med andre fest-deltagare, tillsammans. I deras grannskap fanns en unger sven. I hållning och gestalt som en cypress, den der, vid stranden af den friska vattu-bäcken frodades. I företeelse och anblick, som en ros, hvars kinder tvagits glänsande af Lifvet Vatten.

---

[1] »This is the 7th story in the 3rd book of the Hitopadesha.» (Professor Edward B. Eastwick's Note.)

329. Hans kinder sådana, som ingen sol och måne kunde alstra.
Och med ett skägg, som ej den svarta mysken kunde bringa fram.

På honom föll den qvinnans älskogs-lystne blickar. Hans hjerta bands, af kärlek till henne, med bojor. Förhållandet emellan dem begynte, först med budskaps-sändningar och bref. Utvecklade sig sen. Och slöt med närmanden och ömme sammanträffanden. Ty desse bref och budskap förde med sig längtan efter möte och förening. Och denna längtan blef förverkligad i möten natt och dag. En skara afundsamme, ondskefulle män, *för hvilke,* tanken på två menskors lycka och förening förvandlade den ljusa dagens stråle-glans till den svarta nattens mörker, *för hvilke*, tanken på att desse två personer, tillsammans, skulle tända samförståndets lampa, förtärde deras svarte hjertan med den hemska svartsjukans och afundsjukans eld —

Jag hyste aldrig afund mot honom på grund af hans förmögenhet och rang;
Men jag afundades, dock, honom, samman-sittandet med hjerte-röfverskan —

En skara nedrige af denna art erhöllo, om förhållandet af kärlek, dem emellan, kunskap. De hastade att, derom, underrätta timmermannen. Den stackars timmermannen, fast han oförmögen var, af mycken, nitets glöd, och svartsjuks-qvalens hetta, åtrådde, likafullt, att få, på saken, reda, och att, i värsta fall, på saken, råda bot. Han föregaf en resa. Han sade till sitt vif: »Tillaga mat och mat-säck, åt mig, ty jag ämnar mig till marknads-staden. Och fastän afståndet från denna plats och dit ej är betydande, tör resan, likväl, kräfva ganska många dagar. Jag vet ej, hur jag lefva kan, när skild från dig. Jag vet ej, huru jag, i smält-degeln af det mitt hjerta smältande, förtärande afskiljandet ifrån dig, skall kunna härda ut och hålla mig vid lif.»

O du, som, *mot* min vilje, stjäl, från mig, din kind!
Hvem är, som, *med* sin vilje, skulle välja, åt sig, ut, ifrån dig, fjerrskap?

Och qvinnan, också, gjorde, med förställning, uttryck åt bedröfvelse och sorg. Hon tårar göt. Men det var glädje-tårar. Från hennes ögon föllo droppar af förhoppningarnes regn. Hon lagade till rese-kost och mat-säck. Hon tog, ifrån sin man, ett ömt farväl. När timmermannen, från sin hustru, skulle skiljas, förmanade han henne strängeligt och nogsamt. Och sade: »Porten måste, *noga*, vara låst. Och handels-varorna och allt mitt gods och bohag måste, *noga*, vara skyddade, och, fast, förvarade. På det att inge tjufvar, medan jag är borta, må få ett tillfälle sig gifvet, såsom skänk. På det att vi ej lida må, på gods och guld, förlust.» Hans hustru hörde noga på hans order. Hon stämde, med honom, härinnan, öfverens. Hon lofvade att hans befallning lyda. Bekräftade sitt löfte, sen, med ed. Så snart han rest, meddelade hon sig med sin älskare och sin beundrare, och talte om för honom huru saken låg.

Till Rosengården kom! O kom! O kom!
Ty Rosorna ha slagit ut, och törnena försvunnit!

Som svar afsände hennes älskare, till henne, detta budskap: »Så snart, af natten, första natt-vakten förlidit, förvänta dig frambrytandet af kärleks-mötets morgon.» Förtjust blef äktenskapets bryterska, vid desse ord. Hon började sig rusta *till* och pryda sig. Hon började att laga kärleks-festen till.

O ljufva lott och afunds-värda öde!
Om, för en enda natt, *den* månen stege ned,
Och, åt mitt ringa tjäll, min o-beprydda koja,
Förlänade sin skönhets och sin tjusnings strålars glans!

330. Oväntadt, vände timmermannen åter. Han gick i huset in, i smyg, på en förborgad väg. Han råkade att komma på en tid, då sol och måne, med hvarandra, ingått hade samlagets förening. Då älskare och älskling fallit hade, vid hvarandras anblick, i kärleks-rusets och hänryckningens ek-stås. *Än* kastade den fagre ungersvennen, ned en blick, som smekte hjertat och det våld-tog, i tålamodet af sin älsklings sinnelag, förlägenhetens och villrådighetens eld. *Än* plundrade den måne-milda sköna, med tjusnings-blickar, lifs-tiden förlängande, den unge mannen på hans skatt af visdom och förstånd.

Två guda-bilder, tjusande, förstånds-beröfvande,
Från fot till hufvud, idel älsklighet och grace.
Den ene — genom glansen af hans kind — en lampa,
lysande i deras hvilo-kammare;
Den andra — genom läppens eld — en läckerhet för de
fin-smakare, som dyrka vinet.

Den stackars timmermannen väntade och bidade, till dess att det, dem, täckas och behaga skulle, att, sent omsider, söka hvilo-kammar'n upp. Då kröp han, sakta, sakta, under sängen, på det han iakttaga skulle kunna allt, hvadhelst, i löndom, egde rum. Med ens, föll qvinnans blick på mannens fötter. De stucko ut, och gåfvo honom bort (gave him away). Hon insåg nu, att mannens föregifna resa var en förevändning och ett svepskäl. En list, hvarmed han ville finna ut, hur saken stod. Hon vände sig, försigtigt, till sin älskare. Hon hviskade, försigtigt, varsamt, åt honom, och sade: »Spörj mig, med högan röst, och ljudelig, och fråga: 'Hvem hafver du mest kär, din make eller mig?'» Den unge mannen lyfte upp sin röst och sade: »O älskade och sköna hjerte-röfverska! *Ett* lyster, mig, få veta: Hvem håller, mest, du kär, uti ditt hjerta? Din egen make, eller mig, din vän?» Qvad qvinnan, såsom svar: »Hur kommer du att göra denna fråga? Hvart syftar du med den? Och hvad

ha vi för gagn af dess besvarande?» Den unge mannen, darrande för lifvet, begynte, enträget, förmå henne att svara. Han yrkade på svar, med all Gewalt. Till slut gaf qvinnan, honom, svar, och sade: »Jag vill, dig, ge ett redeligt besked: För mig och andra qvinnor, tima slika mer och mindre lösa och tillfälliga förbindelser. *Än* genom tanklöshet och ysterhet och yrhet. *Än* genom kättjefullhet, köttslig lust och brånad. De välja ut åt sig, och inlåta sig med all slags älskare och vänner, förutan hänsyn till desammes börd och värde, förutan tanke på desammes mindre gode egenskaper, och obekymrade om deras fula vanor. Men, SEN, när deras älskogs-kraf har blifvit stilladt, och dämpadt blifvit pockandet af deras vällust, och mindre blifvit deras sinnliga passion, DÅ se de slike vänner an som främlingar, och kasta älskarena ned i glömskans graf.

Förskjutne varda deras älskare och vänner;
De egna, åt sin älskogs-lek, ej mer en TANKE.

Men deras äkta makar, deremot, **de** äro, för dem, liksom sjelfva lifvet uti deras barm. **De** äro, dem, som deras ögons ljus.

De kunna, gladeligen, lägga *lifvet* ned;
De kunna aldrig lägga ned sin *kärlek* till sin make.

Må Gud förbjuda, att DEN qvinna smake lefnadsfröjdens, ungdoms-fröjdens, njutnings-fröjdens, väsens-fröjdens glädje, som icke skattar tusen-faldigt högre värdet af sin make än värdet af sitt eget dyra lif! Som icke åtrår lifvets och lifaktighetens grund-fond DERFÖR, endast, att hon den bruka månde till förljufvandet af makens lif! Att, honom, bringa ro i Evigheten! Att, honom, bringa frid i Paradisets Verld!»

Må gäckadt bli mitt *hopp,* om af-skildt ifrån *dig*!
Må vissnadt bli mitt *lif,* om skildt mitt lif från *dig*!

331. När timmermannen detta talet hörde, kom, i hans hjerta miskund och förbarmande. Han öfvervåldigades af medlidande och sympathi. Han qvad: »Det nära var, att jag, mot denna qvinna, hade handlat illa, och, i Guds Ögon, hade blifvit funnen brottslig och värd straff. I hvilket fall som helst, hvad VAR, nu, denne fule misstanke, som jag, mot henne, hyste, då denna stackars qvinna, SJELF, af kärleks-längtan efter mig, är bragt i sorg?! När hon FÖRGÅS af längtan och af kärlek?! Det fast-ställdt är, i kärleks-sektens lag, det har, i vänskaps-religionen, blifvit an-befalldt, och, mig, en skyldighet, att, OM, med all den kärlek, som hon, för mig, hyser, hon skulle sig förgå och råka snafva, jag, dervid, icke måste fästa alltför väldig vigt. Ej heller bör jag räkna alltför strängt med hennes felsteg och se för hårdt uppå de sned-språng, hon har låtit komma sig till last. Det finns ju ingen skapad varelse förutan felsteg. Det finns ej någon menska utan synd.

Hvar finns den menniska, hvars mantelflik ej har besudlats?

Och jag — enfaldige! — jag har lagt hela denna ängslan på mig sjelf. Jag hafver, sjelf, i slikt betryck, mig kastat. Min bästa plan är, nu, *att* deras fröjd ej störa. *Att* henne, inför denne främling, ej förnedra. *Att* hennes ära icke spilla ut i skammens smuts. Ty hennes handling förestafvats har af lust och yrhet. Den har ej afsigtligt och uppsåtligt föröfvats. Ej efter kall beräkning, öfverlagdt, med flit. Mig höfves fästa, blott, vid hennes dygder, blicken. Och sluta ögat till för hennes fel.

Derest du har EN dygd, och fel SJU SINOM TIO,
I dig, ser vännen din blott denna enda dygd.

Följakteligen låg han stilla, der han låg inunder sängen. Låg tyst och stilla, sade ej ett ord. Till dess att de sin kärleks-lek fullbordat. Till dess den mörka nattens flagga vridits upp och ned.

När Dagens vittne sprang, sprang fram ur nattens skugga,
FRAM, bröt, med Himmelsk Glans, Den Nya Morgonen,
Som pryder och förskönar hela Verlden.

I väg drog främlingen, begaf sig hem. Och qvinnan sjönk, på sängen, ned, i falsk och låtsad slummer. Ut, kröp, då timmermannen från sitt göm-ställe inunder sängen. Försigtigt, varsamt, närmade han sig sitt vif. Med huldrikhet och ödmjukhet, han satte sig på säng-kanten. Med öm-sinthetens ärm, han torkade förtretens och förargelsernas damm-korn, från kinden af sin älskling och sitt vif. Med mildhet strök han hennes fine lemmar. Till dess att denna, full af argan list, till sist, lät upp, för honom sine ögon. Hon såg sin make vid sin hufvud-gärd. Spratt till, skrek till, och jublade, och sade:

Förvisso! Salighetens Morgon hafver randats! Ty återkommen är, till mig, min vän!
Nu vare, tusen-faldigt, tackad Herren Gud! Som hafver låtit återvända, plötsligen, till mig, min sorg-fördrifvare!

Sen, ställde hon, på honom, detta spörsmål: »När lände du, till mig, i trygghet, an?» Han svarade: »DÅ, när du, med en främmande tillsammans, höll kärleks-åtråns hand i samlagslustans famn-tag. Men då jag vet, att du, af tvånget drefs, 332.
och att nödvändigheten var ditt kärleks-mötes källa, bevakade jag, samvets-grant, din ära, och bragte ej din älskare på skam. Och då jag känner till de vänliga och ömma känslor, som du hyser för mig, och fuller varseblifvit din tillgifvenhet för mig, och VET, att det blott är för min skull, som du andas, att du blott lefver för föreningen med mig, att dine ögons syn, för dig, ej värde hafver, förutom det, att du, dermed, min skönhet mäktar se, THY stod det klart för mig, att, om, på så vis, du dig saker gör till flyktiga förbindelser och snabbe sned-språng,

så måste det bero på svaghet, ej på last. Fördenskull ansåg jag det vara blott min pligt och skyldighet att, gentemot din vän, *med hänsyn*, gå till väga, och, gentemot dig sjelf, bevara *rent* ditt namn. Fördenskull, fatta mod! Thy, låt ej hoppet falla! Och gif ej väg åt fruktan eller skräck! Förvisa från dig allt hvad hjertat krymper! Drif bort ehvad dig vållar sorg och qval! Förlåt mig! Gif mig till! Förglöm de onde misstankar, jag, mot dig, närde! Glöm bort att jag, inom mig, hyste misstankar af hundra olike och skilde slag, mot dig! Ty — Gudi vare pris! — du har dig visat vara helt och hållet annorlunda än jag misstänkte och trodde!»

Ett misstag var min misstanke, i sanning!

Och qvinnan, å sin sida, talte ljufve ord: Hon talte honungssöte ord, som dröpo af den inne-mängda listen. Å ömse sidor, stillade sig harmen. Å ömse håll, dog deras vrede bort. De lade fridens arm om välbehagets hals. Och timmermannen slöt med att upprepa, gång på gång, de minnesvärde orden:

»Må Gud Allsmäktig skåda an din synd såsom ett »INTET»!
Jag är, med dig, förnöjd. Må Gud det vara, OCK!»

Och jag har denna saga talat om, på det att icke I, liksom den timmerman, hvarom vi talat, som lurades utaf en liderlig och listig qvinnas hale ord, mån luras utaf denne svekfulle och ränke-fulle korpens fagra snack. Ej heller vilse-ledas af hans hyckleri, bedrägeri och gyckel. Ty, ur hans hokus-pokus, jag förnimmer stanken utaf blod. Och, i hans hale ord, der lurar döden.

Det går ej AN att låta sig vid näsan draga af en hatfull
oväns ord;
Eho SÅ handlar, och, i SLIKT, sig finner, skall sig ångra.

Hvar ovän, som, på grund af längden af hans afstånd från sin fiende, ej mäktar, mot honom, gå, anfalls-vis, till väga, förflyttar sig, med list, i dennes närhet. Han kläder ut sig i den vördnadsvärda manteln af en gifvare af råd. Han klutar ut sig med förbindlighet och ödmjukhet. Han skjuter fram sig till en tro-man's position. När han fått reda på sin oväns hemligheter, och sökt och snappat upp ett passligt tillfälle, DÅ går han, med fullkomlig omsigt och den yttersta försigtighet, till väga, och griper sig, med anfalls-planen, an. Och ej ett slag han slår, och ej ett hugg han gifver, som icke är likt strålen af en blixt, som låter regna eld. Som icke är likt åskviggen, som bränner lifvets gröda. Som icke är likt ödets pil, som alltid träffar prick, och träffar målets skott-tafla och önskningarnes märke.» Qvad korpen Kār-Shināz: »O vän, som hjertat sårar! O grymme, grymme vän! Hvart leder hela detta fagra snack? Och desse många menings-löse, intet-sägande haranguer, hvad gifva de, till slut, för resultat? I alle fall, det våld, som, uppå mig, föröfvats, den sveda och tortyr, som jag fått känna på, hvad samband hafva de med stratagēm och list?! Ej någon med förstånd vill, för att gagna andre, sig sjelf, på pinans sträck-bänk, lägga upp. Du må ej tro, att jag, af egen håg, valt ut, åt mig, och underkastat mig all denna skymf och smälek! En hvar — hvar enda menniska — har reda på, att 333.
denna förödmjukande, förnedrande tortyr blott straffet är och vedergällnings-lönen, emedan jag mig satte mot de korpars höga råd.» Ministern svarade: »Just detta vålds-dåd, som, på dig, föröfvats har, är profvet och beviset på din trolöshet. Du har, med villighet, med, villig lydnad, med *förtjusning*, din kropp, åt bödelen och pino-mästaren, antvardat öfver. Och sötman af den hämnd, som du i hjertat närer och hvarpå du rufvar, har gjort, i gommen af ditt hopp och din förväntan, den bittra, malörts-blandade sherbetten af din skam och din förnedring väl-smakande och angenäm och ljuf som honung. DU är den ende ej. Der hafva funnits MÅNGE, som sig, i syfte

att sin fiende förstöra, med glädje, kastat in i dödens gap. Som, drifvne af sin kärlek för sin Ynnest-Spridare och Gynnare, i afsigt att förvärfva, åt sig, inskrifvet i deras lefnads bok, det ädla namnet af en trogen, tacksamhets-medveten vän och tjenare, ej tvekat kasta sig i undergångens grop. Men fröjdefullt sig vigt åt icke-varats Vara. Just som den apa, som sig offrade åt döden, på det att han, för sine vänner, månd' utkräfva hämnd.» Qvad ugglornas monarch, och frågade, och sade: »Hur lyder, månne, den berättelsen — o min wazīr!»

DEN ELFTE SAGAN.

Elfte Sagan.

Wazīren svarade: »De ha berättat, att en skara apor slagit upp sitt hemvists tjäll uppå en ö. Det var en ö, som öfverflödade på frukt, båd' färsk och torr. Det var en ö, hvars väderlek och vatten — kort sagdt: hvars klimat — med deras helsa, stämde, utmärkt, öfverens. En viss dag, sutto, under skuggan af ett träd, i muntert lag, församlade en flock af detta folkets höfdingar och äldste. De språkade och glammade om allting under solen. ÄN, med en läpp, som skrattade liksom pistachio-nöten, berättade de sagor om den tillslutna och otillgängeliga hassel-nöten. ÄN, med ett öga, liknande den färske mandeln, de öppnade det ej förutom för att i-akt-taga skönheten utaf det torra fikonet. DÅ hände sig, att, plötsligen, med ens, en björn gick dem förbi. Han, öfver måttan, grämde sig, i hjertat, öfver deras stora sinnes-lugn och frid och trefnad. Han sade för sig sjelf: »Månn' det är *rätt*, att jag, den hela tid, skall bringa till mitt lif på berg, af stenar, fulle, med bröst, af sorger, fullt? Månn' det är *rätt*, att jag, med hundra tusen vedermödor och ansträngningar, skall, i min ego, få, af törne-växt, dess spets, af betes-gräs, dess rot? Allt under det att desse apor, i denna ljufva nejd, i detta tjusande och ljufveliga hemvist, sin fylla äta få af saftiga och mustiga och friska frukter, och, uppå grönan betes-äng, än mjukaste och gröna siden, lenare och mjukare, få gå på bete?»

Rivalerna, i våren af föreningen med henne, blomstrande som rosen!
Men jag! Hvi måste jag, i hösten af afsöndringen från henne, vara utan löf och utan lif?

Han, DÅ, beslöt att ge sig in uti och gripa an den hela flocken. Och att, med våldets yxa, hugga ned och välta kull all deras trygghets grund. Men aporna: de levererade batalj. De togo handsken upp, och voro med om striden. Bortåt ett tusen apor gaddade sig samman, och gjorde, samtlige, på björnen »choc». Omkull de vältade, med »choc'»en, björnen. De honom sårade, med hugg och slag. Den arme björn, som fåfäng lystnad hyst, hade, ännu, ej hunnit plocka frukten af sin önskan, från sin åträs träd, då, plötsligen, han fann att trädet af hans glädje var förvissnadt. Den stackars björnen hade ännu icke funnit cellen af sitt väsen
334. och sin complexion, af strålen utaf HVILAN'S Ljufva Ljus, illuminerad, då, plötsligen, han fann, att lampan af hans styrka hade slocknat ut.

Förrän min läpp, ur glädjens bägare, en enda dryck fått smaka,
Slog våldets hand mitt åträs bägare emot en sten.

Nog af, med väldig fart, tog björnen, ifrån aporna, till flykten. Begaf sig upp till branterna och bergen. Och stötte ut fast ynkelige skrin. En mängd af björnens slägtingar och stam-förvandter skockade sig kring honom. De sågo honom i hans jemmerliga skick. Om enskildheterna af hans batalj, de sporde honom. De ville reda få på allra minsta små detaljer beträffande den skam och skymf och näpst, han undergått. Och björnen gaf, dem, fullständig beskrifning. Han slöt beskrifningen med dessa ord: »Bra! Bra! Hur manligt och beröm-värdt! Att jag, på mig och på min slägt, har dragit denna skam! En björn af reslig växt, en björn af tolf man's styrka har gjorts till svage apors föremål för spott och spe! Det aldrig nånsin händt, i hädan-gångne dagar, att något sådant timat för vårt slägtes store förfäder och anherrar! NU, denna skam skall låda vid vår stam för evigt. NU, intill Dome-Dag, skall outplånelig förbli, uppå vårt namn, dess fläck! Bäst, nu, att vi, tillsammans, fatta händerna, och, sam-

man, svetsa oss, med enigt sinn. På det att vi, med anfall, på dem, midt i natten, må vända deras dagars ljus till nattens mörker! Må vända deras lefnads dag till dödens natt! Och, medelst krigets damm, förmörka och förblinda deras tillits och förtröstans öga!»

Om vi, från stjerne-verldens hjuls omsvängningar, få oberörde
bli och oantastade,
Vi vele kräfva ut, på fienden, vår hämnd.
Till DEN grad, vele vi, i krig, hans hufvud krossa,
Att äro-rikt, till Dome-Dag, förblifva skall vårt namn.

I björnarne, begynte öfvermodets vin att sjuda. I björnarne, begynte oförsonlighetens eld att flamma hätskt. De läto upp det tomma skrytets mun. De började att slå på sjelf-berömmets trumma. De hofvo upp, till himlens sky, det fräcka krigets skrän.

Som myran: våre fiender. Som drakar äro vi.
Hvar finnes der, ifrån *vår* drak-klo, någon undflykt?
Oss, höfves det att höja krigs-förklaringens banér.
För *fienden,* det höfves mista lif och krona.

Det blef, af dem, derefter, fast beslutadt, att de, densamma natt, med tändandet af ödeläggelsernas eld sig skulle gripa an och sysselsätta. Att de, i stridens hetta och i krigs-tumultets vreda flammors dån, likt Surtur, skulle sätta eld på ape-slägtets lefnads hela gröda. *Den tid, då* solen: lejonet med guld-belagda klor, från arean af himmels-spheren gaf sig ned i källan — Som skrifvet, i Qur'ānen, står: »*Uti en källa utaf gyttja och af smuts.*»[1] — *den tid, då* Ursus Major och då Ursus Minor begynte att, mot Norra Polens Regioner, skrida fram —

[1] »He brought me up, also, out of the ghastly pit, out of the miry clay, and set my feet upon a rock, and made my goings on established.»

När solen, den skinande, vänder sin rygg,
Blir hela luften mörk, blir hela jorden grym —

DÅ vände, plötsligen, på en gång, detta bergets björnar sine ansigten mot ape-folkets ö. Ap-folkets konung hade, af en hän-
335. delse, i sällskap med en skara tro-män och amīrer, begifvit sig på en, förut, planerad jagt, och just den natten, öfvernattade han i det fria. Och de qvar-blifvande och hemma-stannande af aporna, som ej beredde voro på en natt-lig invasion, de lågo, alle, lugnt, i sine hem, och sofvo. Med ens, på *en* gång, brakade det löst.

En krigshär, likt en här af gräshoppor och myror,
Bekrigade, med verlds-omhvälfnings-krig, den hela verld.

Och innan aporna begripit hvad det gällde, och innan de förstått hvad som stode på, i dödens fälla hade många af dem ramlat ned, förintade. Der lågo många af dem, stupade. Och, endast, för en ringa del af dem, det hade lyckats, att, sönder-slagne, sårade och sargade, sitt lif, från denna dödens vatten-hvirfvel, föra fram till undan-flyktens strand. När björnarne sett denna rika slätt och denna blomstrande och folk-uppfyllda ö, på fiendernas hopar, rensad, begynte de att dra beständighetens fot inunder stilla-sittandets och den förblifvande besittnings-maktens mantel. Den björn, som sorger sett, som gisslets pina smakat, de gjorde till sin höfding och amīr. De sträckte ut det våldsamma besittnings-tagandets och rofferiets hand. Allt godt, allt gods och guld, som, under tidens lopp, det lyckats aporna att samla, de stucko in i sin besittnings buk.

»Vayaghaléni mi bōr shāōn, mi tít ha Yōvén, va yǫ́qām ghal Sálagh ráglaj, kōnén ashurái.» (Psalmorum 40: 3.)

»Il vit le Soleil se coucher dans une fontaine boueuse. Auprès d'elle il trouva établie une peuplade.» (Qur'ānen 18: 84.) (Kasimirski)

»He reached the setting of the Sun. He found It setting in a black, muddy spring. He found, thereat a people.» (Qur'ānen 18: 84.) (Palmer.)

O Gud! O Gud! *Hvem* är som *samlat* har? Och *hvem* är, som *förslösat*?

Den nästa dag, då denna verlden med sitt svarta hjerta, blef strålande och klar likt kinderna af hulda tjusarinnor, *den nästa dag*, då Solen, liksom konungen Djamshīd, steg upp på thronen af det āzur-blåa himla-hvalfvet —

När *himmelens* här sitt banér lyfte upp,
Drog verlden, i *nattens* förordning, ett streck —

begaf sig apornas monarch, som ingen aning hade om hur saken stod och hvad som händt,på hem-väg, till sin ö. På vägen, mötte han en skara flyktingar, som, midt ur olyckornas vatten-hvirfvel, med, endast, halfva lifvet i behåll, detsamma halfva lifvet hade lyckats rädda upp till stranden. De började att kräfva konungen på rättvisa och hämnd. De kräfde ut upprättelse, godtgörelse och skadestånd. När kungen reda fått på hvad som timat hade, bet han, med ångestens och sorgens tand, förlägenhetens och villrådighetens finger. Han ropade och qved: »O ve! Mitt ärfda kunga-rike och min krona, som, nu, ur greppet af min ego, hafver ryckts! O ve! De rike, fast oräknelige skatter, som, nu, ha fallit i min ovän's hand! Nu har, till sist, min lycka vändt, mig, ryggen! Och sållat ut, på mig, all motgångs smuts. Nu har, till sist, den obeständiga och opåliteliga lycksamhetsgudinnan, från mig, sitt ansigt' vändt, för evigt, bort!»

I *tidens* rosengård, såg ingen ros och rik'dom;
På *lycksamhetens* kind, såg ingen troskaps färg.
Till *verlden* — svekets stad — är ovist sätta lit;
Ty *ingen* såg en olycks-stad mer full, än DEN, af oro.

Och, äfven, andre, som, till kungens krigshär, hörde, begynte att, af oro, röras upp och ängslas. En hvar hof klagan upp och jemmer-rop af ängslan för sin egendom, sitt gods, sin maka, sin fa-

milj. Bland dem var en vid namn Maimûn, som smyckad var med öfvermått på visdom, och utmärkt från de andre genom
336. öfverflödande förstånd. THY, hölls han, af dem, i den högsta ära. Och kung och folk undfingo, genom gagnet af hans kloke råd, båd' hjelp och hugnad.

Med sin upplysta själ och med sitt rena sinne,
Han lade under sig, i vis betänksamhet, en verld.
Satúrnus var hans lärling i Mystikens Tolkning;
Mercúrius hans lärling var i Pennans Drifning.

Maimûn såg konungen förvirrad. Han såg de andre häpne och bestörte. Han öppnade, besinnings-fullt, de kloke rådens tunga. Han talade och sade: »Herre konung!

I olyckor var icke genstörtig och stridig,
Ty deraf alstras sorger två — lyss noga på mitt ord! —
Pro primo varda dine vänner, deraf, sorgsne;
Och, pro secundo, varda dine fiender, dermedelst, skade-glade.

Att vara genstörtig i olyckornas grepp förvisar menniskan från Evighetens Salighets-Belöning. Gör henne känd för brist på tålamod och sjelf-beherrskning. För obetänksamhet och brist på själv-balans. I händelser af detta slag, erbjuda endast **två** ting någon hjelp. **Det första**: visa tålamod och tillväxa i tapperhet och fasthet. Ty tålamodets träd bär önskningarnes frukt. Och, enligt Vishets-Ordet: »*Tålamod är Glädtighetens Nyckel*», är öfvandet af tålamodets vana **DEN** Nyckel, Som, UPP, låter, för oss, Salighetens Port.

Den nyckel, som, oss, öppnar önskningarnes skatters port,
är tålamod.
Den Port, som, oss, är stängd, kan tålamodet öppna.
På spegeln af de sorg-betyngdes barm,

Är damm-aftorkaren och blank-polerar'n: TÅLAMODET.[1]

Det andra: göra bruk af rättvis dom och rigtigt råd. Förthy när blixten af den vise mannens Guds-upplysta sinne, i natten af förnedrings-mörkret, lyser fram, kan den, från sidorna af tillståndet af de förtrampade, förnedrade och våld-belastade, det mörka våldets svarta plump[2]; blankt, skrapa ut. Och, på en enda natt af Gudsbetraktande och ihåg-kommande af Gud,[3] full-borda bragderna och föra ut betinget af mång tusen år.»

Du kan, med salvan af rätt Blick och rättvis Dom,
En bot, åt hundra-faldigt krossadt hjerta, gifva.

Hugsvalad blef af desse Maimûn's tröste-ord de apors konung. Han frågade: »Hur kan man råda bot för denna sak?» Maimûn begärde ett förtroligt samtal mellan fyra ögon. Derefter hof han upp sin röst, och talade: »O Namn-inhafvande och verlds-berömde konung! Mine barn och mine stam-förvandter hafve kommit om. De hafve dräpts af desse bödlars blods-utgjutande, och blodbads-lystna händer. Och, mig, finns, utan anblicken af dem, ej någon glädje, mer, i lifvet. För mig, finns ingen hvila mer i denna verld.

Förutan dig, ditt ljufva ansigte, din ljufva kind, jag lefva KAN; **337.**
Och, dock, ett sådant lif är *värre*, för mig. tusen-faldt, än *tusen dödar*.

---

[1] »Durum, sed levius fit Patientiâ quidquid corrigere est nefas.»

[2] fläck.

[3] »Penú-Elájj, ve hiwōshghú, koll-áfsē-áräs! Ki Aní Él. Ve én ghōd.» (Jes. 45: 22.)

»Be híthghatéf ghālájj nafshí. eth Ādōnáj zōkárti.» (Jon-Äh 2: 7.)

Då slutet af vår lefnads verk, i alle, fulle fall, blott blifver DET, att vi, i dödens gap, vår lefnads pick och pack och bråte måste kasta, så lyster, mig, att, med den skyndsamhet, som, mig, kan stå till buds, mig sjelf, från denna skenets spök-verlds trånga pass, till Evighetens blida Regioners ljufva Slätter hasta. Mig, lyster sätta eget lif på spel, och kräfva ut, på desse blinde, hänsyns-löse vålds-föröfvare, för mine älskade, och mine käre, HÄMND och VEDERGÄLLNING.» Qvad kungen: »O Maimûn! Söt smakar hämndens fröjd på lifvets gom. Och njutningen af seger och triumph öfver en fiende må synas, för vårt varas frid och ro och glädje, blankt nödvändig. Och dock! När *du* ej mer är till, hvad mera, då, för dig, om denna verld befolkad är och blomstrande, om denna verld är ödelagd och lagd i grus och spillror? När *hjertat* ditt är dödt, det vare hvar det månde, stor sak om det är lugnt, stor sak om det är störd t.»

När, EN GÅNG, du, från denna rosen-gård, lyckts ut,
Hvad angår DIG, om friske äro rosen-gårdens roser eller vissne?

Maimûn gaf svar, och talade, och sade: »Herre konung! I detta läge, hvari jag befinner mig, bör jag åt döden, gifva företräde framför lifvet, bör jag, mig, välja icke-vara framför vara, bör jag förintelse, i stället för förblifvelse, mig, kora ut. Ty svunnet är mitt ögas ljus, som var beskådandet af skönheten af mine barn. Och anblicken af desse barnens ungdoms-fagre, dagg-bestänkte anlets-drag och rosen-röda kinder. De hafve sina kinder lagt i jordens buk. Och svunnen är mitt hjertas fröjd och glädje. Den hopa-bunden var med anblicken utaf mitt huses folk och mine slägtingar och stam-förvandter. Men Ödets storm-vind har församlingen af desse mine käre fränder skingrat. Mitt varas bas och grund, mitt uppehälles stötta bestod af min förmögenhet och mine egodelar. Men allt hvad jag, i hela lifvet mitt, har trälat hop och skrapat hop och samlat, har, genom fiendernas plundringar, för vinden, blifvit strödt. Nu lyster,

mig, min tacksamhet, för kungens gunst, bevisa. Mig, lyster, minom brödrom, fränder, och förvandter, som gå med qvalde bröst och med förpinte hjertan, med trygghetens och segerns salva, skänka bot och hjelp. Mig, lyster, för min *egen* räkning, utströ lifvets mynt åt *androm*, och, THY, på Oförgänglighetens Minnes-Tafla, rista in mitt namn.

Min önskan är att dö. Att dö med Godt ett Namn.
Ty, **af all skapelsen**, är DETTA önske-målet blott: *Det Goda Namnet.*[1]

Och kungen bör, för min skull, och min döds, ej spisa sorg. Och kungen bör, när, SEDAN, han, med vänner samman, vid det glada gästabudet sitter ned i gamman, min trohet minnas, och min troskaps rena perla bringa i sin håg.»

När du, med hoppets hand, ditt hjertas åtrå griper,
O! Kom, då, tiden för vårt flydda samman-sittande ihåg.

Qvad konungen: »Hur tänker du att föra ut din afsigt? Och genom hvilken utaf stratagemets dörrar ämnar du att söka, dig, en ingång?» Maimûn gaf, kungen, svar, och talade, och sade: »Jag har tänkt ut en plan, ett anslag jag gjort upp, förmedelst hvilket jag dem sveda vill i öknen »*Mard-Āzmâī*», och, med Samûn-pest-ångorna, de brännande pest-ångorna af öken-vin-

[1] For I reckon that the sufferings of this present time are not worthy (to be compared) with the glory which shall be revealed to us. For the earnest expectation of the creature waiteth for the manifestation of the sons of God. For the creature was made subject to vanity, not willingly, but by reason of Him, Who hath subjected (the same) in hope. Because the creature itself, also, shall be delivered from the bondage of corruption into the glorious liberty of the children of God. FOR WE KNOW THAT THE WHOLE CREATION GROANETH AND TRAVAILETH IN PAIN TOGETHER UNTIL NOW.»
(The Epistle of Paul to the Romans: Chapter 8: Verses 18—22.)

den, dem förtära. Och troligt är, antageligt och sannolikt, att min prognos ej komma skall att vika af från slut-framgångens kungs-väg, och att mitt hopp ej gäckadt blifva skall. Bäst torde
338. vara, att du täcks befalla, att de, med tänderna, utrota mine öron, och att de bräcka sönder, på mig, både hand och fot. Och, vidare, att de, om natten, kasta ut mig, i en vrå, uppå en utkant af den vild-mark, der, förr i tiden, låg vår bostad och vårt hem. Allt under det att konungen och hans drabanter, och hela skaran af de lemma-lästade, som flytt från fienden och räddat lifvet, sig sprida kring på alle, denna öknens håll och kanter. Till dess att tvenne dagar ha förflutit. På morgonen utaf den tredje dagen, låt dem komma hem, och slå sig ned, och taga åter upp, i lugn och ro och trygghet, sin bostad i sitt fordomtima hemvist. Ty ej ett spår af fienderna skola, mer, de se. Och icke skall, dem, dädanefter, drabba en sådan olycka ifrån ett sådant pack.» Hans Majestät utfärdade en order, som stämde, med Maimûn's anvisning, öfverens. Befallde, att de skulle rycka ut hans öron. Att de hans lemmar och hans ref-ben skulle bräcka. Och vräka honom, i en vrå af öknen, ned. Derefter lät han sin armé sig sprida, och slog sig ned, och satt, afvaktande den tid, som var bestämd. Och, der, på sitt håll, satt Maimûn sig jemrande. Den natt, den hela natt, han satt och stönade, och hof upp klago-skri, som kunnat smälta ned ett hjerta utaf sten till vatten, på grund af den medlidsamhet de väckte upp. Och bergen gen-ljödo af ångst-beblandad klagan, och klippan skalf af ångest-blandad gråt. Då hände sig, att desse björnars konung, i arla morgon-stund gått ut att ströfva kring. Han hörde desse smärte-fyllde ropen, och följde desse rop, i ljudets spår. Han såg Maimûn i detta grymma läge. Han såg honom sig vältrande uti sitt blod. Änskönt han, sjelf, ett hjerta hade, hårdt som flinta, kom ömkan i hans hjerta, in, vid denna syn. Änskönt han, sjelf, var känslo-lös och likgiltig för lidande, blef medlidsam hans själ, vid denna syn. Han gjorde sig, med efterfrågning och förfrågning, sysselsatt. Han frågade Maimûn om hur det hade tillgått. Han ville veta alla enskildheter

och detaljer. Han ville veta orsaken och grunden till Maimūn's tortyr. Maimūn förstod, tack vare sitt förstånd och sin erfarna skarp-blick, att denne björn var björne-folkets konung. THY, strödde han, på honom, ros och pris. Och, sedan han det ceremoniella och det rituella konunga-lofprisandet, på öfligt sätt, bragt fram och exseqverat, begynte han, med desse ord, sin talan föra fram:

»Min kropp, med ögon och med hjerta, dväljs i eld och vatten.[1]
Med dine ögon *se* mig an. Och, med ditt hjerta, hys *medlidande* med mig. Ty *gräsligt* och *förtvifladt* är mitt läge.

O kung! Jag är de apors kungs minister och wazír. Jag gick, med konungen, tillsammans, ut att jaga. Vid tiden för Ert natt-anfall, var jag, fördenskull, vid bataljen, ej tillstädes. Den nästa dag, då flyktingarne ifrån striden lände an, undfick jag kännedom om Edert natt-anfall och Eder invasion uti vårt rike. På grund af det förtroende, som ape-kungen till mitt omdöme och mine rådslag satte, uppfordrade han mig att, honom, anvisa en bot för denna sot. Och jag, å min sida, på grund af den lojalitet, den kärlek, jag, för honom hyste, påpekade, för honom, såsom enda räddningen, omgjordandet af ape-kungens länder, i ödmjukt tjenande af björne-kungens Majestät. Jag sade, honom, och så föllo — minns jag — orden: 'Den enda plan, jag kan rekommendera, är *att* Ers Majestät och alle hans vasaller, i ödmjukt tjenande för björne-kungen, gjorda sina länder om. *Att* vi tillbringa återstoden af vårt lif som slafvar och uppvaktande vasaller, som passa upp och vakta upp den store, björnarnas monarch. *Att* vi, inunder skuggan af hans makt och härlighet, i trygghet för all tidens vexlings skada och förfång, oss låta nöja med en vrå, der vi kan bo, oss låta nöja med en kant af bröd att gnaga.'

[1] »That is: my frame is overwhelmed with anguish.» (Woolaston's Note.)

Inunder Hjertats herrars Härlighets Beskydd :—:
Eho en vis-man är, DIT söker han sin väg.
Om du till Rosen-bädden kommer fram, du bryter, dig, en Ros;
Om du går Blomster-trädgården förbi, du plockar, dig, en fager Hyacinth.

339. Nåväl, bragt upp, utom sig kungen vard vid mine ord. Han utfor häftigt mot, och slungade, ur tungan, ut all sköns försmädeliga, äre-kränkande tillvitelser emot Ers Majestäts armé, som, numer, håller denna skogen i sin ego. När jag, för andra gången, sökte få honom på bättre tankar, befallde han, att de, mot mig, föröfva skulle all den nesliga tortyr, hvars spår du ser. Han öppnade sin mun, och talade, och sade: 'Då han, nu, ÄR en af de björarnes monarchs och krigs-härs trogne stöttepinnar, så är det bäst att kasta honom ned i närheten af deras ö, på det att han, med egna ögon, må få se, hvad slags beskydd och stöd, DE, honom, månde skänka.' De förde mig, med våld, till denna plats, och gåfvo mig, som lön och ersättning för trofast plikt-uppfyllelse och forna tjenster, de grymme löne-tillbehör och tacksamhets-sirater, om hvars beskaffenhet du sjelf dig öfvertyga kan.» Med desse ord, brast han i gråt så våldsam, att tåre-droppar började att trilla ned från sjelfve björne-kungens öga. Att björne-kungen, sjelf, förutan blygsel, grät.

Om jag min klagan höjer, gjuter stenens hjerta blod;
Och om jag gråter, blir mitt öga till en Djáihūn, full af tårevatten.

Qvad kungen: »Och hvar äro dessa apor, NU?» Han svarade: »Der finns en öken, som de kalla: »Mard-Āzmāī.» I denna öken ha de sökt sin tillflykt. Från alle håll de samla, sig, en här. Och, närsomhelst, kan man dem vänta hit. De kunna komma hit, på natt-anfall, hvad stund som helst, med en blod-törstig och

blod-sugande armé, och med en krigs-här skonings-lös och hämnd-begärande.» Bestört, förskräckt blef björnarnes monarch. Han vände sig till talaren och sporde: »Hvad — hvad är att GÖRA? Förbjude Gud, att någon olycka, från dem, oss skulle drabba!» Maimūn genmälde: »Konungen skall fatta mod. Ej höfves, honom, att, beträffande *den* saken, baxna. Om, bara, sjelf, jag hade lem och fot, jag skulle, oförmodadt, leda mot dem en armé, och kräfva ut, på desse nedrige och tacksamhets-förgätne skurkar, i form af full tillintetgörelse, en blodig hämnd.» Qvad konungen: »Jag vet, att, VÄL, du känner till, hvarest de ha sitt hemvist. Om, bara, nu, du kunde leda oss till dem, och, emot deras krigshär, föra an oss, du skulle hänga skuld-förbindelsens och tacksamhetens hals-band om min och hela detta folkets hals. Och, alldenstund de äfven *dig* ha sargat, och bringat olycka och ofärd på *din* hals, sku', dymedelst, ock, DU, ditt önsk'-mål uppnå, och kräfva ut din hämnd, och se, med lust, hur det, din ovän vedergullet varder.» »Men hur kan jag det göra?», svarade Maimūn, »då det, för mig, omöjligt är att röra mig, och ogörligt att gå, med denna hand och fot?» Qvad konungen: »Jag finna skall en utväg. Jag skaffa skall en bot för denna sot. Jag skall, med list och stratagēm, dig taga med och ställa dig i spetsen.» Derefter höjde konungen sin röst. Gaf till ett rop. Lät skalla, skarpt sin stämma. Strax samlade sig, kring honom, hans krigshärs hövitsmän. Desslikes, ock, hans hof-råd och ministrar. Han lade fram, för dem, hur saken stod. Han gjorde dem, med fallets alla enskildheter, underkunnige. Befallde, sen, och påbjöd: »Görer redo! Förthy, i natt, gå vi, mot fienden, till anfall!» De, alle, helsade befallningen med bifall. De stämde, allihop, med kungen öfverens. De togo krigets grymme vapen fram. De rustade sig ut till strid och örlig. De bundo fast Maimūn på ryggen af en björn. Och trädde, sedan marschen an, för invasionen. Maimūn gaf tecken, åt dem, visande, dem, vägen. Till dess de, ändtligen, till utkanten af »Mard-Āzmāī, den stora ökenen och ödemarken hunno fram. Nu, detta

var en öken full af glöd-het eld. Nu, detta var en öken, tom på
340. is-kallt vatten. Den sådan var, *att* vårens moln, uti dess vidder, på grund af gränslösheten af dess hetta, brändes upp. *Att* månen, denne snabbe bringare af Budskap, på grund af skräcken af den öknen, på himmelen, förlorade sin väg. *Att* intellektet, som upp-mäter verlden, på grund af dess förfärligheter, icke kunde komma, derur, ut. *Att* phantasien, som om-spänner universum, utur dess skräck-herberge, icke kunde ta sig ut. En öken-vind, uti den öknen blåste, som sådan var, att hvar och en, som, af dess pustar, nåddes, af deras verkningar, på fläcken, smalt. Dess sand och stoft: liksåsom gnistorna ifrån en grof-smeds ässja. De brände allt, som kom i deras väg. För denna skräckliga Samûmens skull tog intet djur, i denna öknen, upp sin bostad. Ej heller sprang der upp och växte något gräs uti dess mennisko-uppslukande och salta jordmån.

En öken vid och bred. Af skräck och fasa full.
Vid hvarje steg deri, mång' hundra skilda plågor.
Dess atmosphèr var eld. Dess luft var eldens flammor.
Dess jord var flint-hård sten. Dess sten magnetiskt jern.

Maimûn befallning gaf: »I skynden på! Ty FÖRR än hvitheten af första morgon-gryningen, från ansigtet af denna verldens verk, har lyftat slöjan, sku' vi, från deras munterhets och tryggh-hets fält, UPP rycka, rycka upp, med ROTEN, deras hvilas förlåt. Och INNAN solen: konungen, i Turkisk mantel klädd, har lyftat upp det guld-broderade banéret, sku' vi, för desse olycks-ödets dömde och förbannade, OM hvälfva deras härlighets stan-dår.» Med största ifver, satte björnarne, vid desse ord, sin fot i öknen. Med *egen* fot, de trängde in på dödens fält. Med *egen* fot, de sprungo in på undergångens valplats. Upp solen rann, men ej ett spår af aporna blef synligt. Men, ej för thy, betvang Maimûn dem, tvang dem skynda på. Och med försåtelige, socker-höljde ord, och listiga utfästelser bedrog han dem. Till dess att solen

hade hunnit högt på himlahvalfvet, och, med sin stråles obevekeliga glöd, den hela traktens hvarje vrå och skrymsle hade gul-svedt. Till dess att lågan af den starka solens o-motståndeliga ljus begynt att skina med en glöd så stark, att hvar och en, som, upp, mot luften, vände blicken, blef svedd, förbränd, förtärd, liksom ett mott, en mal. Så stark, att hvar och en, som, uppå marken, satte foten, försvann, förrann, förintades, och smalt som vax.

Af hettans glöd blef ande-drägten het till slik en grad,
Att läppen, tänd af ande-drägtens eld-pust, smalt likt vax-
ljus.
På grund af vindens ilskna hetta, skulle du ha tänkt, och
trott,
Att Allmakten tändt an ett ANNAT helvete på jorden.

När solen bränna började med all sin makt, slog hon, med hämndens gissel-slag, förderf på björnarne. Och när Samúm, den vrede öken-vinden började att hvina, den tedde sig, från fjerran, som en rök-lös eld. Nu vände björnarnes monarch, emot Maimún, sitt ansigte, och sporde: »Hvad ÄR den: denna ödemark och öken?! Af fasa för den, har vårt hjerta smultit! Af skräck: vår lefver bränd, förbränd, och vänd till kol! Och hvad är detta, som, liksom en eldens låga, sitt ansigte, emot oss, hafver vändt? Och kommer, rusande, emot oss, häftigt? Och kommer rusande, 341.
med ryslig hast?» Maimún gaf, kungen, svar på tal och sade: »O konung! Våld-föröfvare och hjerte-sargare! Det DÖDENS öken är. Och det, som kommer rusande emot oss, är dödens blänkare och bringare af bud. Var, du, af tröstligt mod! Och låt ej modet falla! Ty hade, så, du, äfven, hundra tusen lif, du skulle icke ETT af dem, från döden, kunna frälsa. Och samma ögonblick som öken-vinden tar Er fatt, den skall Er, allesamman bränna ned till aska. Och med *den* orättvisans eld, hvarmed I — björnar! — aporna förtärden, med *den* skall äfven

Ert lif brännas upp!» De voro, ännu, uti detta samtal, inbegripne, då ökenvindens heta vind-pust KOM, och tog dem FATT. Den slök och brände, med sin flamma, upp Maimûn. Den slök, thesslikes, kungen, ock, med all hans här, och alle kungens följeslagare och svenner. Ej *en* af dem kom, ur den öknen, ut. På tredje dagen, såsom var beramadt, kom apornas monarch, med hela sin armé, tillbaka till sin ö. De funno skogen tom. De funno kunga-riket rensadt rent från dammet utaf fiendernas, främlingarnes styggelse och smuts och orenhet.

Förbi är sorgens natt. Klart glänser segerns morgon.
Förgäten: ångstens höst. Och kommen: glädjens vår.

Och jag har denna saga ut, ur glömskan, dragit fram, på det att kungen veta må och lägga märke till, att hatets herrar, de der rufva uppå hämnd, från hvarje tanke på sitt lif, med lidelse, stå af — se BORT. Att de sitt lif, för sine vänners glädjes skull, med glädje, offra. Och, åt sitt lif, ej mäta till den minsta vigt, det minsta värde. Jag igen-känner Kār-Shināz' bedrägliga berättelse till punkt och pricka. Den är af samma slag, den hör till samma slags categori som den nyss omförmälda och berättade. Jag hafver, tidigare, haft med korparne att göra. Jag hafver, många gånger förr, dem satt på prof. Och deras mått af förutseende och skarp-blick, och deras vidd af listighet och hal-het har jag, långt här-förinnan, nödgats känna på. THY var det, som jag, strax, så fort jag skönjde Kār-Shināz, i hans förynkeliga tillstånd och belägenhet, var på det klara med och klart begrep, att deras klokhet och förstånd är något enastående, att deras insigt och förtänksamhet är af långt högre grad, än att jag, derom, nånsin, kunnat drömma.

Jag hade, om ditt blixt-likt qvicka snille, TALAS hört;
När jag dig såg, fann jag det vara tusen gånger större.

Det rätta är, att, innan han oss bjuder in till qvälls-mat, vi bjuda honom in på déjeuner. Att, innan han begynner gjuta ut vårt blod, vi ge befallning om att föra honom ut på afrättsplatsen.» När ugglornas monarch fick höra desse ord, drog han tillsammans ögon-brynen, i sin missbelåtenhet. Han ropade: »Hvi denna stränghet? Denna brist på medlidsamhet? Den arme mannen har, för vår skull, och af partiskhet för oss, och trofasthet mot oss, af margahanda stympningar och marter blifvit drabbad! Hvi skulle, då, ock, VI oss sälla till hans plågoandar, pinare, och bödlar? Hur skulle — i all mensklighets och mensko-kärleks Namn! — VI taga på oss, att en redan pinad man i smält-degeln af en förnyad pina neder-sänka? Har du, då, aldrig hört hvad talat har en vis:

»Gör gladt de sorg-belastades och qval-betyngdes hjertan!
Kom *sorgens* natt, kom *qvalens* natt, kom *dödens* natt
IHÅG!»

Föjaktligen befallde han, att de, med aktning och respect, den korpen skulle lyfta upp och föra med sig. Och honom sluta in i kungens svit. Wazīr'n i fråga talade och sade: »Herre konung! Då du ej uppmärksammat hafver mine ord, och, dem, ej skänkt den minsta hörsamhet och hänsyn, men, tvärtom, vändt ditt 342.
bifalls ansigte, ifrån dem, bort, och underkänt mitt råd, som var, af visdomen, dess väsen, och viftat bort min vink, som var, af statsmans-vett, dess märg, så beder jag dig, att du, dock, åtminstone, vill tillbringa ditt lif, med honom, som en ovän, och ej, ett enda ögonblick, dig anse, för hans ränker, trygg. Ty orsaken, hvarför han kommit hit, är intet annat än att skada ugglorna och gagna korparne.» Hans majestät afböjde att sitt öra låna åt wazīrens ord. Han höll sin hängifne och makalöse tromans råd för ringa. Och korpen fick, i kungens tjenst, en post. Och han fick röna, i sin tjenst, den största vördnad. Han lefde, hedrad, sine dagar fram. Förgat alls intet i sin tjenst-

utöfning. Förgat ej lägga hofmans-later an. Och kungens gunstlingar och kungens dryckes-bröder han gjorde, sig, på skilde sätt, bevågne och förbundne. Han band dem, allesamman, vid sig, fast. Följaktligen, steg, med hvar dag, hans ära högre. Och, med hvar dag, blef högre, ock, hans rang. I kungens hjerta och i kungens hof-mäns, gled han, så småningom, allt närm're, in. Till dess att, slutligen, han nådde slik en höjdpunkt, att han vard emottagaren af konungens förtroende, och vard bevararen af statens hemligheter. Och när fullkomligheten af hans ärlighet och trohet blifvit pröfvad, och när förträffligheten af hans råd afgifvit prof, blef han en rikets råds-herre och axel, han blef dess pelare, han blef dess stöd. Han satt vid portarne, som öppnade rådplägningen om rikets angelägenheter. Beslut af tusen slag begrundades och fattades i enlighet med hans arbitrium och hans enhälligt antagna förslag. En dag, uti den stora och allmänneliga råds-församlingen, der mangrannt sammankomne voro allihop, tog han till orda, talade och sade, sig vändande, dervid, till hög och låg: »Mig hafver pinat korparnes monarch. Han har mig, utan orsak, förfördelat. Mig, skuld-löse, han hafver späkt och qväst. Till dess att jag min vrede skall, på honom, hafva *ut-löst, tömt ut* mitt hämnd begär, och *lagt å daga*, djerft, att *jag* är bäste karl, hur skall jag finna *ro*, hur skall jag vinna *frid?* Hur skall jag hågad bli att spisa och att sofva? I syfte att min önskan, härutinnan, få se uppfylld, och se förvandlade till verklighet de afsigter, jag hyst, har jag, på sista tiden, mycket grubblat och funderat. Jag har försjunken varit, under långa timmar, i moget öfvervägande och djupt begrundande. Och resultatet af mitt grubbleri har blifvit DET, att jag fått klart för mig, att, aldrig någonsin, skall det mig lyckas nå mitt mål, så länge jag är under täcke-manteln af en korp, och bibehåller korpars sätt att vara. Nu har, emellertid, jag hört ur vis-mäns mun, att, när en orättvist förtryckt, olycklig menniska har blifvit pint utaf en orättvis förtryckare, och, af en nack-styf vålds-föröfvare, har blifvit qvald, och söker, sig, i dödens sömn, surcease of

sorrow, och sig, med eldens lågor, sjelf förtär, skall hvarje bön, som han, i detta tillstånd, sänder upp till Gud, strax, bönhöras af Gud, och bli beviljad. Fördenskull, om så skulle synas, kungen, godt och konungen så finner passeligt och skäligt, må han befalla, att jag varde bränd. Kanhända skall jag, då mig eldens låga griper, af Gud — må, högt, lof-prisadt och lofsjunget bli Hans Namn! — utbedja mig att metamorphoserad blifva till en uggla. Kanhända skall jag, derigenom och på detta vis, på mord-föröfvaren, den siraps-söte mensko-frätar'n, vinna öfverhanden, och kräfva ut en efter-längtad hämnd.» Nu var, emellertid, i råds-församlingen, ock, näravarande den uggla, den wazīr, som, en gång förr, försökt, med all Gewalt, att bringa Kār-Shināz i döden. Han vände sig till Kār-Shināz, och sade:

»Är du, än, som narcissen, båld, är du, än, som tulpänen, svart i hjertat,
Var, dock, ej två-ansigtad eller tio-tungad, liksom liljan.»

Qvad konungen: »Hvad är DIN mening om det tal, vi hört?»

Wazīren svarade: »Ett NYTT försök att öfverlista oss och lura oss. Ett nytt bedrägeri-försök, med hyckleriets fräne färger öfversmetadt. 343.

Från hufvud och till fot, är han ej annat än en massa hyckleri och svek;
De vise baxna öfver hans förslagenhet och fyndighet.

Om denne orene och illa-luktande än hundra gånger brändes, och, om hans aska mängdes hop med vatten ifrån källan Salsabíl och fuktades med vin från Renhets-Paradiset, och knådades, och gjordes till en deg, hans låga skaplynne och afskyvärda väsen skulle ej minsta bit förvandladt bli, Hans sinnes ruttenhet, hans lynnes krokighet skulle, med VATTEN, icke blifva tvagna, skulle, med ELD, ej blifva luttrade och fejade och brända bort.

Hys intet hopp om godhet från en man af dålig rot;
Ty rost blir icke hvit, om man den tvättar.

Och äfven *om* man antager, hvad blankt omöjligt är, och tager an, att hans föraktliga person förvandlad skulle kunna blifva till en påfågel, ELLER, låt oss ta an, att hans orene lemmar af en oren rot, med manteln af en Sīmurgh, skulle kunna siras, hans håg och längtan skulle likväl, alltid stå till umgänge med korpar. Till deras kärlek skulle stå hans håg. Liksom den mus, som, TROTS det factum att hon undfått mensklig form, dock åter-föll och åter-vände till sin förra status, och åter-fick begäran af en råtta, och intet tycke fattade för denna sol, som hela verlden lyser upp och pryder, för desse moln, välsignande, välgörande och milde, för desse vīndar, vederqvickande, uppfriskande och lifs-förökande, för desse berg af fast och stadig fot.» Qvad konungen: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN TOLFTE SAGAN.

Tolfte Sagan.

Wazīren svarade: »Det har berättats, att en helig man, hvars böner hördes och besvarades af Gud, en dag, satt uppå läppen af en ström, och, med förnöjsamhetens och belåtenhetens vatten, sin hand, från smutsen af de verldsliga förbindelserna och förseelserna, tvådde ren. En glada kom, under sin flygt, öfver hans hufvud. En rått-unge, som hon i näbben hållit hade, råkade att falla ned på marken framför shaikhen. Han ömkade sig öfver råttan. Tog den upp. Han svepte in den i sin mantel. Bar den till sitt hus. Med ens, det slog honom, att detta orätt var. Han tänkte: »Kanske husets folk af råttan bli besvärade och nödgas röna obehag. Ja, kanske, rent af, röna skada och förfång. Han bad till Gud, att Gud, af Nåd, åt honom, månd' beskära, i den råttans plats, en dotter. Den fromme mannens böners pilar träffade bönhörelse-skott-taflans prick. Och Den Gudomeliga Allmagtens Ancilla bepyntade den jungfrun som ett skönt och fagert Guds-beläte. Fram trädde, i den råttans plats, en jungfru. Af däjlig vext. Af rak gestalt. Af stjern-klar blick. Af hår berusande och, med sin doft, bedårande. En jungfru slik att sol-glansen af hennes rosen-röda kinder upptände nitets och den grön-ögda svartsjukans eld i skörden och besittningen af månen. En jungfru slik, att hennes lockars mysk fram-pressade, ur mörka nattens svarta hjerta, afundsamme suckar.

Så rak, till sin gestalt, att hon cypressen hånte; **344.**
Så måne-mild och blid, att hon gaf, månen, spe.

Derwischen hof sitt öga upp, och SI! En Guda-bild der stod, som tjusade hans blick. Han såg en skapnad, skapad af Guds Nåd, Guds RENA Nåd. Han såg en form-fulländad bild, bragt fram och fostrad upp af Guds Oblandade och Obemängda Kärlek. Åt en af sine lärlingar han gaf henne, befallandes han honom att, åt henne, gifva kärleks-vård af samma mått, som, åt hans egne barn, till godo kom och del. Discipeln hänsyn tog till shaikhens bud. Gaf akt på, och slog vakt om hans befallning. Med nit och flit, han lät sig, om den unga flickan, vårda. Snart nådde jungfrun mognads-ålderns år. Qvad shaikhen: »O mitt kära lif! Du stor är vorden. Du har vuxit upp. Jag vet ej annat råd än att förena din Essentias rena perla, i äktenskapet, med den rena perlan af ett annat Väsende, en liknande Essentia. Jag hafver lemnat detta åt ditt välbehag, jag hafver lemnat, dig, ditt fria val. Eho det är, bland Ādams-barn, och Pēri-barn, och varelser af högsta rang, och skapelser af lägsta rang, som, dig det skulle täckas, åt dig, välja, nåväl, han vare din! Åt dig, jag skänker honom.» Qvad ungmön, såsom svar: »Mig, lyster få till man en stor och kraftig karl, en stark och väldig man. En man, begåfvad med mång-faldig makt, mång-faldigt majestät. En man, som, i sin storhet, nått en rang, som är sublim. En man, som, i sin höghet, nått en grad, som är den högste.» Qvad Gudstillbedjaren: »Att döma af den skildring, du mig gifvit, törhända solen skulle räcka till för dig.» Qvad flickan: »Ja. Jag vet, att solen, utaf intet, öfverglänses. Jag vet, att solen öfverglänser allt, som finns, inunder himlens hvalf. Med solen, låt mig knyta äktenskapets knut. Åt solen, gif mig bort som äkta maka.»

Den nästa dag, då solen, Österlandets kung,
Steg upp på himlens höga, azur-blåa hvalf,
Lät tiden ljusets portar upp på nytt,
Och verlden började sin ystra lek ånyo.

På morgonen, då, enligt *Morgon-Skaparens* Befallning, från Ös-

terns horisont, rann upp den klara sol, meddelade asketen flickans önskemål för solen. Och lade till: »Helt skön är denna mö. Helt älskvärdt hennes sinne. Mig, angeläget är, och, mig, om hjertat ligger, att hon må komma under din befallnings spira. Förthy, sig sjelf, hon önskat har, af mig, en mäktig make, En make, allom-bjudande, af obegränsad makt.» UPP flammade, vid hörandet af desse ord, den klara sol och svarade, och genmälde asketen: »Jag vill dig visa an en mäktigare potentat än hvad jag är. Det MOLNET är. Ty molnet höljer mig, och döljer mig, och lägger, på mitt ljus, ett dok, ett täcke. Och utestänger menniskorna från att se min skönhets strålar.»

Trots solens höghet, kan ett litet moln
Den höga solen göra osynlig och obeskådlig.

Till molnet shaikhen gick, och lade fram, för molnet samma giftermåls-anbud, som, nyss, han framlagt, såsom böneman, för solen. Men molnet kom, af skam och blygsel öfver detta tal, i svettning. Tog, sen, till orda, talade, och sade: »Om mig, på grund af makt och öfvermakt, du korat ut, så vet, att vinden, öfver mig, predominerar. Ty vinden drager mig från hvilket håll, han vill. Och vinden förer, med sig, mig, till hvilket håll och väder-streck, det, honom, lyster.» Shaiken höll *med* om det 345.
och gick till vinden. Och drog, för vinden, samma saga som förut. Af blygsel, vinden våndades och vred sig, och ropade: »Hvem? Jag! Hvad hafver jag för makt? Hvad hafver jag för välde? Den obegränsade och obeskurna makten tillhör berget. Ty berget hafver dragit tålamodets och långmodighetens fot inunder mildhetens och majestätets mantel. Och berget hvilar, Nordan-landets Axel lik, i eget Centrum. Och jag har lika mycket att, till berget, säga till om, som ljudet af en sakta hviskning uti örat utaf en, från födseln, döf. Och lika mycket intryck gör jag, uppå berget, som trycket af en liten myras fot på ytan af en flint-hård klippa, som ej gifver från sig något echo.

Om vinden, också, sätter molnen i motion,
När molnen nalkas bergets krön, gå de i sönder.

Till berget shaikhen gick, och drog sin saga. Från berget återstudsade dess svar, liksom en skräll. »O shaikh!», qvad berget, »makten af en mus är störr' än min. En råttas våld är *mitt* våld öfverväldigande. Ty råttan borrar sine hål i mina sidor. Och råttan gör, i bröstet mitt, sitt bo. Mitt hjerta genom-borradt är, på tusen ställen, utaf hans sönder-sargande och vämjelige hål. Och jag vet ingen bot. Vet intet sätt att blifva AF med honom!!!» Den sköna jungfrun qvad: »Han talar sannt. En råtta vinner, öfver honom, seger. En råtta är det bergets öfver-man. THY höfves, att jag råttan tar till äkta.» Och shaikhen erbjöd henne, såsom brud, åt råttan. Den homogenitet och consangvinitet, som, med affinitetens tråd, band råttan fast vid flickan, gaf, råttan, håg och böjelse för flickan. Han svarade: »Jag har, en långan tid, en hjerte-vän, mig, önskat för att bli min maka. Som kunde, i min lefnad, varda, mig, ett sällskap, som kunde, i mitt lif, mig, bli en trogen vän. Men dertill fordras att hon är af samma ras, af samma stam som jag.» Qvad ungmön: »DEN saken lätt är. Lätteliga afhjelpt. Låt shaiken bedja Gud, att jag en råtta varde, och jag skall sträcka kärleks-armen ut emot din barm.» Som shaikhen såg, att, der, å ömse håll, fanns uppriktig en håg och längtan, upplyfte han, till Gud, Den Högste, bönens arm. Af Gud han utbad, sig, att Denne ville göra flickan till en råtta, och, henne, återge sin skepnad af en mus. Strax mötte shaikhens bön bönhörelsernas värdighet, och sanningen: »*Allt åter-vänder, sent omsider, till sin egen rot*» blef lagd i dagen. Till mus blef flicken vänd. Blef åter till en råtta. Och shaikhen flydde henne till den andre råttan, och försvann.

Min älskade! Allt måste återvända till sin egen rot;
Och vi, enär vi äro bragte fram ur stoft, vi måste, ock, på sistone, till stoft, ånyo, varda.

Och sens-moralen af min saga det är DEN, att det som springer fram utur och kräfs af den *ursprungliga* naturen och af väsendets essentia, det måste till sitt väsens rot tillbaka-vända, hur mycket än tillfälligheter, derifrån, det hafva diverterat. En vis och vältalig Guds stor-man hafver, en gång, uppå versens tråd, i ljufve ordalag och socker-söte stropher, den sanningen, på sätt som nedan följer, proclamerat:

'Ett träd, som bittert är till sin natur,
Om du det satte ned i Paradisets Trädgård,
Om du, vid vattnings-tiden, vattnade, ur Paradisets Flod, 346.
Dess rot, med hannog eller rensta hannogs-kaka,
Till sist, sig gällande, *dock* gjorde dess natur,
Och samma bittra frukt det skulle, *likväl*, bära.'»

De ugglors kung gaf, på hans ord, ej akt. Som olycks-fåglar, olycksförbestämde ha för vana, han slog wazīrens vise råd i vädret. Han räknade de råden afundsjuka till. Han vände ej sin blick mot sakens ändskap. Hvar dag, undfägnade, dem, korpen med förtjusande berättelser. Hvar natt, undfägnade, dem, korpen med hänförande och makalösa sagor. Han fabler mälde, förde ord-stäf an, besynnerlige, egendomelige, märkelige. Till dess han, vorden råds-herre och kunglig riks-rådsmedlem, vann full bekantskap med detaljerna af statens hemligheter. Blef fullt förtrogen med de ugglors hela läge och belägenhet. Med ens, en vacker dag, sen tillfället han vaktat, begaf han sig, helt oförmodadt, derifrån. Han vände ansigtet, helt plötsligen, ifrån dem. I väg det bar till korparnes kohort. När korpe-kungen Kār-Shināz blef varse, qvad han, med glädtig vinge, desse helsnings-ord:

O vänner! NU vi kunna komma fram till våre hjertans mål!
Ty *själens* frid, och *andens*, SINNET'S RO ha kommit åter.

Derefter sade kung Pīrūz: »O Kār-Shinaz! Hvad har du gjort? Hvad har du åstadkommit?» Qvad Kār-Shināz: »Tack vare kungens lycko-stjerna, hafver DET jag gjort, som göras BORDE. Det mål, som jag, mig, satt, jag hafver nått. För verket, gören Eder redo! Ty tiden att ta hämnd, nu, kommen är. Och tiden att se fienderna an, med lust och glädje stor, för alle våre hämnande och hämnde-glade vänner.» Kung Pírūz svarade: »Beskrif, lägg ut, för mig, i korte ordalag, ditt råds substantia, på det att vi må följa upp ditt råd, med upplyst sinnelag, i alle dess mest obetydliga detaljer. Och skaffa *hop* och laga *till* hvadhelst af nöden är, i form af implementer och materialier.» Qvad Kār-Shināz: »Der finns, i ett visst berg, ett hål, en grotta. Om dagen, flyga ugglorna ditin, och skocka sig tillsamman. Och i dess närhet finns en myckenhet af torrt och eldfängdt bränsle. Låt kungen gifva order om, att korparne gå dit och samle hop, deraf, en del, och flytte det, och före öfver det till denna grottas ingångs-port och öppning. Och stapple upp det der och spärre porten till. Och jag — på mitt håll — jag skall låna lite eld från några herdars tjäll, de der, i detta grannskap hafva sine herde-tjäll och hyddor. Och elden kasta, sen, på veden, ned. Befalle kungen, sen, att korparne, med sine vingar, flaxe, och, med sin flaxning, blåse elden upp. Hvar uggla som, ur grottan, söker fly, skall omkomma i elden. Hvar uggla, som, i grottan, stannar qvar, skall omkomma i röken.» Det täcktes konungen att lyss till detta råd. Det syntes, honom, gagneligt och fyndigt. På sätt, wazīren föreslagit, och synts, wazīren, godt, grep kungen sig, med verket, an, och förde ut det. Han brände alle ugglor upp med svekets eld. En stor triumph, en seger öfversvallande och krigs-afgörande blef, för de korpar, denna dagens vinst. De återvände, upprymde och muntre. Lyckönskande sig sjelfve till så stor en seger, vände de tillbaka. De öppnade i lof-sång, sina tungor. De höjde upp, till stjernorna, sitt glädjerop.

Till sist har Ödet komma låtit, till vår kung, hans hjertas önskan;
Till sist har Ödet inlöst, för vår kung sitt löfte om triumph.
Hvar fröjd, som krig och split, ifrån vårt hjerta, röfvat, 347.
Har Ödet, med ett enda huldrikt grepp, för oss, förverkligat.

Båd' konungen och hären blefvo Kar-Shināz's, till tacksamhet, förbundne gäldenärer. Uppskattade, till deras fulla värde, hans berömvärde bemödanden, hans lysande och äro-fulle bragder. De voro outtröttlige uti att lägga fram i dagen, med en gifmild hand, sitt pris af Kār-Shināz och sitt beröm. Och Kār-Shīnāz, å sin sida, uppsände böner till Den Högste för sin konungs välfärd. Och lofordade kungens folk, allt i den mån, de stodo kungen nära. Midt under detta ömsesidiga lofordande, föll, ifrån kungens tunga, detta ord: »Ditt lyckosamma råd och din förträffliga och lyckligt funna plan i och för ödeläggandet och öfverändakastandet af våre fiender, och glädjandet och lyckliggörandet af dine vänner gaf prof på en förunderlig, rent enastående beräkning. Och vittnade om en rent märkelig sagacitét.» Qvad Kār-Shināz: »Hvadhelst, i denna sak, haft någon framgång, har framgång haft på grund af glansen af monarchens Härlighet och Ära, och Lyckosamheten af kungens lyckosamma stjerna. För min del och hvad mig beträffar, vill jag endast säga, att **JAG SÅG SPÅREN AF DEN KOMMANDE TRIUMPHEN PRECIS PÅ SAMMA DAG, SOM JAG SÅG DESSE OLYCKSFÖRBESTÄMDE** röja slike planer, och sig tillåta **ÖFVA DYLIKT VÅLD OCH SLIKT SLAGS TYRANNI PÅ DE FÖRSVARS-LÖSE OCH SVAGE OCH ELÄNDIGE,** och eftertrakta våre fäders lands besittning, och rofvet af vårt sekel-gamla kunga rike.

Den svarte skurken lustade för riket ditt och gjorde *ögat* rödt;
Till dess hans *kind* blef gul, till dess hans *verld* blef svart.

Ånyo sporde konungen och frågade: »Hur kunde du stå ut med,

och ha tålamod att stanna qvar så långan tid i sällskap med de ugglor? Hur kom du öfverens med dem? Hur kunde du dra jemnt med dem, som voro af ett annat skaplynne och sinnelag än korparnes och ditt? Ty jag har klart för mig och jag vet mycket väl, att fromt och mén-löst folk ej mäkta umgås med och sällskapa med nidingar och skälmar. De ha ej makt att utstå deras sällskap. Jag vet, att den frikostige och ridderlige, från den låges sällskap, flyr. För den gemene, drager sig och ryser. Och sagdt är vordet, att det bättre är att sammansitta med en vidrig orm än tvingas umgås med, och blicka på en vän, hvars håg är illasinnad.»

Om, genom skiljemessans bitterhet, dig, sorgens gift ger död,
Det bättre är än spisa honung med en främling.

Qvad Kār-Shināz: »Det är som kungen sagt, och ingen olycka är värr' för mensko-hjertat än att sitta samman med och umgås med en oskyld.

Att, bara, SE en osympathisk vän är sjelfva HELVETET.

Och — dock — en vis man vänder icke bort sitt ansigte från svårigheter, så snart det gäller vinna Mästar'ns välbehag, så snart det gäller bringa ro och frid i Mästar'ns hjerta. Hvart obehag, hvar vedermöda, som han möter, han möter dem med glädje och med fröjd. Han tager mot dem med ett stilla sinn'. En hjertats herre och en hugstor man skall aldrig, vid en miss-räkning och svårighet, sig kasta in i upprördhetens vatten-hvirf-vel, sig vräka ned i blek förtviflans grop. Enär och alldenstund hvart företag, som, uppå sistone, skall krönas med triumphens och med segerns krona, hvad mer, om, i dess början, sorger måste genom-lidas, smärtor utstås, skam och skymf och djup förned-ring bäras?! Det bryr, den vise, ej. Det rör ej hjertats herre. Förthy han vet, att ingen skatt kan, utan pina, vinnas. Att
348. igen ros kan, utan törne-sting och törn-taggs-skråmor, plockas.»

Häf ej, i klagan, upp din röst, när du, i sökandet, förqväster blir och späkter;
DEN kommer aldrig fram till Hvilans Paradis, "INGEN hinner fram till Den Eviga Ron", som icke smakat Helvetsförödmjukelsernas qval och pina. "Nederstigen till Helvetet". "PROPHETEN JONÄH".

Qvad konungen: »Berätta något om de ugglors skarpa vett och stora lärdom.» Qvad Kär-Shināz: »Jag SÅG ej något prof på lärdom och på vett, ibland dem, ALLS. Förutom hos den man, som vidhöll krafvet på min afrättning och död. Men *honom* höllo de för sinnes-svag och dårhus-mässig. *Hans* råd och argument de aktade för klene och föraktlige. *Hans* maningar de vägrade att ta emot och ge ett receptaculum i lydnadens och hörsamhetens öra. De tänkte sig ej för SÅ PASS, en gång, att de betänkte sig, och drogo, sig, till minnes, *att* jag en främling var, en främling, ramlad ned ibland dem. Och ramlad neder, bland dem ett tu tre, hux flux! *Att* jag, i egen stam, besatt en aktad ställning, ja, att jag innehade en befattning af betydenhet och makt. *Att* jag, för lärdom och för visdom vunnit rykte. *Att* jag — om olyckan var framme — skulle kunna stämpla, mot dem, högförrädiska och riks-förderfveliga planer, och, mot dem, kunde förehafva mordiske och listelige anslag. Och ligga, på ett lyckligt tillfälle att föra mina planer ut, på lur. Ej kunde de, af *egen* insigt, detta enkla sak-förhållande begripa. Ej ville de, åt *varnar'ns* varningar, sitt öra låna, och till dessa, sätta tro. Och sina egna hemligheter de platt intet dolde. De läto mig i dessa blicka in. Och följden DEN var, att de sågo hvad de sågo. Och följden DEN var, att de kommo, dit de kommo. Och sagdt är vordet, att, för kungar, är, i deras hemligheters hemlig-hållande, den allra yttersta försigtighet och varsamhet af nöden. Besynnerliga gentemot de vänner, som sitt hopp förlorat ha om deras gunst. Besynnerliga gentemot de fiender, som darra af förskräckelse för deras vrede.»

En vän, som intet hopp mer har om din bevågenhet —:
Gör aldrig *honom,* i hvad fall som helst, till din förtrogne.
En fiende, desslikes, ock, som hyser skräck för dig —:
Förbjudet är, *för honom,* daga upp din hemlighet.

Qvad konungen: »Det synes, mig, som skulle grund-orsaken, prima causa till de ugglors ynkeliga ödeläggelse och undergång just vara deras vålds-föröfvande och tyranni och yfverborenhet.» Qvad Kār-Shināz: »Det är som kungen sagt. Och konungen har slagit hufvudet på spiken. Hvar konung, som slår in på tyranniets väg, han vare ÄN så stark, det dröjer länge ej, förrän hans väldes fundament och rikes grundval vältes öfver ända. **Det MÖJLIGT är, för Guds-förnekaren, att se sitt välde fara fort och blomstra. DET ICKE MÖJLIGT är, för vålds-föröfvaren och krigs-antändaren och mensko-mördaren att se sin blods-spira beståndande och, i hans hand, qvar-liggande i trygghet.** Som skrifvet står: »*Trots Guds-förnekelse kan kungs-makt fara fort. Men aldrig far den fort, om kungen mördar menskor, och aldrig far den fort, om kungen öfvar våld.*»

Hör upp med förtrycket, på EN gång, med ENS;
Ty lång-lifvad blifver förtryckaren ej.
När kungen sin dom och sin syn gör förvänd,
Vet, att han, förvisso, gör ondt mot sig sjelf.

Och sagdt är vordet af de vise och, i Gudi, store, att hvar och en, som saker är till *fyra ting,* han måste *andre fyra ting,* sig, städs, förbida. *Eho* föröfvar våld och tyranni, bör, sig, med säkerhet, sin egen undergång förbida. *Eho,* med penning-lystna qvinnor, idkar sällskap, han bör bespetsa sig på egen skam. *Eho,* i svalg och frosseri, en hjelte är och öfverdängare, han må bereda sig på krankhet och på sot. *Eho* sig stöder på ministrar utan Vis-Dom, ministrar ande-fattige och ytlige och ynklige, han måste, af sitt Rike, ta farväl. Och det har, yttermera, blifvit
349. till ett ordspråk bland de vise, att *sex* slags menniskor, från

fikandet och åtrån efter *sex* slags saker, böra skära af begäret, och gifva hoppet öfver att *dem* få uti sin hand. *Pro Primo:* Den tyranniske, blod-törstige monarchen. Han måste afsked ta af hopp om rikets fasthet och varaktighet. Han måste afsked ta af hopp om väldets fort-bestånd. *Pro Secundo:* Den stolte, yfverborne herren och despoten. Han måste afsked ta af menniskornas lof-ord. Han måste afsked ta af hoppet om att ihågkommen bli för gode verk. *Pro Pertio:* Den trumpne, sure, knarrige fel-finnaren. Han måste afsked ta af hopp om vänners hop. *Pro Qvarto:* Den ful-ansigtade och fräcke sycophanten. Han måste afsked ta af hopp om Storhets Rang. *Pro Quinto:* Den snåle, penning-lystne girigbuken. Han måste afsked ta af hopp om menskors gunst. *Pro Sexto:* Den förvärfs-begärlige och lömske penning-samlaren. Han måste afsked ta om hoppet att, från synder, blifva fri. I ty att penning-törst och guld-begär beständigt drifva sine offer till hvad ondt är och förbjudet. Och kasta ned dem uti brottslighet och skam. Hvarhelst sin bostads tält har slagit upp den snöda girigheten, från detta ställe flytta rättvisan och trofastheten bort sitt husgeråd och gods. Som, nu, exempelvis, med ugglornas monarch. Så snart han lysten vard, och trådde efter korparnes utrotande och mördande, strax vek han, som en följd deraf, från dygdens väg. Han lemnade den väg, som för till rättvisans och ädelmodets kungsväg, och han slog in på tyranniets väg. THY, vard han, i missräkningarnes öken, öfvervåldigad. THY, vard han slukad upp, och sänkt i nesans buk. Han föll, till sist, uti den grop, han hade gräft för andre. Och honom drabbade den lott, han, androm, lagat till.»

Smid icke ränker mot den arma menskligheten;
Att du ej bringe, på ditt eget hufvud, lidande och qval.
Har du ej sett hvad änd-lös skräck och fasa
DEN släpar på, som gräfver, *sig*, en grop, *för mig*, att ramla i?
På ändalykten, om han, ändtligen får gropen färdig-gräfven,
Blir HAN den, som, till gropens botten, åker ned, och icke
JAG.

Qvad konungen: »Hur kan, väl, *någon* lösa in sin skuld af tacksamhet till dig, för denna gunst? Hur gälda, dig, den välgerning, du, oss, bevisat? Ty du har lidit onämnbare qual! Och genomsläpat ångest-fulle timmar. Du har dig fogat i att, mot din vilje, kröka ryggen för din ovän! Du har, i ödmjukhet och underdånighet, antagit tjenst hos en person, inför hvars umgänge och sällskap hjertat i dig äcklats har och vämts! Om de, på rådet af sin kloke varnare och råds-man hade lyssnat, du hade sväfvat i den största fara för ditt lif!» Qvad Kār-Shināz: »*En MAN är DEN, DEN kallas kan en »MAN», som, när han fattat har ett fast beslut att föra något verk och arbet' ut, FÖRST, ALLRA FÖRST, tvår sina* ***händer*** *från det söta lifvet, och lyfter* ***hjertat*** *upp från skenets existens, och sätter* ***foten*** *ned uppå Guds hjeltars Valplats.*[1]

---

[1] »*En* ***MAN*** *är* ***DEN, DEN*** *kallas kan en* ***MAN,*** *som, när han fattat har ett fast beslut att föra ut ett verk och föra ut ett arbet',* ***FÖRST, ALLRA FÖRST,*** *tvår sina* ***händer*** *från det* ***söta lifvet,*** *och lyfter* ***hjertat*** *från det* ***falska Varat,*** *och sätter* ***foten*** *på* ***Guds hjeltars fält.***

Horatius: Carminum: Liber III: Carmen 3: 1—8

1. Justum ēt tenācem propositī virúm
2. Non cīvium árdor prāva jubéntium,
3. Non vúltus íustantís tyránni
4. Ménte quatít solidā neque Aúster,
5. Dux ínquiēti túrbidus Hādriae,
6. Nee fúlminántis mágna manús Jovís;
7. Si fráctus íllabātur órbis
8. Ímpavidúm feriént ruīnae.

---

1. Den man, som, hug-fast, följer Det Sannas Stråt,
2. Hans sinnes jemn-mod störs ej af hopens skri,
3. Som bjuder trots mot Rätt och Sanning,
4. Störs ej af hot från tyrannens öga.
5. Må stormen, sky-högt, vräka den vreda våg,
6. Och Zeus sin ljung-eld slunga med väldig hand,

Från tanken ha de flytt. Från viljen och förnuftet. Och, på
Guds Slagfält ha de, obekymrade, satt ned sin fot.
De Hjertats herrar och de Herrens hjeltar, som röfvat bort,
åt sig, Guds Vishets Ord-Språk och Guds Lyckas Boll.

Och om han boten ser deri, att han sig förödmjukar med att passa upp och vakta upp en annan man, som lägre och gemenare och nedrigare torde vara än hvad, SJELF, han är, nåväl — han *finner* sig deri, och *binder* sig dervid, och han slår *in* på denna väg, just, simpelthen, på det att han, på thy sätt, måtte komma fram till målet. Precis som den der ormen. Som sin räddning såg deri, att han sitt bifall gaf och samtycke till slaf-tjenst för en groda.» Qvad konungen: »Hur lyder den berättelsen?»

---

7. Må verlden, krossad, sammanstörta,
8. Spillrorna träffa, dock, honom orädd.

(Sjöblom's Öfversättning.)

DEN TRETTONDE SAGAN

Qvad Kār-Shināz: »Det hafver omförmälts, att ålderdomens skröplighet och svaghet, en gång, sin verkan gjort och stämpel satt på en viss orm. Och kraftlöshet — fullständig och förlamande — hade, till honom, funnit vägen hem. På grund af denna brist på spänstighet och friskhet, blef nödd och tvungen han, med jagten, höra upp. Och nu var han försatt i bryderi och grubbel, och undran, hur han skulle få sin mat. Att lefva utan mat gick inte för sig. Lif utan föda lät sig icke tänka. Ej heller var det utförbart och tänkbart att, utan krafter, skaffa sig, på jagtens stig, hvad föda kunde ge. Han tänkte och han sade för sig sjelf: »O ve, att ungdoms-kraftens glada tid är lyktad![1] O ve, att välmakts-dagens glada dag är slut![1]

[1] »Ack ungdom! Ungdom! Ack, min ungdom är ej mer!
När höstens vind fram-sveper öfver trädgården,
Ned falla, från den höge grenen, löfven.
Förflyktat hafva Rosengårdens ljufva väl-lukter,
Och ingen söker Nyckelen till Rosengårdens Port.
Ja klaga du, och sörj — du gamle näktergal, som många år har spisat! —
Att rosens röda kind är vorden gul!
Krökt dubbel, nu, cypressen, den förundransvärde, härligt sirade cypressen.
Han hafver gjort huset, på ljuset, tomt.
Hvi höfves det, növändigt, PYNTA en matta,
Från hvilken man MÅSTE, till sist, stiga upp?
Bäst är sig göra fri från allt behof af menskor,
Bäst är sig göra fri från mensko-tiggeri!»
(Nizámī: »*Sikándar-Námah*».)

Att, NU, förvänta sig att ynglings-styrkans dag sku' återvända, att, NU, inbilla sig att ynglings-kraftens kropp, mig, skulle gifvas åter, bär samma färg och samma complexion, som tanken att, ur vatten, kunna tända an en eld, som tanken att, med eld, den torra törstens sveda kunna släcka. Men, trots allt detta, önskar jag, att denna ålderdomens tid förblefve evig. Och, trots allt detta, önskar jag, att jag, på denna korta anstånds-tid och frist, rätt *bygga* kunde och rätt sätta kunde all min tro och *lit*.»

Vår ungdoms-tid försvann! Vår ålderdom är kommen!
O ve! Försvunne, nu, de glade ungdoms-dagarne och samman-sittandet med stall-bröder och vänner!
Men räkna äfven ålderdom för rof, ty, af det söta lifvet,
Skall du ej se, förutom i din dröm, ett enda ögonblick, så snart det flyktat har och gått förbi.

Då ormen visste, att han icke åter-bringa kunde den förgångna tiden, försjönk han i fundering om den tid, som låg framför. Ty detta var, för honom, nu, det vigtigaste. Han sade: »Som ett vederlag för ungdoms-tidens kraft, har jag, mig, gifven fått, som skörden af mitt lif, en viss erfarenhet. Jag har, mig, plockat till, från lifvets träd, som frukt, en viss portion af förutseende och framsynthet. Och mine rön jag har, i hela långa lifvet mitt, på minnets tråd, hängt upp, som på ett halsband. Nåväl — NU måste jag min byggnads grundval lägga ned på cessation af våld. NU måste jag, med tacksamhet och jemn-mod ta emot hvad nesa och förnedring, som mig möter. NU måste jag begynna att fundera på att DET få i min hand, som kan mitt stöd och uppehälle bli, under den korta lefnadstid, som, ännu, står, mig, åter.» Följaktligen begaf han sig till brädden af en brunn och läppen af en källa. Der funnos mängder samlade af grodors stam. En konung hade de, berömd och verldsberyktad. En ryktbar höfvitsman, hvars order åt-

lydd blef. Likt en af de begrafnings-sörjande med krossadt hjerta, likt en af de olycklige med rifvet bröst, vrok ormen sig, i stoftet, ned på vägen. En af de grodor, som der nära voro, gick, strax, på ögonblicket, till den ormen, fram. Och grodan talade den ormen *till*, och sade: »Jag ser, att du är mycket sorgsen och eländig. Hvad månde orsaken till denna olycks-sorgen vara?» Och ormen svarade och sade: »Hvem i all verlden har mer anledning än jag att spisa sorg och äta qval?! Mitt lefnads-uppehälles grund och grundval bestod i intet annat än att grodor jaga och att grodor sluka upp. Och, så, i dag! Just som jag var i farten, och i jagten på en groda, då timade en händelse, som, för min hela framtid, mig, görer grodors jagt, i *Lag*, förbjuden. Mig spärrar af, med *Lagens* Makt-Språk, ifrån grodors jagt. Och derest jag, med afsigt och berådt mod, skulle Lagen vilja trotsa eller bryta och en groda vilja fånga, så är jag, dertill, hädanefter, platt ur stånd.» I väg sprang grodan, och berättade för kungen, hvad han sett och hört. Den gode grode-kungen baxnade vid omförmälandet af denna under- 351.
fulla saga. Han sökte ormen upp och gick till ormen fram. Han sporde: »På hvad sätt har du i detta sorge-fulla läge råkat råka? Hur hafver denna olycka, vid dig, sig hakat fast, och, på dig, slagit ned? Hvad handling har du gjort, hvad hafver du förbrutit, att denna vedergällnings-dom, mot dig, har färdats ut?» Och ormen svarade och sade:

Jag drager denna suck, som lefvern bränner, allt för ett hjerta, som har svikit tro;
Hvi skulle jag, på grund af andre, klaga, och för andre, mig beklaga? Den sorg, jag bär, har, sjelf, jag lagat till.

O konung! Fräck-ögd lust har mig, i gropen af förnedring kastat neder! Och split-upp-eggande och krigs-an-tändande begär har öppnat, för mig, dörren till det lidande, som mig

har drabbat. THY och FÖRDENSKULL, hände det, att jag, en dag, uppå en groda såg med lustans öga. Jag grodan jagade. Från mig, hon flydde. Han tog sin tillflykt in i huset af en shaik. Af lystnad antänd, sprang jag honom efter, in i huset. Det huset råkade, för tillfället, att vara mörkt. Och shaikhens lille son låg, i det huset, sofvande i mörkret. Olyckligtvis berörde mig den lille piltens stor-tå, som stack ut ur hvilo-lägret, uti mörkret. Jag trodde, att det grodan var, och eggad, som jag var, af oren hungers hetta, jag sänkte ned min gift-tand i hans tå.[1] Han, strax, blef kall. Dog, knall och fall. Den helge shaikhen undfick, derom, vetskap. I ångst och hjertebrand för lille pilten sin, försökte han mig döda. Och jag, jag vände ansigtet mot öknen, och sprang bort. Jag sprang af all min kraft, och med all den snabbhet, hvaraf jag var mäktig. Och shaikhen efter mig, i hack och häl. Han utöste, på mig, förbannelser, och skriade: 'Jag beder till min Fostrare och Herre: Den Allsmäktige, att Han dig göre makt-lös och föraktlig, och till ett rid-ök för de grodors kung. Förvisso skall du oförmögen bli att fräta grodor, med mindre deras kung, som allmosa, dig, kastar några *till*.' Så talade, mig, helge shaikhen *till*. Och, nu, nu är jag här. Jag kommen är, af tvång. På det att konungen bestige mig, som ryttare. Jag fogar mig i Allmaktens Dekret. Jag underkastar mig Den Allom-Bjudandes Befallning.»

Jag har min nacke böjt för stjerne-verldens våld!

Med desse ormens ord var kungen einverstanden. De klungo, i hans öra, passande och täcke. Han fann behag deri, och föreställde sig som, derigenom, hedrad och förhärligad. Beständigt satt, på ormen, han, som på en häst. Han hade, deri, sin förlustelse och fröjd. Han sökte skina låta, derigenom, sin förnämlighet och öfverlägsenhet. Och öfver-höghet öfver andre

[1] *Ye Parents! Provoke not your children to wrath!*» (Ep. 6: 4.)

af sin stam. Och, sålunda, förflöto några dagar, och en tid förgick. En dag, lät ormen upp sin mun, och sade: »Må det beskäras, åt Ers Majestät, ett långt och lyckligt lif! Det finns, för mig, ej bot och hjelp, förutan föda. Jag måste hafva mat, att jag må lefva, och fullgöra min pligt och slaf-tjenst för min kung.» Qvad konungen, som svar: »Det ÄR såsom du säger. Och, äfven, är det sannt i hvad beträffar mig. Jag hjelplös är, förutan dig som rid-häst. Jag kan ej vara utan dig en enda dag. Och, för en häst förutan mat, finns ingen kraft. Och, utan foder, kan du mig ej bära.» THY, skänkte, honom, konungen *två*[1] *grodor*[1] *hvarje dag*.[1] Och ställde fast dem som hans dagliga ranson. Att han dem bruka skulle till sin frukost och sin middag. Med detta kosthåll kunde ormen hålla sig vid lif. Och, alldenstund, i denna ödmjukhet och underkastelse, en nytta inbegreps, en fördel låg fördold, var ormen, öfver sin förnedring, icke skamsen.

Den hand, som dig, med skam och blygsel, plägar hölja,
Höfs, dig, i nödens stund, att ge en kyss.
Det verk, som skamligt är och slöheten förökar, **352.**
Syns, dig, i nödens stund ej vara ondt.

Och denna liknelse har jag fört an, med DET som syfte, att du må lära dig att inse och förstå, att, om jag viste tålamod och bar på förödmjukelse, var det med tanke på att, derigenom, döda mine fiender och rädda mine vänner och att, fördenskull, ingen vidare förtret, mig, vållades deraf. För öfrigt: lättare det är att fienden, med hale *ord* och mjuke *ord* än *strid* och *örlig*, kasta öfver ända. Ett träd, for instance. Med raseri, angriper elden detta träd. Men den får bukt med endast SÅ mycket af detta träd, som sig befinner ofvan jordens ytta. Men vattnet, deremot! Det undergräfver, vänligt och försåtligt, det största träd och högsta träd som FINNS. Det rycker upp det

[1] Firdáusí: »*Shāh-Nāmah*» 4: 194. (Norstedt, 1931.)

med dess rot så absolut, att der ej längre finnes hopp om dess förblifvande.

Var vänlig, ty hvart mödosamt och svår-utförbart verk
Blir utförbart, med ödmjukhet och mildhet.

THY, har det blifvit sagdt, att insigt och begrundande, än tapperhet och båldhet, äro bättre. Förthy en krigets man, hur mycket än han tapper är och stark, är vuxen endast tio män i leden, och, när det är som bäst, kanhända tjugo män. Om någon, nu, vill gå till öfverdrift och säga: »hundra», så låt gå! Men, om han: »tusen» säger, är det gränsen! Nåväl! En Vishets-Jungfruns man kan, med en enda rigtigt rigtad återspegling [1] och reflex,[1] ett kungarike kasta öfver ända. Och hända kan att han en väldig här, med ett, ett enda Råd, kan platt förgöra. Och hända kan, att han ett folkrikt land, med ett, ett enda Ord, kan platt förstöra.»

Med ETT FULLKOMLIGT ORD, kan *det* verk föras ut,
Som ej kan föras ut, med en stor krigs-här.
Med svärdet kan du lifvet tappa ut;
Med ORDETS ÅTERSPEGLING [1] kan du öppna Paradisets Rike.

Qvad konungen: »Du vann en underbar victoriam öfver fienden! Dig, skänktes en förunderlig triumph!» Qvad Kār-Shināz: »ALLT, härvidlag, berodde icke på förståndige beslut och kloke

[1] Under Syrakusas belägring af Romarne satte Erke-Persern, Erke-Medern Archimedes (»**Archi-Medes**») eld på Romarenas flotta genom rigtigt rigtad återspegling af Den Klara Solens högmods-frätande och skarpe Strålars Eld. Solen är Gud. Gud uppenbarad i Sitt Ord. Cf. d'Annunzio: »**Cabīria**».

»Sol in sensu interno significat Dominum, et inde Coelestia, quae sunt amoris charitatis proinde ipsum amorem et charitatem.» (Swedenborg: »**Arcana Coelestia**» Paragraph 1837.)

planer. Nej, nej! Den glans, som kungens härlighet och ära sprider, derhos välsignelsen af kungens lyckas sol, ha derutinnan, varit, mig, till hjelp och bistånd. Det hafver sagts, att, om en mängd personer sätta, sig, i sinnet att ett arbet föra ut, och om en massa menskor sätta foten ned, i fast beslut att något söka och att något vinna, skall DEN ibland dem komma till sin åtrås mål, som sär-märkt är af gifmildhetens värdighet. Ty det är gifmildhetens utmärkande egendomlighet, att den, dermed, benådade, i allting, lyckas väl. Och, om, i gifmildhet, de alle äro like, skall DEN ibland dem, komma till sin åtrås mål, hvars hjerta [1] *fast* [1] är,[1] och som menar [2] *ärligt*,[2] och, i dersom styckjom, står, dem androm, före. Och, derest, äfven, härvidlag, de alle äro like, skall DEN ibland dem komma till sin åtrås mål, som har de fleste hjelpare och vänner. Om, äfven, härutinnan, ingen skillnad finns, skall seger vinna DEN, åt hvilken Härligheten räcker bispringandets hand, åt hvilken 353.
Lyckans och Lycksalighetens Allmakt skänker hjelp och bistånd.»

När Lyckans Stjerna stiger upp på hoppets horizont,
Hur hastigt kommer ej vår längtans Föremål intill vår sida!
Om Lyckans Stjerna icke står dig bi, hör upp med att dig bry,
Ty om, mot hafvet, du dig vänder, flyr det bort från dig, och blir till öknens sand.

Qvad konungen: »De satte icke, en gång, SÅ pass mycke värde på oss, att de kunde TÄNKA sig, att vi, på hämnd och vedergällning, skulle kunna rufva. De ringa aktade oss, och af intet

[1] »Tōv le *khazéq* eth-ha lēv be Khēn.»
»Es ist ein köstliches Ding, dass das Herz *fest* wird. Dies' geschieht durch Gnade.»

[2] »Ich glaub', es wird Ihnen gelingen. Sie haben es *aufrichtig* gemeint. Und Gott lässt es, *den aufrichtigen*, gelingen.»

värde. De ansågo oss vara maktlöse och oförmögne.» Qvad Kār-Shināz: »Det gifves *fyra ting*, hvaraf en liten, obetydlighet bör räknas för en storhet. *Det första* elden är, hvaraf en liten låga lika mäktig är att bränna som en stor. *Det andra* skulden är. I ty att nesan af att blifva kräfd för en dirám är lika stor som skammen af att blifva kräfd för en dīnār. *Det tredje* sjukdom är. Ty huru ringa än den rubbning är, som sjukdom medför för det kroppsliga systemet, blir följden, likaväl, försvagning, af-mattning och oro. *Det fjerde*: fienden. Änskönt en fiende må synas kraft-lös och föraktlig, till sist, på ändalykten, skall han fullborda sitt verk. Och jag har, till mitt öra, komma låtit, att en sparf,[1] i trots af den, hos sparfvar, förefinteliga svagheten och obetydligheten, tog hämnd på en ofantlig, hisklig orm.[1]» Qvad kung Pīrūz: »Hur lyder den berättelsen?»

---

[1] "LÁMĀH RŌGSHŰ GOYÍM?" (Ps. 2: 1—12.)

STREICHER: »THE JEWISH PERIL» »THE JEWISH PERIL»

DEN FJORTONDE SAGAN

Den Fjortonde Sagan.

Qvad Kār-Shināz: »Det har berättats, att två sparfvar byggt sitt näste uppå taket af ett hus. De bragte till sitt lif förnöjsamme och glade. De närde sig med ett och annat korn. En vacker dag blef glädjen, för dem stor, i det att några ungar, åt dem, föddes. Och begge två, båd' mor och far, begåfvo sig, för att, dem göra stora, ut, att söka föda. Och hvad de fingo, gjorde de till deg. Och hällde, sen, den mjuka massan i de späde barnens kräfvor. En dag, hade sparf-hanen gett sig ut i en viss rigtning. När han tillbaka kom, såg han sparf-honan flygande kring nästet, i ett tillstånd af den yttersta förvirring och bestörtning, allt under det att brinnande och jemmerlige klago-rop, ur henne, trängde fram. Han frågade: »O kära hjerte-vän! O själens hulda lisa! Hvad ÄR det som har händt? Hvad: denna upprördhet och oro, som jag varsnar nu, hos dig?» Hon svarade:

En törne-tagg mitt hjerta stinger! Skulle jag ej gråta?
Låta tårar regna?
En hjerte-ångst mitt hjerta bränner! Skulle jag ej våndas?
Häfva djupe suckar?

Hvi skulle jag ej jemra mig och klaga? Jag var blott borta en minut, och, när jag kom tillbaka, jag varseblef en vederstygglig orm.[1] Han kommen var att våre ungar mörda.[1] Han lurade på våre arme barn.[1] Hur mycket än jag ropade och skriade och sade:

---

[1] Ye Parents! Provoke not your children to wrath!» (Ep. 6: 4.)

354. »Fastän du mäktig är och seger-rik och storm-rik,
RÄDS för den fiende, som makt-lös är och död!
Förthy den pil, som skjutes af, då Unga Dagen gryr,[1]
Den träffar, ofelbart, och alla tider, pricken»,

det intet båtade och intet hjelpte. Han endast svarade: »En suck kan ingen verkan göra på den mörka spegeln af mitt hjerta.» Jag svarade: »Tag dig i akt, och räds, ty jag och desse barnens fader skole, oförtöfvadt, våra länder gjorda om i hämnd och vedergällning. Och oss bemöda, utaf alla krafter, att hvad vi göra KUNNA för att dig förgöra, förutan tvekan, äfven föra ut.» Men ormen bara skrattade och sade:

För en kamrat, som jag, som jagar vilde lejon,
Hvad ogagn länder an ifrån ett kräk, som du?!»

Då jag, på intet vis var, honom, vuxen, tog jag, till klago-låt, min tillflykt, och till gråt. Men ingen kommer, ingen vårdar sig att, om min klagan, bry sig.

Jag svåra skriar: »Hjelp!»
Men hjelpare finns ingen.

Nu har den grymme och blod-törstige tyrannen vår afkomma och barn-kull slukat upp. Han sig att sofva lagt i deras näste.» Vid desse ord uppfylldes makens själ med sorgens rök. Qval öfver ungarnes förlust grep, som en eld, hans ömma faders-hjerta. Nu var det så, att, just vid samma tillfälle, det husets herre var upptagen med att tända på sin lampa. Och veken till den lampan dränkte han, i olja, först, och tände, sedan, an den med en sticka som han höll uti sin hand. Han ämnade

---

[1] »Ja Freunde schönes ist das Täglein!» (Auber: »*Den Stumma.*») »Ja, vänner! Skön är Unga Dagen!»

just sätta veken ned i lampans olje-kupa, DÅ, PLÖTSLIGEN, MED ENS, den sparf-hanen flög in, och ryckte veken, som var tänd, ur mannens hand. Flög bort, flög upp, och kastade den, brinnande, rakt in i fågel-nästet. Hus-ägar'n fruktade, att taket skulle brinna upp. Att elden skulle sprida sig och vända hela huset till en ask-hög. Han ilade, fördenskull, strax, till takets topp, och började att rödja undan nästet, för att på så sätt, få, med elden, bukt, och släcka elden ut. Framför sig, såg, nu, ormen eldens fara. Och ofvanom sig hörde han murpickans slag. Han stack sitt hufvud ut, igenom ett visst smyg-hål, som han hade nära taket. Att sticka hufvudet, ur hålet, ut och ljuta döden från ett slag af murpickan på hufvudet var en och samma sak. Och lärdomen af denna liknelse är DEN, att ormen höll sin ovän[1] för föraktlig, Han tog sin fiende[1] alls intet med uti beräkningen. Alltintilldess att denne ovän[1] sönderkrossade hans hufvud (Genesis 3: 15.). Och slog hans hufvud emot **Hämndens Sten.**»[2] (»THE **STONE** OF ISRAEL.»[2] [Genesis 49: 24.][2] — »BATH-BĀVÄL HA SHEDUDĀH! ASHRÉ SHÄ YÉSHALÄM-LĀK ETH-GĒMULÉK, SHÄ GŌMÄLT LÄNU! ASHRÉ SHÁ YŌKHÉZ VE NIPÉS ETH-GHŌLŌLÁJJIK ÄL-HA **SÁLAGH**!»

עַל-נַהֲרוֹת׃ בָּבֶל שָׁם יָשַׁבְנוּ גַּם-בָּכִינוּ בְּזָכְרֵנוּ אֶת-צִיּוֹן׃ עַל-
עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ כִּנֹּרוֹתֵינוּ׃ כִּי שָׁם׃ שְׁאֵלُונוּ שׁוֹבֵינוּ דִּבְרֵי-
שִׁיר וְתוֹלָלֵינוּ שִׂמְחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן׃ אֵיךְ נָשִׁיר אֶת-
שִׁיר-יְהוָה עַל אַדְמַת נֵכָר׃ אִם-אֶשְׁכָּחֵךְ יְרוּשָׁלִַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי׃

---

[1] Israel, Judarne, Frälsningens och Välsignelsens Folk.

[2] »*A Stone of stumbling, and a Rock of offence (even to them,) which stumble at the Word, being disobedient: whereunto, also, they were appointed.*» *(1 Peter 2: 8.)*

תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי ׀ לְחִכִּי אִם-לֹא אֶזְכְּרֵכִי אִם-לֹא אַעֲלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַ֫͏ִם
עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתִי׃
זְכֹר יְהוָה ׀ לִבְנֵי אֱדוֹם אֵת יוֹם יְרוּשָׁלִַ֫ם הָאֹמְרִים עָרוּ ׀ עָרוּ
עַד הַיְסוֹד בָּהּ׃
בַּת-בָּבֶל הַשְּׁדוּדָה אַשְׁרֵי שֶׁיְּשַׁלֶּם-לָךְ אֶת-גְּמוּלֵךְ שֶׁגָּמַלְתְּ
לָּנוּ׃ אַשְׁרֵי ׀ שֶׁיֹּאחֵז ׀ וְנִפֵּץ אֶת-עֹלָלַיִךְ אֶל-הַסָּלַע׃

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת

בְּשׁוּב יְהוָה אֶת-שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחֹלְמִים׃ אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק
פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה אָז יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם הִגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִם-אֵלֶּה׃
הִגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמֵחִים׃
שׁוּבָה יְהוָה אֶת-שְׁבוּתֵנוּ כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב׃ הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה
בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ׃ הָלוֹךְ יֵלֵךְ ׀ וּבָכֹה נֹשֵׂא מֶשֶׁךְ-הַזָּרַע בֹּא-יָבֹא בְרִנָּה
נֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו׃

»FÍLIA BĂBEL VASTĂTA! BEĂTUS, QUI RETRÍBUIT TĬBI RETRIBUTIÓNEM TÚAM, QUAM RETRIBUÍSTI NÓBIS! BEĂTUS, QUI APPREHÉNDET ET ALLĬDET PÁRVULOS TUOS AD **PÉTRAM**![1]»)

Är, och, din ovän svag, var varsam och försigtig!
Se honom an som stor, och darra för hans Verk!

Qvad konungen: »Det lyckliga utförandet af detta verk och fiendens förstörelse och öfverända-kastande berodde på väl-

[1] Se Not 2 å sid. 299.

signelsen af dine kloke råd och på din lycko-bringande och lyckliga upprigtighet. I allom styckjom, der jag litat på ditt ord, har resultatet blifvit framgångsrikt och gynnsamt. När kungen lemnar tömmarne af statens styrelse åt en wazīr med SYN, skall aldrig missräkningens hand hans lyckas mantel gripa. Ej heller olyckornas fot uppå hans framgångs landamären göra intrång. Precis som fallet varit har med mig. Och detta uteslutatnde på grund af ditt förträffliga förstånd och goda omdöme. 355.

Hvarthelst jag vända må mitt ansigte, min blick, hvadhelst jag göre till mitt mål, mitt syfte,
Min hand är stark så länge *du* den håller.

Emellertid, af all din manliga bedrift och alla dina hjeltemodiga mandater, är störst, att du, en långan tid, i oväns hus försmäktade, men aldrig släppte något ur din mun, som honom gjorde ogunstig och gramse, och aldrig med ett enda verk och dåd, dem, vållade misstänksamhet och tveksamhet.» Qvad Kār-Shināz:

Men, äfven, *detta* var tack vare kungens lyckosamma Öde.

Förthy jag hade intet föredöme och exempel, förutom, endast, kungens ädla hug och dygdesamma vanor. Och hvad, från konungen, jag lånade, så godt jag kunde, af dennes lysande och konungslige egenskaper, DET gjorde jag till förebild och mönster för min gerning. Ty — lofvad vare Gud, Den Allra Högste! — i KUNGEN är förenad och amalgamerad: förträfflig, kylig omdömes-förmåga, besinnings-fullt begrundande och tåligt öfvervägande, tillika med de konungslige egenskaperna af värdighet och majestät och mod. Ej heller är den minsta enskildhet och obetydligaste små-detalj i någon statens angelägenhet, för honom, dold. Ej heller är, för honom, doldt, när passligt

är att bruka hast, när lämpligt är att iakttaga långsamhet och dröjsmål. Och, sammaledes, är, för honom, ej förborgadt, när mildhet höfves, och när skoningslös och bitter stränghet är, af nöden och nödvändigheten, förestafvad. Vid hvarje verks begynnelse och början, betänker han hvad som, för dagen och för morgondagen kräfves, begrundar han hvad framtiden kan bära i sitt sköte, till-lagar han ett verksamt botemedel, för att det verket föra till ett lyckligt slut. Han aldrig vårdslös är, på grund af hjertats godhet, och aldrig glömsk af varsamhet, och likgiltig för aktsamhet. Han hänsyn tager till sitt kungarikes rykte. Han noga ansar lågan af sitt kungadömes ljus. Eho, mot slik en kung, behagar dra i härnad, han drager döden till sig sjelf, med tusen kast-reps band. Han drifver lifvet, från sig, bort, mång' hundra tusen mil.»

Din ovän tiden skall, med snabbhet, drifva bort,
Från varats öken-slätt till icke-varats slag-fält.
Eho mot en som dig ut-flåser hatets hot,
Svårt är, för döden, honom, för en half-del af ett ögon-blick, att gifva anstånd.

Qvad konungen: »Den hela tid, du, från mig, borta var, gaf mat och dryck, mig, ingen kraft, och ätande och drickande, mig, intet nöje. Ej heller erfor jag, i sofvande och hvilande, den minsta hugnad. Men nu, tack vare Den Allsvåldige och Allbarmhertige,

Har Härlighetens Sol, från Full-Full-Ände-n-ingens Horizont, begynt att kasta Sina Strålar;
Och fiendens, den olycks-dömdes lefnads sol begynt att dala.

Qvad Kār-Shināz: »Förvisso! Hvar och en, som qväst blir af en mäktig ovän; och, af en seger-rik moståndare och fiende,

blir späkt, skall aldrig, till dess han, från honom, blir befriad, förmärka skillnaden emellan dag och natt, emellan ljus och mörker, emellan fot och hufvud, och emellan stoft-besudlad toffel och guld-glänsande turbån. Och vise män ha sagt, att, tills fullkomligt vederfående sig uppenbarar för den kranke sjuklingen, skall han ej undfå någon glädje eller njutning af sin mat. Och, vidare, att, tills en börde-bärare, från bördan uppå 356.
ryggen blir befriad, och lasten, som hans nacke tynger, skall ha slängt, skall, honom, ingen ro och hvila bli beskärd. Och, vidare, att, tills en älskare, till härligheten af föreningen med älsklingen skall hafva kommit fram, skall, honom, sinnes-frid och hjerte-fröjd ej visa fram sin kind. Och, slutligen, att, tills en vandrare, till väg-herberget kommit fram, skall mödan af hans vandring icke minskas. På SAMMA och på ENAHANDA sätt skall den, som slagen är med skräck och fasa för sin ovän, tills han sin ovän ser, i stoftet slagen ned, och ser sig friad från hans tyranni och välde, i frid, ej kunna dra ett enda ande-drag.»

Så snart en menska, från sin ovän, blifvit fri,
Hon vänder tyglarne mot sinnes-frid och glädje.

Qvad konungen: »Hvad fick du för en uppfattning af deras konungs complexion och lynnes-rigtning, betrtäffande, besynnerliga, bardalek och fest?» Qvad Kār-Shināz: »Hans gernings byggnad hvilade på grundvalen af inbilskhet och sjelf-beskådande. Och vidare på öfvermod, personlighets-tillbedjande och kropps-omhuldande (self-indulgence). Han hade ingen lott och andel fått af själens perspicacitet och ögats en-fald.[1] Han var ur stånd att skilja sär emellan ett bepröfvadt, moget omdöme och falska föreställningar och en förvillad syn. Och alle hans anhängare och följeslagare bekände sig till samma, falskhetens och

[1] Matth. 6: 22: »*If, therefore, thine eye be single*», »*Om, alltså, ditt öga är en-faldigt*». (Icke: »*friskt*» som den korrumperade Svenska Öfversättningen har det.)

lögnens tro som han. Med undantag, likvisst, af en EN af dem: den ofvan-nämnde, den förståndige wazīren. Densamme, som sjöng ut, och önskade min död.» Qvad konungen: »Hvad prof kan du, mig, ge på hans förstånd och visdom?» Qvad Kār-Shināz: »Hans föresats var rigtad mot min död, och, vid min död, den var, orubbligt, nitad fast och fast-satt. Och — sannerligen! var ej hans bestämdhet, härvidlag, den största statsmansklokhet! Och, vidare! Han höll sin åsigt ej tillbaka från sin herre. Han undanhöll, från kungen, ej sitt råd. Och detta TROTS att han, i förväg, VISSTE, att kungen, på hans råd, ej skulle lyss. Och — vidare — han bibehöll, och i-akt-tog, vid föredragandet af sina varningar och maningar, den vedertagna och conventionella étiquettens höfviskhet i ord och later.» Qvad konungen: »Hvad ÄR den lag, som regulerar sättet att förmedla råd åt kungar?» Qvad Kār-Shināz: »Den man, som vill, åt kungar, gifva råd, bör tala ord af blidhet och försynthet. Han bör, för mildhet och för mjukhet, MERA vara böjd, än för ett för ett o-skrädt, groft, och o-förfinadt tal. Han bör i dagen lägga, mot sin herre och sin konung, den yttersta respekt och djupaste hängifvenhet och vördnad, och bannlysa all munvighet, frispråkighet och pratsamhet. Om, än, han märker fel i kungens handlingar, om, än, han märker misstag i hans ord, dock, bör han, vid påpekandet af detta, begagna sig af varsamt valde ord. Och föra fram, i stället för en anmärkning och en tillrättavisning rakt på sak, beslöjade anspelningar och sockrade antydanden, och ordspråk, och citat, som tjusa hjertat. Och, i berättelser och roliga historier, bör han inmänga sagorna om misstagen — af samma slag — som ANDRE ha begått och de funesta följderna af DERAS felsteg. Och DETTA var just DET, som uggle-konungens minister gjorde. Han ÄGDE alle desse ofvan-nämnde egenskaper. Och ej ett jota, ej ett grand försummade han, anbelangande en sann ministers skyldigheter mot sin konung. Jag hörde, ju, med egne öron, honom säga till sin kung: 'Ett sultanät är ett förnämligt stånd, en

lysande och upphöjd samhälls-ställning. Och ingen kan, med egen ansträngning af makt och vilje, begärets fot, på denna höga rang-plats sätta ned. Förthy, förutom medelst biståndet och hand-utsträckningen af Härligheten, och stödet af en hjelpande Qismát, kan ingen nå, till denne Varats Steges Högsta Pinne, UPP. Och, NÄR, af Ödets Gunst, den Lyckan har förvärfvats, bör den värderas högt, och sättas högt, i pris. En oaflåtlig sträfvan måste iakttagas för att dess Lagar och Principia helig-hålla, för att, åt dess Bestämmelser och dess Regulationer, förmedelst rättvisa, rättfärdighet och billighet, ge pondus och stadfästelsens sanction.

O du, som har, till Kungadömet,[1] kommit fram!
Månn' Salighet du söker? Skada ingen! »Vívĭte innŏcue!»[2]
Mång' hundra straffets glittrande och skarpe svärd
Ha ej åvägabragt så mycken, skräckens fasa, som **ETT,** ett
enda sargadt hjertas qväfda ångest-suck.[3]

Nu vore det mer passande och, med det rätta, stämmande i samklang, att konungen, i statens angelägenheter, lyste söl och sömnighet och vårdslöshet i bann. Att han ej blickade på maktpåliggande och ödes-digre värf med liknöjdhetens och föraktets öga. Ty statens trygghet, kungadömets fasthet och varaktighet, och fortvaron af blomstringen och lyckan, är möjlig endast medelst *fyra* ting. Det *första*: hel och fullständig för- **357.**

[1] »Kings and Priests — — —» (Revelation 1: 6; 5: 10); »— — — A Royal Priesthood» (1 Peter 2: 9); »And the Kings of the Earth do bring their Glory into It»; »Kai hoi Basiléis tēs Gēs phĕrousin tēn Dóxan avtŏn eis Avtĕn» (Apokalýpsis Jōánnoŭ 21: 24).

[2] »Vívĭte innŏcue! Númen ădest!»

[3] »*Barnets snyftning i tystnaden förbannar djupare än den starke mannen i hans vrede.*» (*Elisabeth Barrett-Browning.*) Ett *Mementŏte! för »skydds-hems»-föreståndare och statens inspektörer för »barna-vård». Cf. Martin du Gard: »Les Thibault» och Francois Coppé: »Le Coupable».*

sigtighet och fram-synthet, som ser, i dagens spegel, morgondagens kind. Det *andra*: fast och orubblig beslutsamhet, hvari villrådighet, bristfällighet och slapphet ej lyckas kunna hitta vägen in. Det *tredje*: rättvis dom, som icke vänder sig ifrån Det Rättas Kungsväg, för att slå in på skade-görelsens och orättfärdighetens väg. Det *fjerde* och det *sista* är det skarpa svärdet (»The Sword of the Spirit, which is the Word of God»), (»Värjan skämtar intet.»), som, likt den verlds-förbrännande och vreda blixten, sin eld, i fiendernas lifs-tids skörde-stack och skörde-lada, slungar ned.

> I Rikets Lustgård grönskar Rättvisans och Rättens Träd,
> Först sen Det vattnats med det Vatten och det Ljus, som flyter från Den Kohistān[1]-ska, Den **Irān**-ska Källans Svärd och Glafven.' (Här slutar korp-ministerns anförande af *uggle-ministerns* ord.)

Allt detta han förkunnade och sade, men ingen uppmärksammade och akt-gaf på hans ord. Ej heller vann hans råd och varning äran af att blifva godkände och emot-tagne,

> Till dess att upp- och ned-vändt vard, från höger och från venster, allt, så mycket som de ägde och besutto.

De hvarken drogo, *sjelfve*, ur hans insigt och hans visdom, gagn och nytta, ej heller fann han, för sin *egen* räkning, genom sin erfarenhet och fyndighet, en öppning UT ur denna fasans och förfärlighetens hvirfvel. Och, härvidlag, besannades det Ord, Som skrifvet står: »**Der finns ej råd och hjelp för den, som ej är hörsam.**»[2]

---

[1] Kohistān = Persian Irāq (ancient Parthia). (Steingass.)

[2] »**De hafva Moses och propheterna. Höre dem!**»

Hur kan en menskas råd, för någon, synas godt,
När denne detta rådet ej vill höra *på*, men FLYR ifrån det?
Sålunda talade en vis person, och sade:
'Ett misstag är att gifva gode råd åt den, som ej tar råd emot och ej vill lyda.'» (Här slutar korp-ministerns **eget** anförande.)

Och detta är berättelsen om den försigtighet, som iakttagas bör mot fiendernas ränke-fulla snaror och emot vedersakarnes förrädiska bedrägeri. Ty huru mycket fienden än sträfva må, af alla krafter, att fram-te skenet af förnedring och förkrosselse, är det från Visdoms-Vägen aflägset och fjerran, att, *deraf*, låta sig bedraga och förvilla. Förthy en enda korp, som enslig var och ensam, gaf, trots sin hjelp-löshet och makt-löshet och svaghet, på sätt, som ofvan har berättats och beskrifvits, de många mäktige och talrike motståndarne, åt undergång och nederlag, som rof. Och detta, just, på grund af deras brist på varsamhet och insigt, och deras fattigdom på klokhet och förstånd. Om icke, derest ugglorna blott suttit inne med ett enda *grand* Prudentiae, ett enda litet Varsamhetens och Försigtighetens *korn*, *den* korpen hade aldrig lyckats hinna fatt sitt mål, *den* korpen hade aldrig sett sin segers anlet. Han hade ej i DRÖMMEN, ens, det skåda fått. Det höfs en **vis** man, att han, in i meningen af denna dikt, med sjelf-förmaningens och själs-betraktelsernas öga blicke. Att han dess varningar, med visdoms-örat fånge. Att han sig läre, fullt och fast förstå, att ingen tillit sättas månde till en ovän, att ingen fiende, hur usel och eländig och föraktlig han än SYNAS må, är värd att blifva förbisedd och aktad ringa. Och, vidare, att, huru mycket än en fiende sin trofasthet bedyrar, och slår på vänskapens och frändeskapens trumma, och gör tillrustningar för allians och bundsförvandtskap, han, **deraf**, sig ej låter lura och förvilla.

Om fienden, på vänskaps-trumman, slår,
Skall visdoms-innehafvaren, FÖRDENSKULL, icke räkna honom för sin vän och sluta honom till sin kärleks barm.
En orm en orm är, **hur** man saken vände;
En orm en orm är, äfven **om**, TILL SYNES, han har krupit ur sitt skinn.

358. En annan vinst af denna vår berättelse är DEN, att vi oss, deraf, lärt välsignelsen af att, oss, skaffa redelige vänner, att, oss, förvärfva trofaste, upprigtige kamrater. Ty slike äro de förnämligaste utaf *alle* Skatter. Och slike äro de förmånligaste och indrägtigaste utaf *alla* varor. I THY ATT vänskapen af Kār-Shināz, i samband med hans hjelp, och stöd, och bistånd, och bemödanden, som frukter, frambragte, för korparne, DET resultat, att de sin Exodus, ur skräckens öken, gjorde, och triumpherande, sitt intåg gjorde in i Trygghetens Palats. Eho så gör som Kār-Shināz, och handlar conformabelt och i enlighet med honom, vet, att han räkna skall en *här* af trogne vänner, vet att han rycka skall föraktets, afskyns mantel-fåll ur den besudlande beröringen af slemmige, de slemme fiendernas kryp. Han skall till Målet för sin Trängtan hinna. Han skall sin Längtans Föremål få sluta till Sin famn. »*Och Gud Den Herre är, Som Hjelp och Fram-Gång skänker.*»

Sitt samman, glädje-full, med redelige vänner!
Och veckla upp, ifrån förtroligt umgänge med skadelige fiender, din mantel-fåll!

Slut på Den Fjerde Boken.

DEN FEMTE BOKEN

DEN FÖRSTA SAGAN

Det har berättats, att, på en af Svarta Hafvets öar, bodde många apor. En konung hade de, vid namn Kār-Dān. Hans sultanāt-skaps byggnad upphöjd var och hög. Byggd upp med magt och majestät. Med strängt och rättvist, Rättvisans och Domens skipande. Hans framgångs fundament var stärkt med kunglige edict och envälds-herrskare-mandat, som intet uppskof tålde. Och med en rättvisa, som *lika* var, och *en och samma* var för *hvar och en*. Hans undersåtar lade, trösteligt, på grund af det inflytande hans vackra rättvisa utöfvade, den trygga hvilans bröst på ljufva fridens bädd. Och innevånarena i hans rikes landamären upp-läto, tacksamme för hans oändelige gunst-bevis och nådes-vedermälen, välsignelsernas och lofprisandenas tunga.

Han krig och våld förföljde. Var jemlikhetens vän.
Med honom, Gud belåten. Med honom, folket nöjdt.

En lång tid bragte han, i fröjd och framgång, till. Han öfvergick och han skred fort, från fager ungdoms vår, till hösten af den höga ålderns skröplighet och svaghet. Sen spåren af utlefvad ålders orkeslöshet, på hans lemmar, tett sig fram, hop-packade uppsluppenhet och glädtighet sin bråtes pick och pack, och redde sig att skiljas från hans hjerta. Och ögats glans och eld begynte slockna. Och kraftens unga träd, som frambragt frukterna af het passion och brunstig lust, begynte, qväst af svaghetens och vanmagtens Samūm, att vissna. Och glädjens lampa släcktes ut af olyckornas och bekymrens och

förnedringarnes storm-vind. Och munterhetens matta rullades, af lidandenas invasion och sjukdomarnes härjnings-infall, UPP.

Sök icke ungdoms spår hos ålderstigne gamle,
Ty bäcken rinner ej, till källan sin, igen.
Dem ålderstignom, höfs, ur tanken, lustan drifva,
Ty lustans period, med åldern, nått sitt slut.
När ålderns hvita damm, på hufvudet, sig lägrar,
Förvänta icke mer ogrumlad lustas fröjd.

Den obeständiga, bedrägeliga lyckans VANA är just DEN, att hon förändrar blomstringen och friskheten och svalkan af den fagra ungdoms-tidens rosen-gård till vissenheten, ödsligheten, torkan af den dystra ålderdomens hemska törne-snår. Hon gör rikedomens söta vattens dryck, med fattigdomens nesas smuts och af-fall, tjockt och grumligt. Och hvilan utaf hennes solskens dag är aldrig vedermödan utaf hennes mörkers natt förutan. Och hennes luft och atmospher, som förefaller, till att börja med, så klar och genom-skinlig, är aldrig utan skade-görelsens och våldets damm.

361. Med tidens glädje mängd: oräknelig en sorg.
I tidens vin-pokal finns intet lätt-smält vin.
Hvem såg en näck-ros i en blomster-trädgård,
Hvars kind, på grund af blodet af hans ögons tårar, ej blef,
till sist, till en tulpāners säng?

Den gamla mensko-slukerska och make-mörderska, som går under det vackra namnet »*denna verld*», »*den fina societèten*» ter fram sig sjelf, för Ādam's lätt-bedragne barn, förklädd till ung en brud. Hon pryder sig med snabbt-förruttnelige prydnader. Hon smyckar sig med djupt-föraktelige smycken. Med desse snärjer hon de stackars dårade och kunskaps-löse Ādams-barnens hjerta, och kastar NED dem, in i verlds-kärlekens grop.

En lek-sak, passande att lura små-barn med, är denna
verldens SKRÄP;
En dåre den, som, deraf, låter sig bedåra.

Och TROTS att hon gör all sin utvärtes och yttre glitter-grannlåt till ett medel att bedraga dem, som vilse gått i maklighetens och i dådlöshetens öken, och TROTS att hon begagnar detta rot-lösa och icke-verkliga och falska kapital af lockelser och frestelser, för de förvärfs-begärlige, och de förstånds-försvagade och svagsinte, som gå omkring på girighetens och på rof-begärets marknads-torg, har icke EN af alle dem, som ha, vid henne, fäst sig hop och samman-bundit sig med äktenskapets knut, förmått att lägga önskningarnes hand i önskemålets barm. Ej EN af alle dem, som kastat sig i nätet af förbindelsen och snaran af föreningen med henne, har någonsin, ens för en enda natt, sitt hjertas åtrås frukter lyckats smaka.

Förförisk är, förvisso, verldens brud, men akta dig!
Ty denna jungfru ingår icke hjonalag med NÅGON.

De barnsligt oerfarne, stående vid ändan utaf gatan: »*Verldens lif är intet utom spel och tom förlustelse*»,[1] DE ramla, snärjde

[1] *Qur'ānen 6: 32:*
»La vie de ce monde n'est qu'un jeu et un passe-temps. La vie future vaut mieux pour ceux qui craignent. Ne le comprendrez-vous pas?»
(Kasimirski.)

Qur'ānen 47: 38:
»La vie de ce monde n'est qu'un jeu et un passe-temps. Si vous croyez en Dieu et Le craignez, Il vous donnera votre recompense, et ne vous demandera rien de vos biens.» (Kasimirski.)

Qur'ānen 57: 19:
»Sachez que la vie de ce monde n'est qu'un jeu et une frivolité. C'est une parure, (c'est un sujet) de vaine gloire parmi vous. L'accroissement de biens et un grand nombre d'enfants sont comme la pluie. Les plantes

utaf hennes tjusnings nät, i hennes olyckors och hennes fasors håla. De bindas utaf hennes smilande och hjerte-tjusande apparition. Förbli, om hennes inneboende orenlighet och smuts, om hennes obenägenhet att fylla upp sitt löfte, om hennes låga och gemena complexion, om hennes väsens och essentia's ruttenhet och stank, i sin förfäade stupīditēt, förutan kunskap.

I sanning! Lik en spräcklig, brokig orm är denna fina verld;
Hon mildt och mjukt sig slingrar och i fager färg-prakt ler. Men hon är full af dödligt gift och etter.
Båd' rik och fattig, genom hennes list,
Fylld upp af osund fröjd, likt en som drömmer om, att han har gjort ett skatt-fynd.

En Vishets-Jungfruns man, en man, hvars hjertas ögon ha lysts upp och smorts med ögon-salfvan af Juvelen: »*Verlden är en bro. Gå öfver den och* ***trampa*** *på den bra. Sök inte reparera den och hjelpa upp den!*», *HAN FÄSTER SIG, VID HENNES LÖGNER EJ.* Vid hennes tomma och förgängeliga lögner. Han gifver ej sitt hjerta hän åt sökandet och fikandet efter en värdelös och gagnlös ställning. Efter en onyttig och smutsig rikedom. Och som han vet, hur snar-förgänglig verlden är och huru opålitelige hennes gods och egendomar, så vänder han sitt anlet BORT från verlden. Han vänder det mot Gud (Jes. 45: 22) i sökandet efter Den Härlighet Som Evig är.

Plantera ned en rot, hvars frukt är Evig Ära (Doxa)!
Förthy i *lifvets* trädgård råder ömsom vår och ömsom höst.

I korthet: ryktet om Kār-Dān's betänkeliga ålderdom och skröplighet föll ned i allas öron och i allas munnar. Hans konungs-

---

qu'elle anime plaisent aux infidèles, mais bientôt elles se fanent, et tu les verras jaunir et devenir des fétus desséchés. Et, (au bout de tout cela,) dans l'autre monde, le supplice terrible.» (Kasimirski.)

liga Majestät, hans kejserliga Excellence led svårt ett afbräck. Fullständig och complett nihil-ation och ödeläggelse fann vägen till de pelare, som buro upp hans herradömes makt och väldighet och höga glans och ära.

Om, ock, din härlighet är härligheten af en kung Djamshīd, 362.
Det hvita hår-strå't tecknet är, som bådar, dig ett budskap
om förtviflan.

Det hände sig, att en af kungens stam-förvandter: en yngling, som var fager under ögonen, vid samma tid, till kunga-hofvet kom. Uppå hans panna voro tecknade de ofelbare tecknen af ett lyckligt öde. Och i hans rörelser och stilla-sittande var vittnesbördet om hans framgång. Och i hans hållning och hans åtbörder och åthäfvor man skönjde märket varslande om Segerns Pris. När rikets ädlingar och sultanātets stöttor i honom, sågo fallenheten för en kunglig krona, i honom sågo lämpligheten för en kunglig spira, och gåfvo akt på hans fullkomliga förmåga att ett land administrera och på hans oväld och rättrådighet vid skipandet af rättvisa och lag och rätt, och på hans motstånd mot och omkull-kastande af våld och tyranni, och på hans huldhet mot och ömmande för rikets undersåtar —

Dig hell! O du, hvars kind bestrålas och belyses
Af strålen af den Sol, Som skiner på Guds Smorde! —

tillstadde de sin vänskap för honom att gripa deras sinnen med ett kraftigt grepp. De bragte, honom, sine hjertan fram och smidde dem i kedjorna af trofasthet och undergifvenhet för honom. De talade, och sade, sinsemellan:

»När Morgon-Vinden, öfver Rosen-Gården, börjar blåsa,
Är rätt och som sig bör att Ungdoms-Trädet vajar.

När Mysk-Pil-trädet börjar blomstra, är det VÅR,
Ehuruväl det *gamla* trädet nödgas fälla ned sin torra löf-skrud.»

De sade: »Denne yngling af ett dagg-beständt och rosen-kindadt ansigte, hvars lefnads träd, på läppen af förbindlighetens och belefvenhetens vattubäck, växt upp och vunnit kraft, HAN sitter inne med den duglighet och kraft, hvarmedelst Frukt-Träd-gården af vårt fosterland och rike, på grund af Härligheten af hans Lycka och hans Makt, i fager löf-skrud och med ymnig frukt-skörd, frodas skall ock blomstra.

Beskåda denne grönskande Cypress,
Förmedelst hvilken hela verlden blifva skall en Gård af Rosor!

Och han, han sjelf, förgat ej minsta småsak, hvarigenom han, sig, skulle vinna till Armé'ens ynnest, och befolkningens, det enkla folkets gunst. Åt allom, gaf han äre-drägt och skänker, afpassade i mån af hvars och ens belägenhet och rang. Åt allom, gaf han löften om belöning. Derhoss, utfästelser om kunglig makt och ära. Derjemte, ock, det glada budskapet om hög en värdighet och lysande befordran. Med ens kom hög och låg, tillsammans, i förening, och bragte bort den gamle neder-brutne konungen, och förde undan honom från hans rikes roder-hjul. Och, utan ansträngning från ungersvennens sida, och utan svårighet för hans vid-kommande, de lade maktens tömmar i hans viljes grepp.

UPP reste sig, vid denna glada underrättelse, från jorden, Thronens Kropp;
UPP lyfte sig, vid detta glada budskap, ofvan himlen, Kronans Hufvud.

När den vanmäktige och hjelplöse Kār-Dān klef, naken, ut ur kungaskapets purpur-mantel, stod han ej ut med att sin naken-

het, för allom, förevisa. THY, drog han före att sitt rike lemna.
Att draga, biltog, hän till främmand' land. Han släpade sig 363.
ned till hafvets kust. Han slog sitt tjäll upp, på en öde ö. En ö, välsignad med en myckenhet af träd. Af träd, välsignade med myckenhet af frukter. Med det förträffeliga kosthållet af dessa frukter — frukter saftige och frukter torre — som växte här på denna öde ort, han lät sig nöja. Han stillade sitt sinn', och sade för sig sjelf:

»Eho sig nöja låta kan med vått och torrt,
Han är det våta hafvets och det torra landets konung.»

På detta vis, på denna öde plats, han gaf sig hän åt vanan af förnöjsamhet. Med stegen af afhållsamhet och späkning, han vandrade på Guds-tillbedjandets och Hörsamhetens Kungs-Väg. Båd' dag och natt, upptagen med att sona de förflutne dagar, som han, i kunga-dömets yfverborenhet och pomp och prål, bragt *till*. Mat för den väg, som honom, efter döden, väntade, han redde till, med ruelse och ånger. Ett rese-kostens res-förråd för lifvet efter döden han lagade, med Guds-tillbedjan, till. Den rost, som mörkret af den glada **ungdoms-tidens natt,** på spegeln af hans hjerta hade ristat, han fejade, med hjelp af **ålderdomens morgons** hvite sol-skens-strålar, bort.

Nu **ålderns morgon** grytt! Grytt efter lång en väntan. Vak upp — min själ! Vak upp!
Att sofva, sedan morgon-stunden grytt, är icke täckeligt och höfviskt, eller *gagneligt*. Vak upp — min själ! Vak upp!

En dag, han kommit till ett fikon-träd, under hvars grenars skugga han det mesta af sin tid tillbringade. Han plockade, sig, några fikon. Med ens, föll ett af fikonen utur hans hand. Det föll i vattnet. Det ljud, som uppstod i och med det vatten-

plasket, föll med en särskild tjusnings-kraft i apans öron. Hans hela väsen skakades af glädje. Han genom-strömmades af njutningens behag. Och, sedan, for han fort och höll han på dermed. Hvartenda ögonblick, han slängde, för att sig förlusta, ännu ett fikon i den våta graf. Och samma nöje erfor han *hvar* gång han frukten slängde. Nu råkade en sköldpadda, från denna del af hafvets regioner, hafva kommit dit. Han kommit dit, emedan han, till denna ö, var stadd på resa. Och under detta fikon-träd, han gjort, i vattnet, sig, sitt hemvist. Nu önskade han tillbringa en »två tre dagar» der, och hvila upp sig. Och sedan återvända till sin fru och sin familj. Kort sagdt, på samma plats, der apan brukade att spisa sine fikon, der låg. nu, sköldpaddan och plaskade i vattnet, under fikon-trädet. Hvar gång ett fikon, ned i vattnet, föll, UPP spisade det sköldpaddan med lust och smak och gamman. Han tänkte för sig sjelf och resonerade som så: »Det är för MIN skull, denne apa kastar fikonen i vattnet. Och apan anser, tydligen och synligen, det ligga makt derpå, att han, mig, denna älskvärdhet och uppmärksamhet visar. Han ser det an såsom sin pligt och skyldighet. Han utgick nu, från DET resonemanget, DERIFRÅN, och resonerade, sen, vidare som så, och sade: »Här ha vi, nu, en man, som, utan föregående bekantskap med en annan, mot honom, visar denna artighet och hänsynsfullhet. Om kedjan af tillgifvenhet och vänskap oss, yttermera, skulle länka samman, och våre hjertan, med hvarandre, binda hop, är klart och tydligt, i hur hög en grad hans gunst-bevis och nådes-vedermälen skulle stegras. Och, helt och hållet oafsedt och bortsedt från all verldslig, timlig vinning, är klart, att sällskapet af slik en ärans man, som har all fullhet af rättrådighet och ädelmod uti sitt väsen, i hvars essentia alle gode egenskaper ha sitt hemvist, på hvilkens tillstånds sidor storsinthetens penna skrifvit in barmhertighetens och frikostighetens verser, är ett af lycko-ödets eftertraktans-värdaste och högste pris. Förvisso! Medelst fejaren utaf *hans* sällskap, skall dammet af bedröfvel-

sen och tråkigheten, från spegeln af mitt hjerta, torkas bort! Och, genom ljuset af *hans* närvaro och närhet, skall mörkret af förnedringen och sorgen, från Sinnelagets atmospher och luft, bli jagadt bort! THY, har det blifvit sagdt:

'Af damm betäckt är hjertat: kungens spegel;
Af Gud, jag utber mig Kamrat-Skapet af Ljusets Dom'.»

Följaktligen, sen han beslutat sig för apans sällskap, gaf han upp ett rop. Sin röst han höjde. Lät sin stämma ljuda. Han bragte ut de öfliga ceremonierna och helsnings-formulärerna för apan. Derefter underställde han för honom, ock, de tankar och förhoppningar, han vågat hysa, beträffande intimitet och samman-sittande med apan. Med hjertlig fryntlighet och vinnande urbanitet gaf apan, honom svar. Bemötte honom med den utsöktaste artighet. Och visade, för hans förslag, den största håg — ja, ifver. Och qvad: »Att visa böjelse för vänners sällskap, att ifrigt sträfva efter umgänge med mångfald af med-menniskor och stam-förvandter, DET är en egenskap, som värdig är af bifall, DET är en sinnes-håg, som värdig är af pris. Eho besitter, som kamrat, en ärlig stallbror, eho besitter, som sin hjelpare och bundsförvandt, en trofast broder, han upphöjd varda skall i båda verldarne, han skall, i båda verldarne, få segerns pris.»

En hjertats herre, är, för menniskan, som vän,
Ett domens smycke och en verldens prydnad.
Ehuru Ödets gåfvor äro många,
Finns ingen gåfva större än en verklig vän.

Qvad sköldpaddan: »Jag längtar efter vänskap och förtrolighet. Och, dock, jag vet ej, om jag, dertill, förutsättning har. Jag vet ej, om jag duger till en vän.» Qvad apan: »Vise män ha, för att väga vänner, fast-ställt våg-skålar och vigter. De ha, att vänner mäta, ställt en mått-stock fast. Och, yttermera, ha de häfdat och förklarat, att, oaktadt ej någon menniska bör vara utan vänner, så är, dock, ej för thy, hvar menniska

ej *passande* som vän, nej, hvarje menniska är icke *passande* till vän. Man vänskap ingå *BÖR* med en af *trenne* slag. Det *första*: Vetenskapens och Guds-Hörsamhetens herrar. Genom välsignelsen af hvilkes umgänge och sällskap, i *denna* verlden, sällhet, och i *nästa* verlden, FRID kan blifva nådd. Det *andra*: Välvilliga och oförargeliga menniskor, som sine vänners fel och brister hemlighålla och ej missunna, dessom, sine råd. Det *tredje*: Oegennyttiga och *icke*-snåla menniskor, som byggt sin vänskaps hus på ärlighet och tro. Man vänskap ICKE ingå bör med en af *trenne* slag. Det *första*: Lastbara, skam-lösa och liderliga menskor, som ej på annat TÄNKA än på tillfredsställandet af sine köttslige begär, och sinn-liga och tim-liga passioner. EJ kommer, genom deras kärlek, någon frid i *denna* verld. EJ kommer, genom deras ömhet, någon hvila och barmhertighet i *Evigheten*. Det *andra*: Tve-tungade och lögne-fulla menskor, som sinnet späckat ha med lögnens späck. En PINA deras sällskap är — olidelig. En NESA deras vänskap — outplånelig. *Med* andre, tala de, *om* dig, och yttra ord förutan spår af sanning. *Om* andre tala de, *med* dig, ord-split-uppväckande och vrede-alstrande, och eld-upptändande.[1] Ord tvärt emot och rakt i strid med allt hvad Sanning heter. Det
365. *tredje*: Fånighetens och okunnighetens slafvar. De duga ej till anskaffning af nytta. Man kan ej lita på dem till att bringa gagn. De duga icke att af-värja skada. Man kan ej lita på dem att fördrifva mén. Det ofta händer, att hvad *de* se an som allan godhets, allan nyttas källa, är all förruttnelses, all farsots brunn.

Hvad nytta kan du hemta ut ur vänskapen med *den*,
Som godt från ondt, och gagn från mén ej mäktar skilja?

Ett ord-stäf smidits har om denna sak: »*En kunnig fiende är bättre än en vän förutan vett.*» Förthy en fiende, beprydd med

[1] »Två menskor emellan, är hatet en eld;
Men bränslet bär **SQVALLRAR'N —: FÖRBANNELSENS SON.**»

varsamhetens perla, en fiende, beklädd med framsynthetens skrud, han dödar icke och han sticker icke, och han sårar icke, förrän han sett ett lägligt *tillfälle* för handling. THY, kan man, medelst noggrannt iakttagande och uppmärksammande af hans hvarenda åtbörd, hållning, rörelse, och gest, inregistrera, grad-vis, hans fiendteliga hämnde-planers och hans fält-tågsplaners kännetecken och symptom. Och, THY, sig sjelfvom, från hans list den marge, bringa bot och frälsning. Och, THY, sig rädda in i trygghetens asyl. Då, deremot, en *vän*. som Gud stängt ut från Visdomens Palats,[1] och lott-lös gjort vid dragandet af Vishets-Lyckans Lott,[1] hur mycket än han månde hjelpa till, med råd och dåd; och bistånd ge och bispringa vid brydsamma förvecklingar, det HJELPER ej. Det tjenar intet TILL. Än mer! Det troligt är, och sannolikt, och nästan säkert, att just den man, han hjelpa vill och bistå, på grund af svagsintheten af *hans* råd och meningslösheten af *hans* defekta omdömesförmågas foster, blir klämd i smulor, naglad fast i farans pass. Liksom det hände, att, på grund af apans vänskap — en apas som var satt som väktare, uppsyningsman, och biskop — det NÄRA var att farkosten af lifvet af hans Majestät Sultānen af Kashmīr, i marströmmen af undergången hade hamnat. Och hade det ej varit för en fyndig *tjuf* — en tjuf som var en *fiende*, men VIS en sådan — och hade denne icke skrikit ut och gjort ett anskri, och rop't på hjelp af alla sina krafter, *omöjligt* hade varit att, på saken, råda bot. *Omöjligt* hade varit att den konung rädda.» Qvad sköldpaddan och frågade: »Hur lyder den berättelsen?»

---

[1] »Gavest thou wings and feathers unto the ostrich? Which leaveth her eggs in the earth, and warmeth them in the dust, and forgetteth that the foot may crush them, or that the wild beast may break them. She is hardened against her young ones, as though not her's. Her labour is in vain without fear. *Because God hath* ***deprived*** *her of Wisdom. Neither hath He* ***imparted,*** *to her, Understanding.*» (Hiōb the Prophet 39: 13—17.)

DEN ANDRA SAGAN

Andra Sagan.

Qvad Kâr-dān, och gaf svar: »Det har till mine öron kommit och berättats, att, i Kashmīr, der fanns, en gång, en kung. En konung stor och stark och mycket rik och mäktig. En skattekammare han hade med en skatt så stor, att vigten af den skattens börda skulle hafva bräckt det högsta berg, och komma låtit ha det största berg på kneken. En krigshär hade han, en krigshär stor och stark. En här så talrik, att den blotta tanken på den härens antal ej skulle kunna ha trängt in i sinnelaget af det klyftiga förstånd, som vant sig vid att lösa upp de krångligaste gåtor. Den stolta kungamaktens och den fulla framgångens standar var lyftadt högt. Högt ofvan hvalfvet af den azurblåa himmels-spheren. Beviset på hans rättvisa och skipande af rätt, beviset på hans välvilja mot sine undersåtar —: var *det* ej ristadt in i hvarje omhvälfning af natt och dag?!?!

En verld —: för hans befallnings makt-bud, darrande och ly-hörd!
Monarcher —: kyssande hans tröskels damm!
Han gjorde Rättvisans och Domens plägsed till sitt rikes grundval.
Han gjorde, genom Rättvisa och Dom, den hela verlden blomstrande och lycklig.

En apa hade konungen, vid hvilken han var fäst. I tid af fara litade han, fullt och fast, på denne apa. Förplägade densamme. Gaf, den, huld och vård. Med en konungslig gifmildhet, som intet utelemnade. På grund af den upprigtighet och 366.

trofasthet, som märkte apan ut, bevärdigade, honom, konungen med tecken af sitt synnerliga välbehag. Gaf, honom, vedermälena af sin exempel-lösa nåd. Så, till exempel, fick han, som ett privilegium, den äran att, om natten, stå, vid kungens hufvud-gärd, som vakt-man, och med ett spjut i hand hvars stål-glans var som stråI-glansen utaf en silfver-hvit och solbelyster vatten-droppe. DET spjutet höll han fast, och stadigt i sin hand. Och släppte det ej förr än glansen af frambrytandet af Sanningens Aurora väckt upp, ur lättjans och ur dådlöshetens säng, de slappe och försoffade och slöe, som lågo, slumrande, i öfvermodets och förnufts-bedrägeriets sof-gemak. En tjuf kom, af en händelse, från fjerran land, till denne stad. En tjuf begåfvad med ett lysande förstånd. Och qvick och rapp, och skarpsinnig och listig. En natt han sig begifvit ut i staden för att stjäla. Han grundade och grubblade på plundringar och inbrott. Han hade axlat rofferiets krage. Han ströfvade, betänksam, genom gatorna. Nu hade, 'mellertid, en ANNAN tjuf, i samma syfte, gett sig ut på ströf-tåg. Men denne oerfaren var och klent begåfvad. Och desse begge tjufvar träffade hvarandre. De möttes åt och slogo sig ihop. På grund af deras ömsesidiga, likartade beskaffenhet, de kommo, utmärkt, med hvarandra öfverens. Den tjuf, som främling var, förfrågade sig hos den andre för att hemta råd: »Hvart skola vi, nu, gå? I hvems hus skola vi ett inbrott göra? Den andre svarade: »I denna stadens höfdings stall finns der en åsna. En åsna fet och snabb och mycket värdefull. SÅ värdefull att åsnans ägare, som håller honom kär, för att beskydda honom, satt en kedja kring hans fyra fötter. Och satt två väktare att honom vakta. Nu är det bäst, att vi, att börja med, gå dit, och stjäla åsnan. Derefter gå vi, derifrån, till stadens torg. Längst bort, vid detta marknads-torgets hörne, finns ett glas-bruk. DER göra vi och företaga vi vårt inbrott. Hemta, sedan, ut, och bära bort förtjusande, bedårande glas-varor. Dem lägga vi på åsnans rygg, och vända, sedan, hem, sen vi vår önskan uppfyllt ha,

och nått vårt önskemål.» Den kloke tjufven tyckte detta vara märkeligt ett tal. Han baxnade. Han var på väg att, noga, undersöka saken, då, plötsligt, natt-patrullen trädde fram inför dem. Den kloke tjufven hasteligt försvann. Han gömde sig, behändigt, bakom värnet af en mur. Den klent begåfvade och enfaldige narren, deremot, blef gripen. Qvad natt-patrullen: »Hvarthän går du och hvem är du?» Han svarade: »Jag är en tjuf. Min afsigt var att stjäla stadens höfdings åsna. Att, sedan, göra inbrott i ett glas-bruk. Att lägga bördan af de stulne glasen på min åsna. Och, sedan, vända åter till mitt hem.» Den gode natt-patrullen log, och sade: »Bravo! Så'n skall en inbrotts-tjuf och brottsling vara! Han skall sitt lif åt undergången viga, och, frejdigt, lägga ned på farans catapult. Och detta för en åsna, som har *sådant* värde, att han bevakas, dag och natt, af tvenne män. Och detta för en packe glas af sådant värde, att, för en örtug, säljas tio glas!

Ditt lif, för guld, du icke köpt. THY, vet du ej dess värde!

Om du, för kungens *skatters* skuld, dig toge för att genom-löpa slika faror, DÅ kunde klokhet och reson, åtminstone, dig icke säga mot, men hålla ursäktad och utan skuld och lyte.»

Om någon, ändtligen, en börda bära VILL,
Må han då bära på en Börda som är Dyrbar!

Med desse ord, band natt-patrullen inbrotts-tjufvens hand, och förde honom med sig till hans fängsel. Den kloke tjufven, deremot, som hemtat lärdom ur den icke-klokes öde, var, nu, varnad. Dessutom hade han, ur natt-patrullens ord, fått, sig beskärd, en vink. Han sade, för sig sjelf: »Mig, var en oklok 367.
vän och bundsförvandt, den arme tjuf. Mig, var en fiende och vederdeloman, den fräne natt-patrull. Mig kastade min vän, på grund af dårskap, ned i undergångens vatten-hvirfel. Och,

hade det ej varit för min kloke fiende, förvisso hade saken glidit ur min makt och min kontroll, och slutat med min afrättning och affärd ifrån lifvet. Nu höfves mig att handla uppå natt-patrullens vink. Nu höfves mig att plundra kungen på hans skatter. Måhända skall det, sisteligt, mig, lyckas —: att nå det önskemål, för hvilket jag drog ut.» Följakteligen vände han sitt ansigte mot kunga-borgen. Dit anländ, började han, sakta, sakta, undergräfva den, och, tyst och varsamt, den minera under. Och, hela natten, höll han på dermed, att, i sin törst för guld, slå stålets instrument mot borgens grundvals sten.

Så våldsamt, gaf, med stålets egg, han, stenen, hugg,
Att både eldens blixt och stålets glans, derur, sprang fram.

ÄN hade nattens under-gräfvare: den klara sol ej hunnit gräfva sig en tunnel, genom natten, fram, till horisonten, förr'n tjufvens skans-graf färdig-gräfven var. Han stack sitt hufvud ut i samma rum, som var den höge kungens sof-gemak. Han såg monarchen slumrad in på gyldene en säng. Han såg en massa värdefulle skatter strödde ut i närheten af stor-sultānens thron. Han såg en masa perlor strödda kring på kanten af den konungsliga mattan. Med camphor, impregnerade och tjocke ljus, ej olike de stolte rike-männens och befattnings-innehafvarenas pussige och öfvermods-uppblåste ansigten, der stodo tände. De stackars malen, icke olike de arme svält-utmärglade och fastande derwischernas förgrämde hjertan, der stodo, af missräkningens och hopplöshetens eld, förtärde.

Ehuru både jag och malen äro brände,
Är det, hos mig, mitt hjerta och min lefver som förbränts.
Hos malen, är det fjädrarne och vingarne.

Den tjuf sitt öga öppnade och — si! — han såg: en apa med ett Svärd[1] uti sin hand, en apa ståndande vid Majestätets

[1] *Domens* (»*The Sword of the Spirit, Which is the Word of God.*» The Epistle to the Ephesians 6: 17.).

hufvud-kudde, en apa riktande, åt höger och åt venster, varsamhetens blick. Den gode tjufven baxnade vid denna anblick. Han sade, för sig sjelf: »Hur kommer sig att detta vedervärdiga, föraktliga object, hvars högsta rang af värdighet och ära det vore att få rida på en lykt-stolpe, sin fot placerat uppå kungadömets matta?! Hur kommer sig att Detta[1] Skarpa Svärd,[1] på Hvilket hela Rikets hela Folkets Lycka HÄNGER, i handen kommit på en man förutan Ro?! En man förutan Hvila i sin Skapare?!» I hafvet af den tanke-gången blef han drunknad. I hvirveln af den obegripligheten blef han gripen. DÅ, PLÖTSLIGEN, MED ENS, från taket af det kungliga gemaket dröpo myror. De dröpo ned på kungens barm, som var den spegel, som all verlden pryder. De började, sans gêne, på barmen, promenera. Och klådan irriterade den sofvandes, i sömn, försänkta sinne. Midt under sömnen, sträckte kungen ut sin hand, och började, på grund af klådan, barmen klia. Strax rusade, till kungens sida, apan. Han några myror såg, som på den konungsliga barmens yta, sprungo kring. I apans hjerta föll förtrytelsens och vredens eld. Han utbrast: »Hvad? Hvad nu? Hur kommer sig, att, med en man som jag till föreståndare och väktare, en man, hvars ögons stjerna, likt planeterna, ej, för en enda natt, sett sömnens kind, små myror, svart-ansigtade och fula, sig dristat sätta ha på ytan af min höge konungs barm?» Följakteligen, gjorde sig hans dårskap gällande. Hans 368.
ICKE-kunskap fick en stark impuls. På grund af myrornas förmätenhet, gick han till anfall. Han drog, mot myrorna på kungens bröst, sitt Svärd. Ett tjut gaf upp den tjuf. Han skrek, med högan röst. Han ropade: »Omanlige, föraktelige niding! *Tillbaka* håll din hand! Om icke, skall du hela verlden kasta öfver ända. Han tog ett språng. Grep tag i apans hand, den hand som höll Det Skarpa Domens Svärd. I följd af tjufvens skri, vok kungen upp. Och sen han sett, hur saken

[1] *Domens* (»*The Sword of the Spirit, Which is the Word of God.*» The Epistle to the Ephesians 6: 17.).

sig förhöll, försporde han sig, sägande till tjufven: »Hvem är du?» Han svarade: »Jag är Din vise ovän. Jag kommen är att röfva bort ditt gods. Jag kommen är att offra åt min lusta. Om jag, emellertid, ett enda ögonblick, hört upp att vakta dig och hålla mine ögons blick på dig, då hade denne pålitlige vän, din älskansvärde tjenare och gunstling din hvilo-bädd, ditt sof-gemak fyllt upp med blod.» Sen kungen reda fått på fallets enskildheter, ned föll han, ned i *stoftet,* prisande sin Gud. Brast ut: »I sanning! Ja! När Outtömlig Nåd Sin Hjelp tillhandahåller, blir röfvaren ett värn, blir fienden en vän.» THY, smekte han den tjuf, och gaf, honom, bland sine gunstlingar och nära-stående, en plats. Men apan smidde han i jern och bojor, och gaf, honom, en plats uti sitt stall. På *thy* sätt blef en tjuf, som sina länder gjordat om för nattlig inbrotts-stöld i hopp om gömde skatter, och skatte-kammar'ns murar hade sprängt, enär han skrudad var i Visdoms-Jungfrun's Mantel, bekrönt med Härlighetens Konungsliga Krona på sin hjessa. Hvar' mot en apa, som sig trodde vara Konungens förtrogne, som sig, med Kungens Hemligheter, trodde sitta inne, i thy att o-kunskapens törne-tagg hängt fast sig vid hans mantel, beröfvad blef sin heders äre-mantel, och skymfligt afklädd, i föraktlighet, i nesa, och i skam.

Den vise fienden, änskönt han själens ovän är,
Är bättre än en vän, som saknar Visdom.
Ty hvad en dåre gör, är idel detriment;
Och SKULLE, deri, någon nytta ligga, är den ringa.

Och sens-moralen af min liknelse är DEN, att det, dem visom och dem insigtsfullom, höfves, att de till vänskapen med hjertats herrar, lägga fast en grundval, att de, för vänskapen med icke-vise, på många parasangers afstånd, fly.»

Fly ej för fängelset och umgänget med sanne själs-förvandter;

För Rosen-Gården fly, om deri skulle hafva slunkit in en
ICKE-Menniska.
För dig, den vise fienden är bättre
Än broder-skap och vän-skap med den ICKE-smakande.[1]

När sköldpaddan, till denna saga hade lyssnat — en saga inbegripande oräknelige förmåner — tog han till orda, talade och sade: »O Vishets Haf! Du hafver örat af mitt hjerta prydt och sirat, med Perlan af Den Konungsliga Vetenskapen! Nu, värdigas, mig, tälja och förkunna, hur många SLAG af vänner det finns till.» Kardān gaf, honom, svar, och talade: »De vise 369.
hafve sagt och proclamerat, att, ibland dem, som, här i verlden, föregifva sig att vara vänner och anspråk göra på beständighet och trofasthet, finns *trenne* slag. Det *första* slaget äro *födan* like. Ty, utan dem, finns ingen möjlighet att vara till. Förutan blickandet på deras skönhets stråle, ger sällskapandets vax-ljus intet ljus.

Ett ljus i hjertats hus är vännens kind;
DEN Kindens stråL-glans görer hjertat gagn-frambringande.

Det *andra* slaget är likt *medicin*. Ty, understundom äro de af nöden. Det *tredje* slaget påminna om krämpor. Ty aldrig nånsin äro de till gagn. Och desse äro hyckleriets och bedrägeriets menniskor. Med dig de snacka blidt. Mot dig de smila mildt. Men tro, för all del, icke, att de, derför, komma sämre öfverens med dine fiender, och vedersakare, och dem dig hata!

Inför ditt *ansigte*, än *ljuset*, mera tjenste-färdige och välbehaglige;
På *ryggen* din, än *skuggan*, mera skenbare och icke-verklige.

[1] NON-sapiens. Sapĕre-Smaka. Den Guds-Ord-ICKE-smakande. »Hic est Ordo Vitae: 'A *Domino* Qui est Oriens, ab Ipso *Sapientia*. Per *Sapientiam*: *Intelligentia*. Per *Intelligentiam*: *Ratio*. Sic, per *Rationem* vivificantur *Scientifica*, quae sunt memoriae.» (Emanuelis Swedenborg: »*Arcana Coelestia*.») Se Kommentar å sida 359 och Not å sida 420.

De varme äro. Ja. Javäl. Men kallare än lefvern.
De äro lif-lige. Javisst. Men mera lif-löse än deras eget hjerta.

Thy, höfves det den menska, som är vis, att **dra** sig för och **undfly** desse **fiender** med **väne vän**-ansigten, och fly, för värn och skydd, till redelige och upprigtige kamrater, till ärlige och trogne bundsförvandter.»

Bryt sönder vänskaps-bandet med de varelser,[1] som hata dig;
Och lägg din hand i handen af din Vän.[2]

Qvad sköldpaddan: »Hvad kosa bör en menniska slå in på, för att uppfylla allt hvad vänskap-bandet kräfver?» Qvad apan: »Hvar och en som, med *sex* sär-märken, är smyckad, har, i sin vänskap, ingen brist och vank. 1:o: *Den,* som, om han får reda på ett fel, ett brott, ej hastar sig i väg att tala *om* det. 2:o: *Den,* som, om han får reda på en dygd, en bragd, densamme målar ut som tio-faldig. 3:o: *Den,* som, om han, mot dig, bevisat vänlighet, ej håller den, i hjertats öron, nitad fast. 4:o: *Den,* som, om han, från dig, fått taga mot en vänlighet, densamma aldrig nånsin glömma kan. 5:o: *Den,* som, om han, hos dig, ser något klander-värdigt, fördenskull icke blickar ned på dig, och vitar, dig, det till. 6:o: *Den,* som, om du ber honom om förlåtelse, af hjertat gerna städjer dig den till. Eho, med desse egenskaper, icke hafver skrudats, med honom, bör du ej, på *något enda* vilkor, *i hela lifvet,* sluta vänskaps-bandets band. Ty, OM du gör det och, med slikan en, blir bunden, skall ångern visa, dig, sitt anlet fram. Och factum är, att nästan alla menskor, på ofvan-nämnde egenskaper, äro blottade och tomma. THY, liknar en upprigtig vän

[1] »Cette race damnée» (Fredrik II.). (La race humaine.)
[2] Gud.

de philo-Sopher's Sten. THY, liknar en oväldig, obesmittad vänskap — en vänskap fri från egen-nyttiga beräkningar — Den Höge Under-fulle Fågeln Phoenix, Som vändt Sitt Ansigte mot Icke-Varats Bo.»

Med den, som ej kan skrifva vänskaps-språkets skrift, 370.
Med honom, kan, som vän, du icke vandra samman.
Du kan ej se en vän som något annat än en spegel-bild.
Och, äfven DÅ, hvad gagn?! Du kan ej ANDAS på den!

När samtalet emellan dem nått denna punkt, qvad sköldpaddan: »Jag tror, att jag vill sätta foten stadeliga ned i vänskap, och icke uraktlåta efterföljandet af en, en enda en af vänskaps-föreskrifterna. Om, alltså, du vill hedra mig med värdigheten af ditt samman-sittande och sällskap, och kasta kring min hals bevågenhetens halsband, skall, kring min hals, ditt ynnest-tecken hänga qvar till Domens Dag, som ett beståndande bevis på din osvikliga och oförglömmeliga ynnest.» Bedyrande sin vänskaps-fulla håg, gled apan ned från trädet. Och sköld-paddan, å sin sida, steg upp ur vattnet, och trädde, inför apan, fram, vid trädets fot. De famnade hvarandra om, betygande sin kärlek. För apan, svann, ur hjertat, den, af biltoghetens mörker, föranledda dysterheten. Och äfven sköldpaddan hug-svalades af apans vänskap. Med hvar dag växte plantan utaf sam-förståndet, dem emellan, större. Och rosen-gården utaf deras umgänge och själs-förvandtskap vann, med hvarje dag, förökad skönhet och förökad, dagg-begjuten glans. Till den grad, att ur apans hågkomst, minnet svann af hans förgångna kunga-makt och kunga-krona. Till den grad att, ock, sköld-paddan förgat sitt hem och sin familj.

Jag har en Vän hos mig! Hvad göres mig behof att efter-sträfva mer?
Den Glans, Hans Närhet sprider, är mitt lifs Hugsvalare och Tröstare.

En tid förgick på detta vis, och tiden för sköldpaddans frånvaro ifrån hans hem förlängdes. Hans maka blef orolig och bestört. Qval, gränslöst qval, ångst, gränslös ångst bemäktigade sig den armas bröst. Den själs-upplösande och bittra skiljemessan, förbrände hennes hjerta med en glöd-het trånads eld.

Skilsmessa är ett sår, så svårt, att, om det stötes in i hjertat
af ett *berg*,
Skall berget börja kasta stenar på sin barm, och höja klagorop mot himlen.

Till sist hon anförtrodde, åt en stam-förvandt och fränka, sitt klagomål på grund af skilsmessan från vännen, och sagan om sin ömma längtan efter maken. Hon qvad:

Min vän har gått. Men längtan att hans anlet skåda bor,
i hjertat, qvar;
Jag är som en Cypress. Min fot, af trånad efter hans gestalt,
i leran.
Jag sökte stilla, genom skönheten af vännen, hjertats törntaggs-sår;
Han dolde ansigtet, och min bedröfvelse förblef densamma.

Jag vet ej, i *hvad* trakt och på *hvad* ort min vilse-komne vandrare fått foten ned i dyn. Jag vet ej, i *hvad* slam och smuts hans hjertas fot har fastnat. Hur godt det vore, om, förmedelst gryningen af återkomstens, consociationens morgon, förskingradt blefve mörkret utaf skiljemessans natt. Och huru godt om rufvandet på kärleks-trånads-tankar, som leda hän mot vansinne och dårskap, fördrefvne vordne blefve af utstrålningen utaf hans skönhets glans!

371. Hur godt, om denne fagre ros, till rosen-bädden, vände åter!
DÅ skulle — kanske — denna själ, som gått, ur kroppen,
ut, till denne kroppen, vända åter!

Då hennes själs-förvandt och an-förvandt all denna hennes ångst och nöd bevittnade, hof hon sin stämma upp, och talade, och sade: »Kära syster! Om du ej vitar mig en elak afsigt till och ej misstänklig-gör mig, skall jag dig göra underkunnig om hans läge.» Qvad sköldpadds-makan, svarande: »Ack, kära vän! O du mitt hjertas djupsta hemligheters med-delägarinna! Uti DITT tal, hur skulle någon *skymt* af misstanke om osanning och egen-nyttiga motiv sitt anlet visa?! Uti DITT råd, hur skulle *skuggan* af förvändhet eller bakslughet mitt öga spåra?! Det längesedan är, sen halten af din vänskaps mynt jag, med bevisets pröfvo-sten, ut-rönte, och, med bevisets pröfvo-sten, fann myntet vara rent.»

Jag vet att hvad du säger, utan tvifvel, är correct.

Qvad fränkan: »Jag har låtit, mig, berättas, att din man har råkat stifta vänskap och intim bekantskap med en apa. Att han sitt hjerta och sitt lif har gifvit hän och vigt åt umgänget med denne. Att han betraktar samman-sittandet, i en-rum och förtrolighet, med denne såsom ett ynnest-prof och gunst-bevis, än alle andre, störr'. Att han ser an förtrolig och intim conversation med denne som ett glädje-ämne, störr' än något annat. Att han, med vattnet af den apans hugnerika sällskap, utsläcker elden af sin sorg på grund af skilsmessan från dig. Att han, som ersättning för åtrån efter dig, sin tid, med skönheten af denne nye vän, hugsvalar.» När sköldpadds-makan desse ord förnam, upp flammade, i hennes sinnelag, svartsjukans eld. Hon, harmsen, brast, i vrede, ut, och ropade:

»Blod vorden är mitt hjertas oceän! Han vorden är den älskade af andre!
Full vorden är min barm med hete tårar! Han sluten är i famnen af en annan!

O grymma, o-miskundeliga öde! Du hafver skörden af min sinnes-ro och frid, med stormen af förskingringen och skilje-

messan, gett för vinden — för förderfvets vind! Du hafver det besådda fältet af mitt längtans-fulla hopp, med öken-vinden af bekymrens hord, förintat! Du har den vän, som var mitt arma och beträngda hjertas bundsförvandt och tröstare, gjort till en stall-broder och själs-förvandt för androm! Du hafver kastat i en annans hand min glädjes bundsförvandt, vid hvilkens åsyn jag, på kärleks-mattan, ställde fram min åtrås bild. Och denne otrogne, förgäten af sin kärlek —: du skulle trott, att han ej någonsin har SETT, ej någonsin har LÄST, på sidorna af samman-sittandets volym, den helga kärlekens och trofasthetens skrift! Du skulle sagt, att denne vilse-vandrare och främling, under hela loppet af sitt lif, ej nånsin andats IN, ej nånsin dragit IN, ur kärleks-paradiset, doften af föreningen!»

Den der förmätne, som ej värdesatte värdet af mig arme,
Blef biltog och förvist, och blind för förutsättningarne för
sin egen lycka.

Qvad hennes vän: »Nåväl! Hvad tima skulle, timat! Det, som var för-bestämdt, det har, nu, också, händt! Att tära på ett fåfängt qval, för, med sig, intet gagn! Vi måste någon utväg hitta på, som, i sitt sköte, bär, för qvalda hjertat, tröst, och stillar sorgen i ditt pinta hjerta!» De, derefter, sig sysselsatte med att pejla listernas volym, och genom-läsa ränkernas och stratagemens hand-bok. En uppgift på de stratagemens måttstock tillhanda-håller, för oss, Ordet i Qurānen: »*Förvisso! Eder list är svåra stor!*»[1] Men ingen plan, dem, syntes klokare och bättre än att, *om lifvet*, denna apa bringa. De dryftade det
372. bästa sättet att sin plan förverkliga. Och resultatet blef, att skölde-paddans vif, på rådet af sin själs-förvandt och adoptiv-rådgifverska, sig föregaf allt intill döden sjuk, och skickade ett sändebud till sköld-paddan, med desse ord:

[1] Qurānen 12: 28: »*Certes! Grandes sont vos fourberies!*» (Kasimirski.)
» » »: »*Verily! Your tricks are mighty!*» (Palmer.)

»Derest min vän behagar FRÅGA efter mig, som ligger sjuk,
Så säg honom: 'Kom qvickt! Ty ännu finns, i mig, af lif,
en ande-drägt!'»

Så snart sköld-paddan erfor, att hans fru var sjuk, ut-bad han, sig, af apan, tillstånd att gå hem och fullgöra sin skyldighet att, åter, samman-träffa med sitt vif och med de sina. Qvad apan: »Käre vän! Fördrifvare af mine qval och mina sorger! Det höfves, dig, att, med den högsta hast, mig, åter, med ditt sällskaps ära, hedra. Du bör ej lemna mig — eländige och arme — allena-sittande och utan vän, i denna vilda vrå. Ehuruväl —: min längtan efter dig och skiljemessans qval, sen du är rest, skall, från mig, icke vika, skall mig ej lemna ensam, och sorgen efter dig skall, som en följeslagare, stå vid min sida, städs.»

Min vän och tröstare i ensamhetens kymmer-fulla natt skall
endast bli min ångest-fulla längtan efter dig;
O ve den menniska, hvars medlidsamme tröstare är sorgen!

Qvad sköldpaddan: »O kärleksfulle vän! O tröst och lisa för min själ och ande! På mig har fallit *tvånget* att bege mig af. En händelse har, *utan* mitt förvållande tett fram sitt ansigte. Den *nödgar* mig att, nolens-volens, ge mig af. Om så ej vore, skulle jag, af egen vilje och af eget val, ej någonsin mig fjerma från din sida. Ej heller skulle jag, ett enda ögonblick, af egen håg, af egen lust, förflytta mig från tröskeln af din slaftjenst.

Ifrån din åsyn är jag skild. Mig ödet tvang.
Om icke, hade det ej kunnat hända. Ty ingen menska önskar
att, från hennes kropp, skall skiljas hennes jäl.

Följaktligen, sen han, från apan, nolens-volens, sagt: »Á Dieu!», begaf han sig i rigtning mot sitt hemvist. När den förtrogna,

välbekanta jorden af hans hem, med fjäten af honom blef prydd och sirad, FRAM kommo, till honom, hans slägtingar och vänner. UPP steg, upp, till CAPELLA, steg ett välkomst-rop af fröjd. Och sköld-paddan steg in i huset sitt med en hel här af vänner. Han såg sitt vif sträckt ut på dödens bädd. Han såg, i trädgården af hennes fagra kind, i stället för den rosen-röda Amaranten, den saffrans-gula rosen slagen ut.

På grund af mången suck, nu, vorden till ett rö.
På grund af mycken gråt, nu, vorden till ett hår.[1]

Hur mycket än han lade fram, för henne, offer-gåfvan af den vördnadsfulla helsningen, han blef ej äre-krönt med svarets nåde-skänk. Hur mycket än han kastade, för henne, ned allt hvad han egde utaf artighet och ömhet, han rönte intet emot-tagande deraf. Ej gillades hans bön. Ej gillades hans smicker. Ej gagnade hans lögn. Ej eldig kärleks ed.

373. O du, mitt hjerta! Bort med dina smärtors skri, med dina böners rop från HENNES Gata!
Slikt kapital af uselt kram har intet värde och får ingen marknad DER!

Han sporde hennes adoptiv-förvandt och foster-syster, som sig till hennes hjelparinna och sjuk-vårdarinna hade korat ut, och sade: »Hvi öppnar denna sjuka ej sin läpp till tal? Hvi ter hon icke fram för mig, som är bestört och ängslig i min ande, den dolda mening, som är gömd i hennes själ?» Qvad adoptiv-systern, med en djup suck, och sade:»

O läkare! Bemöda dig ej mer att hennes hufvud hela.
En smärta kärleks-smärtan är, som bot ej tar emot.

---

[1] »Az *nálah*, chū *nālī* shudah.
Az *mőyah*, chū *mōy*.»

Hur kan en sjuk, som sjukdomen gjort hopp-lös, hur kan en krank, som läke-medels gagn-löshet bragt neder i förtviflan, af hjertat, tillstånd få att öppna upp sin mun? Af hvilken makt kan slik en undfå kraft att ge sig in i sam-språk och i samtal?» Sköldpaddan började att jemra sig och gråta. Han öfver måttan grämd och sorgsen blef. Han sade, klagande: »Hvad medicin är denna, som, i hela detta vida riket, ej kan täckas upp?! Som ej kan träffas på och dagas upp, sak samma om vi göra bruk af alla möjliga ansträngningar och alle möjlige, upptänkelige knep och finter?! Säg, fort! Säg, qvickt, ifrån, på det att jag, på jagt derefter, måtte fara öfver både haf och land. Och söka både när och långt i fjerran. Och höra efter och förfråga mig derom hos både främlingar och gode vänner och bekante. Om, likt en fisk, jag måste dyka ned till hafvets botten, NED dyker jag, sen jag, utaf mitt hufvud, hafver gjort en fot. Om, som en måne, jag, till himla-hvalfvets höjd-punkt, måste ila upp, UPP ilar jag, med phantasiens pil, till himlens högsta spira. Jag gerna ger mitt hjerta och mitt lif, i sökandet och jagandet efter detsamma helande och helsosamma botemedlet. Jag gerna offrar upp mitt väsende af vatten och af jord, som är en metaphor för jorde-lifvets till-växt, om, *så*, jag vinna kunde för min älskade den drogue, som skänker bot.»

Hvad är mitt lif?! Att jag det icke offra skulle vilja för din skull?!
Jag skulle kunna offra upp, för dig, med fröjd, min SJÄL!

Den sjukas vårdarinna svarade och sade: »Den sot, din hustru lider af är en, för qvinnor, egendommelig och särskild. Den har sitt säte i en qvinnas qved. Den kan, med intet utom, endast, med en apas hjerta, blifva botad.» Qvad sköldpaddan: »Och detta botemedel *hvarest* kan det anskaffas? Och på hvad *vis* kan man det skaffa an?» Den sjukas adoptiv-förvandt, och vårdarinna, som skaparen och upphofsmannen var af detta

stratagem, och, listigt, denna sjukdoms-förevändning hade hittat på, gaf svar på denna fråga med de orden: »Förvisso! Äfven jag har reda på, att det är svårt, ja mycket svårt att detta läke-medel bringa fram och skaffa an. Jag, ock, har klart för mig, att det besvär, som kräfs för att i handen bringa detta läke-medel — ett läke-medel hvilket med philosophorum Lapis hafver likhet — är obeskrifveligt och utan gräns. Men *dig* vi icke hafva kallat hit för *den* skull. Vi kallat hit dig, deremot, på det att du må ge en sista blick åt din trofasta lifsledsagarinna och ta ett sista afsked af din trogna vän. Förthy, för denna arma, finns ej längre något hopp om tal-förmåga, ens, i hviskning. För henne är allt hopp om frid och ro och helso-hvila stäckt.

Förutom blod, ser jag ej en sherbett, som ger, mig, svalka
i min grymma vånda;
Förutom sorg, ser jag ej någon tröstare, som ger, mig
hugnad i mitt lif.[1]

374. Sköldpaddan upprörd blef och utom sig af sorg. Hur mycket än han grubblade på hjelp och bote-medel, fann han, till sist, ej annan råd än taga apans lif. Naturligtvis, nödvändigtvis, begynte, genast, lystnad efter vännens blod att binda fast hans håg. Visheten, klar-ögd, förut-seende, lät upp förmanings mun. Hon öppnade sin tunga och begynte tala, sägande: »O du, som ingen man är! O du, af Äran, glömske! Att, listigt och försåtligt, välta kull de forne, faste pelare, på hvilke hvilade den vänskap och det samförstånd, som rådde mellan dig och denna apa, är fjerran från hvad manligheten kräfver.»

Skam få dig, om du, för en qvinnas skull,
Din Äras mantel, svek-fullt, sönder-rifver!

---

[1] »Una salus victis nullam sperare salutem.»

Strax började passionens lustar honom förebrå och klandra. De hviskade, och sade: »Hvad! Att öfverge ett vif, af hvilken allt, ditt huses fort-bestånd och all, ditt huses glädje hänger, ett vif, som är ditt varas stöd, din lefnads mål, ditt gulds och dine egodelars vårdarinna, blott för att taga hänsyn till en vän, som ingen slägt-skap med dig har och stam-förvandtskap — det synes, mig, ej stämma öfverens med rätta ledningen utaf en menskas lif!»

I kraft af frändskaps-lagen är en *gammal* frändes DAMM
Mer värdt än tusen *nye* vänners och kamraters LIFS-BLOD.

Kort sagdt, hans kärlek för sitt vif tog öfverhanden. Och han beslöt, till sist, att, med förräderiets sten, i skärfvor slå den sanna trofasthetens lampa. Han fattade, till sist, ett fast beslut att, medelst list och knep, den sanna trofasthetens våg-skål göra lätt och sparka upp i höjden. Den stackars token visste icke af, att trolöshetens ärr är skamlöshetens märke. Att detta märke är brändt in på DERAS panna, endast, som Ödet har märkt ut åt olycka och qval. I sanning, trolöshet angifver *för*-bestämningen för olycksaligheten. Och egenskapen att ett gifvet löfte bryta är nesans och föraktets inscription. Och denna inscription skrifs in på taflorna af DERAS panna, endast, som, jorde-like, täckts af jordens stoft.[1] Eho, med list och svek, en ansedd ställning ernått, hans sällskap söker ingen enda en ar hjertats folk.[2] Eho, för löftes-brott och skrymteri, har gjort sig känd, skall ej, hos NÅGON menska, ernå stadiet af mottagandet. Nej, folk skola betrakta det som *rätt* att honom sky, som *bäst* att honom fly, som *nödvändigt* att undvika hans sällskap och hans samtal. De skola känna det såsom sin pligt och skyldighet att taga afstånd från honom och att hans åsigter och åtgärder tillbaka-visa och tillbaka-drifva.

[1] som, jorde-like, böka uti guldets mull.

[2] »*Anshé-Levâv*». (Hiob's Bok 34: 10; 34: 34.)

Min andelige ledare och vän, som drack den kalk, jag honom, skänkte i — må Gud i Himmelen hans ande fröjda! —
Gaf, mig, ett råd, och sade, mig: »Fly BORT! Fly BORT från dem som sine löften bryta!»

Sen sköldpaddan beslutat apans död, förstod han mycket väl, att, tills han lockat honom till sitt eget hus, hans afsigt skulle vara outförbar, och att han honom icke skulle kunna få uti sin fälla. Fördenskull vände han, till apan, åter. Nu hade apan, efter honom, svåra längtat, och hans begär att honom återse var öfvermåttan stort. Så snart hans ögon föllo uppå vännens skönhet, begynte han, i öfvermåttet af sin fröjd och glädje, att stämma upp, med smekande och socker-söta toner, på tjusande och ljuflig melodi, det kärleks-qväde, som, här nedan, följer:

375. »Mång tusen tack till Gud, att slik en älskad vän
Till sist, för mig, sitt ansigte, så länge doldt, behagat visa!

Med värme, ställde han, på sköldpaddan, sen, spörsmål, spörjande: »Huru står det till med din familj? Med dine barn?» Qvad sköldpaddan, som svar: »Den sorg, som skilsmessan, från dig, mig, förorsakade, låg, på mitt hjerta, ej SÅ tung, att icke elden af föreningen med barn och maka gaf mig glädje. Att icke sällskapet och umgänget med *dem* framtrollade, inför mitt öga, glädtighetens, munterhetens fagra rosen-kinder. Och, dock, hvart ögonblick, som tanken på din ensamhet mig slog, och tanken på din skilsmessa från dine följeslagare och från din hof-stat, och tanken på din afskärning från kunga-makt och -thron, då *brast* min glädje i mig och min kärlek svalnade, och lyckans vin i festernas pokal förvandlades till drägg. Jag afskydde mig sjelf, och gisslade mig sjelf, och sade till mig sjelf: 'O du eländige! Är det, för dig, månn', passande och lagligt

att ligga makligt utsträckt uppå njutningarnes thron, i svalkan af en lummig trädgårds ljufva löf-verks flägtar, allt under det att din, af sorgen, bundne broder, på bara marken sträckt, gör, sig, i biltoghetens dystra törne-snår, sin hufvud-kudde?!'

Månn' det är rätt, att du, liksom en ros, sku' blomstra HÄR,
Och din kamrat, med törn-tagg i sin fot, sku', mödosamt,
sig släpa fram i öknen?!

För DEN skull hafver, hit, jag kommit, nu, i dag, *på det* att du, derest du anser mig, af denna heder, vara värdig, mitt hem och mine barn, med anblicken af dig, i nåd, må täckas hedra, och må täckas glädja. *På det* att mine slägtingar och stam-förvandter må få din vänskap för mig, för sig, klar och inskärpt. *På det* att mine vänner och mitt huses folk, THY, månde skära heder upp och ära. *På det* att deras hjertan värmas månde af din närhets eld. *På det* min koja siras månde med din skönhets glans. *På det* min ställning och min värdighet må upphöjd bli, förmedelst dine lyckosamme fot-steg. Allt under det att *du*, derest, dig, täckes villfara min ödmjuka begäran och, gunstigt, taga min inbjudan mot, ej finna skall att, derigenom, åsamkas, ditt Majestät, det minsta afbräck.

Hvad afbräck skulle vållas *dig* — o höge måne! — om du
mötte *mig*?!
Hvad minskning af *din* glans, om du den göt på *mig*?!

En annan sak! Mig, lyster låta sitta ned, med dig tillsammans och inför ditt ansigte, en skara gäster vid mitt fest-bord. Törhända kan jag aflyfta, på så sätt, från min skuldra, någon liten bråk-del af min skuld af tacksamhet och vördnad för dig, och ge mitt anerkännande åt dine underbare egenskaper!» Qvad apan: »Sluta upp med detta ceremoniösa tal! Förthy när vänskaps-kedjans länkar fast och stadigt smidts och nitats hop,

och broder-skapets knut har ärligt dragits åt, BEHÖFS EJ bråket med anställandet af gästabud och fester, ej heller gängse, sällskapliga, brukliga ceremonier, som vunnit burskap bland formalitetens och punctilitetens herrar — det är uttydt: slafvar. Månn' det ej skrifvet står: 'HAN ÄR DEN SÄMSTE BROR, SOM MEST AF VÖRDNAD KRÄFVER.' Förvisso, ja, för sann! Den sämste utaf alle bröder eller vänner det är **den**, för hvilken man sig buga måste eller krusa. För hvilken man sig underkasta måste det befängda, menings-lösa bruket af ceremonier.

Hur lycklig kunde man ej lefva här i verlden, om, blott, disparitets-ceremonierna, som ange skilnad menniskorna mellan, strökes *UT*!

376. Och hvad beträffar den tillgifvenhet och vänskap, som sprungit upp, från min sida, mot dig, så gräm dig ej och tag ej illa upp, om, dervidlag, du skulle tycka dig bevittna en viss öfverdrift och ytterlighet. Ty saken den är att jag är så mycket mera stolt och hedrad öfver dine vackre egenskaper, och jag är så mycket mera, af ditt stöd, din sympathi, i trängande behof, som jag, ifrån mitt land, mitt hem, min slägt, min svit, mitt följe, BLIFVIT UT-KASTAD, och smäktar här, i biltoghetens skam, och fjettrad är af ensam-sittandets och enslighetens nesas bojor. Om Gud Allsmäktig, Gud, Den Ensam-Varande, Den Ende ej unnat mig Sin Nåd, och, genom Ynnesten af umgänget med dig, beskärt, mig, ny och dagg-bestänkt en lycka, och, mig, i skammen af min biltoghet och landsflykt, sändt *dig* till tröstare och till förtrogen vän, *hvem* hade RYCKT mig ur förtryckets vrånghets klor, *hvem* hade FRÄLST mig ur min landsflykts grymma pina?

På denna öde ort, der fasan har sin boning,
Är jag, när dig jag ser, förnöjd och hjertligt glad.

THY är, på grund af allt hvad, nu, jag dragit fram, ditt anspråk uppå mig långt större än mitt anspråk uppå dig.

Din vänlighet mot mig har varit öfver-flödande. Följaktligen finns ingen anledning till ändlöse besvär och mödosamma, tröttsamma ceremonier. I vänskap, sökes blott, och gäller endast ärlighet och rakhet. Ej förberedelser för gästabud och fest. I vänskap, sökes blott, och räknas endast med de gåfvor, som förblifva evigt och till gagn för själen. Ej med de gåfvor som bestämts att blifva, maskarne, till spis.

En flärd-fri vän behöfs. Har du en sådan vän,
Tag honom an, håll honom qvar, hur mycket än han struntar,
blankt, i det conventionella.

Qvad sköldpaddan: »Kamrat och själs-förvandt! O hjertans käre vän! Mitt syfte i att bjuda hem dig till mitt hem är icke DET så mycket, att jag sku', medelst gode rätter, vilja dig förpläga, och hedersamt, med mat och dryck, dig fägna. Mitt syfte är, tvärtom, att föra oss tillsamman, på det att denna skilsmessa, som bragt oss sär ifrån hvarandre, må packa upp sitt pick och pack, sin bråte, och aldrig mer, för oss, te fram sitt ansigte, men lemna mig i ostörd åtnjutning af äran af ditt sällskaps höga värdighet och rang.

På kärleks-vägen finns ej uppehåll på grund af närhet eller
fjerrskap.

Om, för två vänner, afståndet från Öster och till vester skulle komma mellan, så skulle de, utur hvarandras hågkomst, hemta tröst. Och frid, i sine hjertan, ömsesidigt, andas in vid tanken på hvarandras underbara skönhet. THY, skulle *yttre* fjerrbelägenhet och afstånd, för deras andars umgänge, ej bli en bom. De skulle, städs, med phantasiens öga, de skulle, städs, med ögats phantasi, försjunka i beskådandet utaf hvarandras obeskrifveliga fägring.

Om der finns andligt umgänge emellan mig och Vännen,
Hvad bryr det mig, om, till det yttre, Han är fjerran?!

377. Och talat har, härom, en Herren stor-man:

Om vi ej hafva, i vår hand, KONTANT, Förenings-Myntet,
Beständigt står Visionen af Föreningen inför vårt öga.
Om, **utvärtes**, den Kroppsliga, Lekamliga Föreningen ej synes till,
Stor sak! Den Ande-liga, Verkliga Föreningen den FINNES.

Ånyo lade sköldpaddan, på ansökandets båge, bönens pil, och sköt den af mot skott-taflan utaf sitt önskemål. I ty att Ödets Makt, åt honom, gaf sin hjelp, förpassade han pilen till dess mål och lyckades, till sist, att träffa prick. Qvad apan: »Att försöka tillfredsställa och till viljes göra en kamrat, i hvad belangar ädla önskningar och rene syften, är intet mindre än en föreskrifven lag. THY, vill jag längre ej mig hålla på slikt afstånd från min vän och broder. Jag räkna skall för rof att gå på pilgrims-färd till dine bröder, dine anförvandter. Och, dock, för mig, att fara öfver detta vatten är omöjligt. För mig att färdas öfver detta haf, som ligger mellan denna ödemark och ön, du bor på, är utanför all tänkbarhetens gräns.» Qvad sköldpaddan: »Hys, för den sakens skull, ej någon oro! Var, i ditt hjerta, lugn! Jag vill dig taga på min egen rygg. Och simma hän, med dig, till egen ö. På *den* ön finnes säkerhet och trygghet. På *den* ön finnes ymnighet och rik'dom.» I korthet sagdt: på grund deraf att sköldpaddan, så envist, gjorde bruk af slike varme ord, gaf apan upp gensträfvigheten af sitt motstånd. Gick, slutligt, in på sköldpaddans förslag. Af vännens hala svammel, dräglad ned, af vännens underdåniga och hala smickers fjettrar, bunden fast, antvardade han öfver, åt honom, till sist, bestämnings-maktens tyglar. Och sköldpaddan tog apan på sin rygg. Och vände ansigtet emot sitt hem och hemvist. När, half-vägs, han, på hafvet, kommen var, föll farkosten af hans begrundande i ångstens vatten-hvirfvel. Han eftersinnade, och sade för sig sjelf: »Hvad ÄR det som jag gör?'

Hvad ÄR det som jag tagit hafver på mitt ansvar? Hvad för det med, som FÖLJD, om icke skam och vanfrejd?!»

Eho sitt anlet vänder bort från Ärans Rosengård,
Hans bröst skall, af förtryckets törnen, stingas.

Att handla äre-löst emot en trofast, Vishets-uppfylld vän, för att behaga qvinnor af begränsad insigt, är icke sed och bruk bland ädle män. Att låta gå den tråd, som, vid Guds Gunst oss binder, för att ge Satan tillfredsställelse och muntert, gladligt sinn' är källan till fördömelse och undergång.

Låt bli! Låt bli! Så handlar ej den rättvise!

Midt under det han sam, han plötsligt gjorde stopp. På så vis, stred och kämpade han mot sig sjelfver. Och spåren af hans tvekan och villrådighet och obeslutsamhet, de visade sig, när han rörde sig och när han stannade. I apans hjerta började misstänksamhet och tvifvel smyga in sig. Han sporde: »Hvad är orsaken till detta vacklande och denna tvekan? Månn mig att bära synes, dig, och kännes, dig, för tungt, för svårt? Är det fördenskull som du, hårdt belastad, så funderar och så vacillerar?» Qvad sköldpaddan: »Hvi säger du, mig, slikt? På hvilke grunder bygger du upp slikt?» Qvad apan: »Tecken till en splittring och en strid uti din själ ge sig till känna. Du synes kämpa med din egen ande. Du synes villrådig beträffande fullföljandet utaf din afsigt. Kanhända, om du ville tala om för mig hvad DET är, som dig qväljer, och hedra mig med ditt förtroende och med din confession, jag skulle kunna — 378.
jag som värdig är af tillit — med hjelpen af mitt bistånd och mitt råd, från häpenhetens hvirfvel, till säkerhetens strand, dig, väl och lyckligt, slutligt, föra öfver.» Qvad sköldpaddan: »Du talar sannt. Jag är, i sanning, sänkt i grubbel och begrundande. Och hela mitt begrundande går ut på det, att du, för första

gången, unnar, mig, lycksaligheten af att se dig stiga ned, som ärad gäst-vän vid min ringa kojas portar. Och, nu, min maka sjuk!!! Följaktligen är oundvikligt, att mitt hus och allt deri nu ligger kastadt upp- och ned-vändt, och lagts huller om buller. Fördenskull kan jag ej, som, först jag hade tänkt, fullgöra lagarne för gästvänskap och artighet, och vilkoren för manlighet och dygd. Och detta måste, mig, nödvändigtvis, till skam och förödmjukelse och grämelse, en orsak vara.»

Ehuruväl min synd är gifven TILL,
Så skäms jag dock.

Qvad apan: »Då uppriktigheten af din tro och vänskap för mig lagts i dagen, och, nu, din önskan att mig tillfredsställa och förnöja slagits fast, då stämmer det, med vänskaps- och förenings-vägen, MERA öfverens, om du, med mottagnings-ceremonier, skjuter upp, och ställer FRÄMLINGS-gästers kraf på plägseder och bruk på afskrifning.

Med gäst-ceremonier gör man *främlingar* till vänner,
Men der förtrolig vänskap råder, hvad *behöfvas* de?

Och sköldpaddan tog, åter, upp sin simning. Han sam en liten bit. Och gjorde, åter, halt. Och samme tanke flöt, i honom, åter, upp. Han sade för sig sjelf: »De qvinnorna! De vilja ha mig till att bryta tro och lofven! Men jag! Jag fuller vet, att det, hos dem, ej finnes trofasthetens sköna egenskap. Att, nu, af dem, förvänta sig rak-ryggighet och troskap är fjerran från de vises sätt och sed.

Förbjude Gud, att någon skulle söka kärlek hos en qvinna!
Ej växa rosor upp ur öknens salta sand.

Fördenskull, att, af *deras* svek, bli gjorder till en gäck och att, för deras skull sig hasta mot förräderi och infami, hur stämmer

det med rakhetens och ärlighetens lag? Hur stämmer det med redlighetens bud? Hur tar sig sådant ut för män af Guds-förtroende och fromhet?» På nytt försjönk han i funderingar och grubbel. Der halt han hade gjort, der han förblef, alltjemnt. Förstärkte blefvo apans misstankar och tvifvel. Han började bli orolig och ana oråd. Begynte ana svek och argan list. Han sade, för sig sjelf: »När misstankar och tvifvel vinna insteg i en menskas hjerta, beträffande beskaffenheten eller sinnes-arten af en föregifven vän, DÅ är det bäst att flykta bort till öfvervägandets och eftertankens fristad, DÅ är det bäst att draga in sin mantel och sig draga undan, DÅ är det bäst att väpna sig med falsk urbanitet och den förställda foglighetens skrymteri. Och är det så, att denna misstanke och detta tvifvel skaka hand med verkligheten, då har hon frälst sig sjelf och sluppit ut utur sin föregifne väns, — sin oväns — list och arghet. Men är det så att misstanken är grund-lös, tviflet obefogadt, skall, DERFÖR, ingen fläck vid henne låda fast. Hon har blott iakt- 379.
tagit klok försigtighet och lof-värd varsamhet! Blott DRAGIT sig för nesa och för skam.

Är han en vän, du sitter, lugn, i ro!
Är han en ovän, spelar han, dig, falskt, nåväl, då har du *frälst* dig, ur den krokig-själens snaror!

Han ropade på sköldpaddan och sade: »Hvad är, väl, orsaken och skälet till att du den vilde fålen af din phantasi, hvart ögonblick, så hejd-löst, sporrar in på grubbleriets och på eftertänksamhetens slätter? Hvad är, väl, skälet eller orsaken dertill, att du den snälle dykaren af din intelligentia så ofta sänker ned i häpenhetens haf?» Qvad sköldpaddan: »O käre broder! min! Håll mig ursäktad! Och skänk, mig, tillgift! Ty vanmakten och krämpan hos mitt vif, och det betryck som trycker mine söner, och det elände som omhvärfver mina döttrar, allt för den sjukdoms skull, som qväljer deras mor, ha mig, ur

fattning, bragt, och gjort mig virrig.» Qvad apan, svarande: »Jag vet, ju, *om* din hjerte-ångst på grund af din gemåls beklagans-värda sjukdoms-tillstånd. I sanning! Sannt är hvad som hafver blifvit sagdt: 'Af sjukdom *pinas*, och en sjukdom *genom-lida* är *lättare* än vara ett åsyna *vittne* af ett sjukdomsoffers *qval*.

Håll HONOM ej för frisk,
Som lider qval och ängslan för den sjuke!

Nu, tala om för mig, hvad ÄR den, denna sjukdom? Och hvad är botens väg, att, derpå, råda bot? Förthy, för hvarje krämpa, finnes der en salva. För hvarje sot, finns der, för sann, en bot. Ett bote-medel, tydeligt märkt ut. Ett läke-medel, dagadt upp och skönjbart. Af nöden är att man sig hänvänder till läkare af en välsignad ande, och af en lycko-bådande och gynsam ande-drägt, och af bevågne, lyckosamme steg. Allt hvad de föreskrifva, måste man, till efter-rättelse, sig låta lända. Hvar väg de peka på, för att ett bote-medel ernå, måste man slå in på, och den vandra på, med lif och lust.» Qvad sköldpaddan: »De lärde läkare ha pekat ut, för mig, ett läkemedel för att soten bota, ett läke-medel, hvartill handen icke når.» Qvad apan: »Nå! Välan! Hvad ÄR det: detta läke-medel, som ej finns i apothekarenas apothek, som icke finns i drogueförsäljarenas lilla läder-väska? Om du mig varskor och, mig, saken yppar, måhända *jag* har någon kännedom om saken, måhända *jag* kan anvisa ett sätt att få det i din hand.» Uti sitt hjertas menlöshet och enfald, genmälde sköldpaddan: »DET dyrbara och obeskrifligt rara läke-medlet, som mig har kastat ned i häpenhetens malström, DET läke-medlet hjertat af en apa är.» Så fort de orden gingo in i apans öron, begynte ELD, änskönt han midt i VATTEN var, att falla i hans bröst. Och svart förtviflans rök steg upp, och trängde in uti hans hufvud. Fördunklad började att bli hans ögas glans. Men, våldsamt

och med makt, tog han sig samman. Han samlade sin tankekraft och sitt förstånd. Han ropade, inom sig: »O min själ! Du *inser,* nu, att du, på grund af skymflig håg och lystnad, har hamnat uti denna fasans och förfärans vatten-hvirfvel! Du *inser*, nu, att du, på grund af lojhet, slöhet, och okunnighet, har tagits fatt och gripits fast af denna väldiga och fruktansvärda faras klor! *Och JAG den förste icke är, som sig, af fienders bedrägeliga, socker-söta snack, har låtit lura! Ej JAG den förste, som sitt öra lånt åt söt-saks-MÅNGLARNES och hycklarenas prat. Ej JAG den förste, som, från egen-nyttige och ränke-fulle nidingars och bödlars båg-sträng, sitt hjerta stunget kändt af gift-bestruken pil.*

O! Många äro de,
Som denna sorg har bränt!

Nu vet jag, mig, ej annan råd än svek och krigs-list. Nu vet 380.
jag, mig, ej annan hjelp än klokhet och förstånd. Och varsamhet och vakt. Ty OM — hvad Gud förbjude! — jag skulle hamna på sköldpaddans ö, och kastas af, bland desse sköldpaddor, som en skeppsbruten, då kommer mina angelägenheters och min lefnads tråd att gå i knut. En knut, som tankens och förnuftets hand skall bli för svag att lösa. Ty, om jag ICKE resignerar och mitt hjerta, åt dem, ICKE, öfverlemnar, skall jag förbli en fånge hos sköldpaddorna, och dö af svält. Och om jag önskar fly och söker rymma, då måste jag mig kasta ned i vattnet, och denna planen, OCK, är hafvande med död. Men jag förtjenar tusen gånger mer än detta straff och denna vedergällning! Från skogen af mitt trygga bo och hemvist, der, glad, jag lefde fri, i säkerhet och ro, och utan ångst och ängslande för kommande bekymmer, jag räckte öfver maktutöfnings-tömmarne åt sköldpaddan, och lade hela herraväldet i hans hand! Och hvarför?!?! Simpelthen, emedan jag hans ö ville beskåda! Enär jag lysten var på denna ös behag!

Jag var, väl, vansinnig: af djefvulen, besatt, då jag, från
Dine Lockar, rymde bort, och drog mig undan!
Mig höfves, hädanefter, såsom boja, bäst en kedja utaf jern!

Derefter sade han till sköldpaddan: »Jag sättet vet att din förträffliga matrona bota, och, mig, är lätt att få det botemedlet i min hand. Åt ingen ångst, gif vägen till ditt hjerta. Ty våra qvinnor lida tidt och tätt af detta slags besvär. Vi ge, dem, våre hjertan och, till oss, der kommer, som en följd deraf, alls intet ogagn och alls intet mén. Nej! Tvärtemot! Vi finna det helt lätt och helt behagligt att, ur vårt bröst, vårt sköte, gräfva ut vårt hjerta, och, sedan, om så lyster, oss, det, åter stoppa in. Och, sen, en annan sak, vi kunna hålla oss vid lif och reda oss förträffligt UTAN hjerta. Och, mig, det anstår ej, för denna småsaks skull, dig, göra några svårigheter, eller sätta upp ett hinder. Ty vise män ha sagt: 'Mot FYRA slag af menskor bör man, i hvad angår FYRA slag af saker, icke visa någon missunnsamhet eller njugghet. För det FÖRSTA: Om kungar kräfva ut, af någon, *något*, som gagna skulle hög och låg i deras rike, bör han, dem, detta »*något*» ej förmena, ej hålla undan det från deras hand. För det ANDRA: Om värdige dervischer kräfva ut, af någon, *något*, i afsigt att, med detta »*något*», göra godt och lägga upp, för Guds, Den Endes skull, en skatt af goda gerningar i Himlen, bör han, dem, detta »*något*» icke undan-hålla, ej missunna, dem, glädjen att behaga Gud. För det TREDJE: Om nödställde och medel-löse lärlingar, som sig bereda för att suga in Guds Vetenskap, och, i sitt sökande Der-efter, gå med ärlighetens steg, af dig begära stöd och vägvisning och bistånd, bör du dem icke stöta bort och, dem, förvägra det, men, trofast, visa vägen till Guds Sanning och Guds Ord. För det FJERDE: Om ärlige, upprigtige kamrater behöfva *det*, som skulle skänka trefnad, åt dem, sinnes-ro och lugn, och så förhåller sig att det står i din makt att dem, dermed, för-

nöja, så bör du, dem, det icke undanhålla, men ge, dem, det, frimodeligt, med glädje och med lust.

Hvad är ditt HJERTA, att du icke skulle kasta det inför din Älsklings Fot?!
Hvad myntet af ditt lif, att du ej skulle strö det ut, med glädje, för din Vän?!

Om, blott, du hade talat om det, för mig, hemma, der jag bor, då hade jag mitt hjerta tagit *med* mig. Och godt det hade varit då och glädjande, få se din maka, vid min ankomsts steg, sin helsa, fullständigt tillbaka-vinna. Och jag är så besvärad af mitt hjerta, att jag ej annat tänker på än bli mitt hjerta qvitt. Ej annan längtan tränger in i sinnet än längtan efter skilsmessa derfrån. I ty att sorg och ångst ha alle regioner och qvartér af hjertat invaderat, och en hel hord of qval och vedermödor hafva herraväldet öfver hjertats landamären usurperat, finns intet SVÅRARE, för mig, än min gemenskap och förbindelse dermed.[1] Fördenskull lyster, mig, att skära af den 381.
tråd, som mig, vid hjertat, binder. Att, THY, jag, kanske, mände slippa från mitt grubblande och rufvande på skilsmessan från hustru och från barn, och slippa tänka på min biltoghet och landsförvisning, och slippa grunda på förlusten af min egendom, mitt gods. På det min själ, från desse qval, som bränna lefvern och denna ångst, som smälter mig som vax, må bli befriad, och få sig lägga ned i frid och ro.»

O Herre! Denne droppe blod, som kallas» hjertat,
Hur länge skall den utstå våld och tyranni på grund af måne-lika tjusarinnors orättfärdighet och orättvisa?!

Qvad sköldpaddan: »Hvar ÄR ditt hjertat, *då*, då du ej bragt det med dig?» Qvad apan: »Jag har lemnat hjertat hemma i

[1] »The heart is deceilful above all things. And desperately wicked. Who can know it?» (Jeremiah 17: 9.)

mitt hus. Du veta bör, att det, hos apor, är ett bruk, en plägsed, ATT när de sig begifva af på gästabud hos vänner, och erna dagen bringa till hos dem, i ostörd gamman, och vilja hindra sorgens hand att komma deras munterhets och glädjes mantel nära, ICKE TA SITT HJERTA, MED SIG, DIT. Ty hjertat är en samlings-ort för sorg och vedermöda. Och hjertat är en fostrare af lidande och qval. Hvar timme väcker tankar det till lif, som bringa turbam in i själens rena glädje, och grumla den, och göra den rörd upp, och mängd med smuts. På så vis gör det fest-måltiden till en sorge-måltid. På så vis gör det gästabuds-besöket surt och inte sött. Och hjertat har, på grund af sin ombytlighet [1] och obeständighet [1] fått namnet »inversion»[2] och »transmutering».[2] Hvart ögonblick, det vänder sig i ny en rigtning och mot nytt ett håll. Hvart ögonblick, står dess benägenhet och håg till nytt ett föremål. Från godt, till ondt. Från gagneligt, till skadligt.

> Hvart ögonblick det lustar efter ny en hjerte-röfverska.
> Hvart ögonblick, när hågen drifver det, det går till ny en stad.

Och jag, när jag begaf mig till ditt hus, åstundade jag endast, att, genom åsynen af dig, och genom åsynen af ansigtet af dine älskade och dine stam-förvandter, få bringa tiden till hos dig i lugn och ro. I ostörd och fullkomlig frid och sällhet. Fördenskull tog jag ej mitt hjerta med mig. Jag lemnade det hemma, der jag bor. Och det är fast förargeligt och retsamt, att jag sku' undfå underrättelsen om sättet att din maka bota, och hjertat icke hafva tagit med. Då du, nu, *vet* mitt sinnelag och mina varma vänskaps-känslor, dig beträffande, är det antageligt att *DU* förlåter mig. Men värre blir det med din slägt

---

[1] Persiska: »inqilāb».
[2] Persiska: »qalb».

och din familj. Ty hela skaran af din slägt och dine vänner skola undra. De skola misstänka, att jag, trots all vår gamla vänskap och gemenskap, och trots de fordringar och kraf, som den till unification sig närmande förbindelsen emellan mig och dig gjort giltige och bindande, dock, likväl, i en sådan obetydlighet, en sådan småsak, mig *drog* för att ta hänsyn till ditt bästa och bara tänkte på hvad bäst var för mig sjelf. Och detta oaktadt det MIG ej skulle *skadat*. Och detta oaktadt det skulle *gagnat* DIG och hela din FAMILJ. Om så förhåller sig, att du vill gå tillbaka, på det att vi må komma till ditt hem, utrustade och färdige, nåväl, låtom oss gå! Det, kanske, vore bättre.» Strax gjorde sköldpaddan »helt om», och sam tillbaka. Och, glad i håg, och i full tillförsigt att hafva nått sitt syfte och att sina förhoppningar ha sett förverkligade, afbördade han apan på hans hem-orts strand. UPP klättrade, strax, apan i ett träd, utbragte till Den Högste lof och pris och tack, och slog sig ned på änden af en gren. Sköldpaddan väntade på apan något litet. Slog sedan larm, och ropade: »Men käre vän! Du måste skynda dig! Ty tiden går!»

Haf ömkan med mig, ty min väntan har gått öfver alle gränser!
Te fram din kind, ty mitt förbidande har, öfvergått all måtta!

Men apan skrattade och sade:

Kom ihåg! Allt hvad du tedde fram, 382.
Af trofasthet och tro, har sig bevisat vara raka motsatsen!!!

Jag har mitt lif vid *kunga*-hof, i *konungsliga* kretsar bringat till. Jag har fått mycket smaka på af lifvets köld och hete. Hvadhelst, mig, Ödet gaf, tog Ödet, från mig, bort. Hvadhelst, mig, Himlen lånat har, har Himlen kräft igen. Då, nu, jag

råkat komma in i de eländiges och olyckliges hopar, och falla ned i de betrycktes och, af lidandena, slagnes här, är SÅDAN icke jag, att jag är tom på frukterna af denna min erfarenhets omäteliga vinst. Så att jag icke skulle se och *inse* hvad det är som sker. Så att jag icke skulle *skilja* kunna mellan trygg en ort och ett palats, der skrymteriet bor och öfvar välde. THY, stoppa munnen till, och bind din tunga. Och sätt dig, hädanefter, icke ned bland Ärans män. Hör upp med detta dunkande på skrytets trumma. Och tala icke mer om manlighet och tro.

Nämn icke troskaps *namn* bland heders-männens samqväm!
Du har ej troskaps *doft* i hela din person!

Eho begynner tala vidt och bredt om sin förträfflighet, och prålar med sin manlighet och kraft, hans svek skall yppadt bli vid frestelsernas tid-punkt, hans halt skall pröfvad bli af pröfvo-stenens prof.»

Det vore godt, derest erfarenhetens pröfvo-sten anbringades,
På det att hvarje lögnare månd' få sitt anlet svart!

Sköldpaddan började att jemra sig och klaga. Och ropade: »Hvad misstankar är detta, som du anför mot mig?! Hvad egenskap är detta, som du klistrar på mig?! Förbjude Gud, att något stridande emot din vilje skulle blifva bragt å bane, och, någonsin, uti mitt sinne, hafva flutit in! Förbjude Gud, att någon stämpling mot dig, eller något svek och något lömskt, försåteligt förräderi, uti mitt sinne, mot dig, någonsin beramats! Om du, så, skulle kasta hundra tusen våldets och förtryckets stenar, mig, i ansigtet, jag tar mitt hufvud ej ifrån din tröskels damm. Om du, så, skulle, med föraktets svärd, mitt bröst i hundra tusen bitar sönder-hugga, jag vänder ej mitt hjerta från föreningen med dig!»

Änskönt, från Vännens Hand, jag undfår grymme stötar,
Tro ej, jag, DERFÖR, vill, på stranden, söka krafla upp
mig, och, från Vännen, fly!

Qvad apan: »Vishets-tomme vän! Du bör ej bilda dig DET in, att jag är likasåsom den der åsnan, hvarom räfven sade: 'DEN åsnan hafver hvarken öron eller hjerta'.» Qvad sköldpaddan och frågade: »Hur lyder den berättelsen?»

Kommentar till Not å Sida 333 och Not å Sida 420.

ORDO VITAE.

»A *Domino,*[1] Qui est Oriens, ab *Ipso* [1] Sapientia, per Sapientiam Intelligentia, per Intelligentiam Ratio, sic per rationem vivificantur scientifica, quae sunt Memoriae: Hic est Ordo Vitae. **SED SCIATUR**, quod nusquam detur aliqua Sapientia, nisi quae ex amore, ita ex *Domino.*[1] Nec usquam aliqua Intelligentia, nisi ex fide, ita quoque ex *Domino.*[1] Et quod nusquam detur aliquod Bonum nisi ab amore, ita ex *Domino.*[1] Et quod nusquam aliquod Verum, nisi a fide, ita ex *Domino.*[1] QUAE *NON* ex amore et fide, ita ex *Domino,*[1] *VOCANTUR* SIMILITER, SED *SUNT SPURIA.*

(Emanuelis Swedenborg: »*Arcana Coelestia*».)

---

[1] **VERBO.** »*In Principio erat Verbum. Et Verbum erat apud Deum.* **ET DEUS ERAT VERBUM.**» (Sanctum Jesu Christi Evangelium secundum Joannem.)

DEN TREDJE SAGAN.

Tredje Sagan.

Till orda apan tog, och talade, och sade: »Det berättas, att ett lejon, svårt, blef gripet an af skabb. Tillika, plågades han af en ständig feber. Och mattad ut, nött ut han blef af skabbens klådas plåga. Till slut — på grund af kroppens qval i följd af 383.
klådan — begynte törne-taggarne af oaflåtlig oro och beständig ängslan gripa an hans hjerta. Hans krafter föllo af, hans helsa brast. Han hörde upp att ströfva kring och röra sig. Och han gaf jagtens glada lek och nöje upp. Vid lejon-kungens hof, i lejon-kungens tjenst, der fanns en räf. Och denne räf var van att plocka upp hvad ÖFVER blef och LEMNADT blef vid lejon-kungens måltid. Och tack vare välsignelsen af dessa måltids-qvarlefvor och detta konungsliga måltids-afskräde och -affall, höll räfven sig vid full vigör och goda krafter. När lejonet, nu, hörde upp att jaga, blef räfvens ställning icke blott betänklig, men förtviflad. *En* dag, begaf han sig på grund af brist på föda, och drifven på af hunger och af svält, till sjelfva lejon-majestätet för att klaga. Han ropade: »O herre konung, alle djurens kung! Den sorg och ängslan, som din sjukdom vållat, har lagt en land-sorg öfver alle, denna skogens djur.[1] Och svagheten uti DITT[1] helso-tillstånd, och spåren af Ditt[1] sinnes-tillstånds dysterhet ha lam-slagit med sorg OSS,[1] dine tjenare och dine undersåtar, och har, i djupet af vårt hjerta och vår själ trängt in.[1]

Af ängslan för DITT lif *mång' hundra tusen* skälfva!
Och, för DIN vanmakts skull, i skalf, *den hela verld!*

[1] »Och konungen skall fatta mod, ty många finnas, som, med Sā'ul, lida.» (Fröding.)

Hvi botar du ej denna sjukdom med ett bote-medel? Hvi har du ingen omtanke om denna hjerte-pinande, bekymmersamma sjukdoms häfvande med något läkemedel?» Af smärta stönande, brast lejon-kungen ut:

»En törn-tagg är begrafd uti mitt hjerta. Och ingen sy-nål kan den taggen taga ut.
Till blod förvandladt är mitt arma hjerta. Och ingen bot kan taga smärtan ut.

O räf! Jag har, en långan tid, ur denna pina sugit blod. Och, af dess klåda, blir jag, dagligt, sämre. Jag smälter. Jag förtärs. Min kropp, af svaghet, vorden till ett hår-strå. På min lekamen, ej ett hår är qvar. Jag vet ej, HURU desse döds-qval stilla! Hur, på min onämnbara vånda, få ett slut. Och, nu, i desse dagar, har en läkare, en läkare, hvars ord jag skänker tillit, till hvars förmåga mitt förtroende är gränslöst, befallt mig äta öronen och hjertat af en åsna, och sagt, att, utom detta, intet hjelper, att intet annat skänka kan, mig, bot.» Alltsedan dess har jag ej annat tänkt på, än huru detta mål kan blifva nådt, och, medelst hvilket stratagẽm från mine vänners sida, jag kan det önske-målet få uti min hand.» Den gode räfven svarade och sade: »O herre konung! Derest kungens majestäts befallning får den äran röna att utaf högstdensammes läppar talas ut, befall, att jag, som är den ringaste af kungens slafvar, omgjorde mina länder för att finna ut, och sätte ned min fot på forskningsvägen, och gifve mig åstad att lösa denna knut. Förhoppning hyser jag, att, genom kungens lyckosamma öde, och med välsignelsen af majestätets oföränderliga glans, hans syfte-mål och önske-mål skall nås.» Qvad lejonet: »Hvad stratagẽm och krigslist har du ut-tänkt? Hvad knep har du, i knipslughetens folianter, läst, dig, till?» Qvad räfven: »Herre konung! Det har slagit mig, att kungen sjelf, OMÖJLIGT kan gå ut ur denna skog, i ty att ej ett hår finns qvar på hans lekamen, och prakten

af hans skönhet och hans fägrings majestät, onekeligen, hafva undergått en viss fördunkling och förminskning. Och alldenstund det skulle vara till förfång för kungens härlighet och sultanätets ära, om kungen ginge ut, och rörde sig, och visade sig, sådan som han är, för främlingar och vänner. THY håller jag så före, och, THY, häfdar jag, att det är bäst att *jag* hans önske-föremål, till denna skogen, bringe. På det att djurens 384.
konung honom, sedan, sönder-krosse. Och, derefter, i godan ro, hur mycket, honom, täckes, deraf spise.» Qvad lejonet: »*Hvar'från* har du funderat på att bringa honom hit?» Qvad räfven, svarande: »I grannskapet af denna skogen finns en källa. En källa sådan, att, på grund af öfverflödandet och öfverflödet af den källans vatten, den likhet hafver med det stora haf 'Umān. En källa sådan, att, på grund af renheten och sötman af den källans vatten, den likhet har med Lifvets och Odödlighetens Brunn.

I renhet, lik en älskad älskarinnas kind.
I ljufhet, lik det ljufva lifvets ljufhet.

Dit kommer, hvarje dag, en vaskare, att vaska kläder. En åsna har han med sig att de kläder bära. Hvar dag, den åsnan ströfvar källan kring, och betar. Det möjligt är, att jag, med list, den åsnan skulle kunna manövrera hit, till denna skog. Men, DÅ, må konungen, ock, gifva, mig, sitt löfte att, sedan han har spisat åsnans hjerta, åsnans öron upp, han skänke återstoden bort som almosa åt djuren.» Sitt löfte kungen gaf, och han bekräftade sitt löfte, sedan, yttermera, med en ed. I väg det bar. Glad och förhoppnings-full om en fri-kostig fest, sprang räfven bort, och styrde kosan mot den omförmälda källan. Så snart han åsnan varsnade på långt håll och stort afstånd, fullgjorde han de ceremoniella helsings-riterna, och började, med len och vänlig röst och honungs-söta ton-fall, honom tala *till*, och öppnade, med ljuflig stämma, uppvaktningens väg.

Med ljufvelig tunga, och anspråkslöst sätt,
Du kan, med ett hår, *elephanten* betvinga.

Sen, sporde han: »Hvi ser jag dig så aftärd och så lidande?» Qvad åsnan: »Denne vaskare befaller mig beständigt att, för honom, slafva. Men aldrig egnar han en tanke åt min vård och ans. Jag är tärd af, på grund af svält och hunger. Det vållar honom ej bekymmer för ett bjugg-korus värde. Min lefnads skörd är snart nog höstad in. Den gifvits har till pris för undergångens stormvind. Han aktar ej mitt lifs förlust så mycket som ett gräs-strå.»

Jag aldrig blifvit ryktad — mitt hela långa lif!
Af gräs och bjugg, jag endast fångat *namnet!*
Hvar dag, mitt blod jag dricker, af denna börda tyngd!
Hvar natt, jag slickar dammet af, från väggen!
Må *du,* mig, magerhet och tunnhet icke vita till,
Ty, utom blod och damm, har jag ej någonting att äta!

Qvad räfven: »Stackars tok! Du har, väl, ben och fötter, dock, att gå med! Du har din rörelse-förmåga och din frie vilje qvar! Hvi har du, dig, valt denna vända ut? Hvi ligger du, af detta tyranni, förtryckt och öfverväldigad?» Qvad åsnan, såsom svar: »Jag är, som börde-bärare och last-djur, känd i hela trakten. Hvart, än, jag månde gå, kan jag, från vedermöda icke slippa undan. För öfrigt, JAG är ej den enda åsna, som, åt detta slafarbete, har förskrifvits. I *samma* vedermöda, fångade och gripne; och dignande inunder *samma* tunga bördas ok, med stönanden och suckanden förutan ljud och stämma, dväljas *alle* mine qvalde slägtingar och bröder.

385. Hvarenda *en* af dem är, alltefter sin styrka och sin arbetskraft,
I samma vända fångad fast, och qvald, som jag.

Ej åt en enda *en* af dem har det förunnats
Att få ett fri-bref, gifvande immunitet.

Nu har jag, efter moget öfver-vägande, fått klart för mig, och gjort den conclusionen, att, då jag, *öfverallt*, hvart, *än*, jag komma må, skall blifva *tvungen* tömma sorgernas pokal, skall blifva *tvungen* draga sorgens Nessus-mantel, så är det bäst, att jag förblifver, tålig, på ETT ställe. Att jag, för slikt ett lif, som, när det är som bäst, allenast innefattar lidande och qval, ej gör mig skyldig till anklagelsen för obeständighet, och saker till ombytlighet och lättsinne.»

Det tjenar intett TILL att gå från dörr till dörr.

Qvad räfven: »Du tar fel.

Du kan ej dö af svält, ty Jag är här.

Gud talat har: »*O Mine tjenare! Min jord är vid!*» Vet, att Gud gifvit har, åt oss, en vidsträckt jord. Och Det Konungsliga Mandatet lyder: »*Genom-ströfven jorden!*» Och detta färdats ut till fromma för de sorg-betyngde och tyranniserade.»

Träd an en resa, om, dig, denna vrå ej ler[1];
Ty ingen skam det är begifva sig, från denna ort, bort till en annan.
Och, om för trång, dig, syn's den ort, hvarpå du bor,
För verldens *Gud* är verlden icke trång.

Den stackars åsnan svarade och sade: »Hvart, *än*, en menska går, skall, till henne, ej komma mer än hennes förbestämda lott. FÖRTHY, är girighet och lystnad efter MER och galenskapen

[1] »Ille terrarum, mihi, praeter omnes, angulus ridet.»

att, till råga på all annan olyckornas börda, belasta sig med resors vedermödor och besvär, i mine ögon, af prudentia, försigtighet, resonlighet, dess **motsats.**»

Sitt dageliga bröd får EN hvar, som det söker;
Vårt arbets slit och släp har häftighet[1] till rot.
Oss allom, gifver Gud vårt dageliga bröd;
För hvar och en, lägger hans Öde ned hans för-bestämda bröd inför honom.

Qvad räfven: »Mycket sannt! Men desse ord, som du, nu, talat hafver, hänföra sig till den fullkommeliga Guds-tillitens höga och sublima status. Och hvar och en är ej i stånd att uppnå denna rang. Den Allra Högste — må Hans Namn varda Förhärligadt! — har, just på DEN grund, färdat ut en Lag och en Befallning, att här, i denna verld, hvar menskas nödtorft, hvarje menniskas förnödenheter och nödvändighets-artiklar, förmedelst orsaker och genom yttre medel, till denna menska skulle blifva förde fram. Causarum Causa omnium har, derför, hvad beträffar hvar och en, som, af Hans håfvor, lefver, på *skiljaktigt* och **olika** och SÄRSKILDT sätt, hans andel skaffat fram.

Bemöda dig, sträng an dig att, dig, skaffa an, med svett och blod ditt uppehälle!
Ty den, som stränger an sig och bemödar sig, är älskad utaf Gud.

386. Om så du önskar, skall jag, till en äng, dig taga med. Hvars *jord,* likt boden af en juvelerare, är prydd och prunkande med prakten af mång-tusen-faldigt färgade juveler, hvars *luft* är liksom brickan af en parfymerare, välluktande och doftande af flägt af ambra och af den ljufva doften af ren mysk.

---

[1] otålighet; bristande tålamod.

Ett ljufveligt klimat. En vidsträckt nejd.
Dess träd, af frukter, dignande. Dess grenar gröne.
Dess vindar rosen-doftande. Dess dufvor kuttrande och klagande,
Likt älskare, på grund af skilsmessa, förtviflande.

Jag hafver, allaredan, rådt en annan åsna, och honom fört till denna ljufva nejd, som är en spegel utaf sjelfva Paradiset. Just nu han ströfvar kring med spänstig gång, bekymmers-lös, på frid-fullhetens slätter. Han betar, trygg i sorglöshetens lustgård. Han hafver alla sorger lagt till rygga.» Med *ett* ord: denne listige och sluge räf, utandades slik list, uttalade slikt svek, att brödet af hans hyckleri och hans förställning blef bakadt i bedrägeriets ugn. Och, hvad beträffar åsnan — menlös som han var — blef kitteln af hans åtrå bragt till kokning. Han ropade: »Det vore icke tillständigt och lagligt att, från din anvisning och kloka finger-visning, som är, af vänskap och af troskap, sjelfva märgen, sitt hufvud vända, yfverboret, bort. Det vore icke höfviskt eller rätt att, från din föreskrift och ditt förständigande, som ha sin källa i din sympathi och i din medlidsamhet, i dagen lägga vanvördnad och förbiseende.»

Hvad helst du mig befaller jag gerna förer ut.

I spetsen räfven gick, och förde åsnan fram helt nära intill lejonet. På grund af öfvermåttet af sin svält och glupskhet, var lejonet beredt att taga åsnans lif. Han gaf honom ett slag, som, dock, på grund af lejonets långt gångna svaghet, icke gjorde verkan, och åsnan sprang i väg i hastig flykt. Förvånad räfven blef vid detta svaghets-prof. Han började att lejon-kungen klandra. Han utbrast: »Hvad! Hvad nu! Hvad tjenade det till att, gagn-löst, djuret pina? Hvad har du vunnit med att rusa på och visa häftighet och obetänksamhet? När saken inte brådskade! Och tillfälle, dig, inte fattades att göra af med åsnan

hvilken tid som helst! Sann visdom hade kräft, att du lagt band uppå dig sjelf. Fast föresats, dig, hade pekat ut tillrådligheten af att icke brådska och att icke släppa valfrihetens tyglar ur din hand, på det att du, på ändalykten, icke orsak skulle få och anledning att ångra dig.»

Hvad gagn af ånger NU, när företaget fallit har ur dina händer?!

De orden föllo, tunge, uppå lejonet. Han grubblade och sade; för sig sjelf: »Derest jag medger, att jag har, mig, tillåtit att vara oförsigtig, skall jag bli dömd som ombytlig och vankelmodig. Och om jag bringar fram, som ursäkt och apologi, min hunger och min svält, skall jag bli brännmärkt såsom lättsinnig, och frånssare, och glupsk. Och om min brist på vilje-kraft jag förer an som skäl, då måste jag, nödvändigt, SJELF, mig stämpla såsom vanmäktig och ömklig. Och många skadelige resultat skola sig resa upp, och följder ménliga för rikets sanna bästa.
387. Bäst är, att jag ej gifver räfven *något* svar, förutom med högdragenhet och stränghet. Bäst att jag, barskt, befaller honom höra upp, och, kärft, förbjuder honom bruka ord som desse.» Följaktligen han svarade, och sade: »Hvad, ÄN, det täckas mände, konungar att göra: att, derom, söka upplysning och uppgift, och spörja om dess dolda hemlighet och afsigt, är öfvermåttan oförskämdt och fräckt.

Lägg, du, ditt hufvud, blott, på min befallnings rad!
Hvad angår, dig, det här? Hvad angår, dig, det der?
Hvad har en fattig tiggare, förutan gods och guld,
Att göra med de ärenden, som angå riket?

Ej heller kan, för sinnelaget af hvar undersåte, det sanna sinnelaget af monarcher göras klart och läggas fram i dagen. Ej heller kan en undersåtes kräfva, *med fattnings-fähigkeit,* ta mot

och gripa tag uti och rymma allt hvad en stormäktig konungs upplysta förstånd och omdöme gör anspråk på. Som skrifvet står: »*Blott deras last-djur mäkta bära deras bördor.*»

Den stackars vakteln har ej falkens kräfva.

THY, hör, med dine spörsmål, upp, och bind din tunga. Och bruka list och knep, att bringa åsnan åter. Ty, genom denna tjenst, skall din uppriktighet, i troskap för din kung och gränslösheten af din kärlek för din kung, för mig, bevisas. Och du skall, från min sida, röna huldhet och bevågenhet och, mer än andre, dine jemställde och likar, bli gynnad med min konungsliga nåd.» Ånyo närmade sig räfven åsnan, och utförde, med djupaste veneration, de stadgade och lag-enliga helsnings-riterna. Men åsnan vände, ifrån honom, bort sitt ansigte, med orden:

»En *skam* det vore gitta kosta på en *dylik* en sin afsky och sitt hat,
I ty att du, på trolöshetens väg, allenast eftertraktar undergång för själen.

O låge och föraktelige skälm! Du, först, mig, lofvade befrielse och frihet. Till sist du lade ned mig som ett rof, i lejon-kungens klor.»

Af ingen, utom dig, begås slikt nidings-dåd.

Qvad räfven: »Käre, enfaldige vän! Hvad är det för en inbillning, som du, dig, gjort? Hvad är det för en fantasi, som fallit i ditt sinne? Hvad! Skulle du, för denna spök-bild, som du sett, från sökandet af denna skatt, till hvilken står din håg, bli skrämd och af-skräckt? Hvad! Skulle du, vid första stynget af den hulda rosens tagg, från rosen-gårdens fägring, dra dig undan? Vet, att den syn, du såg, var bilden af ett spöke, som vise män och siare ställt fram, som skydds-åtgärd mot kräl-djur och mot ormar. Ty slike taga der sin ro, och hvila ut. Emedan denna

äng är prydd med en mångfaldighet af vederqvickande och läckre
födo-ämnen, samt med frukter, saftiga och läskande, oräkneliga,
utan tal, SÅ skulle, derest detta troll-medel ej förefunnes för att
inge skräck, och jaga fasa in, hvartenda djur, i hela verlden,
komma hit, och innevånarne i denna skog se sine dagars frid
och ro förmörkade. Men, NU, tack vare denne talismannens
skydd, bege sig desse olikartade och skilde skade-djuren icke
hit, till denna skog. Och SKULLE något af dem, hit, sin kosa
styra, var säker på att talismannen skrämmer dem på flykten.
Ty de, som denna bild och spök-bild sett, som DU har sett, de
akta sig att denna blomster-ängen nalkas. Allt under det att
ängens innevånare och innehafvare sin lefnad lefva fram i frid
och ro. Och, allom dem, med hvilke vi, med vänskaps-bandet,
äro samman-bundne, dem yppa vi den hemska talismannens
388. hemlighet, dem uppenbara vi den skenbara förskräckelse-gestal-
tens, troll-gestaltens tomma innebörd och löje-väckande ihålig-
het och icke-vara.[1] Vi visa dem, att den är ingenting.[1] På
det att de, i lugn och ro,[1] och utan fruktan eller skrämsel,[1] må
njuta utaf dessa obeskrifliga välsignelser och gunst-bevis.»[1]

Qvad räfven: »Hexeri är detta och förtrollning;
Allt detta, som, i dine ögon, antog bilden af ett lejons hufvud.
Om så ej vore, huru skulle jag, som svagare till kroppen är
än du,
Här, gå omkring, båd' natt och dag, och få min föda?
Om det ej vore för det trolleri, som pågår här,
Hvarenda hungrig buk sku' galoppera hit.»

Och första gången, som jag tog dig med mig, hade jag för afsigt
haft att lugna dig och tala om för dig, hur saken sig förhöll, på
det att du, om någonting du såg af detta spökeri,[1] ej skulle låta

[1] »**Djefvuls- och helvetes-predikan anses icke längre fullt anständig.**»
(Sveriges »Theologiska» Faculteter i »*Det andliga nutidsläget och kyr-
kan.*» *Med Inledningsord af erkebiskop Nathan Söderblom.* Sid. 91.)
Se kommentar å sida 377.

dig förbluffas och förfäras. Emellertid, på grund af den uppskakning och den sinnesrörelse, som grep mig, då jag såg dig, blef det glömdt. Men nu, då du klar kunskap hafver fått om den der tomma, illusoriska gestalten, kom tillbaka. Ty ändalykten af mitt ledarskap skall, DIG, till ära blifva, och till glädje, och till helsans rosiga och ungdoms-friska kinder.» På *detta* vis, han betade sin met-krok. På *detta* vis, han sockrade sitt knep. Han förde ut sin ränkefulla plan. Han lurade den stackars godtrogna och enfaldiga åsnan. Tills åsnan, ÄN en gång, af listen ledd och lurad, beträdde dårskaps väg och neslig smäleks stig. Af räfvens skenfagra beskrifningar bedragen, begaf sig åsnan åter hän till samma skog. I spetsen räfven gick, och bragte underrättelse om åsnans ankomst till sin kung. Och utbad sig, enträget och bevekande, af lejonet, att han, för all del, icke skulle rusa upp från der han satt, ej heller sätta foten utanför den värdiga och konungsliga blidhetens och älskvärdhetens cirkel. Och skärpte in i lejonet, att, huru mycket åsnan, honom, än kom nära och, i hans närhet ströfvade omkring, han måste sig, om åsnan, intet bry, ej taga, alls, notis, till dess hans krafter hade undfått mognad, till dess han fått ett obestridligt tillfälle, DÅ skulle han sig rycka upp och göra slut på saken, och färda åsnan af. Med glädje hörde lejonet på räfvens råd, som förestafvadt var af lutter trofasthet. Han tog det mot, och lofvade att detta rådet följa. Han ställde sig liksom en lif-lös talisman, likt en staty, uti en vrå af skogen. Till åsnan, sade räfven: »Bara kom! Se sanningen af denne talisman! Förstå, och lär dig, att, i honom, ingen rörelse-förmåga finnes. Ej makt att göra godt. Ej makt att göra ondt! Med dristighet och djerfhet trädde åsnan fram. Och trots att han, mot lejonet, sig skubbade och gned, och nära honom, betade på ängen, förmärktes icke minsta spår af rörelse från lejon-kungens sida. Så småningom, han vande sig vid honom. Blef, med honom, förtrogen och bekant. Och sedan han, bakom sig, lemnat alla farhågor och alle tvifvel, grep han sig an med betandet, med raske tag. Det arma djuret hade, under långan tid, af en omättlig

hunger, varit pinad. NU, då han såg, inför sig, dukadt gifmildhetens bord, såg detta dignande af huldrikhetens rätter, begynte han att, väldeligen, äta. Och drog ej, åt sig, återhållsamhetens tyglar, förr'n han nått fram till öfver-mättnadens barrière. Och, stinn och propp-full, lade han sig, midt i betes-ängen, midt för lejon-bilden, ned att sofva. **Han somnade. Han sof. Och lejonet som såg honom i dåsighetens sömn försänkt och medvetslös, och utan SANS, tog språng, och rispade hans mage sönder.** Sen, sade han, till räfven: »Vänta här. Håll vakt. Tills jag till källan gått, och tvagit mina händer. Sen, vänder, hit, jag åter, för att spisa åsne-öronen och åsne-hjertat. Då läkarne, nu, fastställt hafva, föreskrifvit, och rekommenderat, till botande utaf min krankhet, desse åsne-lemmar två.» Och lejonet begaf sig bort till
389. källan. Och räfven åt upp åsnans hjerta, åsnans öron, af åsnan, det välsmakligaste och det läckraste. När lejonet sin tvagning bragt till slut, och kommit till sitt fällda åsne-byte åter, begaf det sig, att, huru granneliga, ÄN, han letade, han fann ej tecken till, ej spår af åsnans öron, åsnans hjerta. Han sporde räfven, sägande: »Hvar äro desse tvenne åsne-ledamöter? De tvenne ledamöter, som, mig, skulle gifva bot? Hvem hafver varit här, och tagit dem?» Och räfven svarade: »Må kungen, evigt, lefva! Den åsna, som du dräpt, har hjerta ej, ej öron. Förthy, om åsnan hjerta haft, som sätet är för visdomen och vetandet, den hade aldrig, af min list, sig låtit snärja och bedraga. Och om den öron haft, som äro hörandets och lyssnandets organ, den skulle, efter att bevittnat hafva kungens våldsamhet och raseri, ha gjort en urskillning emellan mitt bedrägeliga, lögnaktiga prat och ord af sanning. Den hade icke, med sin egen fot, på egne ben, spatserat ned uti sin egen graf.»

Och jag har denna saga talat om af DET skäl, att jag, i dig, sku' vilja pränta in den sanningen, att JAG ej utan hjerta är och utan öron. Det finns ingen tillstymmelse till skälm-stycke och skoj, som du ej brukat har för att mig mörda. Men jag har, genom egen insigt, genom egen syn, i tid, det varsnat, och, ur

mörkret, dagat upp det. Jag mycket hafver strängt mig an och mycket sträfvat, för att min ställning, som var faro-full, ur faran, draga ut. För att mitt läge, som förtvifladt var, ur dödens kris, dra' ut. Jag hade allaredan kommit döden nära, och läppen af mitt lif, på dödspokalen lagt, DÅ visade sig, åter LIFVET's Ljus, och, på min kropp, föll Lifvets Solskens Strålar.

Det var, af Ödet, ej bestämdt, att jag, den sargade och illa medfarne, af ditt svärd, skulle mördas.
Ehuruväl, der intet brast, ifrån **ditt** hårda, miskunds-lösa hjertas sida, för att mig, bringa detta, mig, till-tänkta bane-sår å bane.

Men vänta, dig, ej, hädanefter, något umgänge med *mig!* Och tänk ej, hädanefter, på att komma, *hit*, tillbaka! Ty detta inberäknadt är ibland omöjligheterna. Och var förvissad om, att,

Om du vore månen, skulle, mindre, jag betrakta himmelen.
Om en cypress du vore, skulle, mindre, jag besöka lustgården.
Ja, om du vore lifvets sjelfva källa, jag ville icke köpa dig till något pris.
Jag vill ej längre komma dig I HÅG. Jag vill ej längre nämna dig VID NAMN.

Qvad sköldpaddan: »Du talar sannt. Det hjelper inte, om jag dine ord bekräftar. Det hjelper inte om jag säger dem emot. Och, på ditt hjerta, hafver ristats in, af mig ett sår, som ingen balsam, under hela lifvet ditt, skall kunna bota, och ingen salva kunna göra läkt. Och ärret af min ogerning och af min våldsgerning har, på mitt anlet, lemnat qvar ett märke, hvars utplånande icke ingå kan i möjlighetens alla regioner. Jag vet, jag måste göra mig beredd att tömma skiljemessans bitter-salta afskeds-bägare. Jag vet, jag måste göra mig beredd att lägga

ned min kropp såsom en sköld, att taga mot det glittrande och gift-bemängda afskeds-hämnde-svärdets hugg och stötar.

Det RÄTT är, om jag måste sitta dränkt i blod,
Ty hvarför släppte jag en SÅDAN Vän ur handen?
Hvem hafver, någonsin, som JAG, sig sjelf förstört?
Hvem hafver någonsin, med EGEN hand, gjort hvad, JAG gjort?
Om, EVIGT, jag, med själ och hjerta, skulle be om tillgift,
Jag skulle ALDRIG våga be om tillgift för en *sådan* synd!

390. Med desse ord, han gick, af skam och blygsel slagen, sina färde. Och under hela återstoden af sitt lif, som han framlefde, skild från slik en vän, satt han i sorg och grämelse, och sade, klagande:

På mig föll, tungt, ett Bistert Ödes Slag,
Om icke, hade ej, — förbjude Gud! — min vän måst röna våld och smaka tyranni ifrån *min* sida!

Och detta är berättelsen om honom, som, sig, guld förvärfvat har, eller en vän, i handen, hafver bringat. Och, SEDAN, vilseledd af dårskap och okunnighet och slöhet, det guldet och den vännen gifver vindarne i våld. På honom faller en beständig ånger. *Han* faller ned i en beständig ruelse. Och huru mycket än han slår sitt hufvud mot en sten, och, med en sten, sitt hufvud slår och bankar, det medför ingen nytta, intet gagn. Det höfves allom dem, som vise äro, att taga fingervisningen af denna saga till sin ledare, och till befallningsman och rättare för sine verk. Det höfves dem att uppskatta och *älska* ehvad, af deras önske-föremål och önskningar, har fallit, dem, i handen. Det må, sen, vara gods och guld af verldsligt slag, det må, sen, vara andelige, osynbare själsförvandter. Ehvad, ur handen, glider

ut, skall aldrig någonsin, förmedelst varma önskningar, i handen, återkomma. Och ruelse, consternation, och tandagnisslan, skall intet ändra, dervidlag, i sak.

Då du din Älskling som du trängtat efter, hafver vunnit, uppskatta Honom, skatta Honom HÖGT.

Låt Honom icke glida ur din hand, att icke ånger, sedan, må dig fräta, och, i ditt hjerta, gnaga Lifvets Rot.

Full mången slösare, hvars Skatt af Guld, med lätthet, kommit i hans hand, har den, med lätthet, gifvit bort med vinden.

Och, sedan, qvald af fattigdom och brist, förgåtts af sorg.

Hvad som, ur handen, gått, kan ej, på något sätt, i handen, falla åter.

Hur mycket än du dina kläder rifver! Hur mycket än du höjer sorgens skri!

Slut på Den Femte Boken.

»DJEFVULS- OCH HELVETES-PREDIKAN.»

»Ett *helvete*. Det är i all synnerhet *detta* som i Boströms ögon icke är ens ett sken, utan »en tom *fiktion* eller fantasi.» — — — Hans filosofi rigtar sig icke blott emot theologiens »*djefvul*» utan emot *det ondas verld öfverhufvud*. — — — Det onda har, för honom ingen egentlig *verklighet*.»

(Hans Larsson: »*Minnesteckning öfver Christopher Jacob Boström*». Sid. 9, 10 [Bonnier.])

»*Woe unto you, scribes and pharisees, hypocrites! For ye compass sea and land to make one proselyte and when he is made, ye make him twofold more the child of hell than yourselves.*» (Sanctum Jesu Christi Evangelium secundum Matthaeum.)

»Staten är en person», säger Boström. Nå, DERTILL fordras inte vidare klyftighet: — till att förstå, nemligen, att staten utgöres af *menskorna, personerna* i staten, och inte af *enebuskarne,* som växa inom statens landa-mären! Men att **sedan** förneka aggregat-personens, collectiv-personens: **STATENS** djefvulskhet, och mordiskhet, och hatfullhet, och SVEK, hvarom historien, på hvar *sida,* talar, hvarom hvar tidning talar **nu,** i **desse** dagar, $^{24}/_{8}$ 1939, bevisar bäst, hur sannt Aposteln Paulus talar DEM till, som, i likhet med VÅR tids SIG SÅ KALLANDE »Guds-kännare» (»Theo-loger») och SIG SÅ KALLANDE »Vishets-älskare» (Philosopher), ha modet tro sig något *OM!* Sig, tilltro *något* VARA! Ändock de **intet** ÄRO. Så skrifver sanctus Paulus: »*Because that, when they knew God, they glorified Him not as God. Neither were thankful. But became vain in their imaginations. And their foolish heart was darkened. Professing themselves to be wise, they became fools.*»

DEN SJETTE BOKEN

DEN FÖRSTA SAGAN.

Brahmänen lossade sin tunga, och berättade: »Det hafver omförmälts, att en dervisch, en eremit, sen han, en lång tid, lefvat ensam och allena, beslöt att föra ut i handling och i verklighet den pligt, som, oss, är ålagd genom Guds Ord i Qurânen: »*Äktenskap är Min Regulation och Min Förordning. Eho, från Min Förordning, vänder bort sitt ansigte, han vänder bort sitt ansigte från Mig.*» Han fattade ett fast beslut att hörsamma Guds Budskap och Befallning: »*Ingån äktenskap och alstren barn.*» Han rådgjorde med en utaf sin samtids helge shaikher. Han fullgjorde sin religiösa skyldighet att be om hans välsignelse och utbe, sig, hans tillstånd. Densamme shaikhen svarade och sade: »Du hafver, nu, ett godt verk satt dig före. I ty att äktenskap är gagneligt och nödvändigt för menskligheten fort-bestånd. Desslikes är det, ock, för religionen, att betrakta som ett pansar, ett nådemedel, och ett skydd, och ett försvar. Och, vidare, är det, i hushålls-angelägenheter att betrakta som en hjelpare, och, för ditt lösöre och gods, en säker vakt. Och sisteligt, det gifver, dig, en blomstrande och talrik afföda, hvars ramification kan göra odödligt ditt namn, och föra fram din äras glans till efterverlden.

För mannen, aldrig skina skall den sanna lyckans kind,
Förrän, för honom, tändes hemmets lampa, af ett ömt och älskat vif.
Tillbringa ej din lefnads-dag i enslighetens vrå,
Ty fortplantningens glädje är som ett palats, byggdt upp i trygghetens och tillförsigtens trädgård.

Bemöda dig, tvärtom, att vinna, dig, en ömsint lifs-kamrat, och fly från lefnads-sällskapet med en motstridig, oförenlig qvinna.» Qvad eremiten: »Hvad slags qvinna bör jag kora ut, att idka samman-lefnad med?» Den vise shaikhen svarade och sade: »Välj ut en qvinna, som är vänlig,[1] fruktbar,[1] ärbar, det uttydt är: en qvinna, som sin make hafver, kär, och, honom, bringar
394. fram, som frukt af äktnskapet, många barn, och, varsamt, aktar sig för allt hvad ondt är. En ädel qvinna sprider ljus på ljus i hvilket hus hon, ÄN, må träda in.»

För DENNA verld och NÄSTA Verld, är lifs-gemenskapen
med en god qvinna gagnande;
O! Huru lycklig är den man, som fått ett sådant vif!
Med en, med honom, sammansittande af ädelt sinn' och hög
en hug, kan han sitt hjertas åtrå hoppas vinna.
Eho är för-bestämd för *stort* ett verk, får sig, af Gud, en Dylik
Qvinna gifven.

Qvad eremiten: »Hvad slags qvinnas lifs-gemenskap bör jag undvika?» Den vise shaikhen svarade och sade: »TRE slag af qvinnor bör du sky och fly. Det FÖRSTA: en enka, angelägen om att gifta sig på nytt.[2] Det ANDRA: en qvinna, rik, med rikelig förmögenhet.[2] Det TREDJE: en qvinna, klagande och stönande och sur.[2] Den FÖRSTA är en qvinna, som har haft en make före dig, som, skild från honom genom hans frånfälle eller

---

[1] »wadūd u walūd», affectionate and prolific (wife). (Steingass.)

[2] »*Hannānah* u *mannānah* u *annānah*.»

Hannānah: »a woman who, with grief and lamentation, recalls to mind a deceased husband.

Mannānah: »a woman rich, liberally endowed, married for her fortune taunting her husband with favours (»minnat» = »conferring a favour») conferred upon him.

Annānah: a groaning woman.

(Steingass.)

genom laga äktenskaps-upphäfvelse, beständigt saknar, eller längtar åter till hans sällskap. Den ANDRA är en qvinna, som besitter rikedom och guld, och, med sin rikedom, dig lägger under hennes nåds och hennes gunst-bevisnings skuld-förbindelse. Den TREDJE är en qvinna, som, så snart hon ser dig, sänker stämman sin och gör den svag och ynkelig, och, utan sjukdom, *ställer* sig som sjuk. Och anblicken af slik en qvinna är, hvarenda stund, förnyadt dödens qval, förnyad döds-ångst.»

En dålig qvinna i en god mans hus
Är, redan HÄR på jorden, HELVETET för honom.
För umgänge med onda qvinnor, akta dig!
O fräls oss — Herre Gud! — från helvets-elden!

Ånyo sporde emeriten: »Af hvilken ålder bör jag välja ut min maka?» Den vise shaikhen svarade och sade: »Det bör en ungmö vara i sin knoppnings-tid. Ty sinnelaget hos de gamla stjäl, från kinden, rosen. Och samtal med de gamla medför skröplighet, och stjäl vår kraft.

Den qvinna, hvilkens rygg är, liksom bågen, böjder,
Är, i sin ande, hård, oböjlig som en pil.
Det sällskap, som, hos flickan, tjusar hjertat,
Blir till ett dödligt gift, på flickans ålderdom.

Och flickor ifrån tio år till tjugu: de äro trygghetens, pålitlighetens platser, de äro, ock, förhoppningarnes fasta borg. Från tjugo år till tretti, äro de, för dem, som åtrå dem och älska dem, en hjertats balsam, och en själens fröjd för dem, som, ifrigt, eftertrakta och begära dem. Från trettio år till fyrti, äro de, af egendomen, hushållet, och barnen, öfvervakerskorna och handhafvarinnorna. Och innehafvarinnorna, jemväl, af hög en ambition och äre-lystnad. Från fyrtio år till femti, sigta de på stort anseende och namn, och taga i sitt bruk, att dermed gå i land,

all sköns förställning och inställsamhet och smicker. Men sedan de ha öfverskridit femti år, bli de förvandlade till svarta olycksbringerskor och till förstörerskor af värdighet och guld. De bli till rosen-gårdar, härjade af höstens stormar, till boningar af stört-regn öfversvämmade, till källor fyllda in och täppta till och torra, till åker-fält för fä-fot liggande och obesådde, till drakar, *icke* rufvande på några skatter, till grufvor af bekymmer och af qval.»

Om qvinnan, efter femti år, sin kosa ställer hän mot äktenskapet,
Är bäst för mannen att han tar ett skutt åt sidan.
395. Ty om han frälsar sig från klorna af de femti,
Skall, slutligen, han falla i de sexti's klor.

Qvad eremiten, spörjande: »Hvad säger du om skönhet, nu, och fägring?» Den vise shaikhen svarade och sade: »Det allra mest beundransvärda hos en qvinna är hennes renhet, flärdfrihet och goda lynne. Om, dertill, skulle läggas, äfven, skönhetens välsignelse, så vore det att likna vid att lägga ljus till ljus.

Skönt hennes ansigte. Högt hennes värde. Ren hennes mantel.
Hvad under om, till henne, står två verldars alle renes håg?!

Men om en vacker qvinna med ett bild-skönt ansigte är ond i håg, är hon, för själen, dess förderf och pina. Hon är, för själen, då, dess ständiga och oaflåteliga agoni. Då, deremot en godlynt, anspråkslös och älskvärd qvinna, änskönt det något brista må i regelbundenheten utaf hennes anlets-drag, och hon, af många, torde kallas »ful», DET OAKTADT, är hemmets älskade och kära vän, och hemmets glans och ljufva glädje-solsken.»

Af en sympathisk vän, en vän som känner MED dig,
Blir skinande din blick, fast vännen ej är skön.

Fly bort från en kamrat, som icke lider MED dig
Om äfven hela huset skulle lysas upp af hennes skönhet, och hela huset blifva som en rosen-gård af hennes glans.

På tal härom, är passande och höfviskt, att två, tre verser, hvilke äro frukterna af ofvan-nämnde vise shaikh's meditationer, i hjertats innersta, mest undangömda lön-rum, kärleksfullt, förvara:

»En ren, och vän, och lydnads-villig brud
Gör till en kung en fattig tiggar-make.
Hvad mer, om, hela dagen lång, du sliter ondt.
Platt intet bryr det dig, förthy, när natten kommer, har du sorg-fördrifvarinnan i din famn.
Om ren hon är och ljuflig i sitt tal,
Gif ej en BLICK åt hennes skönhet eller fulhet.
Men, för en elak qvinna, om än obeskrifligt skön,
Hvar finns en plats för HENNE djupt i hjertat?!
Se ej på hennes skönhet, hjerte-tjusande liksom en Paradisets Jungfrus
Ty hon ett annat ansigt' har, som liknar afgrunds-andarnes i helvetet.
Det bättre är, af Qāzi'n, vara dömd till fängelse,
Än möta, i ditt hem, en rynkad pannas syn.
Det bättre är gå bar-fot, än gå med trånge skor;
Det bättre är att traska kring, än trätor få till spis.
Slut dörren till för glädjen uti DET boningshus,
Hvar'från du hör en vresig qvinnas gälla stämma höjd i träta.
Må, för en främling, husfruns öga vara blindt!
Må för en husfru, hela ytter-verlden vara mörk som grafven!»

Kort sagdt, sen, länge, han gjort änd-lösa förfrågningar, sen, länge, han gjort gränse-lösa efterforskningar, förunnades det

eremiten, att, med hjelp af Det Allsmäktiga, Sublima Ödet och
396. med bistånd af en upphöjd ambition, få, sig, till äkta, gifven, af en ädel stam, en Jungfru, en fager ungmö af en urgammal familj. En mö, hvars kinders spegel-bild gaf glans åt arla morgon-grynings spejar-skara. Hvars skinande och svarte lockars svall, åt mörka nattens parfymerare och vällukts-säljare, gaf ökadt mörker. Det blåa himla-hvalfvets ögon hade aldrig skådat hennes like, utom, blott, i Solens Spegel. Och imaginationens qvicke, skarp-ögde af-bildare och porträtterare, utom i drömmens verld, ej skådat något liknande och närbesläktadt med den sköna jungfruns lyckosamma bild.

O sol! Ditt ansigte tillfångatagit har all skönhets verld!
O måne! Härligt skiner du, som full-måne, från Skönhets-himlahvalfvet.
Än du, en ros mer skön och en cypress mer rak, har aldrig spirat fram,
I Härlighetens Rosengård, i Älskligheten Lustgård!

Och, JEMTE denna tjusande gestalt och väna ansigts-bild, var hon beprydd och sirad med ett mildt och soligt kynne. Och hennes skaplynnes och väsens öfverlägsenhet var framhäfd genom hennes jemna, oföränderligit goda lynne. Dervischen sände upp, hvar dag, i bön till Gud, sitt hjertas tack-offer för slik, så stor en gåfva. Och sedan han, på sådant sätt, lagt grundvalen till sin förbindelse med denna hjerte-vän, hvars anlet var en Houri's, begynte han att längta efter barn. Och ingen vis man lägger grunden till fram-aflandet af afföda på tillfredsställandet — allenast, blott och bart — af sine sinnlige begär. Ej heller offrar han sin kropp åt propagatio, om icke för att bringa fram en Är-bar son, som, genom att förskaffa honom de välsignelser, som hans föräldrar bedt om, är att förlikna med ett ständigt allmos-gifvande, är att förlikna med ett dagligt gästabud.

De födslo-qval, en qvinna måste genomgå, det arbete för födan, som är mannens anpart,
Ha, begge två, till syfte att, dem, skänka njutningen af anblicken af älskelige barn.

När någon tid förgått, och detta icke händt, och intet älskadt barn, dem, hade fram-födts, begynte eremiten blifva modfälld och förtviflad. Fördenskull kastade han ned, på hjelplöshetens stoft, det ödmjuka anropandets och innerliga åkallandets ansigte. Han sände bönens pil från ärlighetens båge. Och, *Som* han, i sin bön, sig sjelf till INTET gjort, och plånat ut sig sjelf, när stadd på bönens stig, SÅ träffade, i enlighet med Guds Ord i Qurānen: »*Han, Som hörer den eländige, när han, till Honom skriar*»,[1] hans böners pil skott-taflan af Bönhörelsen.

Den man, hvars hjerta, genom rättvisa, är rent,
Hans böner komma fram till Härlighetens Konung.
Ryckt är han från sig sjelf. Hans bön är *icke* hans. Vet att den är *En Annans.*
Hans bön är Domarens, Allsmäktig Herre Gud's. Men icke hans, ty hans personlighet förlorad är, och HAN — *förlossad* är från sin personlighet.
Hans bön gör Herren Gud. HAN är till INTET gjord.
Såväl hans bön som bönens emot-tagande och hörande är Guds, Den Allra Högstes.

Följaktligen, på grund af hans förtviflande (Jes. 57: 9, 10).[2], UPP lätos Portarne af Nåden och Förbarmandet. De lätos upp

[1] Qur'anen 27: 63: »Celui Qui exauce l'opprimé quand il crie vers Lui». (Kasimirski.)
» »He Who answers the distressed when he calls upon Him». (Palmer.)

[2] 57: 9. Thou wentest to the king with ointment, and didst increase thy perfumes, and didst send thy messengers far off, and didst debase thyself even unto hell.

med Medlidsamhetens och Medömkandets Nycklar. Och eremitens vif blef hafvande med barn. Den helge mannen blef, af lycka, öfvervåldigad. Och ville, hvarje dag, blott tala om sin son. Och, utom dennes namn, kom, på hans tunga, efter de sedvaneliga böne-riterna, ej NÅGOT annat. En dag han talade sin hustru till, och sade: »O du min lefnads hulda tröstarinna! O du min ängslans och min sorgsenhets fördrifvarinna! Må snart det hända, att den konungsliga perlan, ur perle-moder-skalet af
397. din qved, må komma till förnimbarhetens strand. Må, snart, en skön och fager son, från cellen och lön-kammaren af det fördolda, på fältet af det uppenbarade och synliga, med rask och spänstig gång, ses skrida fram! Jag, honom, gifva vill ett vackert namn. Jag, honom, gifva vill en värdig äre-titel. Sen, skall jag mig bemöda att, så långt min kraft förmår, så mycket möjligt är, den unge pilten fostra upp och dana. På det han Lagens Budord och Befallningar må lära. Och, vidare, jag vill mig stränga an af alla krafter att honom leda och till-Rätta-visa och förädla. På det att han begåfvad och benådad månde bli med alla Vägens åthäfvor och åtbörder och sätt att skicka sig. På så vis skall han, inom ganska kort, i religionen, bli en man af upphöjd ställning. Han blifva skall en shaikh, en under-görare. Han blifva skall en andens stor-man. Ett kärl, ett receptaculum för Guds Inspiration. Derefter, sen han detta stadium har nått, skall jag, med äktenskapets band, förena honom med en kysk och from och ädel qvinna. Af dessa, skola födde blifva barn och barnbarn. Och, genom dem, om Gud välsignar dem, vår stam perpetueras. Och, sedan, genom deras efterkommande i nye led, vårt namn, på alla tide-böckers sidor evig-göras.»

---

10. Thou art wearied in the greatness of THY way. Thou saidst not: *'There is no hope!'* (Lō omārth: 'NOÁSH!' Du sade ej: 'FÖRTVIFLADT!') Thou hast found the life of *thine* hand. Therefore thou wast not grieved.

För HONOM, skall hans namn, i alle årens krets-lopp, bli odödlig-gjordt,
Som lemnar efter sig en son, såsom sitt minnes-märke.
Fördenskull stannar perle-moderns NAMN, i minnet, qvar,
Emedan, deri, sedd är vorden Den Konungsliga och Äkta Perlan.

Qvad qvinnan: »Käre vän! Förhoppnings-fulle shaikh! Ej passande och höfviske de ord, du talat, för en man, som kastar neder sig, med ansigtet i stoftet, inför Gud. De stämma ej med prisandet af Guds **ALLENA**-Varande och **ALL**-Makt. *Först:* du bestämde dig, och fattade ett fast beslut att få ett barn. Men möjligt är, att jag ej FÅR ett barn. Och, OM jag får ett barn, är möjligt, att det icke blir en SON. Och, OM jag får en son, är möjligt, att han ej den lyckan får att växa upp och LEFVA. Kort sagdt: vi ha ej ändalykten sett och slutet sett i denna sak. Och DU, du sitter der, som en vansinnig fantasi-tillbedjare och dåraktig förnufts-tillbedjare, uppklifven på begärets höge häst, och styrande, i likhet med de dyrkare af sin inbillning och sin imagination, och med de älskare af sitt förfäade och sinnliga förnuft, din önskans och förhoppnings fåle hän mot lustans fält och lystnadens, och dock, vet du, om gränserna för detta fält, ej minsta grand!

Med lusta och lystnad, du kommer ej fram.
Med skryt och med skräfvel du når ej ditt mål.
Mång' tusen hafva sig, med tomma önskningar, bränt UPP,
Emedan Ödet — Guds Den Högstes För-bestämda Öde — dem icke, med beviljandet af deras önskningar, behagat smeka.

Och dine ord mig minna på om en viss helig man, som spillde hannog, spillde olja på sitt hår, sitt anlet.» Qvad eremiten: »Huru lyder den berättelsen?»

DEN ANDRA SAGAN.

Andra Sagan.

Hon sade: »Det har, mig, berättats, att en eremit, i närheten och grannskapet utaf en köpenskapare, satt upp sitt eremit-tjäll och sin boning. Tack vare denne köpmans grannskap-liga huldhet och bevågenhet, tillbragte eremiten sine dagar i stillhet och i ro. Den köpman sålde ständigt hannog sampt med olja, och, medelst denna handel med det feta och det söta, förvärfvade han, sig, behållning och förtjenst. I ty att eremiten framlefde 398.
sitt lif på oförvitligt sätt, och då hans vandel fläckfri var, och då han, städse, sådde, i sitt mén-lösa och oskulds-fulla hjertas jordmån, det rena utsädet af kärleken till Gud, fick köpmannen, till honom, fullt förtroende och obetingad tillit, och tog på sig att svara för has utkomst, och lade eremitens uppehälles börda på sig sjelf. Och, härvidlag, är att begrunda rikedomars rätta bruk och sanna ändamål och nytta: *som är* att vinna öfver de betungades och sorg-betrycktes hjertan, och alstra fram ett oförvanskeligt och evigt Skatt-Förråd ur en förgängelig och timlig rikedom.

O rike-man! Förvärfva, dig, och vinn DE ARMES HJERTAN,
Ty skatter utaf GULD och massförråd af SILFVER skola
brännas upp.

Och khwādjah'n köpmannen, han, ock, å sin sida, tillvaratog det tillfälle att göra godt, som, honom, räcktes ut. Och, aktande detsamma tillfälle för rof, han sände bort, hvar dag, till eremiten, något litet af de varor och det gods, med hvars försäljande och köpande han sysslade. Han sände det till dennes lefnads-

uppehälle. Emellertid, den senare förbrukade, till föda, blott en *del*. Det *öfriga* han lagrade, och lade ned, såsom en skatt, uti en vrå. Snart blef det kärl, hvari han lade det, helt fullt. Han sade, för sig sjelf, en dag, då han, fundersamt, stod, och detta kärlet synade: »Jag undrar, just, hur mycket honung samt med olja jag, i detta kärl, kan hafva samkat?» Till slut han gissade på tio »mann». Derefter sade han: »Om jag kan sälja, för ett tiotal »diramm», de tio »mann», som jag har här, kan jag, för det beloppet, köpa, mig, fem kraftiga och starka modertackor. Och dessa föda lamm hvar sjette månad. Och, hvarje gång, får hvar och en af dem, helt säkert, tvenne lamm. På så vis, kommer jag, inom ett år, att vara lycklig egare af fem och tjugo får, och tio år derefter skall jag, genom deras afföda, bli ägare af en hel fårahjord. Sen jag, på så vis, blifvit oberoende, och kommit på grön qvist, skall jag min får-hjord gallra ut, och *en* del af dem sälja. Och, derefter, med hvad de bringa in, mitt husgeråd och mina lifsförnödenheter augmentera eller dekorera. Derefter, skall jag söka ut, åt mig, en fru af god familj. Och, efter nio månader, skall födas, mig, en son. I honom skall jag lefnads-vett och lefnadsvisdom ympa in. Och när den barnsliga och ifantila vekheten, för kraften af maturitéten vikit hän, och denna späda, däjliga cypress, på ynglings-skapets blomster-äng, har vunnit höjd och fasthet, är möjligt, att han sätter sig på tvär'n mot mine bud, och, frejdigt tredskande, min lag tillbakavisar, och, sträckande på nacken, trotsar mine ord. Och gör rebellion! Och börjar uppror! Om så blir fallet, skall jag döma det min skyldighet och pligt att, honom, gifva tukt och kroppslig aga. Och så jag göra vill med denna staf. Med denna staf, jag håller i min hand. Med desse ord, han lyfte stafven upp. Och så fördjupad var han och så sänkt i sine framtids-drömmars haf, att han sig tyckte se sin vanartige, uppstudsige, motspänstige sons båd' hals och hufvud, alldeles framför sig, rakt inpå sig. NED bragte han sin staf. I KRAS gick kärlet. All olja och all hannog spilldes ut. Ty kärlet uppsatt var uppå en hylla. Och under hyl-

lan satt han sjelf, med hyllan framför sig. När stafven föll på kärlet, gick det sönder. Och honungen och oljan, som i kärlet voro, spilldes ut på mannens hufvud, ansigte, och kläde-drägt, och hår.

Och alle desse planer gingo, plötsligen, på en gång, upp i rök!

Och jag har denna liknelse, dig, omförmält, med DET som syfte, **399.**
att du dig lära må, att det ej duger, att, förutan absolut och säker visshet, dyka ned i slika framtids-målningar och framtids-planer. Ej heller är det passande och rådligt att låta sig med phrasen »Ack om», »Kanske», »Torde hända och »Förmodligen» sig låta lura och vid näsan draga. Och sagdt är vordet af de insigts-fulle män: »När någon tager »Om» och »Kanske möjligtvis» till äkta, får han till barn, som födes i det hjonelaget: »O gifve Gud, att så ej hade händt!»

I äktenskap förenta blefvo »Om» och »Kanske»;
Åt dem, blef född ett barn. Dess namn var: »Ack, om icke!»

Det höf's en varsam man, att icke grunda sina åtgärder och anstalter på rena tanke-lekar och på råa imaginationer och suppositioner. Det, honom, höfves, att ej öppna, till sitt hjerta, väg för in-hviskade galenskaps-inspirationer, som andats in och hviskats in af djefvulen, den frestaren och skälmen.»

I många, långe år, vi kokade, oss, hop funderingar, förmodanden,
Att, genom stjerne-himlens omhvälfning, vårt verk, vår ställning, sent omsider, skulle blifva »se så HÄR» eller, ock, »se så DER»;
Att, antingen, på ENA viset, vi, oss, vinna skulle skatter utaf silfver, skatter utaf guld,

Eller att vi, på ANDRA viset, i en annan region, befästa
skulle vår auktoritet och makten af vår vilje,
Till sist blef klart, för oss, att alltihop var bara inbillning
och tomma tanke-funder,
Att hvad Den Ende vill är hvad som SKER.

Med själens öra, mottog och anammade den fromme eremiten detta råd. Spratt upp, vok upp ur högfärdens och sjelf-bedrägeriets Sātans-sömn. Tog afstånd från sitt prat. Gaf sig ej längre hän åt otillständiga, förmätna presumtioner. Men när hans makas hafvand'-skap drog mot sitt slut, och tiden inne var, att fostret, som i moderns lif-moder en fånge varit, skulle få sin frihet, DÅ föddes der, för hans föräldra-par, en son. En son af fager kind. En son af ädel uppsyn. Hvars skönhets och beundransvärda egenskapers vittnesbörd, uti fulländeningen, och fullkomligheten af hans tillstånd, stod ut-taladt. Och hvars begåfnings och utrustnings underbare tecken på ännet af hans anlet glimmade och skeno. På eremiten började, från önskemålets soluppstignings-plats, det ljufva hoppets morgon-rodnad, smilande, att skina. På glädjens rosen-knopp begynte munterhetens näktergal slå sine drillar.

Ur cirkeln af Guds Nådes Haf kom fram en härlig perla.
På himlen af Guds Allmakts Lag sken fram en lycklig
stjerna.

Den gode eremiten hänfördes af barnets skönhet. Han fullgjorde, med trohet och med samvetsgrannhet, alle slag af löften, som, före sonens födelse, han aflagt till sin Gud. Och sina länder gjordade han om, i tjenande och tjenst vid barnets vagga. Drog glömskans streck igenom alle andre ärenden, och egnade sig uteslutande åt vården af sin son. På honom gaf han ut allt hvad han egde utaf energi och goda önskningar. Och satte in sin hela ambition på gossens blomstring, tillväxt, och förkofran. På gossens sundhet, friskhet, värdighet och majestät.

Hur länge skall jag, Zephyrn lik, på dig, utandas ande-drägten af min varma välönskan,
På det att du, som rosen, sluten än i knopp, må komma fram, ur fängslet af din knoppning, strålande och skrattande och fager?

En dag fick gossens moder lust att bada. Hon anförtrodde pil- **400.**
ten åt hans fader, med mångt och enträget förständigande och förmanande om aktsamhet och vård. Nu hade *han*, emellertid, för annat, ingen *tanke*, än för vården om sin son. En stund förgick. En confidentiell gesandt och bärare af budskap kom till eremiten från det landets konung, med en befallning till honom att, strax, bege sig af till kungens hof. Det fanns ej utväg skjuta saken upp. Ej TAL om något uppskof eller dröjsmål. Dervischen tvungen blef att lemna, strax, sitt hus. Nu hade de, emellertid, i detta hus, en vessla, åt hvilken de, emellanåt, i hopp om trogen vakt, antvardade sitt hus. På denna satte de sin lit i allo. I fråga om fördrifvandet af skade-djur, i fråga om besegrandet af djur som sticka eller stinga, var vesslan van att lägga all sin kraft, med lif och lust, i dagen. I lugn och ro, gick mannen från sitt hus. Och lemnade, i vesslans vård, sin gosse. Knappt hade eremiten, 'mellertid, gått ut ifrån sitt hus, förrän en stor orm vände ansigtet mot vaggan. När vesslan såg, hur denne kast-sput-liknande, hur denne pansar-bärande, hur denne vrede-närande, hur denne örlig-älskande och afskyvärde orm, — liksom en bokstaf »Alif»[1] rak, men, när han ligger hvilande, ihop-rullad, har formen af en cirkel — hur denne smidige och snabbe pil, som, stundom, likt en båge böjer sig, och möter sig, den ena ändan vid den andra —

[1] Den Arabisk-Persiska bokstafven »A», som är ett rakt streck (Öfv. Anm.). »In allusion to the habits of a snake, which, when about to move, uncoils itself and becomes straight.» (Arthur N. Wollaston, C. I. E., H. M. Indian Home Service.)

Än rund liksom en sköld, än rak liksom en pil;
Än ringlande sig, rullad hop, i formen af en båge.
Ett moln han icke är, men gömde och fördolde, inom honom, ligga tvenne blixtar.
Ett haf han icke är, men synlige, framträdande på honom krusningarne af en mäktig våg.

— mot vaggan gjorde anlopp, i afsigt att det lilla barnet bita och, på barnet, göra slut, Upp sprang, då, vesslan och grep tag i ormens nacke, och slängde honom, med det utsöktaste och fullkomligaste hån i dödens snaras grop. THY, blef genom välsignelsen af vesslans väktarskap, det barnet frälst från dödens vattenhvirfvel. Strax efteråt kom eremiten hem. Och vesslan, medveten om sin bedrift och bragd, sprang mot honom med jubel och i stormande triumph. Men sölad ned, som vesslan var, i blod, gaf vesslan eremiten anledning att tro, att vesslan eremitens lile son afdagatagit. Att blodet var hans eget hjertebarns. Strax tändes vredens eld i mannens hjertas eld-stad, och raseriets rök drefs fram och trängde in igenom fönstret till hans hjerna. Och hans förstånd, som, genom harmens, häftighetens rök-os — ett rök-os, som, likt tyranniets och förtryckets moln, i stånd är att förmörka hela verlden — bragts i vacklan, och förvirring, och fördunkling, drog in sitt ansigte bakom förborgenhetens flor. Och INNAN han, i saken, anställt efterforskning, och INNAN han den saken noga utrannsakat, slog han den vesslan, mordiskt, med sin staf. Han bräckte hvarje ben i vesslans stomme. Hau bräckte hvarje vertębra i vesslans rygg. Och vesslans hufvud hamrade och slog han, tills han det bankat in i vesslans barm. När, sen, han, in i huset kom, der LÅG hans gosse. Han såg honom helbregda, frisk och sund, i all hög-önsklig välmåga och helsa. Och tätt bredvid honom der låg en hisklig orm. I sönder biten och i sönder sliten. UPP steg, från eremitens hjerta, samvets-qvalens rök. Han slog, med ruelsens och

ångerns sten, sitt bröst. Han började att jemra sig och klaga. Han sade, sörjande och suckande, med mycken gråt:

»Jag och min sorg — vi skola, hädanefter vara oskiljaktelige följeslagare.
Och, allom, är det veterligt och kändt, att, hädanefter, är, för mig, ett gladt och frid-fullt hjerta något omöjligt och onaturligt.»

O ve, att denna hjerte-frätande calamitétens eld, af intet, ursäk- **401.**
ternas vatten, kan bli ut-släckt! O ve, att pilen af min skam, på grund af detta skände-dåd, som smälter själen, af ingen afböns sköld, kan värjas af. Hvad ogerning var icke denna handling, som gick ut ifrån mig! Hvad ill-dåd var ej detta, som gick ut ifrån min hand!

Om jag, af blygsel öfver denna olyckshändelse mitt eget blod förtärde, vore detta på sin plats.
Om jag, af vedervilja öfver detta brott, mitt eget lif förstörde, vore detta som sig bör.

Ack! Hade detta barn, till verlden, aldrig kommit. Ack! Att min son, från icke-varats land till varats aldrig skickats ned! Ack! Att jag aldrig lärt mig, så till den grad, honom älska, och aldrig nånsin honom fått så kär! Då hade ej, för hans skull, detta oskyldiga blod spillts ut. Då hade mine steg ej rigtats in på detta vederstyggeliga vålds-dåd. Hvad svar skall jag, till Gud, på Domens Dag, ge af, när Han mig frågar, hvarför jag orsakade min hus-väns död, och hvarför jag, förutan skäl, försvarar'n af mitt hem och min familj, beskyddar'n af min älskelige son, till helvets-regionen sände neder? Och hvad apologi, åt menskor, räcka fram? Allt hädanefter skall, om halsen på mig, afskyns och föraktets hals-band hänga neder. Allt hädanefter skall, på sidorna utaf historiens tide-böcker, mitt brott stå

ristadt in, och aldrig någonsin skall inscriptionen af min infami, från desse sidor plånas ut och bli till icke-vara.»

Mitt namn ett tecken är för infami och skam;
Gud gifve, att mitt namn och hvarje tecken af mig blankt försvunne!

På så vis våndades och vred sig eremiten. Han bitterliga grät, af ruelse och sorg. När hans gemål, från badet, återvände och detta sakernas bedröfveliga läge varsnade, UPP lät hon förebråelsernas tunga och begynte tala, sägande:

Jag aldrig visste, att *du* kunde visa sådan elakhet!

Är DETTA tacken för Guds underbara godhet, i det Han, dig, mirācŭlō, förlänat har en son på gamle dar? Är detta tacken för Guds underbara nåd, i det Han denne son, som är din ögon-sten och hjerte-lisa, från ormens dödeliga sting bevarat har och frälst?» Den fromme eremiten höjde upp ett rop. Han sade, klagande, med sorgsen röst: »O ädla husfru min! Till *mig*, du icke längre tala bör med sådant ton-fall.

Ty hvarje spörsmål smärtar mig,
Och för hvart svar jag skäms.

Jag vet, nog, jag också, att jag, i uttrycket utaf min tacksamhet mot Gud, har varit efterlåten och försumlig, och i erkännandet af värdet af Hans makalösa huldrikhet, har varit likgiltig och slapp och slö, har vikit af från tålamodets raka kungs-väg, som är den väg, på hvilken gå de vandrare på Vägen, de vandrare, som tagit till sitt valspråk Guds Befallning: »*I hafven intet annat tålamod än hvad, Er, Herren ger*». Nu skall jag,
402. som en följd af min otålighet och otacksamhet, på tålamodets namn-register, aldrig blifva nämnd. Ej heller skall mitt namn inskrifvet varda uti bokrullen af de, mot Gudi, tacksamme, och pligt-håg-kommande.

Ditt klander mot mig, härvidlag, är att förlikna med en indrypning af dödligt gift uti ett öppet sår. Är att förlikna med en salva utaf salt som balsam för en böld.»

Att tadla ett förbråkadt och förkrossadt hjerta af en älskare,
ett hjerta, som förtvifladt är och brustet,
Är att förlikna med tillfogandet, med svärdet, af ett sår.
Och sårets hopa-syende, derefter, med en synål.

Qvad qvinnan: »Sannt du talar. Sannt och rigtigt. Ej medför tadel, numera, det minsta gagn. Den handling, som du gjort dig skyldig till kan endast gagna dig, på grund af den erfarenhet, du, derigenom, dig, förvärfvat. Och denna, din erfarenhet, den lyder så: allt hast-verks ändalykt är ruelse och skam. I allom styckjom, är lättfärdighet och häftighet, af klander, värdiga. Eho sig ej betänker, men bara rusar på, han måste, slutligen, sig finna utestängd från målet af sitt syfte.

Vet: hastighet och elakhet ha djefvulen till far.
De vålla själen ruelse. De vålla kroppen qval.

Men icke är du, ENSAM, den, som hafver ramlat ned i denna gropen. DU är den ENDE ej, som öppnat hafver denna sorgernas och olyckornas dörr för egen räkning, och frivilligt, af egen drift, gått, genom, dörren, in. Långt FÖRE detta hafva många olyckshändelser af samma slag egt rum. Slikt förekommit har oräknelige gånger. Jag minns, jag hafver talas hört om en monarch, som lifvet tog utaf sin jagt-falk, som han älskade. Och utan att den falken det förskyllt. Och, sedan, många år, förtärdes, i sitt hjerta, utaf bedröfvelsens och samvets-qvalens eld. Hvars bröst, i långe 'kymmersamme år, af sorg och saknad, stod i eld och lågor.» Qvad eremiten, spörjande: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN TREDJE SAGAN

Tredje Sagan.

Hon talade: »De ha berättat, att i gamle tider fanns en kung, som älskade att jaga. Beständigt sporrade han sin önskan's springare, i jagt på byte. Beständigt kastade han munterhetens lasso öfver rofvets hals. En jagt-falk hade denne kung, en jagt-falk, som, på en enda flygt, NED kunde bringa Sīmurgh från den högsta berg-spetsen af berget Qāf. Af fruktan för hvars klor den stolte örn ej djerfdes taga sine starke vingar uti bruk, men qvarblef, dold i himla-hvalfvets gröna näste.

När denne falk utbredde sine stolte vingar,
Blef genom-borradt stjerne-hjulets bröst af skräck.
Och när han flög, mot himlen, upp, i hastig flygt,
Lät himlens örn sin stolte vinge sjunka.

För denne jagt-falk, hade konungen ett särskildt tycke. Såg efter honom, lät sig vårda om honom, och passade, i egen hög person, den falken upp. Det hände sig, att konungen, en dag, med falken på sin handled, gaf sig ut att jaga. Med ens sprang upp, midt framför kungen, en gasell. Tog språng, och rusade i väg. Och kungen efter den, med lif och lust, så mycket tygeln höll. Han fångade den ej. Han hann den ej i fatt. Från sine 403.
hofmän och sitt följe blef han skild. En del af följeslagarena redo efter honom, men kungen red så fort, att Zephyr-vinden, som en circel slår och famnar om och innesluter hela jorden på ett ögonblick, ej kunde hinna famna honom om, och Nordan-vinden, som så hastigt hviner fram, ej kunde hinna fånga dammet af hans häst-hof.

Du vägen slukat utan hejd och sans;
Ej fot kan träda der du ridit fram.

Men, under tiden, väcktes upp hans törst, och elden af hans törst fick sådant raseri, att kungen tvungen blef att den, med vatten, släcka. Han sporrade sin springare åt hvarje håll och rigtning för att söka vatten. Han red igenom öken-slätt och öde-mark. Till sist, han kom till foten af ett berg, och såg, att, från det bergets topp, klart vatten tillrade och sipprade. Han tog då fram en bägare utur sitt bälte, och samlade, i bägaren, det vatten, som från bergets topp, till foten utaf berget, dropp-vis, rann. Han stod, just, i begrepp att bägarn tömma, då, plötsligen, hans jagt-falk, som, på kungens handled, satt, med vingen flaxade, med resultat, att bägar'n föll till marken, och allt vattnet spilldes ut. Förargad kungen blef vid detta streck i räkningen, men tog sig samman, och begynte fylla bägaren på nytt. Han höll den, än en gång, inunder klippans vattu-plask, tills den blef brädd-full. Och ämnade, just, föra den till sine läppar, då falken, än en gång, sin vinge rörde, och den bägar'n fällde, med påföljd, att allt vattnet spilldes ut.

Gud låter bägar'n komma fram till munnens läpp,
Men gifver munnen ej tillåtelse att dricka.[1]

Utom sig kungen blef af törst och gäckade förhoppningar att törsten släcka. Han slängde jagt-falken på marken, och den drap. I samma stund kom en af kungens lif-drabanter och stigbygel-hållare, och såg den falken, uppå marken, ligga döder, och konungen försmäktande af törst. Strax tog han fram en kalk utur sin sadel-påse, och gjorde kalken, genom sköljning, ren, och ämnade den fylla upp med vatten ur sin vattu-säck, och, sedan, räcka den till kungen, full med vatten. Men kungen talade: »Mig, lyster dricka af det rena vatten, som sipprar ned

[1] »There is many a slip
Twixt the cup and the lip.»

från detta höga berg. Men jag kan icke, än en gång, stå ut med att det vattnet samka, dropp-vis, i min kalk. Gack, DU, fördenskull, upp till toppen utaf berget, och fyll din bägare från vattnets sjelfva källa, och kom, derefter, sedan, åter, ned.» Stigbygel-hållar'n efterkom befallningen, och klättrade till bergets sjelfva topp. Han såg en källa der, som liknade de snikne gnidarne och girig-bukarne, och blott med tusen »Ack!» och »Ve!» gaf vatten från sig. Vid källans brädd såg han, der, ligga, död, en drake, svälld upp af solens strålars heta sting. Ett giftigt slem, som, ur det svällda aset suppurerade, bemängde sig med vattnet af den källan. Och vällde, dropp-vis, dropp-vis, med den källans vatten, utför berget, ned. Förfäran, fasa grep stigbygel-hållar'n. Han rusade, han skyndade sig, hufvud-stupa, ned till bergets fot. Der redogjorde han, för konungen, om sak-förhållandet, och räckte, honom, ur sin egen vatten-kanna, en drick vatten. Monarchen förde vatten-kalken till sin läpp, och göt, ur ögat i det vattnet, tårar. **404.**

Han lite vatten drack. Och släckte hjertats glöd.
Hvad han, med läppen, drack, från ögats fransar flutit.

Qvad lif-drabanten och stigbygel-hållar'n: »Herre Konung! Hvad månde vara orsaken till denna gråt?» Men kungen hof en kall suck, ur sitt qvalda hjerta, upp, och sade:

»Jag har en sorg, som jag ej mäktar yppa; (Se sida 412.)
Jag har en saga att, Er, omförmäla. Men denna saga jag ej tälja *kan*. (Se sida 412.)

Derefter täljde han, för honom, sagan om sin jagt-falk. Han talte om för honom, huru falken, inadvertently, spillt vattnet ut. Och lade till: »Jag sörjer falkens död. Jag sörjer deröfver, att jag, förutan rannsakning och undersökning eller efter-forskning, tog lifvet af så kär och huld en vän.» Qvad lif-drabanten: »Herre konung! Betänk, dock! Denne falk har stor

en *olycka* värjt af, från *Eder!* Och stor en *lycka*, allt vårt *folk*, beskärt. Han hafver hela detta rikets innevånare gjort, sig, förbundne. Bäst hade varit att ej kungen dräpt honom så hastigt. Men låtit vredens eld, med mildhets vatten släckas. Och dragit tygeln in på vredesmodets fåle. Och styrt sitt lynne med den lugna sjelf-beherrskningens kapson. Och lyssnat till det visa rådet af de vise:

»Gif icke sporrarne så skarpt åt fålen af din vilje,
Att du ej fålen hålla inne *kan*, när så, du *vill*.»

Qvad konungen: »Jag *ångrar*, nu, mitt otillbörliga och råa dåd. NU, när min ånger intet gagna kan. NU, när de bittre qvalen af mitt samvets-agg, af ingen salva, längre, kunna stillas. Så länge jag vid lif förblir, skall jag bevara ärret utaf detta blods-dåds nesas sår uppå min barm. Så länge jag vid lif förblir, skall jag, med naglarne af sjelf-förakt och afsky, på mina känslors ansigte och kinder, afslita rosornas och ungdomshelsans hy.»

Hvad kan jag göra? Sjelf, jag hafver gjort det!
Mot det, som, sjelf, jag, gjort, hvem kan, mig, bringa bot?

Och denna saga hafver jag, dig, täljt, med DET som syfte, att det, dig, varde veterligt och kändt, att många liknande, bedröfvelige fall ha träffat in, då, genom de beklageliga följderna af öfverilning och besinnings-löshet, personer hafva fallit ned i gagn-lös ångers grop. Då menniskor, på grund af öfvergifvandet af varsamhet och öfvervägande, ha ramlat ned i pölen af förnedring och förderf.»

Personer utan ballast falla snart af vägen;
Till Väsendet, bör menskan vara, såsom klippan, fast.

Den glans, som blixten sprider, räcker icke länge;
Sitt Väsen sviker blott den låge och gemene.
Eho, i brådska, sträcker ut sin hand
Hans makts och väldes grundval skall det grymma våldets
stenar slå i grus och spillror.

Qvad eremiten: »O mitt varas följeslagerska och hjelparinna! 405.
O du min lefnads ornament och ljufva prydnad! Med denna saga, har du mig hugsvalat. Du har, på spåret af mitt stungna hjerta, gjutit salva. Jag vet, att jag, i denna brottslighet och skuld ej ensam är, men har medbrottslingar och criminis participes. Och likasom berättelsen om DERAS brott, i tidens tideböckers skuld-register skrifvits in, så skall, ock, sagan om MITT, brott, dersammastädes, varda skrifvet in och ristadt. På det att hvar och en som, i sitt verk, försumlig är och loj och ovarsam, och inte akt-ger på de förmåner, som lugn och stillhet hafva i sitt sköte, må, genom denna saga, varnad bli och skrämd, och denna saga få, till lifs, sig gifven, som en varnagel.»

Ja, detta, alltså, sagan är om den, som, utan öfvervägande, försigtighet och varsamhet, i verket sätter det beslut, han fattat. Som, utan inre dryftande och djupt begrundande, i något dåd, sig låter *in* och kastar *in*. För visa menniskor, det höfves, *att* de tage, till sin ledare, erfarenheten. *Att* de sitt omdömes och dom-sluts spegel skrape ren från rost. Och att de blank-polere den med vinken af de seende och rådet af de vise och, af Gudi, lärde. *Att* de, från obetänksamhetens, tanklöshetens, brådskans väg, sig vände *bort*, för att, i stället, och i alla tider, slå in på samvetsgrannhetens och noggrannhetens stigar. **På det att** öfverflödande och riklig nåd och blomstring må deras lyckas stränder nå i oafbruten följd. **På det att** biståndet af kärlek

och förbarmande må bindas fast vid Himmelsk Nåd och Himmelskt Mod.

Gif hjertats tyglar öfver till långmodighet och tålamod,
Om du, med mödans boll-träd, önskar fånga VARA[1]t's Boll.[2]
Styr ej i fullt galopp, på hastighetens fält, lik-giltighetens häst,
Ty, sisteligt, skall samme häst, på fältet, dig, i skam och smälek, kasta.
Ty brådska för till fara, till fara full af skräck,
Till DEN grad, att, om du, i hundra år, slår ut med hand och fot, skall, UPP, ur denna faras skräck, du icke kunna dyka.
Var icke obetänksam! Bruka icke hast! Vänd icke bort ditt ansigte från Mildhets-Källan Som är Mildhets-Jungfrun's Öga!
Otålighet och rastlöshet är ej de vises väg. Beträd ej denna väg, om du har Vishet.

---

[1] »VARA» = Gud.
[2] »Boll» = Ord.

Slut på Den Sjette Boken.

The Burden.

»One grief on me is laid
Each day of every year,
Wherein no soul can aid,
Whereof no soul can hear:
Whereto no end is seen
Ah, Mary Magdalene,
Where is there greater pain?»

(Rudyard Kipling.)

DEN SJUNDE BOKEN

DEN FÖRSTA SAGAN

Brahmänen sade: »Oss, är vordet täljdt, att, i den skogen Bard'a, fanns ett träd, som öfverträffade, i höjd, den skogens alle andre höge träd, som, i sitt omfång och sin rot-fasthet, stod fram som ena-stående bland alle andre skogens store jättar.

Hvart träd, som bärer frukt och skänker föda,
Ger, örtagården, ökad rikedom och kraft.

Och under detta träd der fanns ett råtт-hål. Och råttan, som der bodde, var af girigt kynne, listig Complexion, och skarpt förstånd, och qvick intelligens och hastig inblick. Med ett, ett enda öfvervägande eller begrundande, han mäktade, af svårlöste problem, upplösa tusen knutar. På hälften af ett enda ögon-blick, han mäktade, i sinnet, öfverblicka tusen olika slags fyndige och sluge stratagem.

Slug, ränke-smidande, och för-tänksam den råttan var;
Han hittade på utvägar, och gjorde utkast hundra år i förväg.

Och, nära detta träd, höll hof en katt. Och jägare der jagade i denna trakten kring, och spredo sine nät omkring, att fånga byte. En vacker dag kom, dit en jägare och bredde ut sitt nät helt nära detta träd. På toppen af sin snara band han fast en kött-bit. Den glupske katten gaf ej akt på nätet. Kom, nosande, försigtigt smygande sig fram, till denna kött-bit — par l'odeur alléché. Och, innan kattens tänder hunnit sluta sig det köttet om, var kattens nacke, i det nätets snara, gripen fast.

Det *lystnad* är, som kastar alla ned i snaran.
Det *lystnad* är, som drifver alla uppå jagt efter förbjudet guld.
Det *lystnad* är, som hela mensko-slägtet
Beröfvar hvila, och *NED*-stöper i en outsäglig sorg.

Kort sagdt, från råtт-hålet, kom råttan ut, i jagt på föda. Försigtigtvis han kastade sin blick åt alle håll. Han såg till höger, och han såg till venster. Han nedåt tittade, han tittade, ock, uppåt. Med ens, hans ögon föllo uppå katten. Trots det att kattens anblick gjorde mörkt hans öga, trots det att kattens anblick *fördunklade* hans syn, *förminskade* hans hopp om ålderdoms ernående, *försvagade* hans hopp om fortsatt existens, gaf han ej tappt för DET. Han lät ej modet falla. Han såg, på katten närmare och mera noggrannt. Och märkte då, att katten var en fånge. Tillfångatagen, bunden fast af olyckornas band. Ur djupet af sitt hjerta sände han, till Himlen, upp välsignelser för jägaren, som katten hade fångat, och tack och lof och pris för denna fångenskap. Med ens han såg, på annat håll, en vessla, sittande i bakhåll, lurande och lömsk. Han hade lagt, på förberedelsernas båge, anfalls-planernas och mord-uppsåtets pil. Han vände sine blickar nu mot trädet. Blef varse, i det trädets topp, en korp, som satt, fundersamt mediterande att kasta sig på råttan, och att, på råttan, ifrån trädets topp, slå ned. Af skräck och fasa för de många farorna blef råttan öfverväldigad. Förfäran grep honom, och han blef rädslans rof.

O ve, mitt onda öde! Det drifver mig, hvar dag,
Dit, der mitt qval, än gårdagens, är större!

409. För sig, han sade: »Om jag går framåt, får katten tag i mig och gör mig till sin föda. Och om jag reculerar, springer vesslan fram, och hänger sig, vid mig, på ögonblicket, fast. Och om jag stannar der jag är, helt lugnt och stilla, så flyger korpen

på mig, och slår ned på mig. Hvad kan jag, omhvärfd som jag är af faror, GÖRA? Med hvilken list kan denna kris jag värja af? För hvem kan jag min sorge-saga tälja? Hvar skall jag söka bot för denna o-bot-bara sot?

Jag hafver ej en vän, att honom be om bistånd!
Jag hafver ej en biståndsgifvare, att honom be om råd och honom tälja om mitt sårade och qvalda hjertas tillstånd!

Nu olyckornas alle portar låtits upp! Nu lång och dryg är vägen fram till trygghetens och säkerhetens herberge! Nu skilde lidanden och vedermödor gifvit sig till känna! Nu vägen till befrielse och flykt är spärrad af! Men, trots allt detta och ej desto mindre, vill jag mitt hjerta icke hän-ge åt förtviflan. Jag vill min blick, på räddnings-vägen, hålla spänd. Ty Ödets Munskänk, om han än, för någon tid, oss bjuder på att tömma glädje-kalken af de varma önskningarnes ljufliga sherbett, inmänger, understundom, tyranniets gift i medgångens och framgångs-lyckans bägare.

Var icke nedslagen, ty Maktens Munskänk skall, ur Ödets Kalk,
Dig, stundom, skänka i den rena lyckans Vin, och, stundom, olyckornas, lidandenas vin-drägg.

En man af fast beslut är den, som icke, när han drager på sig medgångs-lyckans äremantel, förvrider sine läppar till ett sjelfbelåtet smil. Som icke, när han tömmer motgångens pokal, ur sorgens öga, gjuter, deri, tårar.

Af verldens sorg och glädje, låt icke hjertat krympa, låt det ej svälla ut
Ty verlden har för sed att vara ömsom si och ömsom så mot menniskorna.

Emellertid, i denna olyckornas hvirfvel-ström, hvari jag fallit ned, finns, mig, ej bättre skydd än skuggan och beskyddet af

Guds Visdom. Finns, mig, ej vänligare hjelpare och vän än Läromästaren och Undervisaren från Vishets-Källan. Eho besitter ett beprőfvadt omdöme och en mogen tanke-kraft, han öppnar ej, i något fall, för skräck och fruktan, till sig, vägen. Ej heller släpper han förfäran och förvirring, sig, på lifvet, att hänga vid sitt hjerta fast, och flaxa hjertat kring. Af Ord, som sanne Vishets-älskare [1] ha talat, framgår det och kunna vi oss lära, att vise män, invärtes, måste vara liksom Hafvet, Hvars bottens djup, af ingen, mätas kan. Hvars botten ingen NÅ kan eller HINNA, förutom dykaren, som, oförfäradt, dyker ned bland frestelser och pröfningar och prof. Ehvad deri — i Detta Hafvet — faller af Guds Vishets Helige Arcana och Mysteria, det visar sig ej ÅTER, det ter sig ej IGEN. Och huru mycket än, i Hafvet, strömma våldets, hatets, giftets, afundsjukans strömmar, det rymm's i Hafvet godt, det får i Detta Hafvets stora Kräfva utmärkt rum. Ej heller märkas några spår af discoloration eller förmörkning uti Hafvets Vattens Färg. Ty — märk väl! — SKULLE motgången och vedermödan — vållad genom afundsjuka — nå en sådan grad, att, derigenom, insigten förmörkades och blefve öfvertäckt, och SKULLE modfäldheten och modstulenheten nå en sådan grad, att derigenom kärleken till Visdoms-Ordets stäcktes eller släcktes, DÅ är det andliga förståndet DÖDT, och VÄRDELÖSE äro, då, de förmåner, som skarpsynthet, erfarenhet, och klokhet pläga skänka.

---

[1] Obs! Icke **s. k.** »philosopher» (»vishets-älskare), de der rätteligen »*phobo*sopher» (»Vishets-hatare») borde kallas. Förthy de **hata** Sapientiam. De *hata,* mer än annat allt, att »SAPĔRE», att »SMAKA» Verbum Domini. De **HATA** »SMAKANDET» af Herrens Heliga och Fruktansvärda Ord. *Fördenskull:* vilse-ledd och virrig deras klokskap (ratio.). *Fördenskull:* omtöcknadt deras förstånd (intelligentia.). Gud Ordet är. Från Ordet: Visheten. Från Visheten, förståndet. Från förståndet, klokskapen. A Domino, Verbum. A Verbo, Sapientia. A Sapientiā, Intelligentia. Ab Intelligentiā, ratio. Se Kommentar å Sida 359 och Not å Sida 333.

En man af fast beslut är den, som ej sig rör,
Om än han måste vandra jorden kring, likt firmamentet.
Han som en Phoenix är. Ej STORMEN honom flyttar.
Han är ej som en sparf, af knall-bössan, skrämd upp.

Eho, åt sig, ger väg till skiftande beslut och vexlande åskåd- 410.
ningar, och börjar låta frestelserna eller suggestionerna af »kanske» eller »gifve Gud att» ställa till alarm och oro i sitt hjerta, HANS rådslags byggnads grundval skall sig visa vacklande och värde-lös, HANS eftertankes och begrundnings marknad skall sig visa flau. Låt honom blicka, i sitt hjertas spegel in, hur mycket, honom, lyster, då spegelns skifva öfverdragen är med tviflets och med frestelsernas rost, och, THY, förmörkad, skall, *deri*, han sin önskans eftertrådda kind ej se. Låt honom genom-läsa skrif-plånet af sin för-tänksamhet och listigt spunna plan, hur mycket, honom, lyster, då ögat af hans syn, af galna imaginationers spök-lika skråpukers bilder har gjorts vansinnigt och blindt, skall, *deri*, han sin önskans inscription ej kunna läsa. Och, härom, hafver talat en af Guds, Den Högstes stormän:

I ditt beslut, var fast, ej vacklande och tveksam;
Förthy, ur tveksamhet, fram-spira hundra fule lyten.
Ett fast beslut planerar saken rätt;
I krusigt vatten ser man inge sanne bilder.

THY, är, mig, intet mått och steg mer väl-betänkt än samförstånd med katten. Ty, alldenstund han, sjelf, i farans och förderfvets grop har blifvit ned-sänkt, står han, så mycket mer, af bistånd från min sida, i behof. Och, liksom *jag*, förmedelst bistånd från hans sida, kan, ur denna fara, ernå trygghet; och liksom frälsning, *mig*, kan visa fram sin vackra kind, så kan, ock, *han*, med *min* hjelp och *mitt* bistånd ernå trygghet, och få förlossning utur denna fångaskap. Om katten, med för-

ståndets öron lyssnar till mitt ord, och visar prof på urskillning och discrimination, och sätter tro och lit till sanningen af hvad jag honom råder till och hvad jag säger, och ej tillskrifver mine ord och mine råd till hyckleri och argan list, men håller dem för sanne och troskyldige och rene, och frie från bedrägeri och falskhet, och tomme på ill-listighet och lögn, då skole vi, tillsammans, begge två, genom välsignelsen af ärlighet och själafrändskap, nå fram till frälsningens och frihetens och fridens mål. Och våre fiender, de andre afunds-männen, sen de klippt af sin trånads tråd, och gäckats i sin längtan och förhoppning, hänvisas till de göromål och sysselsättningar, som angå DEM.»

När, med mig, är min Vän, (»Fear not. Judge not. Räds ej. Döm ej.»)
Jag säger till min fiende: »Ge dig i väg, och sköt din egen syssla!» (»Räds ej. Döm ej. Fear not. Judge not.»)

Sen, sålunda, han grundligt, i sitt hjerta, saken öfvervägt och dryftat, gick råttan, slutligen och sent omsider, FRAM till katten, och sporde, medlidsamt: »Hur är det fatt? Hur står det till?» Med sorgelig och ynklig stämma, sade katten:

»Jag sorgsen är. Min sorg bär vittne om den brand, som rasar i mitt hjertas innersta.
Min mun är torr. Min läpp försmäktande. Mitt öga vått och tår-dränkt.

Jag har en kropp, i olyckornas bojor klämd och in-snörd. Jag har ett hjerta, tärdt af lidandenas och af ångest-qvalens eld.» Qvad råttan:

»Jag har ett gyllne, hemligt ord att lägga på din läpp
Dock kort är tiden. Tiden gör's, mig, trång. Och något lämpligt tillfälle att tala ut har jag ej funnit.»

Bevåget, gunst-benäget, sade, honom, katten: »Du måste säga mig hvad du, i hjertat, bär. Du måste tala öppet, utan tvekan. Och ej, med förbehållsamhet ifrån din sida, förorsaka något uppskof eller dröjsmål.» Qvad råttan: »Aldrig någonsin har någon lyssnare, som lyssnat till mitt ord, af mig, hört något utom Verklighet och Sanning. Förthy, ej heller hafver lismeri och spegelfäkteri och falskhet, i menniskornas hjertan, något värde ALLS. Nåväl, du MÅSTE veta och ha reda på, att dine lidanden, allt hitintills, mig, städse, vållat glädje, och att jag, hitintills betraktat hvar, DIN motgång som MIN medgångs krona. Min ambition har hittills DERUTAF begränsats, att olycka och lidande må visa, dig, sin kind. I dag, emellertid, är läget annat. 411.
I dag, är jag din kompanjon i lidandet. Din olycks-broder och din olycks-kamerat. Jag har min räddning och befrielse planerat på ett sätt, som, äfven, skulle föra med sig DIN. Af *detta* skäl, är jag, dig, gunstig vorden. Af *denna* orsak har jag lyftat port-klappen till vänskapens och samförståndets port. Och här jag står, just nu, och knackar på.»

Den vänskap, jag, dig, bjuder, utesluter visserligen icke sjelviskhet och egennytta, å min egen sida;
Men denna egennytta medför gagn, och icke mén, för DIG.

Det stannar ej fördoldt för din intelligens och genom-skådningskraft, att jag, dig, sanning talar. Att jag, i desse, mine ord, ej har den minsta tanke på förräderi och lömskt försåt.
Och jag kan, till på köpet, hvad belangar sanningen och ärligheten af mitt uppsåt, som vittnesbörd, två vittnen kalla fram. Det ena vittnet denne vessla är, som sitter, lurande på mig, i bakhåll. Det andra vittnet det är denne korp, som, högt i toppen på det trädet midt emot oss, sitter uppflugen, och håller utkik på mig och bevakar mig. De hafva, båda två, sig, satt i sinnet att ta lifvet af mig och mig lifva af. Så länge DIG jag nära är, så länge skola deras mordiske begär förblifva gäckade,

och bådas deras plan komma på skam. Om DU mig görer trygg, och under skuggan af din vinge mig bevarar, och ingår, med mig, ett förbund, ett covenant, som ger, mig, lugn och ro, och, i mitt hjerta, frid, DÅ skall jag, under ditt beskydd, mig, få en fristad, och såväl mitt som ditt lif varda frälsadt, och dina bojor, dine fjettrar skola falla af.»

På så vis skall, båd' mig och dig, tillföras gagn.

När katten åhört detta tal, föll han i tankar. Försjönk uti begrundandets och grubbleriets djupa haf. Han önskade de ord, han hört, från alla håll och sidor, skärskåda och pejla. Han ville dem, med deliberationens steg, upp-mäta. Han ville väga dem med verklighetens vigt. Han ville pröfva dem med Sannings-Profvets Sten. Då råttan såg, att mycken tid förgick, att katten insvept sig i djupt begrundande och klokhets-öfvervägande, brast, slutligen, han ut:» O lyssna till mitt ord! Och lita på min heder! Gif tilltro till mitt uppsåts renhet och mitt väsendes upprigtighet! Tag mot mitt bistånd, som jag räcker fram! Och töfva icke längre med ditt svaromål. Ty vise män tillåta, sig, ej något vacklande och vankelmod i det de ha för händer, ej heller tillåta de sig något dröjsmål eller uppskof i förrättningar af vigt.

Var icke långsam och försumlig i ditt arbete.
Men akta tiden. Räkna den för rof.

På samma sätt som jag, i hjertat, glädes af *din* trofasthet och bona fides, på samma sätt bör du, i hjertat, vara glad deröfver att *jag* FINNS, att *jag* är TILL. Ty räddningen och frälsningen af hvar och en af oss två olycks-bröder beror på, hänger af den andres lif. Och fallet oss emellan är, till punkt och pricka, analogt med fallet mellan skepps-kaptenen och hans skepp. Ty skeppet kommer fram till stranden och till önskningarnes hamn

tack vare skepps-kaptenens oaflåtlige bemödanden, ansträngningar, och trogna vakt. Och skepps-kaptenen förer ut sitt värf, sitt verk på ryggen af det skepp, som honom bärer. Min ärlighet skall pröfvad bli och känd förmedelst prof. Mitt yrkande på skyndsamhet beror på mitt befarande att tillfället, i följd af sölighet, försittes.

Jag fruktar för att lifvet, oss, ej längre *rådrum* gifva skall 412.
och *frist* för en minut.

Jag vet, att, i ditt hjerta, har du klart för dig och inser, att mine ord ej lida brist på dåd. Att mina gerningar ej äro mine ut-talanden underlägsna. Att mine ord, tvärtom, af mina bragder öfverträffas. Och, nu, sen jag dig, gifvit ett högtidligt löfte om en trofast vänskap, skall jag mitt löfte, evigt, ha i helgd. Du, äfvenledes, böj ditt hufvud neder, och antyd, dermed, att du häruppå går in.»

Ett tecken gif, ty jag har rigtat mine två förhoppningsfulle
ögon
På ögonbrynen af din pannas höga hvalf.

När katten hörde desse ord från råttan, och såg, på sidorna af råttans väsende och uppsyn, klart tecknad ärlighetens skönhet, blef han förtjust, och svarade till råttan: »Upprigtigt, ärligt menadt synes, mig, ditt tal, och sanningens parfym uppstiger, doftande af vällukt, ur det vackra föredragets innebörd och kärne. Jag tager dine ord för godt och lyssnar villigt till Den All-Barmhertige — Hvars Namn vare förhärligadt! — Som säger: »*Fred är en God Sak*». Och, från De Helge Orden:

»Så länge fred är möjlig, slå ej på krigets port!
Så länge du ditt namn kan hålla rent, slå icke in på vanärans
och skammens väg!

Låt upp, för alle jordens innebyggare, den sanna ödmjukhetens Dörr
Kom fram, och krossa ej tillgifvenhetens och den sanna mennisko-kärlekens sten-krus mot en sten»,

vill jag *icke* vika af. Jag vill dem lyda. Jag hoppas att, på grund af vänskapens välsignelser, för båd dig och mig, befrielse må stunda och, oss, gifva möjlighet till flykt. Jag vill betrakta det såsom min skyldighet och pligt att återgälda dig den ynnest, du beskärt mig. Jag vill, i allan evighet, dig, derför, vara tacksam. På samma sätt som du, MIG, gifvit har ett löfte, och svurit, MIG, en ed, så vill, ock, jag, nu lofva DIG, och svära DIG, en ed. En ed om trofasthet, som aldrig jag skall bryta. Och DETTA är mitt hopp: att

Jag skall, trofast, upprätthålla detta Covenant.

Nu, tala om för mig, hvad jag bör göra. Och på hvad vis jag, gentemot dig, lämpligast bör uppträda.» Qvad råttan: »När jag dig nalkas, och dig kommer nära, bör du i dagen lägga den förbindligaste aktning och respekt. På det att mine fiender, då detta de bli varse, få klart för sig att, oss emellan, iakttagas höfviskhetens och förbindlighetens riter, och vände bli till skam, och vända åter. SEN skall jag, lugn och glad och trygg i håg, de band, som dine fötter fjettra, gnaga sönder.» På hans förslag gick katten villigt in. Han ansåg denna anordning förträfflig. Och fram till honom stegade, i glad förhoppning, råttan. De tillbörliga och konventionella välkomst-helsningarne bragte katten ut. Tog mot honom med vördnad och med värme. Och visade, mot honom, artighet, belefvenhet, uppmärksamhet och vänlighet. När vesslan och när korpen detta sågo, blefvo de besvikne. Gåfvo tappt. Och vände sine hjertan bort från efterfikandet och efter-jagandet af råttan. De gingo bort, och återvände samma väg, de kommit. När råtten från DE tvenne olycks-källorna, tack vare all den hjelp som katten, honom, lemnat, såg sig fri, be-

gynte han, att på de band, som höllo katten fången, applicera sine gnagande och knifs-eggs-hvassa tänder. Men, strax, han **413.** kom att tänka på: »Hur skall jag MIG, sen katten jag satt fri, ifrån en ANNAN olycka — från kattens skarpa klor — mig kunna frälsa. Vid denna saks begrundande, han föll i djupe tankar. Nu märkte katten mycket väl att råttan var i långt och djupt begrundande försänkt, och fruktade att råttan, innan alle banden blifvit gnagde af, sig skulle ge i väg, hux flux, och lemna honom fot-bunden och fången. På sätt, som plägas bland förtrogne vänner, begynte han att råttan, lekfullt, förebrå och, skämtsamt, klandra, och ropade: »Du hafver, hastigt, tröttnat på ditt frihets-verk och ditt befrielse-arbete. Och mitt förtroende för dina redeliga afsigter och varme löften, min tillit till din ärlighet och rakhet gick stick i stäf mot hvad jag skådar nu. Nu märker jag, att du, så snart du nått ditt mål, och fått hvad du begärt, och vunnit seger och triumph så mycket du, dig, önskar, strax, kastar öfver bord ord-hållighet och ed-uppfyllelse, och bara tänker på att svika dine eder. Jag vet väl, jag, att trofasthet är en rarissima in terra avis, att den en balsam är, som icke finns till hand och icke räckes ut af parfyrmerar'n, apothekar'n stjerne-verlden, på hans läkemedelsbricka. Jag vet väl, jag, att troskap är en perla, som, här, i denna verldens skattekammare, ej finns. Upprigtighet är likasom den fågeln Phoenix, som ej förnim's, förutom, endast och allenast, med sitt namn. God hållfasthet af löften och af eder är likasom Philo-Soph-orum Lapis (Genesis 49: 24.), som ingen läsa, ingen tyda kan.

Sök icke trofasthet! Af ingen skall du höra nämnas, ens, dess NAMN!

Att söka *Lifvets Elixir* och söka *Phoenix:* Förgäfves är det ena som det andra!

Qvad råttan: »Gud förbjude, att jag skulle brännmärka min gernings panna med trolöshetens och lögnaktighetens ärr! Och sätta mitt anseende på spel! Och rista in mitt namn, vid hvil-

ket, ÄNNU, icke låder någon fläck, på rullorna af dem som bryta sine löften! Och, jag, jag VET, att trofasthet är kastrepet och lasso'n, hvarmed man sina önskningar kan bringa i sin hand. Jag vet, att trofasthet är rese-kosten, res-förrådet, på vägen till Lycksalighetens Land. Det är Den Lápis Sapiéntiam Amántium, som gör den mörka jorden till gediget Guld. Det är den Ögon-Salva, det Collyrium, som gör det blinda ögat, till en herre utaf Syn. Den själ, hvars näs-borr icke andats in osviklig troskaps doft, har ingen lott och del i de ljuft doftande och sköna blommorna af de otadelige, oförvitelige sköne Complexionerna och Lynnena. Det hjerta — märk! — hvars ögon ej bevittnat och gett akt på trofastheten, har ingen andel i beskådandet af rene andars Ljus.»

O vare stoft på hvarje hufvud, som, på Rättvisans och Manlighetens Märg, är tomt!

Qvad katten: »Nå, då, nu, du VET, att trofasthet är Skönhets-Brudens kammar-tärna, och VET, att skönhets-märket på Fullkomlighetens och Fulländeningens Kind är trofasthet, så höfves, dig att pryda ansigtet af DIN beskaffenhet och ställning med denna Rosen-färgade och fagra ansigts-prydnad. Ty i den trädgård, der ej trofasthetens telning spirar, der slår ej hjertats fågel sina drillar på hängifvenhetens gren. Och på den kind, der trofasthetens skönhets-märke fattas, skall ingen synens herre kasta strålen af förälskelsen och kärleken. THY, är, oss, vordet sagdt:

414. »Eho ej följer ädelmodets stig och trofasthetens väg,
Om, SÅ, hon vore — rent ut sagdt — en Paradisets fågel,
MIG hon passar ej.

Eho beröfvad är den sanna trofasthetens drägt, och går, hvad tro och troskap anbelangar, blott och bar och naken, och, vid sin ed, sitt Covenant (Propheten Maleakī: 2dra Kapitlet.) ej håller fast, han drabbas skall af samma öde, som det öde, hvaraf drabbades en bya-man's och land-man's äkta vif.» Qvad råttan: »Huru lyder den berättelsen?»

DEN ANDRA SAGAN.

Andra Sagan.

Qvad katten: »Det har, oss, berättats att, uti en by — i en af byarne i Färs — der fanns en bya-man och land-man. Af stor och — snart sagdt — fulländad erfarenhet, af djupt och — snart sagdt — obegränsadt skarpsinne, en man, som pröfvat på och smakat på, af lifvets bägare och ödets för-bestämda kalk, båd' beskt och sött, båd' surt och ljuft, en man, som fått erfara dagens köld och hete, en man, som, här i lifs-tumultet, stundom drifvits upp, och stundom drifvits ned.

En man, som verlden mätt, och ströfvat vida;
En man som mycket lärt, och mycken kunskap hemtat;
En man, hvars insigt såg en menska rakt igenom;
En man, hvars tunga låg-mäld var, och dämpad var, och mild.

Åt denne land-man var en hustru gifven. Hvars ansigte var mannens sofrums lampa. Hvars röda socker-läpp var smältande och söt, lik socker-läckerheterna, som sättas fram inför tillbedjarne af vinet. Hon var, den unga våren lik, med hundra färger, sirad. Hon kastade, det grymma ödet lik, med sine tjusnings-blickar, uti hjertat in, mång' hundra tusen pilar.

Månn' hennes kropp var mängd med någon helig ande?
Ty slikt behag, slik skönhet rymmes icke i en kropp af endast, enbart ler och vatten!

Den gamle hedersmannen hennes man och make tillbragte tiden, trots sin flit och skicklighet, i armodets och fattigdomens våld.

Han sådde Guds-tillitens, Guds-hängifvenhetens utsäde i sädesfältet: »*Anförtro din vedermöda och ditt arbete åt Gud.*» Vi vete alle, att den listiga, bedrägeliga lyckans plägsed sådan ÄR. Hon drifver bort de värdige och gunst-förtjente från sin ynnest. Hon lyfter upp de icke-värdige och kunskaps-löse till ärans, framgångens och maktens högsta topp.

Hon ger en skörd åt dem, som vandra krokigt;
Hon vägrar ge ett blad af gräs åt dem, som vandra rakt.
Hon gifver söta socker-kakor åt en svärm af flugor;
Hon räcker fram, åt Phoenix-fågelen, ett hvit-gnagdt ben.

Ehuruväl den gamle land-mannen, i land-mans-yrket, gjort sig känd som ett geni, då han ej hade land-mans-yrkets land-bruks-*red-skap,* hvarmed han detta land-bruk skulle kunna i-gång-sätta och förkofra, tillbragte han sin lefnads-tid i icke-arbete och fattigdom och brist. En dag lät hustrun upp, pådrifven af ett långt utdraget, gränslöst fattigdoms-betryck, beskärmelsernas, förebråelsernas tunga. Hon qvad: »Hur länge skola vi, i detta fall-färdiga ruckles vrå, vårt dyra lif, i fattigdom och brist på uppehällets allra nödigaste medel, bringa till och öda? I hvilket fall som helst, är företagsamhet och sträfsamhet, till uppehället, vägen. Och, oaktadt det sannt är, att, från Nådens och Miskundsamhetens Skatte-Kammare, Det Fria Passet: »*FÖDA ÄR FRÅN GUD*» har färdats ut, så har, på kanten af Ediktet, skrifvits, som ett kodicill, ett tillägg: »*DEN ARBETSAMME ÄR, AF GUD DEN*
415. *HÖGSTE, HÅLLEN KÄR.*» Fördenskull måste arbete och sträfvan anses vara födans förutsättningar och medel, på samma gång, som Gud Den Högste måste anses vara födans Ägare, Utdelare och Gifvare.

Din födas orsak (causa) är ditt eget arbete, men märk!:
Din födas Gifvare är **CAUSA** OMNIUM CAUSARUM.

Jag anser vara bäst, att du din fot på penninge-förvärfvets kungs-väg sätter ned. Att du, på hvilket sätt som möjligt är, förskaffar, dig och mig, till lifs-behof, af lifs-förnödenheter, något litet i din hand.» Qvad bya-mannen: »Kära vän! Mitt hjerta och mitt lif! Hvad du har sagt är sanningen, förståndigheten sjelf. Och fjerran från all sjelfviskhetens baktanke och egennyttans. Men, länge, har jag varit detta bya-lagets herre. En långan tid dess okrönte monarch. Och största delen af dess innebyggare och innevånare ha varit *mine* lejde och aflönade arbetare. Hos *mig*, de gått, som daga-karlar och som grof-arbetare, i dags-verk. *Nu*, då mitt land är ödt, mitt åker-land för fä-fot, *nu*, då mitt åkerbruks och jordbruks alle redskap, alle verktyg gått utur min hand, *nu* återstår, mig, ingen annan utväg eller hjelp än söka dagsarbete, såsom daga-karl, hos någon utaf *MINE* forne statare och dags-verks-karlar. Men denna smälek tror jag knappt, jag kunde smälta. Jag kan ej, rätt, försona mig dermed.

Jag kan ej äta smulorna som falla ned från DERAS bord, som, förr i verlden, gladeligen, ätit MITT bords smulor.

Jag kan ej bära bördorna som skulle läggas på min rygg af DEM, som, förr i verlden, burit, på sin rygg, de spann och lårar, hvilka innehållit MIN orenlighet och MINA sopor.

Men om jag TVUNGEN är, mig, välja ut ett värf, *då* är det bäst, att jag mitt pick och pack och all min bråte packar hop, och styr i väg, och *lemnar* denna trakten.

I *annat* land jag slipper fiendernas skade-glädje.

Kom! Att vi må, mot annat rike, styra färden! Och, der, på hvad sätt som, oss, möjligt är, oss uppehålla. Hans qvinna

var, på grund af lidande och brist på föda, bragt hardt när gränsen till misströstandets och modlöshetens grop. Hon gick, fördenskull, in på hans förslag. Och samtyckte att genom-lida biltoghetens fasor. Hon sig förenade, med mannen, i hans afsigt. De vände, båda, sine anlet derifrån, till trakten af Bagh-Dād. En dag, då de, på vägen, voro komne half-vägs, de stannade, uttröttade, utmattade och bräckte, att söka hvila under skyddet af ett träd. För att fördrifva ledsnaden och ledsamheten, begynte de att samtala om ett och annat. Qvad bya-mannen: »Kära vän, och hulda lifs-ledsagerska! Sen, nu, vi oss bestämt för denna biltoghetens vedermöda, må vi det göra klart för oss, att vi vår kosa styra mot ett rike, der ingen enda menska känner *oss*. Ett rike, der, af oss, ej någon enda menniska är *känd*. Det mycket möjligt är, att männen i det riket äro öfvermodige, tyranniske våldsverkare. Det möjligt är, att de till brädden fyllts af argan list. Då, nu, Allsmäktig Gud — må Hans Namn vara prisadt och förhärligadt! — din ojemförliga och makalösa skönhets skrifplån hafver prydt med Ordet: »*Stöpt i Fägringens Mest Underbara Stöp-Form*» — må Herren Gud förhindra och afvärja, *att* någon, mot dig, stämpla skulle med användande af kränkande och våldsam hand! *Att* någon, mot dig, ränker skulle spinna, med användande utaf listighet och svek! *Att* DU, bedårad, tjust, af ungdoms-glansens skönhet, *att* DU, bedragen, gript af verldslig framgångs hopp, mot någon slik, dig känna skulle gunstbenägen, för någon dylik, känna skulle stämd din håg! Och vända bort ditt hufvud från din gamle tiggar-makes sällskap, och bränna upp mitt vördnadsvärda änne, med glöden af den hemska skiljo-messans eld! Ty, om — hvad Gud förbjude! — detta skulle hända, och denna mar-dröm skulle kunna blifva verklighet, DÅ finns, för mig, ej längre möjlighet att lefva.»

416. Ej döden ger mig skräck. Hvad skräck, mig, ger och fasa
Är tanken på att du, när jag är död, sku' bli en annans lif.

Qvad qvinnan: »Hvad är detta för ett tal, som, från din tunga, flödar?! Och hvad är detta för en obefogad misstanke och tanke, som, i ditt hjerta, af en afgrunds-ande, gjutits in?!

Din slaf-tjenst vill jag göra, så länge jag är till;
Ja, äfven sen jag dött, skall, efter döden, jag förbli din trogna,
underdåniga slafvinna.

Om slike tankar, hos mig, fått ett bo, då hade jag ej utsatt mig för denna resas mödors vedervärdigheter. Jag hade den ej valt. Jag hade icke in-tryckt i mitt qvalda, jemmer-bundna hjerta, förvisningens från fosterlandet ärr. Min hela tanke och min hela önskan är blott att bevara, okränkt, intill Domedagens Dag, den ed, jag svor den första natt, då, först, jag foten satte i det hemliga gemaket af din närhet.

Till Domedag jag hålla vill den ed, jag, då, dig, svor;
På det du icke säga månde, att jag, då, försvor mig.

Om så du önskar, skall jag, nu, på nytt, aflägga samma ed. Och svärja, dig, att jag, så länge påfågeln af lifvets ande kråmar sig i örtagården af min kropp, ej skall min tungas papegoja göra söt i hennes gom, förutom, endast, med lof-prisandets, och tacksamhets-uttryckens socker i hvad DIG beträffar. Så länge lifvets Phoenix sin lyckas skugga kasta skall uppå mitt hufvud, vill jag ej låta fågeln af mitt hjerta bindas fast och fångas i nätet af en annan älskare än du. Om, hvad beträffar dödens färd, den oundvikeliga och oåterkalleliga, på *min* lott faller att gå före dig, skall, då, min ed, mitt löfte jag ha uppfyllt. Om, åter, mig, förunnas några dagars uppskof eller anstånd, och tiden för min hädanfärd blir flyttad fram, fast står mitt löfte, ej för ty och ej dess mindre, och orubblig och grund-fast står min ed.

Om jag, för två tre dagar, skulle ha mitt lif, mig, tillförsäkradt och betryggadt,
Mitt löfte, som jag, dig, har aflagt gäller lika fullt. Och skall, i allan evighet, så gälla.

Den gode land-mannen blef lycklig-gjord af desse ord. Hans maka gaf, honom, på sätt som, ofvan, nämnts, sitt trohets-löfte, *åter* och *på nytt*. Och hon befästade det löfte, hvarmed hon sig bundit, sedan, sedermera, med en ed. Den gamle, glad i håg och lugn till sinnes, lade ned sitt hufvud i sin hjerte-tröstarinnas knä, och somnade. Samtidigt red en ryttare förbi. Han satt till häst på en Arabisk fåle, en springare af rent Arabiskt blod. Han var beklädd med en konungslig klädnad. Han hade åtbörder och hållning af en prins. Den gamle mannens maka lyfte blicken. Hon såg en yngling, som var sådan, att, om ögats lille man, i mörka natten, den sköne yngling träffat på, han skulle hafva trott, att det var SANNINGS-SOL-UPPGÅNGEN, som stigit fram ur slöjan utaf Österns Horizont. Och, derest menniskornas ögon, svepte in i floret utaf mörkret, en blick fått kasta på hans sköna ansigte, de skulle hafva trott, att solen, som upplyser verlden, från bakom skärmen, hade blifvit lysande, och skinande, och klar. Hans kinder voro liksåsom en dagg-begjuten ros. Hans skägg var liksåsom en yfvig och en yppig hyacinth, hvars lockar ringla sig och fläta sig in i hvarandra. Du skulle hafva sagt att Skaparen, Den All-Vise Ut-Formaren och Mejslaren, med Vishets-Passaren och Vishets-Cirkel-Formaren, en cirkel dragit af klar, oförfalskad Ambra på sidorna utaf hans ungdoms-fagra kind. Du skulle hafva sagt att land-mannen: naturen, genom sin fostran, låtit växa upp, derpå, en hjerte-tjusande och frodig
417. grönska, som sprang från Regionerna af Lifvets Källa.

På månens silfver-skifva dragen en chaugān af mysk;
Och dragen, i chaugānens holk, den silfver-klare månen likt en boll.

Det grönaktiga fjun, hvars namn är Khizr,
På Lifvets Källas Brädd fram-draget, växande i frodighet och fägring.
Bragt fram, af svarta lockars svall, en härlig baldakin;
Framdragen öfver solens ansigte, i stråt-glans skinande.

När qvinnans öga föll på ryttarn's formfulländadt sköna ansigte, vann kärlekens monarch, i hennes hjertas kungarike, herra-väldet. Han angrep det med kärleks-öfverrumplings-stratagem. Han intog det med anfalls-krigs-taktik. Förståndet, som befallnings-mannen är i kroppens hus och kroppens hushålls »gode-*man*» och utslags-gifvare, UPP packade sin bråte han och flydde bort, och hennes tungas tillstånd af ek-stas begynte sjunga:

»En ryttare kom hit. Tog mig till fånga. Tog mig till fånga: både kropp och själ.
Och tygeln af mitt tålamod han bröt i bitar. Och ledde vilse fålen af min själ.»

Den unge mannen såg, å sin sida, på enahanda vis, en skön och fager qvinna, hvars hjerte-tjusande och ungdoms-väna ansigte Gudomlig Allmakts Smyckarinna, med nådens och behagets skönhets-medel, hade prydt. Hvars kind Gudomlig Allmakts Prydarinna med solskens-strålens skönhets glans gjort skinande som guld. I fägring sådan, att den klara sol, af afundsjuka, närapå förtärdes. Med lockar sådane, att mysken från Khatā, af deras vällukt, bragtes helt utom sig.

Som silfver, hennes barm. I växt, som en Cypress.
Hvarenda kroppsdel af henne var vänare än resten.
Din själ — på grund af hennes ögons djup — sku' hafva blifvit genom-borrad af en pil-spets.
Du skulle socker hafva spisat väldeligt, utur de två rubinerna af hennes röde läppar.

»Som socker söt» du skulle kallat hennes mun.
Men socker slikt, att det, med Oförvanskligheten Vatten, hade frändskap.

Den unge mannens hjertas nacke greps, och fjettrades af hennes kärleks bojor. Den unge mannens fot blef snörd och snärd i fallgropen af hennes kärleks snara.

Sin här anförde kärleken, och mitt af kärlek kranka hjerta tog farväl af lifvet;
Mitt tålamod, på flyende och flyktig fot, vände, mot verlden, åter, än en gång, sitt hufvud.

Och denne yngling var en son till en af detta landets kungar. På jagt han ridit ut, men blifvit skild från sine följeslagare och svenner. Så snart hans ögon föllo på den hjerte-snärjande, och oros-stiftande, och freds-förstörande gasellens tvenne ögon, så snart, från bågen af den skönas hvälfde ögonbryn, en poppel-pil, som hjertat genom-trängde, nådde pricken af hans hjertas skott-tafla, blef HAN, som ridit ut, att *fånga* byte, SJELF fångad, och ett byte vorden uti kärleks-snarans nät. Han ropade: »O du, som trollar afund fram hos alla tjusande, bedårande förtrollarinnor! O du, som är, för Āzur's-Guds-afbilderna, tillbedjans-rigtningen och deras Qiblah! Säg! Hvem ÄR du? Och HIT! Hur har du kommit HIT?»

418. O frukt, som uppnått mognaden och sötman! Från hvilken frukt-gård har du kommit hit?
O under-verk, som nyligen har fram-trädt! Hvems verk, Hvems under-verk är det du förer ut?

En kall suck från sitt sorg-uppfyllda hjerta qvinnan drog, och sade: »O vakande och vakesamma öde! Månn du mig spörjer om min lycka, som försjunken är i sömn? Månn' du mig spörjer

om berättelsen om desse ögon, från hvilke, sömnen, kroppens ljufva amma, tillbaka-ryggar, flyende i skräck?

Jag har en hemlighet, som inge gränser hafver;
Jag bär, i hjertat, på en sorg, som icke har en bot.

Mitt lifs förtrogne och min lefnads följeslagare är denne gamle man, af många dagar. Mitt oroliga hjerta är en *granne* vordet till, och bundet *samman* med den höga ålderns knarrighet och trötthet. Min klädnads fundament är sådant som du ser. Och slutet på mitt verk blir sådant som du inser. Jag bringar tiden till i möda och besvär. Jag drar, ur hela lifvet mitt, af glädje, ej ett enda ande-drag.» Qvad ynglingen: »O du, de sorg-betyngde hjertans åstundan och åtrå! O du, de kärleks-krankes hugsvalan och hugnad!

Det vore skam om, liksom DU, en kungs-falk
Försmäkta skulle, instängd i en bur!

Är det, ens, rätt, är det, ens, rätt och lagligt, att *du,* med denna hjerte-tjusande och sköna kind, dig, skulle hafva korat ut, till sällskap, umgänget med en utlefvad, orkeslös och bräcklig gammal gubbe?! Att *du,* med denna rika fond af fägring och behag, ditt lif i fattigdom och träldom skulle bringa till?! Kom! Kom MED mig! Kom! *På det att jag,* på härlighetens thron, dig, gifve säte! *På det att jag,* att råda öfver detta land och rike, må dig göra drottning! *På det att jag* din höghets och din värdighets banér må lyfta upp! Och brede ut och höje upp till majestät i hela riket!»

Hvad ÄN, tills NU, har träffat in, säg, det: »Farväl!»
NU är det NY en dag! NU herrskar NY en Lycka!
Kom! Låtom oss, tillsammans, skrida in igenom Härlighetens Dörr!

När LYCKAN, huldt, emot oss, ler, och smilar, mot oss ungdomlig och glad, hvi skulle icke VI, då, också, vara leende, ungdomlige, och glade?

Var DU, i hjertat, glad! På det att JAG må sälja, dig, mitt lif!

Var DU min munskänk och i-skänkerska af Vin! På det att JAG må räcka dig min kalk, och dricka Vinet!

När mannens vif förnam det goda budskapet om enhet och förening med sin älskare, förgat hon eden, som hon, för ett ögonblick sen, hade svurit. Med stenen af förräderiet och det svarta trohets-brottet hon slog i skärfvor löftets och det ingångna förbundets gyllene pokal. När gossen såg henne, i sig, förälskad, utbrast han: »O du den hela verldens lif och älskling! Just nu är tillfället, för oss, liksom tillrätta-lagdt. Låtom oss räkna det för rof och ta' till flykten! Upp! Res dig upp! Och kom med mig! Och fly! *Att* jag dig göre, på min häst, till ryttarinna. *Att* vi, förrän den gamle bya-mannen vaknar, må hafva lagt en långan väg till rygga, och stort ett afstånd mellan honom och oss två.» Hon lyfte, från sitt knä, sin makes hufvud, och lade det, på markens yta ned. Steg, sedan, snabbt, till häst, bakom sin älskare. Och lade litens hand på älskogs-bältets gördel. Men, medan detta pågick, hade mannen vaknat upp. Han såg en yngling sittande till häst, framför sig. Han såg sitt vif, montée en croupe, bakom honom. Hon hade slagit armen af förbindelsen och unificationen, kring kärleks-trånadens och kärleks-
419. åtråns lif. En rök af sorg steg upp ifrån hans hjerta. Han klagade och qvad:

Min vän har burit bort sitt hjerta från sin vän;
Urgammal kärlek har hon strukit bort, som med ett penndrag.

Halt der, du trolösa! Hvad anslag, hvad komplott är DENNA, som du smidt ihop? Och hvad bedrägeri, hvad stratagém är

detta som, i otacksamhet mot mig, du har kokat hop?» Qvad mannens vif: »Hör upp med dina förebråelser och lockelser! Och andas icke ut en enda ande-drägt för att mig öfvertala! Förthy att vänta sig, af skön-ansigtade och rosen-kindade förtrollarinnor, *troskap* är lika dåraktigt som att försöka binda hop, med Cánŏpus, Pleijäderna. Och sig förvänta, af förtrycks-utöfvande, tyranniska bedårarinnor den minsta *hågkomst* af och *hänsyn* till de löften, de gett af, är enahanda med att, midt i elden af en elds-ugn, sätta ned, planterings-vis, en ädel telning af en rosen-buske. Månn', aldrig, du har hört:

»Jag talade: 'O lär dig trofasthet af dem, som hålla tro!'
Hon svarade: 'Af måne-milda skön-ansigten kan man ej förbida någon troskap!'»

Den gamle mannen svarade, och sade: »Du har din fot satt ned långt bortom redlighet och ära. Du hafver öppnat orättvisans dörr med grymhetens och tyranniets nyckel. Var bara rädd! Och frukta dig! Och darra! Att du ej varde gripen fast och öfverväldigad af löftes-brottets straff! Att icke skammen af din trolöshet dig smutse ned och fläcke!»

Gör icke så! Gör icke så! Ack gör det icke!
Ty snart dig ångern gripa skall, och ångern skall, dig, dervid, *intet,* **intet** båta.

Men qvinnan fäste ingen vigt vid gubbens ord. Till gossen sade hon: »Var snabb! Och skynda på! På det att vi, sen vi, ur marterna af öknen af afsöndrandet och söndringen, ha kommit loss och ernått frihet, må oss begifva till föreningens oās och samman-bindningens asyl.» Den unge prinsen satte hästen i galopp. Det var en *häst,* som vinden, snabb; en *häst,* som lade hela öknar bakom sig; en *häst,* som flög öfver det vida hafvet; en *häst,* som nordan-vinden, den förskräcklige och hvinande blef efter, då

han, med hästen, skulle springa kapp; en *häst,* som tanken, den snabb-vingade och verlds-omfamnande ej kunde ta i fatt.

Lik älskarenas tårar, röd, som blod, i färg; snabb, som vind, i fart;
Den hela verld kringströfvande, lik *Khúsraw*'s häst: Shabdíz.
Med ett, ett enda språng, den kunde, liksom blixten,
Förinta gapet mellan vest och Öst.

På denne häst begynte ungersvennen galoppera. Och, på ett ögonblick, blef han och hon, från gubben, svunne hän. Den stackars gubben följde efter dem så godt han kunde, trots ångsten, vållad af hans biltoghet och landsflykt, trots qvalen, vållade af skiljemessan från hans falska vif.

De sorg-betyngde fråga *andra* menniskor om vägen;
Och följa, sedan, uti *desses* spår.

Han tänkte för sig sjelf: »De löften, qvinnor gifva, äro värdelösa. Den troskap, qvinnor hysa, räcker kort.

Hör upp att tänka på dem! De ha ingen tro!

420. Och jag har, genom hennes löften, som jag litat på, i landsflykt mig begifvit från mitt eget fosterland. Och nödgats lemna hem och härd och blifvit biltog. Och, NU, jag hafver hvarken ansigte att vända åter, ej heller har jag väg att taga dem i fatt. Hvad skall, väl, blifva ändalykten af min bana? Hvad skall, väl, blifva slutet af mitt lif?»

Jag ströfvar verlden kring, förutan fot och hufvud;
Jag ströfvar verlden kring, och söker hjertat mitt.
Hvad skall jag ta mig till? Hvad skall jag göra?
Jag hafver, för mitt verk, ej hufvud eller fot!

Men när de färdats omkring trenne parasanger, anlände de till en frisk vatten-källa och till ett svalkande och skuggrikt träd. Den ljufva qvinnan var, af färden, vorden mattad, och äfven ynglingen framtedde trötthetens och vedermödans spår. De sade, sinsemellan: »Låtom oss, här, unna oss en timmes hvila, och, sedan, när vi hvilat oss och återvunnit våra krafter, på nytt, ännu en gång, vår resa träda an.» Följakteligen, stego de af hästen, och togo, under trädets skugga, skydd. En stund de sutto, der, vid vattu-källans brädd, och talade om ditt och datt, om allt som hade händt dem. Den unge mannen lät sitt öga upp. Han öppnade sitt öga för den ljufva synen af det fagra anletet och för den väna tjusarinnans mysk-bestänkta lockar, och utbrast, under det han iakttog, hur hennes parfymerade och doftande och sköna lockar sig slöto tätt intill de ljufva rosen-röda kinderna, liksom violens kron-bland sluta sig intill jasminens hvita kind:

»Gud hafver dina mysk-bemängda lockars ringar bundit fast
invid din rosen-röda kind;
Jag vet ej, HUR Han mäktat *natten* binda fast vid *dagen?*»

Å andra sidan, *hon*, den hjerte-fångande och sköna tjusarinnan, *hon* lät sitt öga falla på den reslige och fängslande gestalten af den sköne ungersvennen. Som var en telning, vuxen fram i manlig skönhets Lustgård, mer lummig och mer löfrik än en Gren af Tūbā-Trädet: Paradisets Träd. Hon öfverblickade, skärskådande, beundrande, den rak-vuxna Cypressens reslighet och rakhet. Hon iakttog, med njutning, lockelsen af denna glädjens kraftiga och lycko-fulla gren. Hon sjöng, dervid, inom sig, detta vers-par:

O Herre Gud! Hur skön har Du ej skapat denne höge telning!
Hur många hundra skönhets-källor har Du icke samman-fört,
och bundit hop till en!»

Midt under deras samtal, tvang naturens oafviseliga kraf den unga qvinnan att sin renings-procedur förnya. På grund af blygsamhet och känsla för det passande, begaf hon sig, från detta träd, på afstånd. Hon gick till en af denna ökens utkanter och till en plats, som nära källan var. Men innan, väl, hon hade hunnit dit, kom der ett lejon, ett blod-törstigt lejon, af fasa för hvars klo, det Lejon, som på himlahvalfvets betes-ängar går på bete — stjerne-bilden »*Leo*» — ej tordes räcka fram så mycket som en tass. Ett lejon, sådant, att den Tjur, som, under namnet »*Taurus*», registrerats in bland himlens stjerne-bilder, af skräck för bettet af dess skarpa tand ej tordes dra så mycket som ett enda ande-drag.

Fram sprang det, rytande och rasande;
Slikt, att, af skräck derför, Stjern-Hjulets Lejon »*Leo*»
drefs på ömklig flykt.
Dess gift-bemängda klo lät gift, som vatten, flöda;
Dess tänders svärd lät rinna floder utaf blod.

För lejonet, att låta blicken uppå qvinnan falla, och henne röfva bort och föra bort till djungel-skogens bryn — var en och samma sak. När ungersvennen hörde reverberationen af det
421. hiskeliga rytandet af djurens konung: lejonet, och såg sin älskling buren bort till skogens buk, betänkte han sig ej ett enda ögonblick, men kastade sig genast upp på ryggen af sin snabbe springare, och gaf, den, sporrarne, och red, mot öknen, hän i vildt galopp.

Han fasan såg och olyckan och skräcken;
Han vände blicken från sin älskling och sin vän.

I fruktan för sitt lif red prinsen bara på. Såg ej tillbaka, för en enda gång. Och den bedårande och älskansvärda skönheten, i

lejon-klorna gripen, skördade den skörd, hvars utsäde hon sådde, då hon svek sin tro.

Till sist skall hvarje menska skörda hvad hon sått.

Och under tiden hade bya-mannen, den af olyckor förföljde, som, mödosamt och långsamt, följt i deras spår, till brädden af den källan kommit fram. Då han, af dem, ej såg ett spår, ett tecken, begynte han att jemra sig och klaga, sägande:

O ve! Min älskling gått! Ej bot, mitt hjerta, lemnat!
Har hundra löften gett! Ej *ett* af dem fyllt upp!

Derefter började han draga sig till minnes de förflydde år. De år då de, tillsammans, varit en-ade. Det ljufva tillståndet af unification och samman-varande. Han grät. Och stride, sorgens tårar började att trilla ned utför hans kinder.

»Hur lycklig var den dag, då vi, likt näktergal'n och rosen,
I Enhets-Paradiset, med hvarandra, glammade, och skrattade,
och logo!

O sorg och ve! O djupa qval och smärta! Att glansen utaf strålarne af Enhets-Ljusets Sol till mörkret utaf skiljemessans bränne-märken har förvandlats! Att fridens och den ljufva munterhetens vår, af anfallen af stormarne af ödeläggelsens och ödslighetens höst, på flykten drifvits, och, från mig, förjagats!»

I GÅR: slikt umgänge, som gaf, åt lifvet, ljus!
I DAG: slik skilsmessa, som bränner själen, lägger verlden öde!
O ve! Att tiden hafver i sin magt att, i min lifs-bok, skrifva,
Den ena dagen: SI, den andra dagen: SÅ!

När mycket han sig jemrat och beklagat, upptäckte han, i ökensanden spåren efter fjäten af sin älskling. Han såg, hursom de pekade och ledde till den vilda djungelns skog. Strax, utan tvekan, följde han dem efter, och nådde, slutligen den plats, der lejonet den arma qvinnans mage sönderslitit, och, derefter, en del af hennes inkråm slukat upp. Och, sedan, flytt. Den gamle mannen öfverväldigades af förskräckelse vid denna fasans åsyn Han insåg, att den olycka, som följer sviken tro i spåren, tagit henne fatt. Han insåg, att hon gripits af den hämnd, som är det kränkta Covenantets hämnd. Han insåg, att hon drabbats af det straff, som är den brutna trohets-edens straff. Han stod, en stund, och såg på henne och begrät henne. Begrät, tillika,
422. deras svunna kärleks-saga. Derhos, sitt eget jemmerliga och beklagansvärda läge.

Hans klagan nådde, från hans läpp, Plejaderna;
Hans tårar nådde, från hans ögon-fransar, hafvet.

Och denna sagas nytta och moral är DEN, att hvar och en som släpper ned och låter glida trofasthetens tråd utur sin hand, har, på sitt hjertas fot, fäst straffets fot-boja och hämndens fjettrar. Har själens hals smidt in i olyckernas hals-band.»

Hvarhelst bedrägeriet stiger af och slår sig ned, och trolösheten flyttar in med allt sitt pick och pack och all sin bråte,
Dersammastädes gör förödelsen i styggelsen, till slut, sitt bo.

Qvad råttan: »Ja. Jag vet, att hyckleri och list ej hafva något samband med de storsintes upprigtighet och renhet. Och ingen slägtskap med Guds stor-mäns sätt och sed. För öfrigt har, ju, nyttan af din vänskap och välgärningarne, hvilka flutit ur din gunst, mig, nått, just nu, i samma stund som, här, jag står och talar med dig. Förthy, genom välsignelserna af ditt bundsför-

vandtskap, ha mine fienders förhoppningar, hvad mig beträffar, gäckats, och deras lystna planer gått i kras, Det vore, derför *mer* i enlighet med manlighetens lagar, om jag det såge an som enkel pligt att, dig, din stora godhet återgälda, och, hastigt, sönder-gnaga dina bojors band. Men, härvidlag, uppreser sig en svårighet. Jag har att göra med ett svårt problem. Ett tvifvel har stått upp. En ängslan har mig slagit. Och tills *den* ångstens damm, från min begrundnings ögon, skall ha skingrats, skall det ej blifva möjligt för mig att befria dig från *alle dine band.*» Qvad katten: »Mig, det synes som om du, för mig, erfore fruktan! Och — dock — förhållandet är *det*, att jag, med dig, har slutit ett förbund, och ingått, med dig, ett fördrag om evig vänskap. Har jag ej nyss, för dig, läst upp ett föredrag, belysande de afskyvärda följder, som brytandet af eder förer med?! Nåväl! Så räkna det, då, du, från min sida omöjligt att handla stick i stäf mot vårt fördrag, och slå det vänskapens palats, som jag, med dig, byggt upp, i grus och spillror! Slå bort ifrån dig TANKEN på det förra missförhållandet. På ovänskapen, *fiendskapen* oss emellan. I ty att de förpligtelser, som detta nya Covenant oss ålagt hafver, ha sopat bort det sista grandet af misshällighet och agg. Hvad dig beträffar, har mitt hopp om trofasthet från *din* sida, dertill min tillit och förtröstan på *din* troskap och lojalitet ej svikits, men bekräftats. Fördenskull: slå ej dina lofvar kring det vederstyggeliga hyckleriet och bedrägeriet! Förstör ej: skäm ej dina dygders skönhet! Fördunkla ej ditt lefnads-vetts och dina lefnads-vanors spegel med rosten af illistighet och svek!

Håll klar ditt hjertas spegel, klar och ren,
Ty bäst och skönast utaf allt är renhet!
Begå ej våld emot din ed och kränk ej dine löften,
Ty bäst och skönast utaf allt är Trofasthetens Lag!

En man af ädelt sinnelag och hugstort kynne, kan, genom **en,** *en enda* **blick** *af vänlighet från någon menskas sida, sin fot, som*

gengäld, sätta ned på kärlekens och tacksamhetens fält. Ja, han kan bygga upp, till fromma för den vänskaps-blickens gifvare, af upprigtig och trofast kärlek, ett PALATS, en BORG, hvars tinnar nå till Himla-Hvalfvets Zĕnith. Ja, han plantera kan, till fromma för honom, ett träd af manlighet och trofasthet, som daggen af upprigtigheten håller grönskande och lummigt. Om, i hans hjerta, skräck och fruktan resa hufvudet, och giftigt tvifvel söker smyga in sig i hans sinne, strax rotar han alltsammans sådant ut, och låter ej, en annan gång, en dylik tanke nalkas hans in-bildnings borg-gård. Och allraminst när han har slutit ett förbund, ett Covenant, och, med en ed, detsamma
423. Covenantet och förbundet har bekräftat. För öfrigt, bör du lära dig förstå och inse, *att* ändalykten för de trolöse är infami. *Att* straffet, på bedrägelighetens herrar, drabbar dem, med *ens.* Slår ned liksom en *blixt. Att* mened och försåtligt gifne löften slå hela lifvets byggnads-grund i kras. *Att* kränkning af de eder, som man svurit, vårt hela varas grundval välter kull.

Som trädet: mannen. Som dess rot: hans löfte;
Åt roten, höfves helgd och helig vård.
Ett ruttet löfte är en rutten rot,
Som måste rotas upp från friska rötters krets.
Att bryta ed och löfte är en dåres gerning;
Att hålla tro och lofven är de rakes verk.

Jag hyser hopp derom, att du, med känsla för hvad tacksamheten bjuder dig och kräfver, skall öfverse med gångne oförrätter, och ej bemöda dig att bryta eden, som du svor.» Qvad råttan:»

»Må hvar och en, som, gentemot dig; visar sig som en meneedare och löftes-brytare,
I själ och hjerta sargad bli af lidandenas pil.

Men det jag nämnde för dig om min sinnes-oro, qvarhåller mig, alltjemnt, i tveksamhet och ångst. Om ICKE — Gud förbjude, att jag skulle dra' mig för att lossa dina bojor! Om ICKE — Gud förbjude att jag skulle mig, *ett ögonblick,* betänka på att uppfylla min ed!» Qvad katten: »*Yppa* för mig *innebörden* af din tvekan och betänksamhet. Lägg *fram* din ORSAK till fundersamhet och tvifvel. På det att, äfven, jag, med öfvervägandets och skärskådandets blickar, må granska och rannsaka dina orsaker och dine skäl. På det att jag må komma under fund med GRADEN af din visdom. På det att jag må varse bli din kunskaps MÅTT.» Qvad råttan: »Min mening den är DEN, att vänner äro utaf *tvenne* slag. Det *första* slaget: DE, som, i fullkomlig ärlighet, och fullständig hängifvenhet, och hjertats tycke, förutan inmängning af fikenhet och egen-nyttige motiv, och utan lytet af förställning eller skrymteriets vank, för vänskap med hvarandre, känna sig benägne. Det *andra* slaget: DE, som, antingen på grund af tvång eller nödvändighet, i afsigt att, dymedelst, något ernå eller vinna, de första stegen taga till förbindelse och vänskap, och, plötsligen, slå in på välviljans och älskvärdhetens väg. Hvad, nu, beträffar första gruppens vänner, som öppna dörrarne till vänskap ärligt, på god tro, med oförfalskade och rena afsigter och önskemål, så äro *desse* de, i *hvar* belägenhet och *allan* tid, för tillit, passande, och värdige af tilltro. Beständigt kan man sätta tro till *dem.* Beständigt, lefva hop med *dem,* i trygghet. Hvad, ÄN, de visa fram af munterhet och glädje, de skola aldrig vika af från visdomens och varsamhetens väg.

En vän en balsam är, som gifver frid och ro.
Men om han detta ICKE gör, gör dig, med honom, AF.
DITT gift!!! Hur ser en VÄN det an? Som socker!!!
DITT fel!!! Hur ser en VÄN det an? Som en förtjenst!!!

Men hvad beträffar dem, som, dertill tvingade och nödde, af vänskap, göra, sig, en sköld att värja fasor af, af vänskap, göra,

sig, ett verktyg och ett redskap, att, sig, förskaffa och tillskansa förmåner och vinst, så vet, att deras känslor äro väder-hanen lika, och deras hållning vacklande, och vexlande, och *aldrig* fullt stabil. Än sprida de, då tiden tillhör nöjet, den glada ysterhetens och den blida munterhetens matta. Än blicka de, så
424. snart de röna motstånd, med trumpenhetens, vresighetens öga, på den, det lyster, dem, att kalla för sin »vän».

Än göra de sig till, och profferëra »vänskap»! Likt mjölk socker räcka de den fram!
Än gripas de af hat och räcka fram en hätskhet, mer grym och hatfull än en yxa och en pil!

Eho är vis och insigtsfull och skarpsynt, är alltid noga med att skjuta upp och dröja, beträffande beviljandet af någon DEL af denna sortens menskors önskningar och kraf. Han släpper ej, med ENS, den egna maktens tömmar ur sin hand, för att, på en gång, och för alltid, lägga dem i handen af en ovän. Tvärtom. Med ursäkter, i artighet in-lindade, han söker draga ut på ärendets afgörande, och töfvar — grad-vis, grad-vis — med att föra saken till ett slut. Och han tar vara på sig sjelf, dessutom, med all aktsamhet och varsamhet. Ty sjelf-bevarelsen är, i hvad fall som helst, en menskas enkla pligt. Och, när, på SÅ vis, han sin vandel förer, blir icke blott han ryktbar och berömd för härligheten af sitt mannamod och ädelmod, han blir ock, för sitt mogna omdöme, sin goda insigt, ryktbar och berömd. Nu handlar jag, mot dig, på sätt, jag har beskrifvit. Jag ämnar ej min hand tillbaka-hålla från att fullgöra mitt löfte att dig sätta fri. Den utfästelse, som du fått af mig, skall ej slå slint. Men hvad beträffar räddandet utaf mitt *eget* lif, och hvad beträffar skyddandet utaf min *egen* välfärd, är det min afsigt göra allt, som står uti min magt. Ty afvogheten och fientligheten mellan mig och dig har äldre anor och mer viruléns än den emellan mig och de der andra, från hvilkes bett jag, genom dig, fick

skydd. Jag ansåg det, emellertid, såsom min pligt att sluta fred med dig, för att stå mot och drifva bort från mig DE fiendernas krigs-uppsåt och anfalls-planer. Och sammaledes, ock, med dig. Den artighet och det tillmötesgående, som du mig, *då* beskärde, var förestafvadt af ditt, *då*, förhandenvarande behof. Det trångmål hvaruti du dig, just *då*, befann. Mitt bistånd kräfde du, att värja faran af. Nu är det MIN tur att tillvarataga mitt åliggande emot mig sjelf. Och sända blicken, ifrån »nu»'et, hän mot ändalykten. Och akta mig för att, på en gång och med ens, för vinden ge försigtighet och varsamhet, och respass ge åt aktsamhet och klokhet. Ty sagdt är vordet af de store vis-män:

Bemöda dig att säker-ställa hvad du hafver hand om;
Glöm icke bort de lagar, Visheten ställt fast.
Eho sitt verk på fastan grund-val bygger,
Skall skåda Vishetens Palats, med Ära Krönt.»

Qvad katten: »O du underbara råtta! Förvisso, märker jag, att du är klok och slug. Jag VISSTE ej, att du var slug till DEN grad. Jag VISSTE ej, att, dig, beskärts af skarpsyntheten SLIKT ett rågadt mått. Jag hafver nytta dragit af ditt föredrag. Du hafver, mig, i handen, gifvit nycklarne till mång-förfarenhetens och erfarenhetens dörrar. Nu önskar jag, att du, mig, ville uppenbara och förklara, dels, huru mina bojor skulle kunna blifva lossade, dels, huru du, dervid, må trygg förbli och frälst. Jag beder dig beskrifva för mig huru saken möjligtvis sig skulle kunna låta göra.» Men råttan bara skrattade och svarade: »Var lugn!

Hvarhelst der finns en sot
Der finnes, ock, en bot.

Min afsigt är att gnaga sönder banden af det nät, dig håller fången. Så nära som på *ett*. Det vigtigaste och det hufvudsak-

ligaste. Och hålla detta bandet fast och olöst, för min egen trygghets skull, och som en pant för egen välfärd och för eget lif. Derefter ämnar jag se tiden an och bida. Och vänta tills ett
425. tillfälle sig yppar, då du får ANNAT, VIGTIGARE, till att tänka på än döda *mig*. När du ej stunder får att *mig* förfölja. När du ej frihet får att förorätta *mig*. DÅ skall jag lösa upp den sista knuten, OCKSÅ. Så att *du* frihet får från *jägar'ns* nät. Så att *jag* frihet får från *dina* klor.» Nu insåg katten mycket väl, att råttan hade rätten på sin sida, och fuller visste, hvad han talte om. Förstod, att råttan ej, med vackra fraser och med fagert tal, ur sin korrekta uppfattning om sak-läget, sku' kunna motas undan. Följaktligen, då han ej hade valet i sin hand, beslöt han, motvilligt, gå in på råttans anordning och åtgärder. Och råttan gnagde kattens nät i sönder. Men lemnade *ett* band, som var, af alle banden, det förnämsta och det vigtigaste. De bragte natten till i glam och sago-täljning. När Phoenix-Fågeln: Morgonen kom flygande från Österns Horizont, och sine Ljus-beskärande och starke Vingar, öfver verldens alla regioner, bredde ut —

Ur skidan, firmamentet drog sitt svärd — den klara Sol —
Den mörka natten lade hop sin mantel —

DÅ uppenbarade sig jägaren på afstånd. Qvad råttan: »NU är tiden inne, för mig, att mitt löfte fylla upp. NU stunden kommit för infriandet, i grund och botten, af hvad, dig, jag svurit, och, med ed, bekräftat.» När kattens ögon föllo uppå jägar'n, betraktade han, såsom oundvikelig, sin undergång och död. Han bidade sin afrättning med bäfvan. DÅ gnagde råttan sista tråden af. Och katten, som, ren, kände dödens förtrupp nalkas, sprang bort, gaf sig i väg, och gjorde sine ben och fötter långe. Och glömde helt och hållet bort att råttan FANNS. Och katten klättrade till toppen af ett träd. Och råttan kilade till bottnen af ett hål. Och glad var råttan, *och*, att, utur denna farornas och

fasans vatten-hvirfvel, hafva kommit ut, med LIFVET. Och jägaren, som såg sitt nät förstördt, dess knutar sönder-gnagde, öfvervältigades af förvåning och bestörtning. Han lyfte upp hvad som var qvar af spillrorna af nätet på sin rygg. Begaf sig, sedan, modlös och misströstans-full, tillbaka till sitt hem. En stund förflöt. *Fram* stack, försigtigt, råttan ut sitt hufvud. Såg katten inte långt ifrån der råttan var. Skräck grep honom. Han tordes icke nalkas. Men katten skrek:

»Förställ dig ej! Och låtsa icke, att du icke sett mig!
När, hela tiden, du mig, tydligt, ser!

Hvi skyr du mig? Hvi drager du dig undan? Har du ej reda på, att du förvärfvat, dig, en trofast vän? Har du ej reda på, att du, till fromma för din afkomma och dine efterkommande, till fördel och till gagn för dina slägtingar och följeslagare och vänner, dig, vunnit har en ovärderlig skatte-kammare? Träd ut! Kom fram! Att jag må återgälda, dig, det goda, du, mig, visat, genom min egen gifmildhet och hugstorhet och manlighet. Att du må erfara, med fägnad stor och hugnad, de goda följderna utaf din egen ridderliga bragd. Jag vet ej, med hvad ord jag skall försöka gifva uttryck åt min uppskattning utaf din hjelte-handling. Jag vet ej, huru jag beskrifva skall min tacksamhet för ditt förbarmande och ädelmod.»

Mitt ansigte är både dagg-beständt och höljdt med blygsel!
Mitt hjerta både fröjde-fullt och krympt!
Emedan jag mig oförmögen ser, och ej i stånd till
Att återgälda, dig, din ynnest och din gunst.

Men råttan höll sig, ej dess mindre, uppå afstånd. Stod fast vid kanten af tillbakadragenhetens matta. Och stannade på fransen och den YTTRE gränsen af förtrolighetens fält. Han vände ansigtet mot ensligheten och allena-sittandet. Han ristade, i boken **426.**

af sitt lifsbegrundande och tänkande, *den* Inscriptionen in af Visheten och Sanningen: »*Vår tids-ålder är orättvisans tide-ålder. Den är ej rättvisans och tacksamhetens.*» Brast ut, med sorge-full och Vemods-upp-fylld stämma: »Hur skönt ha icke talat forne tiders vis-män:

'Nu inne är en tide-ålder, *sådan*, att på grund af denna tide-ålders orättvisa,
För ingen menska, trygge äro, längre hennes lif och hennes gods.
Hur kunna vi oss, under DEN, af NÅGON, hysa hopp om något godt,
Om någon, under DEN, ej pinar menniskor ihjäl, betraktas han, af allmänheten, som ett **UNDER** af barmhertighet, ett **HELGON**!'

Mig, synes tiden lämplig för tillbaka-dragenhet och fjermande från menniskor (Propheten Jesajah 2: 22.).[1] Mig, synes tiden lämplig för afklädning och bortläggning af förvärfs-begärets ok. Jag vill, allt hädanefter, ingen mer BERÖRING ha med menniskor. (Propheten Jesajah 2: 22.)[1] Jag vill på båten ge allt SAMRÖRE med denna tids generation af Ädams-slägtets barn. (Propheten Jesajah 2: 22.).[1]»

[1] »*Cease ye from man, whose breath (is) in his nostrils: for wherein is h e to be accounted of?*»

Värnpligtens vänner kalla sig »*Christ-ne*»! BETHLEHEM!!! BOFORS!!! »Härom skrifver Torgny Segerstedt (»*G. H. T.*» $^{5}/_{1}$ 1939.): »Man *skyltar* med den Mans Namn, hvars Ande man bekämpar. Herodes säger sig begå barnamorden i Dens namn, Hvars dräpande är massmördandets syfte. Detta går igen hvarhelst skändligheter begås under åberopande af Guds namn, eller föregifvas syfta till det godas befrämjande. När svek begås mot ett folk, när tro och loven brytas, och det råaste vålds triumf främjas, är det **hädelse** att försöka skyla öfver detta med åberopande af Guds namn. Ha dessa menniskor aldrig märkt det bottenlösa föraktet i Nazaréens tal: »*I huggormars af-föda*»?» »*Salvation*»-*Army* (»*Frälsnings*»-*armén*) *lånar bödelsapparatens titulatur.*

Om någon önskar blifva samman-sittande med mig och samman-andande,
Låt honom sitta samman med sig sjelf och andas in sin egen ljufva ande-drägt, sin egen ljufva doft af vämjeliga dunster!!!

Qvad katten: »Gör ej så! Missunna mig, dock, ej, och tag ej, från mig, bort din närvaro och åsyn! Beröfva mig ej rätten till din vänskap! Beröfva mig ej äran af ditt sällskap! Ty hvar och en, som, sedan han, med mycken ansträngning, har vunnit i sin hand en menskas vänskap, den spiller ut som värdelös, förutan allraminsta skäl och grunder, och låter vännen falla utom cirkeln af sitt umgänge, och, ett, tu, tre, hux flux, förpassar honom utanför sitt sällskaps *krets*, han skall gå miste om en trogen vänskaps *frukter*, och andre vänner skola hålla sig, från honom, sedan, *afsides*, och, derefter, *på afstånd*, sen de sitt hopp ha mist att få honom till *vän*.

Se honom an som ***ond,*** *som inge vänner* ***hafver.***
Se an som ***sämre*** *den, som vänner* ***haft,*** *men jagat bort de vänner, som han* ***haft.***

Och du har lagt på mig en börda af tacksägelse och tacksamhet, enär du frälst mitt lif. Ty genom den välsignelse, som du dig förde med, vard lifvet, för mig, räddadt. THY, är den vänskaps-ed, som jag, dig svurit hafver, okränkbar och helig. Och trygg för minsta skugga utaf möjlighet af ändring eller annullering. Och det förbund, som, mellan oss, är stiftadt, är säkerställdt för upplösningens fara, och skyddadt för tillbaka-sjunkandets förfall.

Från hvarje Ros,[1] som spirar ur mitt Ler[2];
Kan du, till Dome-Dag, uppfånga doften af min trofasthet och troskap.

[1] Persiska: »Gŭl».
[2] » : »Gíl».

Så länge lifvets ande i min kropp är qvar, skall jag de kraf, du, på mig, hafver, ej förglömma. Och hvad beträffar åter-gäldandet af dine gunst-bevis och dina nådes-gerningar, skall jag, med vänskaps-bragder och med kärleks-dåd, mig, deråt, egna och mig gifva hän, så långt, mig, möjligt är, så långt jag krafter har, och allt hvad i mig är, åt *din* tjenst, viga.»

Nu tack för alla dina nådes-gerningar och dine gunst-bevis!
De äro liksom rosor, flätade omkring ditt hufvud!
Är, då, ej, också, jag, dig, till en lilja vorden,
Hvars alla hundra tungor stämma upp ditt lof?!

Men huru mycket katten strödde kring sig med i socker inkapslade smeknings-ord och smicker-phraser, och huru mycket än han dem bekräftade med allvarsamme och högtidelige eder, i afsigt att, dymedelst, lyfta slöjan utaf skiljemessan dem emellan, och öppna vägen till förbindelse och samman-sittande och samqväm, ej det *halp*. Svar afgaf råttan, tagande till orda: »Hvarenda gång, som någon tillfällig misshällighet, af någon orsak uppstår, så går det an att bota och borttaga den, helt simpelt
427. genom vänlig fryntlighet och älskvärdhet, å ömse håll, i umgänget, uppträdandet, uppförandet. Och, i slikt fall och dylika omständigheter, kan man ej räkna muntert samman-sittande och trefligt umgänge för något origtigt och klandervärdt. Men annat blir förhållandet om fiendskapen och misshälligheten hänger samman med de känslo-stämningar och egenskaper, som de begge kontrahenterna ha fått i *arf*. Förthy, när afvogheten ärftlig är, finns ingenting att bygga på och hoppas. Ja, äfven om man reste den synbarliga och yttre vänskaps-borgen upp, så högt, att borgens tinnar nådde sjelfve himlen, då borgens *grundval* **rutten** är, så är den **opålitlig,** och vänskaps-borgen, THY, förgängelig och vansklig. *Då* gäller det att vara på sin vakt. *Då* gäller det att icke släppa af ett jota af den varsamhet och misstänksamhet, som af nöden är vid fall af *öppet* krig och *öpp-*

nade fientligheter. Ty faran af bekymmerslöshet och likgiltighet är stor. Och ändalykten derutaf förskräcklig och förfärlig. SOM, alltså, oss emellan, ingen stam-förvandtskap finns, är bäst, att du ditt hjerta vänjer af och vänder bort ifrån mitt sällskap. Ty jag, för min del, — innerst inne, och i djupet af min själ — jag AFSKYR och jag FLYR IFRÅN ditt sällskap. Och hvar och en som söker umgänge med en utbörding och en oskyld, han drabbas skall af det, som drabbade en oförsigtig groda.» Qvad katten: »Huru lyder den berättelsen?»

DEN TREDJE SAGAN.

Tredje Sagan.

Qvad råttan: »Det berättas att en råtta neder slagit sine bopålar vid brädden af en källa. Och att han gjort sitt bo vid foten af ett träd. En groda, likaledes, hade, derstädes, sitt hemvist. Och, vid den källans vatten, tillbragte han sitt lif. Upp kom han då och då, ur vattenet, för att få ombyte och för att hemta luft. En dag, då han på vattu-läppen, kommit upp, begynte han att sjunga sorge-sång, som skar i hjertat. Och, sedan han sig sjelf gjort till en näktergal af tusen drillar, begynte han att, med sin vederstyggeliga röst, ur kroppens bur, bort-skrämma hjertats fåglar.

> Änskönt hans stämma, i sig sjelf, var afskyvärd och gräslig,
> Var tonfallet och prestationen vida afskyvärdare och gräsligare.

Vid samma tillfälle var råttan, i ett hörn utaf sitt rått-hål, upptagen med en högmessa och sysselsatt med sjungandet af ett recitativ. Så snart han hörde grodans frid-förjagande och skräck-uppväckande cantat, slogs han med häpnad. Han baxnade. Ut kom han ur sitt hål för att, i närmare skärskådande, ta sångarens person. Han lyssnade. Och under det han uppmärksamt åhörde grodans tonfall och cadenser, begynte han slå sina händer samman i förskräckelse, och, i bestörtning, skaka på sitt hufvud. Strax väcktes deraf grodans välbehag. Han tog det upp som uttryck för ett lifligt gillande från råttans sida. Beslöt bli vän med råttan. Och kastade, för råttan, fram förslag härom. Förståndet talte nog, med visdoms-tungan, grodan

till, och varnade för umgänge med oskylde. Men fåfängan i grodans sinnelag och håg bjöd honom bjuda råttan upp till umgänge och lifs-gemenskap. Kort sagdt: de möttes, kommo, med hvarandra, öfverens, och brukade, beständigt, med hvarandra umgås, och täljde för hvarandra, hjerte-tjusande, bedårande berättelser.

De spelade, med hjertats schack-figurer, med hvarandra, schack;
De gjorde bröstet fritt från frestelser och djefvulens ingifvelser.
Med fröjd-fullt hjerta, kom, till råttan, grodan på besök;
Och talte om för honom hvad som, under fem år, hade timat.
428. Att tala fritt och öppet är ett vänskaps-tecken;
Men slutenhet, inbundenhet i tal och ord är tecknet på en bristande förtrolighet.

En dag qvad råttan till sin granne grodan: »Jag hafver många gånger, önskat tala med dig, och, dig, yppa mina hemligheter. Och lägga fram, för dig, den sorg, jag, i mitt hjerta, bär. Men, hela tiden, vistas du derborta, i din egen boning, under vattnet.

Svårt är, för mig, att komma dit, der *du* bor;
Och här, der *jag* bor, bär jag tusen svåre lidanden och sorger i mitt hjerta.

Om, än, jag häfver upp min röst och skriker högt, så hör du ej, på grund af sqvalpandet af det der vattnet, som du bor i. Om, än, jag väsnas, väcker upp tumult, så hör du ej, på grund af qväkandet af de der andra grodorna, du har till grannar. Här måste göras upp en plan, och träffas bör ett aftal, så att, när jag, till dig, uppå besök, på källans brädd, infinner mig, du, genast, ögonblickligen, må reda få på DET. Och, utan att jag häfver upp en ton, ett läte, må underkunnig bli om mitt besök.» Qvad

grodan: »Sannt du talar. Sannt och rigtigt. För min del, har jag, också, ofta tänkt derpå, att, om min vän, till vatten-brädden skulle komma för att helsa på mig, hur skulle jag, i källans djupsta botten, deruppå, få reda? Hur skulle jag den minsta aning kunna få derom? Hur skulle jag fullgöra kunna gästfrihetens lagar? Hur häfva din förväntans-fulla bidan? Hur stilla din otålighet att mig få SE. För öfrigt, ofta, händer det, att det är JAG, som kommer, för att träffa DIG. Der kommer jag till dörren af din håla! Och du är gången ut! Och gången ut den *andra* vägen, och i *annan* rigtning!!! Och hela tiden står *jag* der och väntar uppå *dig!!!* Jag SJELF funderade på samma sak. Jag hade tänkt vidröra den, och gifva dig en påstötning derom. Nu har, emellertid, du sjelf, med den, för dig, karakteristiska uppmärksamheten och förbindligheten, tagit initiativet, och ställt saken fram. Du har, med renheten och ärligheten af ditt eget hjerta, uppdagat de fördolda känslorna af mitt. NU, lemnar jag alltsammans, trygg och lugn, i dina händer. DIG, tillhör öfvervägandet. Och, DIG, beslutet.»

Ditt strålande geni skall tänka ut hvad klokast är och nyttigast.

Qvad råttan: »Då, nu, planens tråd har kommit i min hand, är bäst, att jag, för dig, den förevisar. Mig synes vara allra lämpligast och bäst, att jag tar fram ett långt och ut-tänjdt snöre. Sen, binder jag den ena ändan till DIN fot. Sen, binder jag den andra till min EGEN. På det att jag, hvar gång jag kommer fram till vattnets brädd, och snöret rör och skakar, du, om min dervaro, må varda underkunnig. På samma vis med dig. Om du den äran skulle vilja, mig, beskära att föra härligheten af ditt väsende till dörren af min cell, skall *jag*, ock, när du rycker i den tråden, få reda på, att *du* har kommit på besök.» Så vard beslutadt och bestämdt å ömse håll. Och, genom bandet utaf denna pakt och detta aftal, blef vänskapsknuten dem emellan

knuten mera bindande och fast. Beständigt höllo de sig, om hvarandras tillstånd, underrättade. En dag kom råttan fram till vattnets brädd, i afsigt att, så snart han grodan kallat, till sällskap och kamratskap lägga grunden. Men, plötsligen, med ens, NED sköt, från luften, likt en oförutsedd, oförmodad olycka, en korp. Han slog, i råttan, sina klor och bar i väg med honom. Och råttan flög, med korpen, upp i skyn. Men snöret, som, vid råttans fot, var bundet fast var också bundet fast vid grodans.

429. Upp drog det grodan, hufvudet vändt ned. Med råttan i sin näbb, flög korpen vidare. Och grodan följde med, med hufvudet vändt ned. En skara menskor blefvo denna underbara synen varse. De ropade, på skämt, i glam: 'Hvad syn är detta?! Har korpen, mot sin vana, jagat grodor?! När hafver någonsin, en groda fallit offer för en korp?!' Men grodan skrek och klagade: 'Det är ett misstag. Jag är ej något korpens rof och byte. Men jag är byte för min egen dårskap, i det jag skämt mig ut och mig förnedrat, och hjonalag har hållit med en råtta. THY, är jag, nu, af fasan, vorden gripen. THY, är jag vorden olyckornas rof.' Och hvar och en, som skämmer ut sig, och förnedrar sig, och håller umgänge och sällskap med en utbörding och främling, för honom är ett straff, än detta, tusenfaldigt hårdare, just, rätt och lagom och hvad han förtjent.

O ve den arme, som sig sluter an till främlingar! O ve! O ve!
I Herrens stor-män! Sitten, med de store, samman!

Och syftet med anförandet af denna saga är att gagna menniskorna och att, dem, bevisa, att ingen menska bör ha någonting att göra med en utbörding, och en af främmand' stam. På det han ej, som grodan, varde hängd och upphängd vid skammens rep, på olyckornas träd. Och, sjelf, har jag ej minsta skymt af afsigt att mig beblanda med mitt *eget folk*, en gång. Hvi skulle, då, jag störta mig i fara, genom att blanda mig med *främlingar* ihop?»

Sök enslighet och ensamhet, och håll dig, från profanum vulgus, fjerran!
Må din personlighets Förtrogne Vän, allt hädanefter vara och förblifva din Personlighet.[1]
Förmedelst enslighet och ensamhet blef Fågeln Phoenix krönt till alle fåglars Konung;
EN Fågel blott Han *är*, men *kallas* »Tretti Fåglar» (»Sī-Murgh»).

Qvad katten: »Då du, nu, för afsigt icke *hade* att, med mig, förtrogen bli, hvi gjorde du, i början, så, dig, TILL, och gaf dig ut som min beundrare, och såsom eftertraktande min vänskap? Hvi förevisade du, då, all denna artighet och inställsamhet? Du snärjde mig med förevisandet af kärlek. Tog mig till fånga med ditt lömska hyckleri. Och, nu, när mine fötter bundne äro i din vänskaps nät, skär du förenings-banden af, och drifver ut mig, vind för våg, ifrån dig skilder!»

O Munskänk! Trofast öppnade du Kalkens Lock!
När jag berusad vorden var, tog Du, från handen, Kalken!
Då det Din afsigt *var* att gifva mig, på sistone, den bittra skiljemessans drägg,
Hvi gaf Du, mig, att börja med, Det Rena Vinet?

[1] »Solus Dominus habet Proprium (Sjelfhet, Individualitet, **Personlighet**.). [»**ENS**», »**VARA**».]. Ex proprio (från personligheten) redemit hominem. Ex proprio (från personligheten) salvat hominem. Proprium Domini (Guds Personlighet) est Vita. Proprium hominis (Menniskans personlighet) est ipsum malum (det onda sjelft). Inde homo non *est* NISI malum et falsum. (Betrakten verldsläget!) Sic ut is, cui ejus propria videnda praebentur, semet horreat, et fugere velit ut DIABOLUM. Proprium hominis (Menniskans personlighet — skråpukmask — skråpuksansigte — ansigtsmask) nihil nisi quam mortuum quid est, tametsi EI appāret sicut aliquid, imo sicut omne. Quicquid vivit apud eum, est ex Vita Domini, quae si recēderet, caderet mortuus sicut lapis.» (Swedenborg. [»Dock veten för Eder, länder i Norden, blomstrar en Lilja (Swedenborg). Om I Densamma ej förstören med de lärdes prat, skall Hon bli till ett träd.» *Jakob Böhme.*])

Qvad råttan, i replik: »Jo, derför att just *då* stod jag i trängande behof af hjelp och *bistånd* från din sida. Och den, som vis är, när han fara möter — från hvilken fara han kan hoppas blifva undsatt genom ansträngningarne af en bispringande fiende — tar, genomgående, sin tillflykt till förbindlighet och artighet, och söker visa tecken till sam-stämmighet och aktning, och söker drifva *in* i honom gränslösheten utaf sin respect. Men — *sedan!* — om, *sedan,* fara, från det hållet, skulle hota, och han misstänka skulle att, af denne fiende, bli gripen an, blir hela sak-läget, med ens, förändradt. Då skyr han denne. Drar sig undan från hans sällskap. Och detta ej med anledning af fiendskap och hat, eller på grund af någon särskild aversion, högdragenhet och stolthet. Men just precis som unga fölungar och kalfvar. De springa efter moder sin för att få dia mjölk. Och, när, från mjölken, de vants af, och den ej längre åtrå, så lemna de sin moders sida, utan någon föregående misshällighet och animositet emellan mor och barn. Och ingen insigtsfull person tillskrifver detta hätskhet. Och ingen vitar, honom, otillständighet och falskhet till. Men, när ej längre någon nytta dragas kan af någons sällskap, är bäst att, på hans sällskap, göra slut.

430. Den menniska, som förorsakar gagn,
Ger, med sin åsyn, frid, i själ och hjerta.
Den menniska, som förorsakar mén och intet gagn,
För med sig blixt-snabbt élände och lidande.

En annan sak: *mitt* kynnes rot och *ditt* är fiendskap och hat emot hvarandra. Och ryktet om vår osämja och fejd har spridt sig ut, och gått öfver all verlden. Vårt hat är in-grodt i oss, outrotligt. Ej stor förtröstan kan man sätta till en vänskap, som har sitt ursprung uti hjelp-behof och nöd-tvång. Slik vänskap väger ej det minsta grand. Blott för att möta någon fara har den ingåtts! Blott för att vinna något syfte har den stiftats! Så snart det, som var eftertraktadt, blifvit uppnådt, NED ramlar alltihop i samma ställning, samma läge som förut. Precis som

vatten. Så länge du det håller öfver elden, värms det upp, och varmt det *håller* sig. Men tag det bort från eldens flammor, huru går det? Jo, det blir lika kallt som någonsin förut. Och alla menskor veta att en råtta icke *hafver* någon hätskare och oförsonligare ovän än en katt. Och jag, hvad mig beträffar, har, om dig, ej någon annan tanke eller öfvertygelse än den, att du är angelägen om att, af mitt blod, dig, göra en sherbett, en mustig frukost. Att du dig slickar allarén om munnen vid den hägring, som banketten af mitt kött, dig, kallar upp. Och ingen tolkning eller tydning skulle kunna mig berättiga, att låta dine hale ord mig lura och bedraga. Och ingen falsk och camouflerad vänskap skulle kunna mig urskulda, om jag DEN toge till min hjelp, mitt stöd.»

När hade, någonsin, sen verlden skapades, en katt
En moders ömma kärleks-känslor för en råtta?

Qvad katten: »Talar desse orden du på allvar? Månn' du dem icke talat har i lekfullhet, på skämt?» Qvad råttan:

»När spelet gäller eget lif, och egen död,
Hvem spelar spelet, DÅ, på skämt och narri?

Jag talar desse ord på djupt, högtidligt allvar. Och jag är öfvertygad om, att det är, för min frälsning, närmare och bättre, att jag, som svag och makt-lös är, mig håller undan från att umgås med en mägtig man, som du. En värnlös man bör undvika att sällskapa med starke fiender. Thy handlar han i motsats till *den* vishets-regeln, skall han bli drabbad af ett slag, ett sår, hvars vånda ingen salva mägtar lisa.

Eho är svag och ger sig in i strid med den som stark är,
Skall falla SÅ, att han ej någonsin skall stiga upp.

Som saken står, betraktar jag det fördelaktigast och rådligast, att, gentemot DIG, vara på min vakt. Och du, å din sida, gör klokt, om du dig aktar för PELS-JÄGAREN och SNÄRJAREN.

Allt hädanefter, skall, emellan mig och dig, sann troskap *råda* och sann troskap *respekteras*. Ty bästa grunden för en ärlig vänskap är enhet och sam-stämmighet i *ande*, och närhet och likformighet i *själ*.

Då, mellan dig och mig, i *själen*, närhet råder,
Stor sak, om vi, till *rummet*, från hvarandra, äro fjerran!

431. Men härtill måste vi oss, ock, begränsa. Ty umgänge och närmare förening oss emellan ligger utanför all möjlighets och utförbarhets gräns. Och hvarje prat om samman-sittande i samqväm och i endrägt är någonting som ligger utanför allt tals, all dryftnings cirkel-krets.» Vid desse ord, blef katten mägta sorgsen. Han rördes upp, och upphof skri af klagan. Han tårar göt, och hof, till himlen, suckar. Han slog sig för sitt bröst som brann af ångstens glöd. Han ropade:

»Om det är Himlens Lag att vänner skola skiljas
Af Olycks-Ödets Svärd, hvad talan hafver jag?!
Begrunda *själen*, blott! Hur *själen* skiljs från kroppen!
När *själen* Vännen är, hur många tusen gånger grymmare
och bittrare blir icke skiljemessan DÅ!!!»

Med desse ord, de togo afsked från hvarandra. Och hvar och en sin kosa styrde till sitt eget hem.

Och för en vis person, hvars själ af Gud, har upplysts, är nyttan och behållningen af denna saga följande: Det tillfälle, som erbjudes att ingå stillestånd och stifta fred med fienden i tid af nöd och fara, bör han ej försitta. Men sedan önskemålet nåtts, och nöden, faran hafver blifvit öfverstånden, bör han ej glömma iakttaga varsamhet och aktsamhet. Gud vare lof och pris! Den lilla råttan, obetydlig, hjelplös som han var, och

ringad om, hvärfd om af tusen olika och skilda faror, och gripen an, satt an af tusende belägrande och vålds-förfarne fiender,[1] gaf, LIKVÄL, icke tappt. Höll, LIKVÄL fast vid Vishetens Subtilaste Minutiis, drog en af fienderna i sin vänskaps nät, och lyckades, förmedelst biståndet af hans tillgifvenhet, sig rädda undan skyfallets och ofärdsvindens döds-slag. Och icke nog med det, han förde ut, och uppfyllde de löften, som han gifvit, de eder, som han svurit, när tiden passande och lämplig blef att löftet fylla upp. Men, SEDAN, iakttog han Visdoms-förestafvad varsamhet. Och lemnade ej obeaktadt aktsamhetens kraf. Om män af godt förstånd, af vaken insigt, om ägare af fattnings-färdighet och slutsats'-dragnings-magt och conclusions-förmåga blott ville taga dylika erfarenheter till sitt föredöme, och till väg-visare i alle sine företag, hur skulle icke båd' begynnelsen och ändalykten utaf deras gerningar och lifsverk, med öfverflödande, förblifvande välsignelse bli bunden fast och samman-länkad, hur skulle icke fröjd och glädje här i denna verlden, hur skulle icke frid och lycka Der, i Andra Verlden, dem sluta om, dem vakta upp, och dem, med Äran, kröna!

Eho tar Vishets-jungfruns lärjunge till ledare och vän,
Hans stråt skall ingen olycka och fara se och höra.
När lidandenas damm, med vattnet af erfarenhetens pröfningar, blir lagdt och kufvadt,
Skall pestilentians skadeliga stoft ej mera, någonsin, slå ned på skönheten af seger-vinnarn's kind.
Om Ärones Palats på lydnads grund-val grundas,
Skall ingen skada nå Dess Höga Värdighet och Majestät.

[1] »Parturiunt montes. (Propheten Jesajah, Kapitel 40, vers 4.) Nascētur ridiculus mus. (Propheten Jesajah, Kapitel 40, vers 4.)»

Slut på Den Sjunde Boken.

Slut på Den Andra Delen.

Errata:

Sida	139	Rad	15	Uppifrån	*Står* och,	*Läs*	och
»	196	»	18	»	» Fängelse-Fånga-vaktare,	»	Fängelse-Fång-vaktare,
»	198	»	1	Nedifrån	» och Freds-Palats,	»	och Eget Freds-Palats,
»	204	»	9	Uppifrån	» hon	»	han
»	250	»	16	»	» mitt åtrås	»	min åtrås
»	252	»	14	»	» stode	»	stod
»	266	»	8	Nedifrån	» långa timmar	»	länge timmar
»	268	»	5	»	» begäran	»	begären
»	274	»	8	»	» återge sin skepnad	»	återgifva hennes skepnad
»	279	»	17	»	» bland dem	»	bland dem,
»	289	»	10	Uppifrån	» Och, så, i dag!	»	Och, så, en dag!
»	291	»	4	Nedifrån	» jordens ytta.	»	jordens yta.
»	297	»	5	Uppifrån	» , för dem stor,	»	, för dem, stor,
»	307	»	2	Nedifrån	» , sig ej låter	»	, sig ej låte
»	321	»	13	Uppifrån	» , honom svar.	»	, honom, svar.
»	334	»	12	»	» vänskap-bandet	»	vänskaps-bandet
»	375	»	7	Nedifrån	» , af mig ett sår,	»	, af mig, ett sår,
»	378	»	5	Uppifrån	» förneka aggregat-personens,	»	förneka — icke blott **INDIVID**-personens utan äfven — aggregat-personens,
»	383	»	4	Nedifrån	» älskat vif.	»	älskadt vif.
»	402	»	10	Uppifrån	» Jag	»	»Jag
»	440	»	1	»	» mot oss	»	mot oss,
»	443	»	15	»	» kron-bland	»	kron-blad
»	450	»	8	»	» Likt mjölk socker	»	Likt mjölk och socker

Säljes till förmån för flyktige och hjelp-behöfvande Judar

Pris 10 kr.